

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ
ΤΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΑΘΗΝΩΝ

(ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

Ἐπιμελεία

ΑΡΙΣΤ. Κ. ΣΚΑΡΠΑΛΕΖΟΥ

Ἐπιτίμου Γενικοῦ Γραμματέως
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΤΥΠΟΙΣ:
ΧΑΡΑΛ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ Ε. Ε.
ΛΕΚΚΑ 7 - ΑΘΗΝΑΙ 1964

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 61902 καὶ ἀπὸ 30/5/1955 ἀποφάσεως τοῦ ἐπι τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ κ. Ἀχιλ. Γεροκωστοπούλου καὶ ὁμοίας τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου μοὶ ἀνετέθη ἡ Κωδικοποιήσις τῆς Πανεπιστημιακῆς Νομοθεσίας, τὴν ὁποίαν ἔφερον εἰς πέρας καὶ ὑπέβαλον, πολυγραφημένην, πρὸς τὴν Σύγκλητον ἀπὸ τοῦ 1959. Κατὰ τὴν ἀπασχόλησίν μου μὲ τὸ ἔργον τῆς κωδικοποιήσεως μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ συγκεντρώσω ἰδιαιτέρως ὠρισμένα ἱστορικὰ κείμενα καὶ στοιχεῖα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἴδρυσιν καὶ δρᾶσιν τοῦ Πανεπιστημίου μέχρι σήμερον.

Τὰ στοιχεῖα ταῦτα, συμπληρωθέντα καὶ δι' ἑτέρων σχετικῶν ἐκ τῶν Ἀρχείων τοῦ Πανεπιστημίου, τῶν πρακτικῶν τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου, τῶν ἐκθέσεων τῶν πεπραγμένων τῶν κατὰ καιροῦς Πρυτάνεων ὡς καὶ στοιχείων ἐκ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς κλπ., δημοσιεύονται ἐν τῷ παρόντι τεύχει διὰ νὰ χρησιμεύσωσι ὡς βοήθημα εἰς τὸν ἱστορικὸν τῆς αὔριον, εἰς ὃν ἡ Πανεπιστημιακὴ Σύγκλητος ἤθελεν ἀναθέσει τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου ἐν ταῖς λεπτομερείαις.

Ἡ ἱστορία τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν εἶναι μεγάλη καὶ τὸ ἐθνικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν ἔργον αὐτοῦ ἐπίσης μέγα, ἐπιτραπήτω μοι δὲ νὰ φρονῶ ὅτι ἐνδείκνυται ἡ δημοσίευσίς ταύτης. Θὰ πληροφορηθῆ ἕξ αὐτῆς ἡ Ἑλληνικὴ κοινὴ γνώμη ὑπὸ ποίας δυσμενεῖς οἰκονομικὰς καὶ διοικητικὰς δυσχερείαις λειτουργοῦν τὸ Πανεπιστήμιον, ἠδυνήθη νὰ ἐπιτελέσῃ τεράστιον ἐπιστημονικὸν καὶ ἐθνικὸν ἔργον καὶ ὅτι κατὰ τὰ 127 ἔτη τῆς λειτουργίας του ἠδυνήθη νὰ μορφώσῃ ἄριστα ὑπὲρ τὰς ἑβδομήκοντα χιλιάδας διπλωματούχους ὄλων τῶν ἐπιστημῶν, οἵτινες ἀπετέλεσαν καὶ ἀποτελοῦν τὴν ἡγέτιδα τῆς Ἑλλάδος τάξιν, πλεῖστοι δὲ ἕξ αὐτῶν ἐτίμησαν καὶ τιμῶσι τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν τῇ ξένη.

Θεωρῶ ἐπιτακτικὸν καθῆκον νὰ εὐχαριστήσω θερμῶς τὴν Σύγκλητον καὶ τὸ Οἰκονομικὸν Συμβούλιον διὰ τὴν ἀπόφασίν των ὅπως ἐγκρίνωσι τὴν δαπάναις τοῦ Πανεπιστημίου δημοσίευσιν τῶν ἱστορικῶν τούτων στοιχείων.

Π Η Γ Α Ι

- 1) Ἀρχεῖα τοῦ Πανεπιστημίου.
- 2) Πρακτικά Συγκλήτου.
- 3) Λογοδοσίαι Πρυτάνεων.
- 4) Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως 1837 - 1964.
- 5) Ἐπετηρίδες τοῦ Πανεπιστημίου.
- 6) Γενική Ἐφημερίς τῆς Ἑλλάδος 1825 - 1827.
- 7) Ἐφημερίς Ἀθηνᾶ 1860 (ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς).
- 8) Ἐφημερίς Αἰῶν 1841 (ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς).
- 9) Ἐκ τῶν παρὰ τῇ Ἀκαδημίᾳ Γεν. Ἀρχείων.
- 10) Ἡ Φαρμακευτική τῆς Πρώτης Πανεπιστημιακῆς Ἐκατονταετηρίδος (ὑπὸ Ἐμ. Ι. Ἐμμανουήλ).
- 11) Ἐκατονταετηρίς τοῦ Πανεπιστημίου (1837 - 1937).
 - Α'. Ἱστορία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς (ὑπὸ Δημ. Σ. Μπαλάνου).
 - Β'. Ἱστορία τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς (ὑπὸ Ἀριστοτέλ. Π. Κούζη).
 - Γ'. Ἱστορία τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς (Α'. Β'.) (ὑπὸ Μιχ. Κ. Στεφανίδου).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
Πρόλογος	γ'
Πηγαί	ε'
Περιεχόμενα	ζ'
Α'. - ΙΣΤΟΡΙΚΑ	1
I. 'Η Ίδρυσις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν	3
1. Τὰ προηγηθέντα τῆς ἰδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου	3
2. Ἴδρυσις τοῦ Πρώτου Πανεπιστημίου. - Ἐγκαίνια αὐτοῦ	6
3. Κατάθεσις θεμελίου λίθου τοῦ νῦν κτηρίου τοῦ Πανεπιστημίου	35
II. Ὁργανικοὶ νόμοι περὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν	45
1. Ὁ πρῶτος ὄργανισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου. - Τὰ ἐπακολουθήσαντα Διατάγματα	45
2. Οἱ Νόμοι ,ΓΩΚΓ'/1711 καὶ ,ΓΩΚΕ'/1911. - Ὁ διαχωρισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου	46
3. Ὁ Νόμος 2905/1922	50
4. Ὁ Νόμος 5343/1932	52
5. Ὁ Ἀ. Ν. 1430/1938	53
6. Παραρτήματα τοῦ Πανεπιστημίου. - Περὶ ἐγγραφῶν, ἐξετάσεων κλπ. - Πτυχία καὶ διδακτορικὰ διπλώματα. - Ἀριθμὸς ἐγγραφέντων καὶ τυχόντων πτυχίου. - Βοηθήματα, βραβεῖα, ὑποτροφίαι	35
III. Ἀπὸ τὴν δρᾶσιν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν	67
1. Ἡ ἑκατονταετηρὶς τοῦ Πανεπιστημίου (1837 - 1937)	67
2. Ἡ δρᾶσις τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1940 - 41 καὶ τὴν κατοχὴν	74
3. Ἡ συμπαραστάσις τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὸν κυπριακὸν ἀγῶνα	76

Β'. - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	79
I. Ὁ πρῶτος ὄργανισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν	82
1. Διάταγμα περὶ συστάσεως Πανεπιστημίου 31/12/1836	82
2. Διάταγμα περὶ συστάσεως Πανεπιστημίου 24/4/1837	110
3. Διάταγμα περὶ Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθή- ναις συσταθησομένου Πανεπιστημίου 14 (26) Ἀπρι- λίου 1837	114
II. Αἱ ἔδραι τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν	129
1. Θεολογικῆς Σχολῆς	129
2. Νομικῆς Σχολῆς	130
3. Ἱατρικῆς Σχολῆς	130
3 α. Ὀδοντιατρικοῦ Τμήματος Ἱατρικῆς Σχολῆς	131
4. Φιλοσοφικῆς Σχολῆς	132
5. Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς	133
III. Οἱ καθηγηταὶ ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν	135
1. Θεολογικῆς Σχολῆς	135
2. Νομικῆς Σχολῆς	139
3. Ἱατρικῆς Σχολῆς	147
3 α. Ὀδοντιατρικοῦ τμήματος Ἱατρικῆς Σχολῆς	161
4. Φιλοσοφικῆς Σχολῆς	162
5. Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς	173
IV. Στατιστικὸς πίναξ φοιτητῶν καὶ διπλωματούχων κατὰ Σχολὰς	181

Α΄.
ΙΣΤΟΡΙΚΑ

I

Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1. ΤΑ ΠΡΟΗΓΗΘΕΝΤΑ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῆς μακροχρονίου δουλείας, ἅπαντες οἱ ἐκτὸς καὶ ἐντὸς αὐτῆς Ἕλληνες θερμαίνόμενοι ὑπὸ τῆς εἰς τὰ γράμματα ἐπιδόσεως τῶν προγόνων καὶ πιστεύοντες ὅτι τὸ δραστηριώτερον μέσον ἀπὸ τὰ συντελοῦντα ὄχι μόνον εἰς τὴν ἀναγέννησιν τοῦ Ἔθνους ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπόκτησιν τῆς εὐδαιμονίας του εἶναι ὁ φωτισμὸς διὰ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας εἰς ἅπαντας, εἰ δυνατόν, τοὺς Ἕλληνας καὶ δὴ τῆς νεολαίας ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀνεμένετο ἡ βελτίωσις τῆς ἑλληνικῆς καταστάσεως, κατὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Κράτους ἔτρεψαν τὴν κυριωτέραν αὐτῶν μέριμναν πρὸς τὴν Παιδείαν.

Πρὸς τοῦτο ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς ἔγραφε τῇ 20 Φεβρουαρίου 1827 ἐκ Παρισίων πρὸς τὴν ἐν Ἑλλάδι δρῶσαν Φιλανθρωπικὴν Ἑταιρείαν (Ἐπιστολὴ δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 76 τῆς 12 Νοεμβρίου 1827 φύλλον τῆς Γενικῆς Ἐφημερίδος τῆς Ἑλλάδος) εἰς ἐκ τῶν σκοπῶν τῆς ὁποίας ἦτο ἡ σύστασις ἀλληλοδιδασκτικῶν καὶ ἄλλων σχολείων, ἵνα διαδοθῇ ἡ Παιδεία καὶ ἡ μάθησις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν νεολαίαν, τὰ ἐξῆς : « Δι' ἐπιστολῆς (8 Δεκεμβρίου 1826) παρεκάλεσα τὸν φίλον πολίτην Θεόκλητον νὰ προσφέρῃ ἐκ μέρους μου εἰς τὴν « Ἑταιρείαν » τινὰ σώματα ἀπὸ τὰ εἰς χεῖρας του εὑρισκόμενα Πολιτικά τοῦ Πλουτάρχου διὰ νὰ μοιράζωνται δωρεὰν εἰς τὴν κάτωτοικον τῆς Ἑλλάδος Ἑλληνικὴν Νεολαίαν καὶ ἐξαιρέτως τοὺς σπουδάζοντας εἰς τὰ Σχολεῖα τὴν προγονικὴν γλῶσσαν, εἰς ὅσους ἡ τύχη δὲν συγχωρεῖ νὰ τὰ ἀγοράζωσι.

« Συγχωρήσατέ μοι, φιλόφρονες πολῖται, καὶ εἰς ἐμὲ τὸν γέροντα, Πατέρα τὴν ἡλικίαν ὄλων ἴσως τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας, καὶ Πατέρα, τολμῶ εἰπεῖν, φιλοστοργότατον, συγχωρήσατε λέγω, ὄχι νὰ σᾶς συμβουλευθῶ ἀλλὰ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω αὐτολεξεῖ ὅ,τι σεῖς αὐτοὶ ἐκηρύξατε (12 Σεπτεμβρίου

1826) λέγοντες ότι «ή Παιδεία είναι ή μόνη, ήτις άγει τά Έθνη εις την άλληγή έλευθερίαν και ευδαιμονίαν των. Με τούς λόγους τούτους όμολογείτε και σεις τό άποδεδειγμένον άπό την μακράν πείραν τούτο ότι ή φυλακή τής έλευθερίας χρειάζεται άπαραιτήτως Παιδείαν και εκ τούτου συμπεραίνεται ότι ή διάδοσις τής Παιδείας είναι όλων τών Φιλανθρώπων έργον Φιλανθρωπότατον. Τήν διάδοσιν ταύτην επαγγέλεσθε και ταύτην εξαιρέτως χρεωστείτε εις τούς όμογενείς, διότι μεταβαίνοντες άπό αισχράν και σκληράν δουλείαν έχουν χρειάν και εξαιρέτου επιμελείας. Τήν αισχύνην εξήλειψαν με Μαραθώνια και Σαλαμίνια κατορθώματα, αλλά τούς μένει άκόμα νά εξαλείψωσι και τά δουλικά μαθήματα ίκανά νά γεννήσωσι νέαν δουλείαν. Τουρκοί δέν θέλουσι βέβαια μίανει πλέον τό έλευθερωθέν τής Έλλάδος έδαφος· άλλ' ή τυραννία δέν είναι μόνον τών Τουρκών ίδιον επιτήδευμα. Εις όλας τās Θρησκείας γεννώνται δεσπόται· και οί Χριστιανοί δεσπόται εφάνησαν πάντοτε άνεδέστεροι, διότι άναγκάζονται νά ύποκρίνωνται και θρησκείαν ίεράν, ήτις άλλην ύπεροχήν δέν συγχωρεί παρά την ύπεροχήν τής άρετής, οδδε δεσπότας άλλους γνωρίζει παρά τούς δικαίους νόμους.

« Άρχίζοντας άπό την άλληλοδιδασκτικήν μέθοδον ήρχισατε άπό τά θεμέλια τής Παιδείας· χρεωστείτε όμως νά επικτίσετε και την λοιπήν αύτης οικοδομήν φροντίζοντες τόν « πολυπλασιασμόν » τών σχολείων τής Έλληνικής γλώσσης. Η γλώσσα τών προγόνων μας είναι τής έλευθερίας γλώσσα· και άν έχρησίμευσέ τι (ως δέν άμφιβάλλω ότι έχρησίμευσε) εις την άποτίναξιν τού ζυγοϋ, σήμεραν μάς έγινεν άναγκαία εις την φυλακήν τής έλευθερίας... ».

Η Φιλανθρωπική Έταιρεία άποκρινομένη εις την επιστολήν ταύτην τού Κοραή γράφει μεταξύ τών άλλων και τά εξής : « Ναι άξιότιμε Πολίτα ή νεολαία τής Έλλάδος χρεωστεί μεγάλα εις τούς άκαμάτους πόνους σου εις τά συγγράμματά σου, δι' όσον άφορῃ τās σημερινάς προόδους της εις τόν Πολιτισμόν... » « ... άλλ' ή Φιλανθρωπική Έταιρεία και εξ άρχής και τώρα δέν επιθυμεί παρά νά δυνηθῃ νά ενεργήση και τελειοτέρας εις την άνθρωπότητα ώφελείας και κατ' έξοχήν όσοι άποβλέπουν την ήθικήν καλλιέργειαν και τόν Φωτισμόν τού Έλληνικού πνεύματος... ».

Η Βούλή τών Έλλήνων δια πράξεώς της τής 12 Νοεμβρίου 1827 ύπογραφείσης εν Αίγινή διώρισε διαρκή επιτροπήν εκ τών βουλευτών Λιβερίου Λιβεροπούλου, Έμμ. Βενάρδου, Ν. Σπολιάδη, Δρόσου Ν. Δρόσου, Αναγνώστη Διδασκάλου, Ζαχαρία Παναγιωτάδη και Αναγνώστη Κονδάκη, εις ήν άνέθηκεν όπως συνεννοουμένη μετά τής Φιλανθρωπικής Έταιρείας φροντίση « περι συστάσεως, διατηρήσεως και βελτιώσεως σχολείων γενικώς εις την Έπικράτειαν ».

Άπό την έφημερίδα τών Ηνωμένων Έπαρχιών τών Ιονίων Νήσων τής

5ης Νοεμβρίου 1825 πληροφορείται μετά μεγάλου ένθουσιασμού ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ 1823 ἰδρυθεῖσα, καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος καταργηθεῖσα Ἰόνιος Ἀκαδημία (ἣτις περιελάμβανε 4 Σχολὰς Θεολογικὴν, Φιλοσοφικὴν, ἐν ἧ περιελαμβάνοντο καὶ αἱ Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι, Νομικὴν καὶ Ἰατρικὴν), ἦνοιγε διὰ τρίτον κατὰ σειρὰν ἔτος τὰς πύλας τῆς ὑπὸ τὸν κόμιτα Γκυϊλφορδ, καὶ ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην του τὰ ἔθνοφελῆ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἐπέφερον τὰ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως λειτουργήσαντα ἐν Χίῳ, Κυθωνίαις, Κωνσταντινουπόλει, Ἰωαννίνοις καὶ ἀλαχοῦ σπουδαιότατα Ἑλληνικὰ Ἐκπαιδευτήρια.

Τοιαύτην πίστιν τρέφων πρὸς τὴν παιδείαν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ ἐνισχυόμενος καὶ ὑπὸ τῶν εἰς ξένα Πανεπιστήμια, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ τότε λειτουργοῦντα ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, σπουδασάντων νέων τῆς Ἑλλάδος, ἦτο φυσικὸν νὰ ὄνειροπολῆ τὴν ἴδρυσιν Πανεπιστημίου καὶ νὰ θεωρῆ τοῦτο ὡς τὸν διάδοχον τῶν ἐσβεσμένων πνευματικῶν ἐστιῶν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ φωτός, εἰς ὃ θὰ ἀνετίθετο τὸ μέγα ἔργον τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς μορφώσεως τῶν Ἑλλήνων.

Τοῦ Πανελληνίου τούτου πόθου τὴν πραγματοποιήσιν ἀναλαμβάνει τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 14 Φ.Ε.Κ. τῆς 13 Ἀπριλίου 1833 Διάταγμα τῆς 3)15 Ἀπριλίου 1833 « Περὶ σχηματισμοῦ καὶ τῆς ἀρμοδιότητος τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας », ὅπερ ἐν ἄρθρῳ Β' παράγραφος 2 ἐδάφιον α' ὀρίζει : « Εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας ἀνήκουν α) Ἡ ἐπιτήρησις καὶ διεύθυνσις τῶν ὄσων ἀφορῶσι τὰ σχολεῖα καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, ἢ φροντίς περὶ συστάσεως καὶ ἀρμοδίου ὀργανισμοῦ τῶν στοιχειωδῶν καὶ τῶν ὑψηλοτέρων Παιδευτικῶν καταστημάτων, ἐνὸς Πανεπιστημίου καὶ μιᾶς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν (D'une Université et d'une Académie des Sciences)... » γ) Ἡ φροντίς περὶ μορφώσεως ἀξίων διδασκάλων διὰ τὰ σχολεῖα καὶ διδασκτῶν (Professeurs) καὶ ἡ ἀνέγερσις τῶν ἐπὶ τούτῳ ἀπαιτουμένων καταστημάτων ... ».

Συμφώνως πρὸς τὸ διάταγμα τοῦτο ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀντιβασιλείας Μάουρερ συνέταξε σχέδιον ὀργανισμοῦ « Περὶ συστάσεως Πανεπιστημίου καὶ Ἀκαδημίας », ἀλλὰ ἡ ἐπακολουθήσασα παῦσις αὐτοῦ ἀπὸ μέλους τῆς Ἀντιβασιλείας καὶ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας (Δ)μα 21)7)1834 Ἀρ. Φ.Ε.Κ. 25 σελίς 72) ἠμπόδισε τὴν σύστασιν τῶν ἀνωτάτων τούτων ἰδρυμάτων.

Ὁ καθηγητὴς Μ. Στεφανίδης ἀναφέρει ἐν τῷ Α' τεύχει σελίς 3 τῆς Ἱστορίας τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τῆς δημοσιευθείσης ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου ὅτι « τὸ πρότυπον σχέδιον ὀργανισμοῦ

τοῦ Πανεπιστημίου ἐν Ἑλλάδι συντάχθη τὸ 1834 ἐν Ναυπλίῳ ὑπὸ τοῦ Κ. Σούτσου καὶ Ἄλ. Ραγκαβῆ ».

Τῆ 3 Μαρτίου 1834 δημοσιεύεται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 11 Φ.Ε.Κ. ὁ νόμος περὶ Δημοτικῶν Σχολείων καὶ τῆ 31 Δεβρίου 1836 δημοσιεύεται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 Φ.Ε.Κ. Δίμα Κανονισμοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων καὶ Γυμνασίων.

Ἡ ματαιώσις τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἡ ἄμεσος ἀνάγκη ἀντιμετωπίσεως τοῦ θέματος τῆς ὑγείας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ ἐπέβαλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν σύστασιν «Θεωρητικοῦ καὶ Πρακτικοῦ διδασκαλικοῦ καταστήματος Χειρουργίας, Φαρμακοποιίας καὶ Μαιευτικῆς» δημοσιευθέντος πρὸς τοῦτο εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 25 τῆς 19 Μαΐου 1835 Φ.Ε.Κ. Β. Διατάγματος τῆς 18 Μαΐου 1835 ἐν ᾧ ἀναφέρονται τὰ κάτωθι : « Ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Γραμματείας καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἕνεκα διαφορῶν αἰτιῶν δὲν δύναται νὰ συστηθῆ ὑψηλῶν ἐπιστημῶν σχολεῖον, ἀπεφασίσαμεν νὰ ρίψωμεν τὰ θεμέλια ἐνταῦθα εἰς Ἀθήνας θεωρητικοῦ Πρακτικοῦ διδασκαλικοῦ καταστήματος διὰ τὴν χειρουργίαν, φαρμακοποιίαν καὶ μαιευτικὴν εἰς τὸ ὁποῖον θέλουσι διδάσκεσθαι ἀμισθὶ τόσον οἱ ἤδη ἐμπειρικῶς μετερχόμενοι αὐτὰς τὰ ἐπιστήμας καθὼς καὶ οἱ μέλλοντες εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ἐπαγγέλωνται αὐτάς... ».

2. ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.- ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΑΥΤΟΥ

Τῆ 31 Δεκεμβρίου 1836 (12 Ἰανουαρίου 1837) δημοσιεύεται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 86 Φ.Ε.Κ. Β. Διάταγμα « Περὶ συστάσεως Πανεπιστημίου ». Τοῦτο δημοσιευθὲν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ Ἄρμανσπεργ μέλους τῆς Ἀντιβασιλείας, Ρίζου, Σμάλτς, Δρ. Μανσόλα Α.Ι. Κριεζῆ καὶ Γ. Λασσάνη, κατηργήθη, ἐπικολούθησε δὲ ἡ δημοσίευσίς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 16 τῆς 24 Ἀπριλίου 1837 δύο ἐτέρων διαταγμάτων α) τοῦ ἀπὸ 22 Ἀπριλίου « περὶ συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου » καὶ β) τοῦ ἀπὸ 14 (26) Ἀπριλίου « περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις συσταθησομένου Πανεπιστημίου ». (Βλέπε Διάταγμα εἰς συνημμένον παράρτημα).

Ἡ πραγματοποίησις τοῦ ὀνείρου τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ πρώτου Πανεπιστημίου, ὅπερ, ὡς ὀρίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Δ)τος « Περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ συσταθησομένου Πανεπιστημίου », θὰ ἔφερε τὴν ἐπωνυμίαν « Πανεπιστήμιον τοῦ Ὁθωνος », ἐπλήρωσε χαρᾶς τὸ Πανελλήνιον. Ἀμέσως ἤρχισαν νὰ συγκεντρῶνται αἱ παντοειδεῖς προσφοραὶ τῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ Ἑλλήνων καὶ Φιλελλήνων εἰς χρῆμα, βιβλία καὶ ἐπιστημονικὰ ὄργανα διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου. Χα-

ρακτηριστική τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὅστις συνάδευσε τὰς προσφορὰς εἶναι ἡ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 26 τῆς 18 Ἰουλίου 1837 ΦΕΚ δημοσιευθεῖσα ἐπιστολή τῶν ἐν Γαλαζίῳ ὁμοεθῶν: «Οἱ ἐν Γαλαζίῳ τῆς Ρωσσίας ὁμοεθνεῖς ζήλω πατριωτικῶ κινούμενοι ἀναγγέλουσι, ὅτι προσφέρουσι διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Πανεπιστημίου ξυλικὴν ἀναλογοῦσαν μὲ φορτίον πλοίου χωρητικότητος διακοσίων τόνων ».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ « περὶ συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου » Δ)τος προσδιωρίσθη ἡ ἐναρξίς τῆς λειτουργίας τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὰς 3 (15) Μαΐου 1837. Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην ἐδημοσιεύθη τῇ 26 Ἀπριλίου ἡ κάτωθι δηλοποίησις τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας: « Τὴν 3 (15) Μαΐου ἐ. ἔ. ἡμέραν Δευτέραν θέλει γίνεαι ἡ πρώτη ἐναρξίς τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ΟΘΩΝΟΣ ».

« Προσκαλοῦνται ἐπομένως ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ μαθητεύσωσιν εἰς μίαν τῶν Σχολῶν αὐτοῦ νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὸν ἀνήκοντα Σχολάρχην διὰ νὰ ἐγγραφῶσι ».

Ὡς ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ πρώτου Πρυτάνεως Κ. Σχινᾶ, γενομένη δημοσίᾳ τὴν 3ην Μαΐου 1838, ἀναφέρεται, ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος λειτουργίας τοῦ Πανμίου 52 φοιτηταὶ καὶ 5 τακτικοὶ ἀκροαταί, ἐκ τούτων 37 ἦσαν κάτοχοι ἀπολυτηρίου Γυμνασίου ἐξ ἐκείνων, εἰς ἃ κατὰ τὸ ἀπὸ 14 Μαΐου 1835 διάταγμα (ἀριθ. ΦΕΚ 18 τῆς 14) 5) 1835) παρεσχέθη τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδωσιν ἀπολυτήρια, τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Ναυπλίου καὶ Σύρου, οἱ δὲ λοιποὶ ἐξετασθέντες ὑπὸ προσωρινῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ὀρισθείσης τῇ αἰτήσει τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας διὰ τοῦ ἀπὸ 11 Ὀκτωβρίου 1837 ἐγγράφου τῆς ἔχοντος οὕτω: « Κατὰ τὰ καθ' ὑποβαλλόμενα εἰς ἡμᾶς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 τ.μ. ἐγγράφου τῆς Πρυτανείας πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου (Συγκλήτου) τοῦ Πανεπιστημίου, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐκολούνημεν ὅσον ἐνδέχεται διὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ἔτος τὴν εἰς τὸ κατάστημα παραδοχὴν φοιτητῶν καὶ θεωροῦντες ὅτι μὴ ὑπάρχοντος εἰσέτι ὀριστικοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ δὲν δύνανται νὰ ἀπαιτηθῶσιν ἀπὸ τοὺς φοιτητὰς αἱ γνώσεις ὄλων τῶν εἰς τὰ Γυμνάσια τοῦ Κράτους διδασκομένων μαθημάτων χορηγοῦμεν εἰς τὴν Πρυτανείαν τὰς ἀκολουθούσας ὁδηγίας ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο α) ὅσοι φέρουν ἀπολυτήριον Γυμνασίου τοῦ Κράτους, β) ὅσοι ἐξετασθοῦν ἀπὸ Ἐπιτροπὴν τινα καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἥτις θέλει σύγκεισθαι ἐξ ὑμῶν ὡς Πρυτάνεως, τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Φιλολογικῆς Σχολῆς κ. Γενναδίου καὶ τοῦ τῆς Ἰατρικῆς κ. Βούρου καὶ εὐρεθοῦν ἱκανῶς κατηρητισμένοι διὰ νὰ ἀκολουθήσωσι Πανεπιστημίου μαθήματα, γ) ὅσους ἄνευ ἐξετάσεως γνωρίζετε ἱκανοὺς διὰ τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἔχετε συγχρόνως καὶ τὴν περὶ κατατάξεως αὐτῶν συγκατάθεσιν τῶν Καθηγητῶν πρὸς οὓς θέλουσι μαθητεύσει ».

Τῇ 3 (15) Μαΐου ἡμέρᾳ Δευτέρα ἐγένετο ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος ἡ Ἐθνικὴ Τελετὴ τῆς ἐνάρξεως τῆς Λειτουργίας τοῦ Πανεπιστημίου ἐν τῇ ἐπὶ ἐνοικίῳ παραχωρηθείσῃ, εὐρυχώρῳ τότε, οἰκίᾳ Κλεάνθους κειμένη ἐπὶ τῆς Β.Α. πλευρᾶς τῆς Ἀκροπόλεως. Τὴν τελετὴν παρηκολούθησε μετ' ἀγαλιάσεως σύμπας ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν παρισταμένων τῶν ἀρχῶν καὶ ξένων ἀντιπροσωπειῶν. Μετὰ τὴν ὀρκωμοσίαν τῶν διορισθέντων διὰ τοῦ Δ)τος τῆς 22ας Ἀπριλίου « Περὶ συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου » Καθηγητῶν ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ὁ Πρῶτος διορισθεὶς Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας Κ. Δ. Σχινᾶς, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

« Πρῶτον μέγα καὶ λαμπρὸν εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἱστορίαν φαινόμενον ἦτο, **ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ ΑΝΑΞ**, ἡ πρὸ πέντε περίπου ἐτῶν σύστασις τῆς Ἑλληνικῆς Μοναρχίας ὑπὸ τὸ Βασιλικὸν Σου σκῆπτρον. Ἡ Ἑλλάς κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς αὐτῆς χρόνους εἰς ἀπειραρίθμους ἡγεμονίας κατακερματισμένη, εἰς δὲ τὴν ἀκμὴν τῆς ἐκκλείας τῆς κατὰ πόλεις καὶ μικρὰς περιφερείας αὐτονομουμένη, ὑποκύψασα ἔπειτα μὲ οἰκτρὰν μόνην αὐτονομίας σκιὰν εἰς τῶν Μακεδόνων τὴν κυριαρχίαν, κρατηθεῖσα τέλος ὑπὸ τῶν Ρωμαίων ἐπὶ Μομμίου, μεταβάσα ἐπομένως ὡς κληροδόμημα τρόπον τινὰ ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῶν διαδόχων τῆς Ρωμαϊκῆς παντοκρατορίας Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, καὶ πρὸ τετρακοσίων περίπου ἐτῶν δουλωθεῖσα τὴν ἐσχάτην καὶ ἀφόρητον ἐκείνην δουλείαν, ἡ Ἑλλάς, **ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ**, δὲν ἀπετέλεσε πώποτε ἐν αὐτόνομον καὶ ἀδιαίρετον κράτος, ἀλλὰ πρῶτον μὲν σμικρὰ κατὰ τὴν ἔκτασιν καὶ πολέμιος πρὸς ἄλληλα διακείμενα κράτη, ἔπειτα δὲ ἐλαχίστην ἐπαρχίαν τριῶν ἀλληλοδιαδόχως μεγάλων Μοναρχιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων μόνη ἡ τοῦ Βυζαντίου εἶχε κἄν τῆς γλώσσης καὶ τῆς πίστεως ταυτότητα.

Πρῶτον ἄρα γενεσιουργὸν καὶ ἀληθῶς εὐφρόσυνον εἰς τὴν παγκόσμιον Ἱστορίαν φαινόμενον εἶναι τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον προητοίμασε Θεῖα συναντίληψις ἡ Ἑλληνικὴ ἀρετὴ, ἐτελειοποίησε τῶν συμμάχων δυνάμεων ἡ προστασία, καὶ ἐπεσφράγισεν ἡ χαρμόσυνος ἡμέρα τῆς 7 Μαΐου 1832, καθ' ἣν ἐδέχθης ἐν Μονάχῳ τὸ προσενεχθὲν Σοι Βασίλειον στέμμα, ἀναγορευθεὶς Πρῶτος τῶν Πανελλήνων Βασιλεὺς. Δεύτερον ἐπίσης πρωτοφανές, ἂν καὶ ἦττον πολὺκροτον, φαινόμενον εἶναι ἡ σύστασις τοῦ πρώτου, ἐκωνύμου τῆ Σῆ μεγαλειότητι, πανδιδακτηρίου, τοῦ ἀμφικτυονικοῦ τούτου δεσμοῦ τῶν ἀπανταχοῦ ἐπιστημόνων ἢ φιλεπιστημόνων Ἑλλήνων, ἔργον ὅλως Σόν, τοῦ ὁποίου δὲν συμμετέσχον ἄλλοι τινές, ἐνὶ λόγῳ ἀκραιφνῆς ἀπόρροια τῆς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων **ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΣΟΥ** κηδεμονίας.

Ἐβδομος ἤδη παρήλθεν αἰὼν, ἀφ' οὔτου εἰς τὴν Ἑσπερίαν Εὐρώπην ἔγιναν τὰ πρῶτα δοκίμια τοῦ τοιούτου ἐπιστημονικοῦ συλλόγου διὰ τῆς συστάσεως ἀφ' ἐνὸς μέρους τῆς ἐν Βονωνίᾳ νομικῆς τοῦ περιωνύμου καὶ πολυω-

νύμου (¹) Ἰρνερίου σχολῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς αὐτοσχεδιάστου τρόπον τινὰ συγκροτήσεως τοῦ Παρισινοῦ, τοῦ καὶ πρώτου Εὐρωπαϊκοῦ, πανδιδακτηρίου, τὸ ὅποιον ὡς ἐκ τῆς συμμορίας, ἢ μᾶλλον συντεχνίας των καὶ διδασκομένων, λατινιστὶ Universitas, ἦτοι Universitas Magistrorum et Scholarium ἀποκληθῆν, μετέπεσεν ἔπειτα εἰς τὴν ἤδη ἐν χρήσει σημασίαν τοῦ πάσας τὰς ἐπιστήμας περιλαμβάνοντος ἀνωτάτου διδασκτηρίου (Universitas Literarum).

Ὅψιγονον ἄρα σφόδρα εἶναι τὸ Ἑλληνικὸν πανδιδακτήριον· ἀλλ' οἱ καρποὶ τοῦ ἐλπίζονται πρωϊμότατοι. Δὲν ἔχει χρεῖαν ἢ Ἑλλάς νὰ διέλθῃ τὸ βραδὺ καὶ ἐπίπονον στάδιον τῶν κατὰ τοὺς βαρβάρους ἐκείνους χρόνους συστηθεισῶν ἐσπερίων Ἀκαδημιῶν, αἵτινες ὑπὲρ τοὺς δύο αἰῶνας μετὰ τὴν σύστασίν των εἶχον ἐτι ἀνάγκην τῆς ἐκ τοῦ Βυζαντίου φυγῆς Ἑλλήνων σοφῶν διὰ νὰ ἐξέλθωσι τῆς τετριμμένης καὶ ζοφώδους ὁδοῦ, καὶ νὰ λάβωσι λαμπρὸν φῶς καὶ ζωὴν νέαν. Δὲν κινδυνεύει τὸ Ἑλληνικὸν πανδιδακτήριον νὰ μιμηθῇ οὐδὲ τὰς λοιπὰς ἐκείνων περιπτολογίας, οὐδὲ τὴν εἰς τέσσαρα, φερ' εἰπεῖν, ἔθνη διαίρεσιν διδασκόντων καὶ διδασκομένων (²) τὴν ὅποιαν, παρεισαχθεῖσαν, οὐκ οἶδ' ὅπως, εἰς τὸ Παρισινὸν περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς συστάσεώς του, ἐμμήθησαν δουλικῶς τὰ μετ' αὐτὸ βαθμηδὸν συστηθέντα, πρὸς διηνεκῆ διχοστασίαν ἐκείνης τῆς τάξεως τῶν ἀνθρώπων, ἥτις ὡς ἐκ τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἀσχολίας καὶ μελέτης ὄφειλε νὰ διάγῃ πάντοτε καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ.

Τὸ Ἑλληνικὸν πανδιδακτήριον, Βασιλεῦ, καθιδρυμένον εἰς τὰς παρὰ Σοῦ, ἐκ νέου ἀνεγερθείσας περικλεεῖς Ἀθήνας, καὶ κείμενον μεταξύ τῆς Ἑσπέρας καὶ τῆς Ἔως, εἶναι προωρισμένον νὰ λαμβάνῃ ἀφ' ἑνὸς μέρους τὰ σπέρματα τῆς σοφίας, καὶ ἀφοῦ τὰ ἀναπτύξῃ ἐν ἑαυτῷ ἰδίαν τινὰ καὶ γόνιμον ἀναπτύξιν, νὰ τὰ μεταδίδῃ εἰς τὴν γείτονα Ἔω νεαρὰ καὶ καρποφόρα. Οὕτω ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ, τὸ λαμπρὸν Σου ὄνομα, μεταβαῖνον ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενε-

1. Τὸ ὄνομα τοῦ ἐνδόξου τούτου ἀνδρὸς ἀναφέρεται εἰς τὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα καὶ χρονικὰ μὲ ἀπείρον ποικιλίαν. Ἰρνέριος, Ὑρνέριος, Βαρνέριος, Βαρνάριος, Γκβαρνέριος, Γερνέριος, καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα ὀνόματα ἀποδίδονται εἰς αὐτὸν ἀδιαφόρως.

2. Τοιαύτη τις διαφορὰ, προελθοῦσα ἐκ τῆς κατ' ἔθνη διαιρέσεως, παρῶν τε τὸς ἐν τῷ κατὰ τὴν Πράγαν τῆς Βοεμίας πανδιδακτηρίῳ γερμανοὺς φοιτητὰς καὶ Καθηγητὰς νὰ ἀναχωρήσωσιν ὁμοθυμαδὸν ἐκεῖθεν, καὶ νὰ συστήσωσιν, ἀπελθόντες, τὸ ἐν Λειψίᾳ πανεπιστήμιον κατὰ τὸ 1409. Λειψίανα τῆς τοιαύτης κατ' ἔθνη διαιρέσεως εἶναι κατὰ μὲν τὴν Γερμανίαν αἱ λεγόμεναι Landsmannschaften, ἑπαρχιωτικαὶ τῶν φοιτητῶν ἐνώσεις, ἐν δὲ τοῖς Παρισίοις τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου, μέχρι καὶ νῦν ἀποκαλούμενον College des Quatre Nations.

άν, δὲν θέλει παύσει εὐλογοῦμενον δικαίως κατὰ τὰ δυὸ τῆς οἰκουμένης μέρη».

Τοῦτον ἐν συνεχείᾳ διεδέχθησαν ἐπὶ τοῦ βήματος οἱ Σχολάρχαι τῶν Σχολῶν Κ. Βάμβας τῆς Φιλοσοφικῆς, Μισαήλ Ἀποστολίδης τῆς Θεολογικῆς, Γ. Ράλλης τῆς Δικαστικῆς (Νομικῆς) καὶ Λευκίας τῆς Ἰατρικῆς, εἰπόντες κατὰ σειράν τὰ ἑξῆς :

α) Ὁ Κ. Βάμβας Σχολάρχης τῆς Φιλοσοφικῆς λέγει :

ΒΑΣΙΛΕΥ !

«Εἰς τὴν λαμπρὰν ταύτην ἐποχὴν τῆς Βασιλείας Σου ἀναδεχθεὶς εὐπειθῶς τὴν ἐπιτεταγμένην εἰς τὴν ἀδυναμίαν μου ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ σοφοῦ Πρυτάνεως, ἀσθενήσαντος, ἤθελα φανῆν χωρὶς τὴν Σὴν ἐπιείκτιαν ἐκτεθειμένος εἰς κίνδυνον μέγιστον, τολμήσας ἐνώπιον τῆς Β.Υ. Μεγαλειότητος, τοσοῦτων σοφῶν ἀνδρῶν παρισταμένων, νὰ ὀμιλήσω ἐξ ὀλίγου χρόνου καὶ διὰ βραχυτάτων λόγων περὶ τοῦ πλέον ἐνδόξου, Ἑλληνικοῦ, καὶ πάντων τῶν Βασιλικῶν Σου δωρημάτων κοινωφελεστάτου περὶ τοῦ πρώτου συνισταμένου τούτου ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου. Καὶ τὰ τρία ταῦτα χαρακτηρίζουν αὐτό, καὶ ἕκαστον τούτων εἶναι πηγὴ ἀφθονος λόγων, ἐὰν ἐπρόκειτο λόγων ἐπίδειξις. Ἀλλὰ καὶ πενιχρὰν οὖσαν καὶ ἀνεπίδεικτον, ἡ Σὴ Βασιλικὴ εὐμέμεια δὲν θέλει ἀποδοκιμάσειν τὴν προσφορὰν ταύτην τῆς ἀληθείας γινομένην μέσα εἰς τοῦτον τὸν ναὸν τὸν ὁποῖον ἀνεγείρεις εἰς τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ ἐπιθυμία τῆς ἀληθινῆς δόξης ὄχι μόνον δὲν φαίνεται ἀλλότριος εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ μάλιστα καὶ χαρακτηρίζει ψυχὴν γενναίαν καὶ φιλάγαθον. Ἡδύναται ὁ τοιοῦτος καὶ μεγαλύνει τὴν ἰδέαν τῆς ὑπάρξεώς του, ἐννοῶν ἑαυτὸν τιμώμενον καὶ θαυμαζόμενον εἰς τὰς καρδίας καὶ εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἄλλων· ἐκτείνεται καὶ πέραν τῶν ὀρίων τῆς βραχυτάτης ζωῆς του, ζῶν εἰς τὴν διαδοχὴν τῶν γενεῶν· ἐπὶ γῆς ὧν ἀκόμη, ἀναβαίνει καὶ εἰς αὐτὴν τὴν αἰωνιότητα διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι προωρισμένος. Μέγα καὶ τοῦτο ἐλατήριον ἐνεργείας εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον, καὶ ὄντως ἄξιον τῶν παντοδυνάμων χειρῶν τοῦ Θεοῦ τῶν πνευμάτων ! Ὅστις ἠὐδόκησε νὰ θέσῃ εἰς τὸν αἴσθητὸν τοῦτον κόσμον τοιοῦτον λογικὸν καὶ κοινωνικὸν ὄν, χωρὶς τοῦ ὁποίου, ὅλα τὰ ἄλλα μένοντα ὅποια εἶναι, δὲν ἤθελεν εἶσθαι παρὰ ὡς μεγαλοπρεπέστατος καὶ πλουσιώτατος ναὸς χωρὶς προσκνητὰς τῆς θεότητος.

Πλὴν ὀλίγοι ἐστάθησαν πάντοτε οἱ ζητήσαντες καὶ ἐπιτυχόντες τὴν ἀληθινὴν δόξαν· τὸ πλεῖστον μέρος τῶν δυνατῶν τῆς γῆς ἔτρεξε καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας ὀπισθεν τῆς ματαίας καὶ ψευδοῦς. Ποίαν τρώντι ἀληθινὴν δόξαν ἢ ζῶντες ἢ τελευτήσαντες, ἀπήλαυσαν μὲ τὰ αἱματοσταγῆ τρόπαιά των, ἢ μὲ τὴν ματαίαν των πολυτέλειαν οἱ Ἀλέξανδροι καὶ Καίσαρες ;

Ἡ ἀληθινή καὶ διαμένουσα δόξα εἰς τὸν ἐπίγειον Βασιλέα δὲν εἶναι παρὰ ὡς ἐπίτροπος τοῦ οὐρανοῦ νὰ καταστήσῃ τοὺς λαοὺς του εὐτυχεῖς, ὅσον εἶναι δυνατόν, ὀδηγῶν αὐτοὺς διὰ τῆς εὐνομίας, προβιβάζων τὰς ὠφελίμους τέχνας, διεγείρων τὴν βιομηχανίαν, ἐνθαρρύνων τὴν ἀρετὴν· τούτων δὲ πάντων πρόξενος καὶ συντηρητικὴ ὁμολογεῖται ἡ διάδοσις τῆς σοφίας· αὕτη εἶναι ἡ δοξάσασα καὶ ἔθνη καὶ βασιλεῖς ὅπου αὐτὴν ἐτίμησαν καὶ ἐπεμελήθησαν. Δὲν ἐδοξάσθη τόσον ἡ ἀρχαία Ρώμη ἀπὸ τοὺς Ἀρειμανίους λεγεῶνάς της, ἀλλὰ καθ' ὅσον περιέθαλψε τὴν σοφίαν καὶ ἀπέκτησε δι' αὐτῆς ἐνδόξους ὑπάτους, αὐτοκράτορας, φιλοσόφους, πολιτικούς, ποιητάς, ρήτορας. Καὶ ἂν κανὲν ἄλλο ἔργον τῆς σοφίας δὲν ἐσώζετο περὶ τῆς Ρώμης εἰς τὴν μνήμην τῶν αἰῶνων, μόνος ὁ ἐπικληθεὶς εὐσεβὴς Ἀντωνῖνος καὶ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος δὲν ἤθελεν εἶσθαι καὶ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τῆς σοφίας καύχημα μέγα καὶ λαμπρὸς θρίαμβος ; τί δὲ ἤθελε τις εἰπεῖν καὶ περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος; Ἐδοξάσθη μὲν καὶ ἀπὸ τοὺς ὑπὲρ ἐλευθερίας δικαίους καὶ ἐξαισίους ἀγωνάς της· ἡ ὑψηλότερα ὁμως δόξα αὐτῆς ἐστάθη ἡ σοφία. Δὲν σεμνύνεται τοσοῦτον διὰ τὰ τρόπαια τοῦ Μαραθῶνος, τῶν Θερμοπυλῶν, τῶν Πλαταιῶν, τῆς Σαλαμίνας καὶ τῆς Μυκάλης, ὅσον ὅτι ἐστάθη ἡ μήτηρ πλήθους ἐνδόξων ἀνδρῶν, εἰς πᾶν εἶδος τέχνης καὶ ἐπιστήμης, καὶ διδάσκαλος ἀφθονοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Οἱ Βασιλεῖς τῶν Πάρθων καὶ Ἀρμενίων εἶχαν δόξαν τῶν νὰ γράφωσι καὶ νὰ λαλῶσι τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ νὰ προσθέτωσιν εἰς τοὺς ὑπερηφάνους τίτλους τῶν τὸ φιλέλλην, οἱ αὐτοκράτορες τῆς Ρώμης ἀνετρέφοντο εἰς τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, καὶ νικηταὶ γενόμενοι τῆς Ἑλλάδος διὰ τῶν ὅπλων, ἦσαν ὑποτελεῖς αὐτῆς κατὰ τὴν σοφίαν. Ἄλλ' ἐὰν ἀφήσαντες τὰ ἀρχαῖα, θεωρήσωμεν τὰ σημερινά, τί ἄλλο παρὰ ἡ σοφία, τιμωμένη καὶ ἐνθαρρυνομένη ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, δοξάζει αὐτὰ καὶ δίδει εἰς αὐτὰ θεῖαν τινὰ δύναμιν, νὰ εἴπω οὕτως καὶ ἐπιρροὴν ἐπάνω εἰς τὰ ἔτι ἀμαθῆ καὶ ἀπολίτιστα ; Πανεπιστήμια ὀνομάσθησαν πρωτότοκοι θυγατέρες Βασιλέων, καὶ ὡς τοιαῦτα ἐπροικίσθησαν τφόντι, μὲ ἐτησίους προσόδους, μὲ βιβλιοθήκας, μὲ βασιλικὰς τιμάς, καὶ μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα διὰ νὰ διαχέωσι τὴν σοφίαν ὡς ἐστὶν αὐτῆς εἰς ὅλην τὴν σφαῖραν τοῦ κράτους τῶν, καὶ ὅπου κατοικοῦν ἄνθρωποι. Προστάται τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν νὰ λέγωνται εἶναι οἱ λαμπρότεροι τίτλοι καὶ τὰ μεγαλοπρεπέστερα κεφάλαια τῶν ἐγκωμίων τῶν. Δικαίως λοιπὸν πρέπει νὰ λέγεται ὅτι ἡ ἐγκαθίδρυσις τοῦ Πανεπιστημίου τούτου εἶναι τὸ ἐνδοξότερον πάντων τῶν εἰς τὸν πιστὸν λαόν του δωρημάτων τοῦ Βασιλέως ἡμῶν. - Ἡ ἀληθινὴ δόξα εἶναι πάντοτε ἀχώριστος τῆς ὠφελείας. Ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ δοξάζεται ἀπὸ τὰ λογικὰ αὐτοῦ κτίσματα, διότι ἀνακαλύπτεται ὠφέλεια εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Τί μεγαλοπρεπέστερον τοῦ ἡλίου μεταξὺ τῶν αἰσθητῶν δημιουργημάτων τῆς Παντοδυναμίας του ; Πλὴν τί καὶ ὠφελιμώτερον ; Ἀντιμάχεται εἰς

τὴν λογικότητα τὸ ἀνωφελές καὶ μάταιον, ὥστε ἡ ὠφέλεια εἶναι χαρακτήρ οὐσιώδης τῆς ἀληθινῆς δόξης.

Ὁ ἀγαματοποιὸς Δεινοκράτης προσφέρει εἰς τὸν Ἀλέξανδρον νὰ μεταβάλλῃ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος εἰς ἀνδριάντα τοῦ Βασιλέως κρατοῦντα εἰς μὲν τὴν ἀριστερὰν μίαν πόλιν, εἰς δὲ τὴν δεξιὰν λεκάνην δεχομένην τὰ καταρρέοντα ἐκ τοῦ ὄρους ὕδατα. Τίς ἤθελεν εἰπεῖν ἔνδοξον τὸ μεγαλουργημα τοῦτο ; ἐὰν ἐδέχετο αὐτὸ ὁ Ἀλέξανδρος ; Τίς ἤθελεν ὀνομάσειν ἔνδοξον τὸ τοῦ Φιλοπάτορος Πτολεμαίου, ὅστις ἐξήντησε θησαυρούς, διὰ νὰ κάμῃ πρὸς ἐπίδειξιν καὶ ὄχι πρὸς χρῆσιν, τεσσαρακοντούρη ναῦν, περιέχουσας ναύτας τετρακοσίους, κωπηλάτας τετρακισχιλίους, καὶ ὀπλίτας τρισχιλίους ; Τὸ ἔνδοξον εἶναι κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ὠφελείας. Ἀλλὰ τί τῶν ἀνθρωπίνων καλῶν φέρει μεγαλητέραν καὶ πλέον ἐκτεταμένην τὴν ὠφέλειαν παρὰ τὴν σοφίαν ; Τοιαύτην ὠφέλειαν ὑπισχνεῖται καὶ τοῦτο τὸ Πανεπιστήμιον, μᾶλλον δὲ εἶναι ἡ πρωτίστη καὶ ἀρχικωτάτη πηγὴ πάσης ὠφελείας, ἀν ἡ ἀμάθεια ὑπῆρξεν εἰς τὰ ἔθνη ἡ πρωτίστη αἰτία τῶν δυστυχιῶν, τῶν ἀνομιῶν καὶ τῆς διαφθορᾶς. Πλὴν τοῦτο καὶ ἡ θεωρία τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἡ πείρα ὄλων τῶν αἰῶνων μᾶς τὸ ἐπιβεβαίωσι μὲ τὰ πλέον ἐλεεινὰ καὶ φρικώδη παραδείγματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ φρικωδέστερον καὶ ἐλεεινότερον ἐστάθη ἡ Ἑλλάς, καθ' ὅσον ἡ ἱστορία μᾶς ἐφύλαξε τὴν περιγραφὴν τῆς ἀρχαίας τῆς λαμπρότητος, καὶ σώζονται ἀκόμη ἐνώπιόν μας λείψανα αὐτῆς· Πλὴν ἡ Θεία ἀγαθότης δὲν εἶχεν ἐξαλείψει τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν βίβλον τῶν ζώντων, ἀλλ' ἀνέβαλλε τὴν ἀνόρθωσίν τῆς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον τοῦ φωτισμοῦ.

Ἀπὸ τοῦτο λοιπὸν τὸ Πανεπιστήμιον θέλουν ἐξέρχασθαι εἰς τὸ ἐξῆς ἐκκλησιαστικοὶ πάσης τάξεως ἔχοντες τὴν προσήκουσαν παιδείαν πρὸς διακονίαν τοῦ θεοῦ λόγου, καὶ πρὸς ὁδηγίαν τοῦ χριστιανικοῦ ἡμῶν λαοῦ, ὅποιαν παιδείαν εἶχον οἱ λαμπρύνοντες ποτὲ τὴν ἀμώμητον Ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν σοφοὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες, ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, Θεολόγοι καὶ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου· ἡ δὲ ἀμάθεια ἡμαῦρονεν αὐτὴν τοσοῦτους ἤδη αἰῶνας μὲ ἀπώλειαν τῶν ψυχῶν. Ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο θέλουν ἐξέρχασθαι νομικοί, πολιτικοί, ρήτορες, καὶ δικασταί, φωτισμένοι εἰς τὰ ὑψηλὰ χρέη τῶν, ὁποίους ἀπαιτεῖ ἡ ἀσφάλεια τῆς ἀτομικῆς ἐκάστου ἐλευθερίας, τῆς κοινῆς ἡσυχίας, τῆς τιμῆς καὶ καταστάσεως τῶν εὐνομουμένων πολιτῶν. Ἐνταῦθα καὶ ἡ φιλάνθρωπος ἰατρικὴ ἀνακαλοῦσα τοὺς ἀρχαίους ἐκεῖνους Πατέρας τῆς Ἱπποκράτην, Ἀρεταῖον, Γαληνόν, ὁμοῦ μὲ τὰς ὑψηλὰς θεωρίας καὶ πείρας τῶν μεταγενεστέρων αἰῶνων, θέλει διδάσκουν τοὺς νέους Ἕλληνας εἰς τὴν μητρικὴν αὐτῶν γλῶσσαν τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἐκτεταμένων τῆς γνώσεως, ὥστε νὰ μὴν ἀναγκάζονται πλέον νὰ καταναλίσκωσιν εἰς ξένην γῆν μὲ ταλαιπωρίαν καὶ πολυειδεῖς κινδύνους, τοσαῦτα ἔτη καὶ ἀναλώματα.

Τέλος πάντων ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολή, τῆς ὁποίας ἡξιώθη καὶ ἐγὼ νὰ εἶμαι μέλος, θέλει μορφόνειν τὴν νεολαίαν μας εἰς τὴν Φιλολογίαν, Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν, εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν, ἱστορίαν, μαθηματικά, φυσικά, χημείαν, ρητορικὴν καὶ εἰς τὴν ἰδίως λεγομένην φιλοσοφίαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ τὴν Ἠθικὴν. Ἀνοίγεται πηγὴ ἀφθονος εἰς τὴν διψῶσαν Ἑλληνικὴν νεολαίαν, καὶ εἰς πάντα ὁμογενῆ ἢ ἀλλογενῆ ἐραστὴν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας. Τὸ λογικὸν φῶς εἶναι κοινὸν εἰς τὴν λογικότητα, ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου εἰς πάντας τοὺς ἔχοντας ὀφθαλμούς.

Κανεὶς βέβαια δὲν ἠελε φαντασθῆν, ὅτι τὸ ἀρτισύστατον τοῦτο Πανεπιστήμιον ἔχει ἤδη τὸ πλῆρες, οὐδ' εἰς αὐτὰ τὰ μεγάλα καὶ βαθύπλουτα ἔθνη δὲν ἔλαβεν τὰ τοιαῦτα καθιδρύματα τὸ πλῆρες εὐθὺς ὁμοῦ μὲ τὴν ὑπαρξίν των ἐναντίον τοῦ νόμου, κατὰ τὸν ὅποιον τὰ πάντα καὶ φυσικά καὶ ἠθικά λαμβάνουν βαθμικὴν αὐξήσιν καὶ τελειοποίησιν. Πλὴν ἐξίσου τολμῶ εἰπεῖν βέβαιον εἶναι ὅτι ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου, ἥτις ἀνῶρθωσε τὴν τοσοῦτους αἰῶνας πεπτωκυῖαν Ἑλλάδα, καὶ ὑπὸ τὴν Πατρικὴν περίθαλψιν καὶ προστασίαν τοῦ φιλαγάθου Βασιλέως ἡμῶν, εἰς τὸν ὅποιον ἐνεπιστεύθη τὴν δόξαν καὶ εὐτυχίαν της, τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο θέλει λάβει ταχεῖαν τὴν αὐξήσιν διὰ πολλὰ ἰδιάζοντα πλεονεκτήματα τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν σοφίαν, διὰ τὰ ὁποῖα εἶναι, ὡς εἶπα εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου, καὶ ἑλληνικώτατον τὸ δῶρημα.

Ἡ Ἑλλὰς τῶντι ἠγάπησε πάντοτε καὶ ἐτίμησε τὴν σοφίαν καὶ δημοσίαν καὶ ἀτομικῶς. Εἰς τὴν Ρώμην ἦσαν ναοὶ τῆς τύχης, ἀλλ' εἰς τὴν Ἑλλάδα τῆς Σοφίας καὶ τῶν μουσῶν. Εἰς τὸ μέσον τῶν ἐρειπίων αὐτῶν εἴμεθα οὐδ' αὐτὸς ὁ σκληρότατος καὶ πολυχρόνιος ζυγὸς τῆς δουλείας, οὔτε ἡ παρακολουθοῦσα τὴν δουλείαν πτωχεία, καὶ περιφρόνησις, καὶ ἀμάθεια, καὶ προλήψεις, καὶ δεισιδαιμονία, δὲν ἐδυνήθησαν τοσοῦτους αἰῶνας συναγωνιζόμενα νὰ ἐξαιψώσι τὸ προγονικὸν τοῦτο καὶ ἔμφυτον αἶσθημα τῆς φιλομαθείας, οὐδ' ἔλλειψαν ποτέ, ὡς εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη, νὰ ἐκλάμπωσι σπινθῆρες ἐκ τοῦ σκότους. Εἰς τούτου μάλιστα τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς δουλείας της ἔγιναν ὡς ἔκρηξις Ἡφαιστειῶν κρατήρων εἰς τὴν Σμύρνην, εἰς τὰς Κυδωνίας, καὶ εἰς τὴν σήμερον ἄμορφον καὶ πολύστονον Χίον. Εἶναι λοιπὸν Ἑλληνικώτατον δῶρημα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ καθίδρυμα τοῦ Πανεπιστημίου τούτου, καθὼς καὶ ἔνδοξον καὶ κοινωφελές.

Εἰς σέ, Βασιλεῦ, ἀπόκειται παρὰ τοῦ Ὑψίστου διανομέως τῶν ἐπιγείων βασιλείων ὁ θρόνος τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὸ ἔνδοξον κατόρθωμα τῆς εὐδαιμονίας της, τῆς ὁποίας ἔθεσες ὡς πρώτην βάσιν τὴν εὐνομίαν καὶ σοφίαν. Τὸ στάδιον τῆς Βασιλείας σου εἶναι Ἡράκλειον, εἶναι πλῆρες ἀγῶνων, πλῆρες ὅμως καὶ ἀμαράντου δόξης ἐπιγείου καὶ οὐρανίου. Οἱ διαδεχόμενοι βασιλείαν παλαιάν, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ προκάτοχοί των ἄφησαν ἀθάνατα μνημεῖα δόξης,

ἀποροῦν τί νὰ ἀφήσωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἄξιον βασιλείως. Ἄλλὰ σύ, Βασιλεῦ, εἶσαι ἡ ἀρχὴ τῆς σειρᾶς τῶν Βασιλέων τῆς Ἑλλάδος, εἶσαι ὁ προωρισμένος νὰ σταθῆς πρῶτος δημιουργὸς τῆς νέας πολιτικῆς αὐτῆς ὑπάρξεως, νομοθέτης ὡς ὁ Σόλων, σοφοδότης ὡς ὁ μέγας Κάρολος, διοργανιστὴς τῶν δυνάμεών της, ὡς ὁ Ἀγησίλαος, ἐπὶ πάσι δὲ πατήρ, ὡς ὁ Μάρκος Αὐρήλιος οικογενεῖας εὐσεβοῦς πρὸς τὸν σεβαστὸν πατέρα της, ἔθνους εὐπειθοῦς εἰς τοὺς νόμους, λαοῦ εὐαισθήτου, φιλοκάλου, φιλομούσου, γενναίου, καὶ ἐκ ψυχῆς καὶ καρδίας ἀφωσιωμένου, εἰς τὸν φιλάγαθον Βασιλέα του. Ὅθεν πάντες καὶ κατ' οἶκον καὶ ἐν ἐκκλησίαις ἐπικαλούμεθα τὸν Βασιλέα τῶν βασιλευόντων, καὶ Κύριον τῶν κυριευόντων νὰ σὲ περιφρουρή. Βασιλεῦ, μετὰ τῆς φιλαγάθου ἡμῶν Βασιλίσεως· καὶ νὰ σὲ εὐδοοῖ ἐν πάσιν, διὰ νὰ δοξάζεται τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα εἰς τὴν αὐξήσιν καὶ εὐημερίαν τῶν πιστῶν σου λαῶν».

β) Ὁ Σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Μισ. Ἀποστολίδης λέγει:

ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ,

«Ἐν ἀπὸ τὰ ἐνδοξα καὶ κοινωφελέστατα ἔργα τῆς εὐκλεοῦς Βασιλείας Σου, τὸ ὁποῖον καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν θέλει χορηγήσει ἀφθονον ὕλην πρὸς ἔπαινον τοῦ ὀνόματός Σου, εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ταύτῃ πατρίδι τῶν Μουσῶν σύστασις Πανεπιστημίου. Διότι ἀφοῦ αἱ δυστυχίαι τοῦ ἔθνους, ἀφοῦ ἡ θηριώδης τυραννία καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς ἀχώριστος βαρβαρότης ἀπεδίωξε πολλοὺς ἤδη αἰῶνας τὰς Μούσας ἐκ τῆς ἀρχαίας ταύτης ἐστίας των, σήμερον, Μεγαλειότατε! διὰ τῆς συστάσεως τούτου, τὰς ἀνακαλεῖς εἰς τοῦτο τὸ προσφιλὲς αὐτῶν ἐνδιαίτημα, ὄχι μόνον ἵνα χαριτώσωσι μὲ τὰ πολύτιμα δῶρά των τοὺς παλαιοὺς συμπολίτας των, καὶ τοὺς κατοίκους ὅλου σου τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἵνα καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐκτὸς τοῦ Κράτους Σου Ἕλληνας ἐπεκτείνωσιν ἀπὸ τὸν ἐπιδέξιον τούτον τόπον τὴν θεῖαν αὐτῶν ἐπιτροπὴν.

Δικαίως λοιπὸν καὶ αὐταὶ θέλουσι στέψει τὴν Βασιλικὴν Σου κορυφὴν μὲ τὸν τῆς εὐκλείας ἀμαράντινον στέφανον.

Ἐντεῦθεν διὰ τοῦ Πανεπιστημίου τούτου θέλει ἀνατείλει πάλιν τῆς ἑρῶς φιλοσοφίας τὸ σωτήριο φῶς, διὰ νὰ διαλύσῃ τὴν τῆς ἀμαθείας σκοτόμαιναν, ἐντεῦθεν καὶ τῆς τῶν ὄντων θεωρίας οἱ ἔρασταί, καὶ τῆς Θέμιδος οἱ λειτουργοί, καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ οἱ Θιασῶται θέλουσιν ἀπαρῦει ἀφθόνως τὰς εἰς ἕκαστον ἀναγκαίας γνώσεις, διὰ νὰ συντελῶσιν ἔπειτα εἰς τῆς κοινωνίας ἡμῶν τὴν εὐημερίαν· ἐντεῦθεν τέλος καὶ οἱ τοῦ Ὑψίστου λειτουργοὶ μνόμενοι τὰς αἰώνιους καὶ σωτηριώδεις ἀληθείας τῆς περὶ ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ οἰκονομίας, θέλουσιν ἐξέρχεσθαι ἱκανοὶ εἰς τὴν διακονίαν τοῦ θεοῦ λόγου, διὰ νὰ οἰκοδομῶσι τοὺς ἀδελφούς των εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐσέβειαν: Ὡστε

ἂν ὁ τῆς Αἰγύπτου Βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐδικαιώθη νὰ ἐπιγράψῃ εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ συσταθεῖσαν βιβλιοθήκην τὸ « ἰατρεῖον ψυχῆς ». Πολὺ δικαιότερον δύναται νὰ τεθῆ εἰς τοῦτο τὸ ἔργον τῆς Μεγαλειότητός Σου, τὸ « καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἰατρεῖον ». — Μὴ θέλων ὅμως νὰ ἐπαναλάβω τὰ ἐν γένει ἐκ τοῦ ἔργου τούτου καλὰ, ὡς θαυμασίως ὑπὸ τοῦ συναδέλφου μου, τοῦ τῆς φιλοσοφίας σοφοῦ Σχολάρχου προεκτεθέντα, περιορίζομαι μόνον εἰς τὸ νὰ ἐκθέσω δι' ὀλίγων τὸ ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐλπιζόμενον καλόν, ὄχι μόνον εἰς τὸν Κλῆρον τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ ἴσως ποτὲ καὶ εἰς ὅλον τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸν Κλῆρον, διὰ τῆς πανσθενοῦς χάριτος τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ. Ἐν ἐκ τῶν πολλῶν κακῶν, ὅσα μᾶς ἐπέφερον ἢ πρῶην πολιτικὴ κατάστασις, καὶ τὸ πάντων ἴσως ὀλεθριώτατον, ἦτο καὶ ὁ ζόφος τῆς ἀμαθείας, ὅστις ἐκάλυπεν ὅλον τὸ ἔθνος, καὶ αὐτὸ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἱεροῦ Κλήρου. Ἐπειδὴ ὁ τῶν ἀπίστων καθ' ἡμῶν διωγμός, καὶ ἡ ἀκόρεστος αὐτῶν πλεονεξία ἢ ἀδίκως καὶ ἀνόμως καὶ βιαίως ἀρπάζουσα τὸν πλοῦτον ἐκ τῶν φιλοπόνων χειρῶν τοῦ ἔθνους, ἔτι δὲ καὶ ἡ παντελής αὐτῶν ἀπὸ τὴν παιδείαν, καὶ ἀπὸ πᾶσαν πρόοδον τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἀποστροφή, μᾶλλον δὲ ἀναισθησία δὲν ἄφινον τοὺς Ἑλληνας νὰ συντηρῶσιν ὅσα ἐχρειάζοντο ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα διὰ νὰ φωτίζωνται, καὶ νὰ προκόπτωσιν εἰς κανὲν εἶδος τῆς ἐπιστήμης. Τὰ δὲ ὀλίγα τοιαῦτα, ὅσα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μετὰ πολλῶν ἀγῶνων καὶ κινδύνων διετηροῦντο, ὀφείλονται εἰς τὴν φυσικὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀναλλοίωτος πρὸς τὴν μάθησιν, κλίσιν τὴν ὁποῖαν οὔτε τὸ παράδειγμα τῶν βαρβάρων κατὰ τὴν μακροχρόνιον μετ' αὐτῶν ἐπιμιξίαν, οὔτ' αὐτὴ ἢ βία ἠδυνήθησαν νὰ ἐξαλείψωσιν ἢ νὰ μεταβάλωσι. Διότι συναισθανόμενοι οἱ βάρβαροι ἐνδομύχως τὴν ἀδικίαν τῆς καταδυναστείας των, ἔβλεπον πάντοτε μετ' ὄμμα ὑποπτον πᾶν ὅ,τι συνετέλει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν μας δυνάμεων, καὶ ἡ παραμικρὰ σκέψις καὶ λαβὴ ἤρκει εἰς αὐτούς, ἵνα καὶ τὸ ἔργον ἀνατρέψωσιν, καὶ τὸν ἐπιχειροῦντα ἐξοντώσωσι.

Ἡ ἀπάνθρωπος λοιπὸν τῶν βαρβάρων καταδρομὴ, καὶ ἡ ἐκ τῆς τυραννίας τοῦ ἔθνους πτώχευσις ἦσαν τὰ δύο μέγιστα καλύματα εἰς τὸ νὰ ἐκπαιδευόμεθα ὅσον ἐπιθυμοῦμεν. Ἐὰν δὲ τὰ καλύματα ταῦτα ἦσαν μεγάλα εἰς τοῦ ἔθνους ὅλου τὴν πρόοδον, εἰς τὴν πρόοδον τοῦ ἱεροῦ Κλήρου εἶχον σχεδὸν καταντήσει ἀνυπερβλήτα. Ἐπειδὴ οἱ πλείοτεροι τῶν ἱερέων μηδένα πόρον ἔχοντες σταθερὸν διὰ νὰ τρέφωνται ἐξ αὐτοῦ, καὶ νὰ ἀναπληρῶσι τὰς ἰδίας καὶ τὰς τῆς οἰκίας των ἀνάγκας, ἀλλὰ γλίσχρως καὶ εὐτελῶς ἀποζῶντες ἐκ τῆς προαιρετικῆς συνδρομῆς τῶν χριστιανῶν ἦτο ἡ πτωχότερα τάξις τοῦ λαοῦ, ὥστε οὐδ' εἰς αὐτὰ τὰ ὑπάρχοντα σχολεῖα ἠδύνατο νὰ ἀπέλθῃ διὰ νὰ διδαχθῆ, οὔτε προχειρίζομενος εἰς τὸν τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν ἠδύνατο νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐκπαίδευσιν καὶ ἀπόκτησιν τῶν εἰς τὸν χαρακτῆρα του ἀπαραιτήτων γνώσεων, ὥστε νὰ ἀποκαθίσταται ἀληθῶς ὁδηγὸς τοῦ λαοῦ καὶ διδάσκαλος κατὰ τὸν προ-

ορισμόν του· ἀλλ' ἠναγκάζετο νὰ ἐνασχολῆται καὶ εἰς τὰς σωματικὰς ἐργασίας διὰ νὰ πορίζεται ἐξ αὐτῶν, ὅσα τὸ ἐπάγγελμά του δὲν τοῦ ἐχορήγει. Ἐκ τούτου ἐστερημένος τῶν ἀναγκαίων γνώσεων, παραιτήσας κατ' ὀλίγον τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοῦ λόγου, ἐπεριωρίσθη εἰς μόνην τὴν ἱεροτελεστιαν τῶν μυστηρίων, παρὰ τὴν γνώμην βέβαια καὶ τὴν διάθεσίν του· διότι ὁ Κλήρος τῆς Ἐκκλησίας μας ἐστάθη πάντοτε ἐν γένει φίλος τῆς παιδείας. Καὶ μάρτυρες τούτου εἶναι οἱ περιώνυμοι διὰ τὴν σοφίαν τῶν ἱεράρχαι καὶ ἱερεῖς μας, οἱ διὰ τῆς παιδείας καὶ ἀρετῆς τῶν κοσμήσαντες τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἡμέρας τῶν θλίψεων μας, μάρτυρες εἶναι ὡσαύτως τούτου καὶ οἱ νῦν ἔτι ζῶντες ἐπισημότεροι τῶν πεπαιδευμένων μας, διότι ὅλοι σχεδὸν ἀνήκουσιν εἰς τὸν Κλήρον. Ἄλλ' ὅμως διὰ τὰς προειρημένας ἀνάγκας τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ ἔμεινεν ἀπαιδευτον.—Ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ καταστάσεως τοῦ Κλήρου βλάβη ἐξηπλώθη μετ' ὀλίγον καὶ ἐγινε πολλὰ ἐπαισθητὴ εἰς ὅλον τὸν λαόν, ἐπειδὴ ἐρχόμενος ὁ λαὸς εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἶναι ἐν ταυτῷ καὶ τὸ διδασκαλεῖον ἐκ τοῦ ὁποίου νὰ μανθάνῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ νόμου καὶ νὰ φωτίζεται εἰς τὰ χρέη του, καὶ μὴ ἀκούων πλέον καμμίαν τοιαύτην διδασκαλίαν, ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχῃ τὴν θρησκείαν του, ὡς θρησκείαν τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς καρδίας, ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν μεταχειρίζεται ὡς πηδάλιον τῆς ἠθικῆς του διαγωγῆς καὶ στάθμην τῶν πράξεών του, νομίζων ὅτι ὑφίσταται μόνον εἰςτελετάς τινας καὶ πράξεις μηδεμίαν πρὸς τὸ ἦθος καὶ τὴν διαγωγήν του ἐχούσας ἐπιρροήν, ὃ ἐστὶν ἔπαυσε πλέον ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι τὸ θεῖον ἐκεῖνο φῶς, τὸ ὁποῖον ἔφερον ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ τὸν φωτίσῃ, καὶ τοῦτο διότι δὲν ἐδιδάσκετο πλέον. Διότι ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας γεννᾷ τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ γνῶσις τοῦ καλοῦ γεννᾷ τὸν ἔρωτα πρὸς τὸ καλόν, ἡ δὲ ἄγνοια καὶ ἀμάθεια συμπροοδεύει πάντοτε μετὰ τῶν ἠθῶν τὴν διαφθοράν. Ἐκ τούτου ἡ ψυχρότης πρὸς τὴν ὀφειλομένην πρὸς πάντας ἀγάπην καὶ φιλαδελφίαν, ἐκ τούτου ἡ ἀκοσμία τῶν ἠθῶν, ἡ ἐτοιμότης εἰς τὴν ἀπάτην καὶ ἀδικίαν, ἐκ τούτου ἡ ἀδιαφορία εἰς τὴν βλάβην τοῦ πλησίον, καὶ ἡ σκληρότης εἰς τὰ δεινά του· ὥστε, ἐὰν σήμερον ἠναγκαζόμεθα νὰ ἀποδείξωμεν τὴν θεϊότητα τῆς πίστεώς μας πρὸς τοὺς ἐχθροὺς της ἀπὸ τῶν χριστιανῶν τὰ ἦθη, καθὼς τὸ ἔκαμναν ἄλλοτε οἱ παλαιοὶ τῆς πίστεως πρόμαχοι, ἠθέλαμεν τάχα δυνηθῆναι νὰ εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτούς, καθὼς ἐκεῖνοι τὸ ἔλεγον μετὰ τὴν παρρησίαν, (διότι ἔλεγον τὴν ἀλήθειαν) « ἴδετε τὴν διαγωγήν μας καὶ κρίνετε ἐξ αὐτῆς τὴν θρησκείαν μας, μεταξὺ ἡμῶν δὲν ὑπάρχει ἀδικία, δὲν ὑπάρχει κακουργία, ἐὰν εἰς τὰς φυλακὰς καὶ τὰ δεσμοτήριά σας εὐρίσκονται χριστιανοί, δὲν εὐρίσκονται οὔτε διὰ ληστείαν, οὔτε διὰ φόνον, οὔτε διὰ προδοσίαν, οὔτε διὰ καμμίαν ἄλλην αἰσχουργίαν, ἀλλ' εὐρίσκονται μόνον διὰ τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον φέρουσιν ». Ἄλλ' ἡμεῖς τολμῶμεν σήμερον νὰ προτείνωμεν μίαν τοιαύτην ἀπόδειξιν;—Αἴτιον δὲ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς δὲν ἦτο κανὲν ἄλλο παρὰ

ἡ συνεχῆς διδασκαλία, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ φωτισμένοι πνευματικοὶ πατέρες τοῦ τὸν ἐδίδασκον διηνεκῶς καὶ τὸν ἐπειθον ὅτι ἡ ἀληθινὴ καὶ ζῶσα πίστις δὲν ὑφίσταται μόνον εἰς τὸ νὰ δοξάζωμεν ὀρθῶς περὶ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ εἴμεθα ἐνδομύχως καὶ ζωηρῶς καταπεπεισμένοι, εἴμεθα δὲ τοιοῦτοι, ὅταν ἡ πίστις διαλάμπῃ εἰς τὰς πράξεις μας, γινομένη αὕτη ὁδηγὸς καὶ εἰς τὰς μεγίστας καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας, ὅταν μᾶς προτρέπη νὰ ἐνεργῶμεν ὡς τέκνα τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ πράττωμεν ὡς ὄντα λογικὰ μόνον τὰ ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καὶ τοῦ θείου νόμου ὑπαγορευόμενα. Ἐποὶ ὁμοῦ ἐξέλιπεν ἡ τοιαύτη διδασκαλία, ἀποῦ οὔτε ὁ τεθλιμμένος εὐρίσκη καταφύγιον εἰς τὴν ἰσχυρὰν τῆς παρηγοριᾶν, οὔτε ὁ ἀμαθὴς τὸν φωτισμὸν εἰς τὰ ὅσα ἀγνοεῖ, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἄγνοια τοῦ εἶναι βλαβερωτάτη, ἀποῦ οὔτε ὁ ἀμαρτάνων ἀκούη πλέον τὴν ἀποταμειομένην κατ' αὐτοῦ δικαίαν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, οὔτε ὁ εὐδιάθετος τὴν προτροπὴν καὶ ἐμψύχωσιν εἰς τὸ νὰ ἀκολουθῇ ἐπιμόνως τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καλοῦ, καὶ ὅλα ταῦτα διὰ τὴν ἐκ τῶν εἰρημένων περιστάσεων ἀμαθίαν τοῦ πλείστου μέρους ἐκεῖνων οἵτινες χρεωστοῦν νὰ τὸν διδάσκωσιν ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν ἀπεκατέστη νεκρά, διότι δὲν ζωογονεῖται ὑπὸ τοῦ θείου λόγου.

Ναὶ Βασιλεῦ! εἰς ὄλο σχεδὸν τὸ Βασιλείον σήμερον στερεῖται ὁ λαὸς τὴν πνευματικὴν τροφὴν τοῦ θείου λόγου, δὲν ἀκούει πλέον τὴν διδασκαλίαν ἐκείνην τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ ὁποία φωτίζουσα τὸν νοῦν καὶ ἀγαθύνουσα τὴν καρδίαν ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν μέλλουσαν μακαριότητα, ἀποδεικνύουσα αὐτὸν ἐν ταυτῷ καὶ ἐπὶ γῆς ἀκόμη μακάριον, ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι τῆς χριστιανικῆς θρησκείας τὸ ἐξαιρετικὸν πλεονέκτημα, νὰ προάγῃ καὶ ν' ἀξάνῃ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ἀρετῆς, ἀλλ' ὁ λαὸς στερούμενος ἤδη τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν δὲν ἀκούουσι πλέον ἄλλην φωνὴν ἄλλην νοθεσίαν, παρὰ τὴν φωνὴν καὶ τὴν νοθεσίαν τῶν ἀλόγων ἐπιθυμιῶν, καὶ ταύτην ἀκολουθοῦντες προβαίνουσι πάντοτε εἰς τῆς ἀπωλείας τὸ βάραθρον.

Ἐκ τῶν εἰρημένων Μεγαλειότατε ἀποδεικνύεται τρανώτατα τὸ μέγεθος τῆς ὀφελείας, ἥτις δύναται νὰ πηγᾶσῃ ἐκ τῆς θεολογικῆς ταύτης Σχολῆς, τῆς ὁποίας τὸ θεμέλιον ἔθηκε σήμερον ἡ Βασιλικὴ Σου χεῖρ, ἐπειδὴ ἐξ αὐτῆς ἐλπίζεται μὲ τὸν καιρὸν τῆς τοιαύτης οὐσιώδους ἐλλείψεως ἢ διόρθωσις, ἐξ αὐτῆς ποτιζόμενοι ἀπὸ τὰ ζωηρὰ νάματα τοῦ θείου λόγου οἱ εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Εὐαγγελίου προωρισμένοι καὶ λαμβάνοντες τὴν εἰς τὸν χαρακτήρα αὐτῶν κατάλληλον μόρφωσιν, θέλουσιν ἀποκατασταθῆ ἄξιοι τοῦ Ἰψίστου λειτουργοὶ καὶ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου, ἰκανώτατοι διὰ νὰ διαδίδωσι τὸ θεῖον αὐτοῦ φῶς εἰς τοὺς ἀδελφούς των χριστιανούς. Διότι ὁ χριστιανισμὸς εἶναι φῶς ἀναμμένον δι' ὄλον τὸν κόσμον, διὰ νὰ φωτίζῃ τὰ πνεύματα καὶ νὰ θερμαίνει τὰς καρδίας πρὸς τὸ καλόν, ὅταν διδάσκεται ἀπὸ ἀξίους καὶ φω-

τισμένους διδασκάλους. Τοῦτο μᾶς βεβαιώνει ἡ ἀλάνθαστος μαρτυρία τῆς ἱστορίας, ὅτι ὅσφ συνεχέστερον ἐδιδάσκετο εἰς τοὺς χριστιανοὺς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, τοσοῦτον λαμπρότερον καὶ ἐπισημότερον ἤκμαζον αἱ ἠθικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἀρεταί.

Κανὲν ἄλλο Σχολεῖον Μεγαλειότατε παρὰ τὸ σχολεῖον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν δύναται νὰ πλάσῃ καὶ νὰ διαθέσῃ οὕτω τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν.

Τοῦτο εἶναι τὸ ἐξοχον καὶ ἰδιαίτερον πλεονέκτημα εἰς αὐτό, καὶ οὔτε τοῦ Πλάτωνος οὔτε τοῦ Ἀριστοτέλους, οὔτε κανενὸς ἄλλου περιωνύμου τῆς ἀρχαιότητος ἡ σχολὴ ἐδυνήθη ποτὲ νὰ καυχηθῆ ὅτι ἐμόρφωσε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἀρετὴν οὕτως, ὅσον ἡ σχολὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔθνη ὀλόκληρα ἀπὸ βάρβαρα καὶ ἄγρια ἐξημέρωσε καὶ ἐφώτισε καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ πολιτισμοῦ ᾠδήγησε, προλήψεις παλαιᾶς αἰσχύνης εἰς τὸ λογικὸν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ κατὰ τῶν ὁποίων ὅστις ἐτόλμα νὰ ὀμιλήσῃ δὲν ἐπρόσμενεν ἄλλην ἀμοιβὴν παρὰ τὸ κῶνειον καὶ τὸ βάραθρον, καὶ τὰς ὁποίας οὐδὲ αἱ ὑψηλότεραι ἰδέαι τῶν μεγίστων ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τὰς διορθώσωσι, μόνῃ ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὰς ἀνέσπασε προρρίζους καὶ ἀπήλλαξε τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν φθοροποιᾶν αὐτῶν μάλιστα, ἔθνη ἀκοινωνητα πρότερον καὶ λυσσωδῶς ὡς αἱ τίγρεις ὑπ' ἀλλήλων κατασπαραττόμενα συνέδεσε μὲ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης τὸν ἱερὸν σύνδεσμον.

Ἡ χριστιανικὴ πίστις δύναται τις νὰ εἶπῃ κατὰ πάντα λόγον ἐξευγένισε τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀνύψωσεν ἀληθῶς τὴν ἀξίαν τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου. Ἄς ρίψῃ ἕκαστος ἐν βλέμμα εἰς τὰ μέρη τῆς οἰκουμένης, τὰ ὁποῖα ἐφώτισεν ὁ νοητὸς οὗτος ἥλιος· ἄς παρατηρήσῃ ἔπειτα καὶ τὸ ἄλλο μέρος ὅπου δὲν ἀνέτειλεν ἀκόμη τὸ οὐράνιον τοῦτο φῶς, ἄς συγκρίνῃ καὶ ἄς παραθέσῃ νοερῶς τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν αὐτῶν κατάστασιν, καὶ ἀμέσως θέλει κατανοήσῃ τοῦ λόγου μου τὴν ἀλήθειαν, ἐδῶ μὲν εὐρίσκει ἦθη ἡμερα καὶ κοινωνικὰ καὶ τὸ αἶσθημα ἐν γένει τῆς φιλανθρωπίας βασιλευόν, ἐκεῖ δὲ βαρβαρότητα, ἀγριότητα καὶ μισανθρωπιάν, ἐδῶ μὲν εὐνομίαν καὶ πολιτισμὸν, ἐκεῖ δὲ ἀνομίαν καὶ ἀγροικίαν, ἐδῶ μὲν εὐζωίαν καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐλευθερίαν, ἐκεῖ δὲ ἀθλιότητα, δουλείαν, καὶ τυραννίαν. Καὶ κατὰ τοῦτο ἐπληρώθῃ ὁ λόγος τοῦ Σωτῆρος, ὅτι ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. (Ἰωάννης 8.36).

Τοιαύτη εἶναι τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ἡ δύναμις, τοιαύτη ἡ ἐνέργεια ! καὶ οὗτος εἶναι μάλιστα τῆς θείας αὐτῆς ρίζης ὁ ἄψευστος χαρακτήρ. Ὅστις λοιπὸν συνεργεῖ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς τοιαύτης οὐρανόου καὶ σωτηριώδους διδασκαλίας, ἦτις, καθὼς τὴν ὀνομάζει ὁ Παῦλος, εἶναι δύναμις Θεοῦ εἰς σωτηρίαν πᾶσι τοῖς πιστεύουσι, δὲν πρέπει δικαίως νὰ ὀνομάζεται ἐδεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος ; Ἄναμφιβόλως ἕνας ἡγεμῶν, ἕνας Βασι-

λεύς, ὅστις ἀγωνίζεται τοιουτοτρόπως νὰ συστήσῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, εἶναι καὶ θεοφιλὴς καὶ φιλόανθρωπος, μᾶλλον δὲ μέγιστος τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργέτης, διότι προάγει μίαν διαδασκαλίαν, ἣτις καθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους εὐδαίμονας καὶ ἀσφαλίζει τὴν κοινωνίαν ἐνῶ τοὺς φέρει εἰς τὴν αἰώνιον σωτηρίαν.

Διὰ ταῦτα καὶ ἡ μεγαλειότης σου ἐπειδὴ διὰ τῆς συστάσεως ταύτης τῆς σχολῆς ἐνεργεῖς τὴν προαγωγὴν τῆς τοιαύτης εὐεργετικῆς διδασκαλίας ἀποκτᾷς νέα δικαιώματα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ εἰς τὴν ἀγάπην μας, ἣτις εἶναι ἤδη θερμῆ, εἰλικρινῆς, καὶ μεγάλη.

Τῶν δὲ Βασιλέων ὁ πολυτιμώτατος θησαυρὸς εἶναι τῶν ὑπηκόων αὐτῶν αἱ καρδιαί, τῶν ὑπηκόων αὐτῶν ἡ ἀγάπη. Τί λέγω ; Αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία θέλει σὲ ὑμνεῖ ὡς ἄλλον Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν βασιλέα καὶ μέγαν ἥρωα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ καθὼς ἐκεῖνος ἀπέδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν εἰρήνην διότι τὴν ἀπήλλαξεν ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς τῶν τυράννων, οὕτω καὶ ἡ Μεγαλειότης σου ὦ Βασιλεῦ ἀποδίδεις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἢ τοῦλάχιστον προετοιμάζεις τὸ μέσον διὰ νὰ ἀποδοθῇ πάλιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὁ σωτήριος λόγος, τὸν ὅποιον αἱ δειναὶ τοῦ ἔθνους συμφοραὶ ἔκαμαν, νὰ σιγάσῃ πολλαχοῦ καὶ ἐστέρησαν πολλοὺς τῶν πιστῶν ἀπὸ τὴν τροφὴν τοῦ πνευματικοῦ τούτου γάλακτος. Ὅταν λοιπὸν οἱ πιστοὶ, συνερχόμενοι διὰ νὰ προσφέρωσι τὴν λογικὴν αὐτῶν λατρείαν εἰς τὸν Θεόν, ἀκούωσι τὸν λόγον τοῦτον τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ τοῦ ὁποίου καὶ οἱ πιστοὶ στηρίζονται εἰς τὴν εὐσέβειαν, καὶ οἱ πεπλανημένοι ἐπιστρέφουσιν ἀπὸ τὴν πλάνην των, καὶ οἱ ἄτακτοι νουθετοῦνται, καὶ οἱ τεθλιμμένοι παρηγοροῦνται, καὶ οἱ ἄμαθεὶς φωτίζονται, καὶ ἐνεὶ λόγῳ οἱ πάντες ὁδηγοῦνται εἰς τὴν σωτηρίαν των· δικαίως θέλουσιν εὐλογεῖ ἐκ καρδίας τὸ ὄνομα Σου τοῦ χορηγήσαντος αὐτοῖς τὸ θεῖον τοῦτο δῶρον, ὅταν δὲ αἰσθάνωνται εἰς τὴν ζωὴν των καὶ τὴν οἰκιακὴν καὶ τὴν δημόσιον, τὴν ἐπιρροὴν τῆς θείας ταύτης διδασκαλίας δικαίως θέλουσιν ἀναπέμπεσθαι εἰς τὸν Θεὸν αἱ θερμότεραι εὐχαὶ ἀπὸ τοῦ βάθους τῶν καρδιῶν αὐτῶν διὰ τὴν στερέωσιν καὶ τὴν δόξαν τοῦ βασιλικοῦ σου θρόνου !

Ἐπειδὴ δὲ ἡ παρὰ τῆς Μεγαλειότητός σου προετοιμασθεῖσα αὕτη πνευματικὴ τράπεζα, δὲν εἶναι διὰ μόνους τοὺς ἐν τῷ κράτει σου παρατεθειμένη, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἔξωθεν ἐρχομένους καὶ θέλοντας νὰ εὐωγηθῶσι, θέλει πρόκεισθαι πάντοτε ἐτοιμῆ, θέλουσι προσφέρει ἀναμφιβόλως καὶ αὐτοὶ τὴν αὐτὴν προσφορὰν τῆς εὐγνωμοσύνης διότι φαίνεται ὅτι ὁ τόπος οὗτος εἶναι ἐκ τῆς θείας προνοίας προωρισμένος εἰς ἓνα τοιοῦτον ὑψηλὸν σκοπὸν νὰ γίνεταί των φώτων ἢ ἐστία καὶ ἐντεῦθεν νὰ μεταδίδωνται εἰς μέγα μέρος τῆς ἀνθρωπότητος. Διότι ἐδῶ ἐβλάστησαν τὰ πρῶτα σπέρματα τοῦ πολιτισμοῦ, ἐδῶ ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐντεῦθεν καὶ εἰς τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς οἰκουμένης διεδόθησαν ἄλλοτε, ἐδῶ δὲ πάλιν καὶ σήμερον διὰ τῆς βασιλικῆς σου κηδε-

μονίας αἴρεται τῆς σοφίας ὁ πυρσὸς τοῦ ὁποίου αἱ φωτοβόλοι ἀκτίνες θέλουσι διαπεράσει καὶ εἰς μακρὸν διάστημα τῶν ἀνατολικωτέρων μερῶν καὶ νὰ φωτίσωσι καὶ ἐκεῖνον τὸν πνευματικὸν ὀρίζοντα τὸν ὑπὸ τοῦ ζόφου τῆς ἀμαθείας ἐσκοτισμένον· ἐδῶ ἤρχοντο ἄλλοτε οἱ ἐνδοξότεροι πατέρες τῆς ἐκκλησίας μας, οἱ μεγάλοι τῆς οἴκουμένης διδάσκαλοι διὰ νὰ ἀπαντήσωσι τὰ νάματα τῆς παιδείας, ἐδῶ θέλουσι συχνάζει καὶ σήμερον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ οἱ εἰς τὴν διακονίαν τοῦ εὐαγγελίου ἀφοσιούμενοι, διὰ νὰ φωτίζονται καὶ φωτιζόμενοι νὰ φωτίζωσι τὸ τοῦ Χριστοῦ λογικὸν ποίμνιον.

Ὅποια δόξα διὰ τὸν συστητὴν τοιοῦτου καλοῦ ! δόξα ἣτις θέλει διαμένει αἰώνιος· διότι ἡ ἐξ ἀπάντων τῶν ἄλλων ἔργων γενομένη ταχέως ἀφανίζεται καὶ διαλύεται, αἱ στήλαι καὶ οἱ ἀνδριάντες καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα μνημεῖα, διὰ τῶν ὁποίων ἀγωνίζονται νὰ παραδώσωσιν τινες εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὰ ὀνόματα καὶ τὴν δόξαν των, ἀφανίζονται εἰς τὴν λήθην ὑπὸ τοῦ χρόνου, μόνη δὲ ἡ δόξα ἡ ἐκ τῶν ἔργων τῶν γινομένων πρὸς φωτισμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ὅποιον εἶναι καὶ τὸ τῆς Σῆς Μεγαλειότητος, εἶναι αἰώνιος, καὶ ὅσῳ περισσότερον παλαιοῦται τοσοῦτῳ μᾶλλον αὐξάνει καὶ λαμπρύνεται. Πολλῶν δορικτητόρων, οἵτινες κατέστρεψαν κραταιὰς βασιλείας, καθυπέταξαν ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά, καὶ ἐξέπληξαν τοὺς συγχρόνους των ἔλθημονήθησαν σχεδὸν καὶ τὰ ὀνόματα, τῶν ἀνδρῶν ὅμως ὅσοι ἠγωνίσθησαν εἰς τὸν φωτισμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος διέμειναν καὶ θέλουσι διαμένειν αἰωνίως ὑμνούμενα καὶ θαυμαζόμενα, διότι μόναι αἱ πρὸς βελτίωσιν τῶν λαῶν, αἱ πρὸς φωτισμὸν τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνθρώπου πράξεις εἶναι ἀείμνηστοι, καὶ διεγείρουσιν εἰς τῶν συγχρόνων καὶ τῶν μεταγενεστέρων τὰς ψυχὰς τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὸν ἔπαινον. Μόναι αἱ τοιαῦται πράξεις κυρίως χαρακτηρίζουσι τοὺς μεγάλους ἀνδρας. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἡ ἱστορία μᾶς παρουσιάζει τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον νικητὴν εἰς τὴν ἐν Ἴσῳ καὶ τὴν ἐν Ἀρβέλοις μάχην καὶ καταστρέφοντα τὴν Περσικὴν αὐτοκρατορίαν, τὸν θαυμαζόμενον μὲν ὡς ἔμπειρον στρατηγὸν καὶ ἀνδρεῖον πολεμιστὴν, ἀλλ' ἐνταυτῷ συναισθανόμεθα μὲ κάποιαν νέμεσιν τὴν κενοδοξίαν, ἣτις τὸν ἔσπρωξε νὰ φέρῃ τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν καταστροφὴν τοσοῦτων ἀνθρώπων, ὅταν ὅμως τὸν βλέπωμεν εἰς τὴν Βακτριανὴν εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀσίας συναθροίζοντα ὀγδοήκοντα χιλιάδας παιδῶν, καὶ χορηγοῦντα εἰς αὐτοὺς τὰ μέσα διὰ νὰ διδάσκωνται τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, τότε βλέπομεν εἰς αὐτὸν τὸν μέγαν βασιλέα καὶ μέγαν ἄνθρωπον, διότι συνέλαβε τὴν ὄντως μεγάλην καὶ ὑψηλὴν ἰδέαν νὰ ἐξελληνίσῃ τὴν Ἀσίαν, ὃ ἔστι νὰ φωτίσῃ τὴν ἀνθρωπότητα !

Τοιοῦτός εἶναι Μεγαλειότατε καὶ τοῦ ἰδικοῦ σου ἔργου ὁ χαρακτήρ, ἀποβλέπει ἐν γένει τὴν πρόοδον τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἀποβλέπει δὲ καὶ ἰδιαίτερος καὶ τὴν δόξαν καὶ τὴν ὠφέλειαν τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας,

διὰ τοῦτο θέλει ἀνυψώσει τὴν δόξαν σου, διὰ τοῦτο θέλει σύρει τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἐπερχομένων γενεῶν καθὼς σύρει καὶ ἤδη τὴν ἰδικὴν μας. Ναὶ Μεγαλειότατε ! ἐπειδὴ τὸ ἔργον ἀφορᾷ καὶ τὴν ἀφέλειαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ τούτων μὲν σοι ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη αἰώνιος, αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς θέλει στέψει τὴν βασιλικὴν σου κορυφὴν μὲ τῆς δόξης τὸν ἀειθαλῆ στέφανον κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν του « τῷ δοξάσαντί με δώσω δόξαν ».

γ) Ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν καὶ Σχολάρχης τῆς δικαστικῆς Σχολῆς Κ. Γ. Ράλλης λέγει :

ΚΥΡΙΟΙ !

«Ἐθεώρησα ἑμαυτὸν εὐτυχῆ, ὅταν πρὸ δύο καὶ ἡμίσεως ἐτῶν περίπου, εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ κατάστημα, εἰς ἑορτὴν ὄχι ὀλιγότερον λαμπράν, ὄχι ὀλιγότερον προσφιλεῖ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ ἐκείνην τῆς ὁποίας πλησιάζει ἡδη ἡ ἐνιαύσιος μνήμη, συνήλθομεν νὰ πανηγυρίσωμεν δημοσίως τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ λαμπροῦ δικαστικοῦ συστήματός μας, καὶ ὕστερον ἀπὸ ἄλλας ἐγλωττοτέρας φωνάς, τὰς ὁποίας μὲ λύπην μου σήμερον δὲν ἤκουσα ἐνταῦθα, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ὡς συνθιασώτης τῆς δικαστικῆς χορείας, ὕψωσα τὴν ἰδικὴν μου διὰ νὰ ὑμνήσω τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ἡ λαμπρὰ ἐκείνη καὶ χαρμόσυνος ἡμέρα εἰς ὅλους μας ὑπέσχετο. Ἀλλὰ πόσον εὐτυχέστερος νομίζομαι, Κύριοι, σήμερον, ὅτε ἀξιωθείς τῆς τιμῆς νὰ λέγωμαι συνάδελφος τῶν πλέον ἐπισήμων κατὰ τὴν παιδείαν Ἑλλήνων καὶ Φιλελλήνων, ἔρχομαι ὡς ἐκ μέρους τῆς Νομικῆς Σχολῆς τῆς ὁποίας ἐναβρύνομαι ὅτι εἶμαι τὸ ἐλάχιστον μέλος, ἔρχομαι ὡς θιασώτης μιᾶς ἄλλης χορείας, νὰ σᾶς ἀναγγείλω, ὄχι πλέον ὡς ἄλλοτε ὅτι ἐσυστήθησαν τὰ Δικαστήρια, τὰ ὁποῖα θέλουν ἐφαρμόζει τοὺς νόμους, ἀλλ' ὅτι ἐγκαθιδρύθη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ΟΘΩΝΟΣ ἡ Σχολὴ ἥτις μέλλει νὰ τοὺς διδάσκη. Εἶναι λοιπὸν, Κύριοι, ἀληθές, ὅτι ἂν οἱ παρελθόντες χρόνοι εἶχον συμμαχήσει διὰ νὰ καταστρέψουν, ὁ σημερινὸς αἰὼν ἀσχολεῖται εἰς τὸ νὰ ἀνορθώνη καὶ νὰ οἰκοδομή.—"Ἄλλοτε μία τυραννία ἐξολοθρευτικὴ, ὄχι μόνον τῆς παιδείας, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπινου λογισμοῦ, εἶχε μεταμορφώσει τὴν πρώτην ἐστίαν τοῦ ἠθικοῦ φωτός εἰς σκοτεινὸν τῆς βαρβαρότητος καταγῶγιον. Ὁ κακοποιὸς τοῦ δεσποτισμοῦ ἀἷρ εἶχε μαράνει τὴν Ἑλληνικὴν ζωηρότητα, καὶ κοντὰ εἰς τὰ κολοβωμένα πέτρινα καὶ μαρμαρένια τῆς Ἑλλάδος μνημεῖα, τὸ ἐρημωτικὸν του πῦρ εἶχε προσθέσει τὰ ἔτι μᾶλλον ἀξιοδάκρυτα ζωντανὰ τῶν ἀνθρώπων ἐρείπια. Ἡ σοφὴ καὶ Ὑπερήφανος πόλις τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους, ἡ λαμπρὰ αὕτη ἄλλοτε καθέδρα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἐγκαταλειφθεῖσα ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν εὐκλειάν της, εἶχε καταντήσει νὰ ὑποκύβη εἰς τὴν ἀτιμωτικὴν ἐνὸς μαύρου εὐνούχου προστασίαν, καὶ ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος γυμνῆ,

ἀκαλλιέργητος, ἀγρία καὶ μαραμμένη ἔφερε πανταχοῦ τὸ μονότονον πένθος τῆς δυστυχίας τῶν τέκνων τῆς.

Ἄλλ' ὡς καὶ αὐτὴ ἡ δυστυχία τῶν ἔθνῶν ὑπόκειται πολλάκις εἰς τῆς παρακμῆς τοὺς νόμους! Ἡ ἐποχὴ τῆς καταστροφῆς εἶχε παρέλθει, καὶ φρικώδης σεισμός, ἀποτέλεσμα ἀναγκαῖον τόσον πολυχρονίου καταθλίψεως καὶ στενοχωρίας, ἐτάραξεν αἴφνης τὸ σκιρτῶν τῆς Ἑλλάδος ἔδαφος, ἐκίνησε τὴν ἐκδικητικὴν ἐνὸς ἀχανοῦς κρατῆρος ἔκρηξιν, καὶ ἐν ὀφθαλμοῦ ριπῇ ἐπάταξεν, ἔσχισεν, ἀνάτρεψεν ἐκ βάθρων τὸ σεσαθρωμένον τοῦ ἀπολυτισμοῦ ἐρείπιον.—Ἐκτοτε τὸ πᾶν ἤλλαξε μορφήν, τὸ ἐθνικὸν πνεῦμα ἔλαβεν τὸν τόπον τῆς δουλικῆς ὑποκλίσεως, ἡ Ἑλληνικὴ καρδιά ἔπαλλεν ἐκ νέου διὰ τὴν δόξαν, τὸ ὑπερήφανον τῆς ἰσότητος αἴσθημα, ἡ ἀνάγκη τῆς πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας κατῆλθον εἰς τὴν πάτριόν των γῆν, καὶ οἱ νόμοι ἀνέβησαν εἰς ἓνα θρόνον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκρημνίσθη ἀνεπιστρεπτει τὸ αἰμοχαρὲς αὐθαίρετον.—Ἡ ἱστορία θέλει διεξέλθει μὲ λεπτομέρειαν ὅσα ἢ νῦν αὕτη τῶν δημοσίων μας πραγμάτων κατάστασις ἐπέφερεν εἰς τὴν Ἑλλάδα πλεονεκτήματα. Τὸ κατ' ἐμὲ προσκεκλημένος ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μου νὰ ὀμιλήσω περὶ τοῦ νέου βασιλικοῦ ἐδεργετήματος τὸ ὁποῖον ἡ σημερινὴ πανήγυρις ἀναγγέλλει ἀναγκάζομαι νὰ περιορίσω τὸν λόγον μου εἰς ὅ,τι εἰς αὐτὸ μόνον ἀναγεται, καὶ δὲν θέλω δυσκολευθῆ νὰ ἀποδείξω ὅτι εἶναι τὸ λαμπρότερον, τὸ πλέον ἔγκυρον μεγάλων ἀγαθῶν ἀφ' ὅσα μέχρι τοῦδε μᾶς ἐπεδαψιλεύθησαν.—Ὅλοι οἱ πολιτικοὶ τῶν ἔθνῶν ὀργανισμοί, ὄλαι αἱ σοφαὶ τῶν λαῶν νομοθεσίαι, τὰ διάφορα τῶν Κυβερνήσεων εἶδη, ἡ ποικίλη διαίρεσις τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων, σκοπὸν ἄλλον δὲν ἔχουν παρὰ τὴν μεγαλυτέραν ἐκάστου ἔθνους ἀνάπτυξιν καὶ εὐδαιμονίαν. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἠθικὸν κέντρον πρὸς τὸ ὁποῖον τείνουν ἀνεנדότως ὄλαι αἱ ἀνθρώπινοι προσπάθειαι, αἵτινες ἀναχωροῦν ἀδιακόπως ἀπὸ τὰ διάφορα σημεῖα τῆς μεγάλης ἐκείνης περιφερείας, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν κοινωνίαν.—Ἄλλ' ὅσον πολυάριθμα καὶ ἂν εἶναι τὰ μέσα ταῦτα τὰ ὁποῖα μᾶς ἄγουν εἰς τὸν τελικὸν σκοπὸν τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως, ἐνὸς μόνου ἢ ἔλλειψις εἶναι ἱκανὴ νὰ ματαιώσῃ τῶν ἐπιλοίπων ὄλων τὴν παρουσίαν.

Ἐποθέσατε οὕτω διὰ μίαν στιγμὴν τὰς καλυτέρας τῶν ἔθνῶν θεσμοθεσίας, ἐκλέξατε ὡς ἡ μέλισσα ὄλους τοὺς δικαιοτέρους τοῦ πολιτισμένου κόσμου νόμους! ὑποθέσατε, ἂν θέλετε, κάτι περισσότερον· ἐκλέξατε ὄχι μόνον ἀφ' ὅσα ἐνεργοῦνται εἰς τὰ διάφορα πεφωτισμένα κράτη, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ὅσα μένουν μέχρι τῆς σήμερον νεκρὰ καὶ ἀνενέργητα εἴτε εἰς τὴν Πολιτείαν τοῦ Πλάτωνος, εἴτε εἰς τοῦ Θωμᾶ τὴν Οὐτοπίαν. Αὐτὰς τὰς ἐντελεῖς θεσμοθεσίας συγκεράσατέ τας, ρίπατέ τας ἔπειτα εἰς ἓνα ἔθνος ἀπαίδευτον, βάρβαρον. Δὲν θέλει ταῖς λείπει ἐμὴ ἐν πρᾶγμα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τοῦτο θέλει εἶσθαι ἡ ψυχὴ. Δὲν θέλουν λοιπὸν ἀφελήσει οἱ νόμοι ὅταν δὲν θέλουν τοὺς ἔθνοσι ἐκεῖνοι εἰς τοὺς ὁποίους μέλλουν νὰ ἐφαρμοσθῶσι. Δὲν θέλουν χρησιμεῦσαι

οἱ ὄργανισμοί, ὅταν εἰς μάτην θέλουν ζητοῦνται χεῖρες ἐπιτήδεια νὰ τοὺς βάλουν εἰς ἐνέργειαν.—Καὶ κατὰ δυστυχίαν τὴν ἀλήθειαν τῆς ὑποθέσεώς μου ταύτης δὲν τὴν ἀποκαλύπτομεν ἀκόμη συχνάκις καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἰδικὰ μας πράγματα ; Καθότι ποῦ ἄλλοῦ ἤμποροῦμεν νὰ εὐρωμεν βεβαιότερον τὴν ἐξήγησιν τῆς καχεξίας ἢ ὅποια πολλάκις εἰς τὸ κοινωνικόν μας σῶμα ἀναφαίνεται; Οἱ νόμοι μας εἶναι ἐν μέρει οἱ νόμοι τῆς ἐλευθέρως Γαλλίας, ἐν μέρει τῆς σοφῆς Γερμανίας. Οἱ περισσότεροι πολιτικοὶ ὄργανισμοὶ μας ἐστηρίχθησαν εἰς τὰς πλέον φιλελευθέρους ἀρχὰς τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν. Καὶ μόνον τοῦτο πόσον μακρὰν εὐρισκόμεθα ἀκόμη ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς εὐδαιμονίας εἰς τὸν ὅποιον πρὸ τόσων ἤδη χρόνων ἔφθασαν τὰ εὐτυχῆ ταῦτα ἔθνη ! Πόθεν λοιπόν, Κύριοι, αὐτὴ ἡ ἀντίφασις ; πόθεν ἄλλοθεν εἰμὴ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἔχομεν εἰσέτι τὴν ψυχὴν ἢ ὅποια μέλλει νὰ τὰ ζωογονήσῃ ὅλα; Ἄλλ' αὐτὴ ἡ ψυχὴ τί ἄλλο εἶναι, παρὰ ἡ μάθησις, παρὰ ἡ δημοσία ἐκπαιδευσις, παρὰ ἡ ἀνάπτυξις τῶν νοητικῶν δυνάμεων τοῦ ἔθνους;— Ὅταν λοιπόν τὴν ζωογόνον ταύτην ψυχὴν ὑπόσχεται νὰ σᾶς τὴν ἐμφυσήσῃ πρὸ πάντων τὸ σήμερον ἀναγγελλόμενον Πανεπιστήμιον, ὅταν ἰδιαιτέρως, ἢ σύστασις τῆς νομικῆς σχολῆς σᾶς ἐπαγγέλλεται τὴν ἐκμάθησιν τῶν πολιτικῶν χρεῶν καὶ τῶν πολιτικῶν δικαιώματων σας· ὅταν τὰ διάφορα μαθήματα τὰ ὅποια οἱ καθηγηταὶ τῆς εἶναι ἔτοιμοι νὰ σᾶς προσφέρουν μέλλουν νὰ σᾶς διδάξουν τὴν μεγάλην τέχνην τοῦ διοικεῖν τὰ ἔθνη, τὴν τέχνην τοῦ νὰ μὴ καταθλίβεται ὁ ἀδύνατος ἀπὸ τὸν δυνατόν, ὁ ἀπλοῦς ἀπὸ τὸν πανοῦργον, τὴν τέχνην τοῦ νὰ συμπράττουν ὅλοι ἀδιαφόρως καὶ δυνατοὶ καὶ ἀδύνατοι, καὶ πλούσιοι καὶ πένητες εἰς τὴν ἐξολόθρευσιν παντὸς αἰτίου καταστρεπτικοῦ τῆς εὐταξίας καὶ τῶν νόμων, τὴν τέχνην τοῦ νὰ προάγεται τὸ ἐμπόριον, νὰ ἐνθαρρύνεται ἡ βιομηχανία, νὰ διατηρῆται ἡ καλὴ πίστις, ἥτις εἶναι ἡ ζωὴ ἀμφοτέρων, τὴν τέχνην τέλος τοῦ νὰ ζῶμεν ἐλεύθεροι καὶ εὐνομούμενοι ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ πλέον φιλελευθέρου καὶ τοῦ πλέον φίλου τῶν νόμων Βασιλέως, ἠμπορεῖτε πλέον νὰ διστάζετε, ὅτι τὸ σημερινὸν εὐεργέτημα ὑπερβαίνει ὅσα ἄλλα μέχρι τοῦδε μᾶς ἐπαδαψιλεύθησαν;—Εἰς τὸ ἐξῆς καμμία τάξις ἀνθρώπων, κἀνὲν ἐπάγγελμα τοῦ βίου, δὲν θέλει μένει ἀτιμωρητὴ ξένον εἰς τὴν μάθησιν. Ναί, ἡ σημερινὴ ἑορτὴ εἶναι ἡ πρώτη ἡμέρα μιᾶς νέας ἐποχῆς. Αἱ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις δὲν θέλουν πλέον εἶσθαι ὡς τὰ χρυσοῦ τῶν θυγατέρων τοῦ Ἑσπέρου μῆλα ἀπρόσιτοι εἰς ἄλλους παρὰ τοὺς ὀλίγους ἐκείνους προνομιούχους εἰς τοὺς ὁποίους ἡ τύχη ἠθέληεν ἐπιβλέψει μὲ βλέμματα εὐμενείας. Ἡ παιδεία παύει τοῦντεῦθεν νὰ εἶναι φυτὸν ἐξωτικόν· θέλει θάλλει εἰς τὴν γῆν μας, τὴν παλαιὰν πατρίδα τῆς, θέλομεν τὴν βλέπει αὐξάνουσαν καὶ ἀνδρουμένην ὁμοῦ μὲ τὰ τέκνα μας.— Ἡ παιδεία μόνη εἰς τὸ ἐξῆς θέλει διανέμει τὰς δημοσίους χάριτας, τῆς παιδείας μόνης αἱ ἀνθοστόλιστοι χεῖρες θέλουν πλέκει τοὺς στεφάνους, ἀπὸ τὴν παιδείαν μόνην θέλει ἐκπηγάζει πᾶσα ἀληθῆς καὶ ἀμάραντος δόξα.— Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποκτηθοῦν τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα πλεονεκτήματα,

δὲν ἔξαρκεῖ μήτε τῶν φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν σχολῶν ἢ σύστασις, μήτε τῶν Καθηγητῶν ἢ δραστηριότης καὶ ἀκρίβεια, μήτε τῆς διδασκαλίας ἢ εὐστοχος καὶ ἐπιτηδεῖα διεύθυνσις. Ὅλα αὐτὰ τὰ μέσα δὲν θέλουσι ἐπιφέρει τοὺς δικαίως προσδοκωμένους καρπούς τῶν, εἰμὴ καθόσον καὶ Σεῖς, φιλότιμος καὶ φιλόμουσος νεολαία, θέλετε θεωρήσει ὡς πρῶτιστον χρέος Σας νὰ φέρετε καὶ εἰς τὴν μάθησιν τῶν ὑψηλοτέρων τοῦ καταστήματος τούτου μαθημάτων, τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἀκάματον ἐπιμέλειαν, τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον ἀνυπέβλητον καὶ διακαῆ τῆς σοφίας πόθον, ἀπὸ τὰ ὅποια βοηθοῦμενοι διετρέξατε ἐπιτυχῶς τὸ ὁμαλότερον τῶν πρῶτων σπουδῶν Σας στάδιον.—Συρρεύσατε λοιπὸν μετὰ ζήλου, ἀρύσασθε μετὰ σπουδῆς ἀπὸ τὴν πηγὴν, τὴν ὁποῖαν Βασιλικὴ χεὶρ Σας ὑπέδειξε, καὶ ποτιζόμενοι ἀπὸ τὰ καθαρὰ νάματά της, εὐλογήσατε τὰς ἀρετὰς τοῦ Σεπτοῦ Μονάρχου ὅστις συνδέσας τὸ Βασιλικὸν ὄνομά Του μετὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Πανεπιστημίου, ἠθέλησε τοιοῦτοτρόπως νὰ μᾶς ἀναγγεῖλη, ὅτι ἡ κραταιὰ Του προστασία θέλει εἶσθαι ἀχώριστος ἀπὸ αὐτό, καὶ ὅτι τὴν πρόοδον, τὴν στερέωσιν, τὴν δόξαν τοῦ Καταστήματος τούτου, θέλει τὰ θεωρεῖ ὡς πρόοδον, ὡς στερέωσιν, ὡς δόξαν τοῦ Βασιλικοῦ ὀνόματός Του».

δ) Τελευταῖος ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Σχολάρχης τῆς Ἰατρικῆς Α. Γ. Λευκίας ὅστις εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Ἦν ποτὲ χρόνος, καθ' ὃν ἡ Ἑλλάς εὐδαίμων καὶ ἐπίζηλος ἦν. Ἦν ποτὲ χρόνος, καθ' ὃν τοῖς μὲν ὄπλοις ἰσχύουσα, πάντα τὰ Ἀσιανὰ ἔθνη κατ' αὐτῆς ἐλθόντα κατεπολέμησε, τεχνῶν δὲ καὶ ἐπιστημῶν ἀπασῶν πλουτοῦσα, καθηγητῆς καὶ διδάσκαλος τοῦ πλείστου μέρους τῆς γῆς ὑπῆρχε, καὶ Ποιηταὶ μὲν τοῖς αὐτῶν μελιπνοῖς ἄσμασι Σειρήνων δίκην τοὺς ἀκροαμένους ἐκῆλουν, Ρήτορες δὲ πυρὸς μένος πνέοντες, καὶ ὡς κεραυνοὺς σμερδαλέους ἐκ τοῦ βήματος τοὺς λόγους ἐξακοντίζοντες, καὶ ἄκοντας πείθεσθαι τοὺς παρόντας ἠνάγκαζον. Τὰ τῶν Φιλοσόφων στίφη τῆς ἑαυτῶν σοφίας ἐπλήρουν τὰ σύμπαντα, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τῷ Ἀσκληπιῷ, ἵνα τ' ἄλλα ἐάσω, διδασθεῖσα τοῦ τὰς νόσους ἰᾶσθαι τέχνη, ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἰπποκράτους ὑστερον μορφωθεῖσα τε καὶ ἐπετελεωθεῖσα, ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπανταχοῦ διεδόθη. Συλλήβδην οὖν φάναι, ἡ μὲν Ἑλλάς τῶν ἄλλων, αἱ δὲ Ἀθηναὶ αὐτῆς ταύτης κλέος ἦσαν καὶ σέμνωμα· καὶ ὡσπερ ἐκ τοῦ Ἥλιου αἱ φωτοφόροι ἀκτῖνες εἰς ἅπασαν τὴν γῆν διασκίδνυνται, οὕτω καὶ ἐκ τῆς κλεινῆς ταύτης πόλεως ὡς ἐκ τινὸς ἐστίας, ἡ καὶ τοῦ αὐτοῦ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός τηλαυγεστέρα σοφία πανταχοσε περιεσπείρετο. Ἐνδίκως ἄρα ἔλεγεν Ἰσοκράτης «Τοσοῦτον ἀπολέλοιπεν ἡ πόλις ἡμῶν περὶ τοῦ φρονεῖν καὶ λέγειν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὥσθ' οἱ ταύτης μαθηταὶ τῶν ἄλλων διδάσκαλοι γεγόνασιν, καὶ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα πεποιήκε μηκέτι τοῦ γένους, ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν τεκμήριον εἶναι, καὶ μᾶλλον Ἑλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδεύσεως τῆς ἡμετέ-

ρας, ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετασχόντας».—Τοιαύτη μὲν ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις, τοιαύτη δὲ ἡ Ἑλλάς πάσαι ἦν. Ἄλλ' ὥσπερ ὁ ἱερός Κῶος τοῦ ἀνθρωπίνου πέρι σκῆνους φήσιν. «Ἐν τοῖσι γυμναστικοῖσιν αἱ ἐπ' ἄκρων εὐεξίαι σφαλεραί, ἦν ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἔωσιν, οὐ γὰρ δύνανται μένειν ἐν τῷ αὐτέῳ, οὐδὲ ἀτρεμέειν· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀτρεμέουσιν, οὐδέτε δύνανται ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδιδόναι, λείπεται οὖν ἐπὶ τὸ χεῖρον». Αὐτὸ τοῦτο ἠθικῶς καὶ πολιτικῶς τῇ Ἑλλάδι ξυνέβη. Μετὰ γὰρ τὸ εἰς τὴν ὑπερτάτην ἐν ἅπασι φθάσαι περιωπήν, μηκέτι περαιτέρω προΐεσαι ἔχουσα, ἤρξατο ὀπισθοδρομεῖν. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ Ἕλληνας ὑπὸ τῶν πρὸς ἀλλήλους στάσεων, οἴοντι ὑπὸ τινος φθινώδους νοσήματος κρατηθέντες, κακῶς ἐς τὰ μάλιστα ἔσχον, καὶ ἀλλήλους, ὡς φησὶν ὁ Ἀπόστολος, δάκνοντες, ὑπ' ἀλλήλων κατηναλώθησαν, ὕστερον δὲ ὑπὸ τε τῶν Μακεδόνων καὶ Ρωμαίων καταπολεμηθέντες, δοῦλοι ἀντὶ ἐλευθέρων ἐγένοντο. Τῆς οὖν ἐπὶ τὸ χεῖρον ροπῆς ξυμβάσης, ὀρμῇ βιαία τε καὶ ἀσχετῶ πρὸς τὴν φθορὰν κατεφέροντο, λίθου δίκην ὑπερόγκου, ὃς ἐν τῷ ὑπόθεσι πίπτειν, ἀεὶ τάχιον πρὸς τὸ κέντρον κάτεισιν.—Ἄλλ' ἐσχάτως ὁ βαρὺς καὶ δυσβάστακτος τῶν Τούρκων ζυγός, καὶ ἡ πολυχρόνιος τυραννία εἰς τὸν πολυβενθῆ τῆς δυσμοιρίας πυθμένα τοὺς Ἕλληνας κατεκρίμνησεν, ὥστε ἡ εὐδαίμων καὶ τρισευδαίμων πάσαι Ἑλλάς ἐγκατελείφθη, κατὰ τὸν προφήτην εἰπεῖν, ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι, καὶ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν σικυηράτῳ... καὶ εἰ μὴ Κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγεννήθημεν, καὶ ὡς Γόμορα ἂν ὁμοιωθῆμεν».—Ἰλεως γὰρ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων ἐπὶ τοῖς τῆς Ἑλλάδος γενόμενος δυστυχήμασι, τὸν τῆς ἐλευθερίας πόθον τοῖς Ἑλλήνων πασι ἐνέπνευσε, τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς μαχομένους ἐνίσχυσε, τῆς Ὀθωμανικῆς τυραννίας τὴν Ἑλλάδα ἀπήλλαξεν, αὐτόνομον αὐτὴν καὶ ἐλευθέραν ἀνέδειξε, καὶ Ὀθωνα τὸν πρῶτον, ἄνδρα εὐρῶν κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, Ἄρχοντα καὶ Βασιλέα αὐτῆς ἐξελέξατο. Ὅς δὴ, ἐξ οὗ ἐνταῦθα ἐλήλυθεν, οὐ παύεται παντοίως εὐποιοῦν τὴν Ἑλλάδα, τὰ αὐτῆς ἠθικὰ καὶ πολιτικὰ χαράνεα ἔλκη ἐξιώμενος, καὶ περὶ τῆς μελλούσης αὐτῆς ὀλβιοδαμονίας αἰεὶ φροντίζων.—Τῶν δὲ πρὸς ἡμᾶς τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος εὐεργετημάτων τὸ κράτιστον ἡ Ἀκαδημία ἐστίν, ἧς τὴν καθίδρυσιν πανηγυρίζομεν σήμερον. Ἐπεὶ γὰρ ἀδύνατον τὴν δουλείαν τῇ σοφίᾳ ξυνεῖναι, ἔδει τὴν πᾶν ἀγαθὸν καὶ καλὸν διδάσκουσαν γενικὴν καὶ μεγάλην καθιδρυσθῆναι σχολὴν, ἣν ἦν χθὲς καὶ πρῶην ρύαξιν ἐκχυθέντος αἵματος ἐκτησάμεθα ἐλευθερίαν τε καὶ αὐτονομίαν, ὑπὸ τῆς Σοφίας ὀδηγοῦμενοι τε καὶ βοηθοῦμενοι εἰσαεὶ δυναθησόμεθα ξυνηρησάμενοι.—Ἐμελλεν ἄρα μετὰ τοσοῦτους δουλείας καὶ ἀμαθείας αἰῶνας τὴν Ἀκαδημίαν ὡς ἐκ νεκρῶν ἀναστήναι. Ἐμελλε τὴν τοῦ Ὑπάτου τῶν φιλοσόφων σχολὴν ἐπωνυμίᾳ Βασιλικῇ τιμηθῆναι. Ἐμελλεν ἅμα τῆς ἐλευθερίας ἀρχῆς, καὶ τὴν τῆς παιδείας ἄρξασθαι παλιγγενεσίαν. Εἴ τις οὖν ἐστὶν αἰσθησὶς τοῖς τετελευτηκόσιν, ὡς Πλάτων φησὶν, τῶν ἐνθένδε, νῦν πάντες οἱ ἀρχαῖοι σοφοὶ χαίρουσι καὶ ἀγάλλονται. Πλάτων μὲν τὴν ἑαυτοῦ

σχολὴν ἀνεγειρομένην ὄρων, Ἄριστοτέλης δ' ἀκούων, ὡς ἐν τῷ Λυκείῳ οὐκέτι δίποδες αἰμοβόροι λύκοι περιπατήσουσι· καὶ Ζήνων, ὡς ἐν τῇ ποικίλῃ στοῦ, ἀντὶ λαχανοπωλῶν καὶ καπήλων σοφοὶ ποτὲ ἄνδρες ἐνδιατρίψουσι· καὶ Ἴπποκράτης, ὅτι τὴν σωτήριον τέχνην ἐν Ἀθήναις, ἔνθα αὐτὴν πολὺν χρόνον μετήλθε, διδάσκειν ἄρχονται.

Πολλῶ δὲ πλέον ἡσθήσονται καὶ χαρήσονται ἅπαντες, ὅτε, ἢ νῦν χρῶμεθα φωνῇ, ὡς τῶν βαρβάρων, ἀμαθῶν, καὶ δουλικῶν αἰῶνων οὔση παραφύαδι, χαίρειν ἐπειπόντες τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην καὶ ἡδύθρουν, καθ' ὅσον ἔνεστι, προΐεναι ἀρξόμεθα.

Ἄρχῃ, φασίν, ἡμῖς παντὸς καὶ

Ἄρχῆς καλῆς κάλλιστον εἶναι καὶ τέλος

Ἄρθῶς δοκοῦσιν οἱ ὅροι τῶν πραγμάτων.

Ἡ μὲν ἀρχὴ τῆς σχολῆς καλὴ λίαν τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ τέλος, ἢ μᾶλλον ἢ εἰς τὸ κρεῖτον κατὰ τὸ ξυνεχὲς αὐτῆς εἶη πρόοδος, ἄνευ τινὸς ὄρου καὶ τέλους. Ταῦτα δὲ ἐκ τε τῆς θείας ἐπικουρίας καὶ ἀγαθότητος, καὶ ἐκ τῆς κραταιᾶς τοῦ Σεβαστοῦ καὶ Φιλομούσου ἡμῶν Ἄνακτος προστασίας ἐλπίζομεν. Ὅς δὴ, πεπεισμεθα, οὐδέποτε παύσεται τοῦτ' ἐκ γενικῶν τῆς παιδείας ἐνισχύων καὶ εὐεργετῶν καταγῶγιον. Ἄλλ' ἐπειδὴ ζῶν Ἀθηνᾶ, τὸ τῆς παροιμίας, δεῖ καὶ χεῖρα κινεῖν, ἀνάγκη καὶ ἡμᾶς πρὸς τὴν τοῦ σκοπομένου ἐπίτευξιν κατὰ τὸ δυνατόν ξυντελέσαι τε καὶ ξυμπρᾶξαι.

Δεῦτε οὖν οὖν ἅπαντες.

«Φράζαντες δόρυ δουρί, σάκος σάκει προθελύμῳ, καὶ συνασπισμὸν πυκνὸν ποιησάμενοι, κατὰ τῆς ἀμαθείας ἀτρέστως χωρήσωμεν, καὶ ὡς Πέρσας μὲν οἱ προγόνοι πάλαι, χθὲς δὲ καὶ πρότρυτα οἱ ξύγχρονοι Ἕλληνας τοὺς ἐκ τοῦ Μωάμεθ κατεπολέμησαν, οὕτω καὶ ἡμεῖς τὴν πολλοὺς αἰῶνας ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐμφωλεύσαμεν καὶ ριζωθεῖσαν ἀμάθειαν καταβάλλοντες ἀποσκορακίσωμεν.—Τῆλε μάλ' ἤχι βίθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον.—Ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ταῖς τρισὶ μελήσει σχολαῖς, ἡμᾶς δέ, οἷς τὰ τῆς ἰατρικῆς ἐπιτετράφαται ὄργια, δεῖ πολλῶ τῶν ἄλλων ἐπιμελεστέρους γενέσθαι καὶ τοὺς μαθητευομένους καλῶς ἐν τῷ προαγῶνι ἀσκοῦντας, εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ ἀσφαλῆ τοῦ τὰς νόσους διαγινώσκειν καὶ ἰᾶσθαι μέθοδον ποδηγεῖν. Ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις τέχναις καὶ ἐπιστήμαις, οὔτε μέγα τι βλάβος ἐκ τῶν ἀμαρτημάτων ξυμβῆναι δύναται, καὶ τὸ ἐπανορθοῦν αὐτὰ ράδιον· οὐχ' οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ ἰατρικῇ ἐπεὶ γε καὶ τοῦ βραχυτάτου ἀμαρτήματος ὁ τῆς υγιείας καὶ ζωῆς ἀνεπανόρθωτος σολοικισμὸς, ἦν οὕτως εἶπω, καὶ αἰκισμὸς ἐμποιεῖται. Δεῖ δὲ οὖν, αὐ αὐθις φημί, καὶ ἡμᾶς ἀξιῶν τῆς τοῦ Ἴπποκράτους τέχνης γενέσθαι καθηγητάς, καὶ τοὺς μαθητάς ἐπιμελῶς τε καὶ προσεχῶς τῶν διδασκομένων ἀκούειν, αἰετὰ μετὰ βιβλίου καινοῦ, καὶ γραφείου καινοῦ,

καὶ πινακιδίου καινοῦ, τὸ τοῦ Ἀντισθένους, ἐς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντας. Ἐντεινέτω, κατευδοδούσθω, αὐξανέσθω, ἢ τοῦ Ὄθωνος μεγάλη Σχολή, γεννησάτω, ξὺν τῇ ἀνυπερβλήτῳ τοῦ Σωκράτους ἠθικῇ, τῇ ὑψηλῇ φιλοσοφίᾳ τοῦ Πλάτωνος, τῇ ἀπεράντῳ τοῦ Ἀριστοτέλους πολυμαθείᾳ, τῇ δυστεφίκτῳ τῆς Στοᾶς ἀρετῇ, καὶ ξὺν πάσαις ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τέχναις, ὧν ἄνθρωποι χρήζουσι, καὶ τὴν τῶν Ἀσκληπιαδῶν φιλόανθρωπον βιοσῶν καὶ σωτήριον τέχνην, ἵν' αἱ ἐξ αὐτῆς πηγᾶσειν μέλλουσαι ἰατρικαὶ φάλλαγγες, μηκέτι ἐπικουρικοῦ χρήζουσαι ξενικοῦ, καὶ τὰ ἀλλοδαπῇ νοσήματα τῶν τῆς Ἑλλάδος ἀποδιοπομπεῖσθαι ὀρίων, καὶ τὰ ἐνδοθι γεννώμενα, τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν συμμάχους ἔχουσαι, ἀσφαλῶς θεραπεύειν ἰσχύουσιν».

Διὰ διατάγματος τῆς 22ας Ἀπριλίου 1837 « Περὶ συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου » ἡ κυβέρνησις διώρισε Καθηγητάς :

α) Διὰ τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τὸν Ἀρχιμανδρίτην Μισαὴλ Ἀποστολίδην ὡς Τακτικὸν Καθηγητὴν β) τὸν Γραμματέα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Θεόκλητον Φαρμακίδην ὡς Τακτικὸν Καθηγητὴν γ) Κοντογόνην ὡς ἔκτακτον Καθηγητὴν.

β) Διὰ τὴν Νομικὴν Σχολὴν ὡς Καθηγητάς ἐπιτιμίους τοὺς α) Κλωνάριον Πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου β) Ράλλην Εἰσαγγελέα παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν γ) Προβελέγγιον Ὑπουργικὸν Σύμβουλον καὶ Εἰσηγητὴν ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας δ) Φέδερ Ἀρεοπαγίτην, ε) Μελᾶν Ἀντεισαγγελέα παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ, ἄνευ μισθοῦ. Ὡς Καθηγητάς ἐκτάκτους τοὺς α) Ἰωάννην Σουτζὸν Πάρεδρον ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας διὰ τὸν κλάδον τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας, β) Γ. Μαυροκορδάτον, γ) Ἀργυρόπουλον.

γ) Διὰ τὴν Ἰατρικὴν Σχολὴν α) ὡς ἔκτακτον Καθηγητὴν τῆς Ἀνατομίας καὶ Φυσιολογίας τὸν Κ. Μαυροκορδάτον, β) τῆς Εἰδικῆς Παθολογίας, Ἰατρικῆς Θεραπείας καὶ Κλινικῆς τὸν Κ. Βούρον, γ) τῆς Ἱστορίας τῆς Ἰατρικῆς, Γενικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπείας τὸν Κ. Λευκίαν, δ) τῆς Μαιευτικῆς καὶ Ἰατρικῆς ὕλης τὸν Κ. Κωστήν, ε) Ἐκτακτον Καθηγητὴν τῆς Χειρουργικῆς καὶ Προπαρασκευαστὴν τὸν Κ. Ὀλύμπιον. Ὡς ἐπιτίμιον διὰ τὴν Κλινικὴν καὶ Διδασκαλίαν τῆς Χειρουργικῆς Ἐργασίας τὸν δρ. Τράϊμπεργκ.

Ὡς Καθηγηταὶ ἐπιτίμιοι τῆς Σχολῆς πρέπει νὰ προσκληθῶσι διὰ νὰ συνενωθῶσι καὶ συμπληρώσωσι τὸν κύκλον τῶν παραδόσεων των: Ὁ Προλύτης Πάλλης διὰ τὴν δικαστικὴν Ἰατρικὴν, ὁ Νικολαΐδης Λεβαδιεὺς διὰ τὴν Διαιτητικὴν καὶ ὁ Ἡπίτης.

δ) Διὰ τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τὸν κ. Ν. Βάμβαν ὡς Τακτικὸν Καθηγητὴν τῆς Φιλοσοφίας, τὸν Γεννάδιον τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας, Οὐ-

λαρῖχον τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας, Προλύτην Ρῶς τῆς Ἀρχαιολογίας, Κ. Σχινᾶν τῆς Ἱστορίας, Νέγγρην τῆς Μαθηματικῆς, Βούρην τῆς Μαθηματικῆς καὶ Μαθηματικῆς Φυσικῆς.

Ὡς Τακτικὸν Καθηγητὴν τῆς Χημείας καὶ Πειραματικῆς Φυσικῆς τὸν Κ. Λάνδερερ.

Ὡς ἑκτακτὸν Καθηγητὴν τῆς Βοτανικῆς τὸν Ἐφορον τοῦ Βασιλικοῦ Κήπου Φράας.

Ὡς ἑκτακτὸν Καθηγητὴν τῆς Φιλολογίας καὶ Αἰσθητικῆς τὸν Ἀλεξ. Σοῦτσον.

Ὡς Καθηγητὴν Ἐπιτίμιον καὶ κυρίως διὰ τὴν Φυσικὴν Ἱστορίαν τὸν Δομνάδον.

Ὡς Καθηγητὴν Ἐπιτίμιον καὶ μάλιστα τῆς Παιδείας τὸν Μανοῦσον, Βασιλικὸν Ἐπίτροπον παρὰ τῆ Ἱερᾷ Συνόδῳ.

Ὡς Καθηγητὴν ἐπιτίμιον τῆς Φιλολογίας τὸν ἐν Αἰγίνῃ Δούκαν.

Ὡς Καθηγητὴν Ἐπιτίμιον τὸν ἐν Ἄνδρῳ Καίρην διὰ τὰ παραδίδη μαθήματα περὶ Φιλοσοφίας, ὡσαύτως καὶ τὸν Κοντογόνην.

Ὡς Πρύτανις τοῦ Παν(μίου διορίζεται ὁ Κων)νος Σχινᾶς. Ὡς Σχολάρχαι διορίζονται οἱ Μισαήλ Ἀποστολίδης διὰ τὴν Θεολογικὴν Σχολήν, Ράλλης διὰ τὴν Δικαστικὴν, Λευκίας διὰ τὴν Ἱατρικὴν, Βάμβας διὰ τὴν Φιλοσοφικὴν.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Δ)τος 14 (26) Ἀπριλίου « περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις συσταθησομένου Παν(μίου) » καθωρίσθη ὅπως αἱ δαπάναι λειτουργίας τοῦ Παν(μίου) λαμβάνονται ἀπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικῶν Ταμείου. Ὡς δ' ἐν τῷ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 36 τῆς 20 Νοεμβρίου 1837 Φ.Ε.Κ. Παράρτημα δημοσιευομένῳ Διατάγματι « περὶ προσδιορισμοῦ καὶ ἐγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ὄλων τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ διοικητικοῦ ἔτους 1836 » ἀναφέρεται ἐν Κεφ. 11 Δημόσιος Ἐκπαιδευσις I Πανεπιστήμιον, τὰ ἔξοδα λειτουργίας τοῦ Πανεπιστημίου καθωρίσθησαν εἰς δρχ. 110.240. ὧν δραχμαὶ 76.440 διὰ τριάκοντα καθέδρας Καθηγητῶν, 7.220 δι' ἐνοίκιον τοῦ κτιρίου, 4.200 δραχμ. διὰ διαρρυθμίσεις τοῦ κτιρίου καὶ 22.400 δραχμ. διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου εἰς βιβλία, ἐπιστημονικὰ ὄργανα κλπ.

Ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ Δ)τος ὀρίζεται :

« Τὸ Πανεπιστήμιον σύγκειται πρὸς τὸ παρὸν ἀπὸ τέσσαρας σχολᾶς, δηλαδή :

- 1) Τὴν τῆς Θεολογίας,
- 2) Τὴν τῶν Νομικῶν Ἐπιστημῶν,
- 3) Τὴν τῆς Ἱατρικῆς καὶ

4) Τὴν τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς ἄλλης ἐγκυκλίου Παιδείας (ὡς τμήμα δὲ αὐτῆς ὀρίζεται ἡ Φυσικομαθηματικὴ Σχολή)».

Ἐν ἄρθρῳ 17 ὀρίζεται :

« Ὁ βουλούμενος νὰ σπουδάσῃ εἰς τὴν Σχολὴν τῆς Φιλοσοφίας χρεωστεῖ νὰ ἐνδιατριβῇ τρία ἔτη εἰς αὐτὴν, διὰ νὰ λάβῃ τὸ δίπλωμα τοῦ προλύτου».

« Ὁ σπουδάζων εἰς μίαν τῶν λοιπῶν σχολῶν, χρεωστεῖ νὰ διαμείνῃ τρία μὲν ἔτη εἰς αὐτὴν διὰ νὰ λάβῃ τὸ δίπλωμα τοῦ προλύτου, ἐκτὸς τούτου, ν' ἀκολουθήσῃ καὶ ἑνὸς ἔτους μαθήματα τῆς Φιλοσοφίας, ἱστορίας, καὶ φιλολογίας. Ὁ δὲ μαθητὴς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς, ἐκτὸς τούτου καὶ τὰ μαθήματα τοῦ τμήματος τῆς Φυσικομαθηματικῆς... ».

Τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, καθορίσαντος ὡς Ἐθνικὴν ἀνάγκην τὴν ὑποχρεωτικὴν φοίτησιν τῶν φοιτητῶν ὄλων τῶν Σχολῶν ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ, ἐρμηνεύοντες α) ὁ Πρύτανις τοῦ ἔτους 1846 Θ. Μανούσης ἐν τῷ Πρυτανικῷ αὐτοῦ λόγῳ τῇ 30 Σεπτεμβρίου ἔλεγεν «...ἡ καθολικωτέρα μεταξὺ τῶν γενικῶν ἐπιστημῶν εἶναι ἡ Φιλοσοφία ἢ ἐπιστήμη τῶν ὄρων καὶ νόμων τῆς ἀνθρωπίνης γλώσσης καὶ τῆς οὐσίας καὶ τῶν ἀνωτάτων λόγων παντὸς θεοῦ καὶ φυσικοῦ καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἐπιστήμη ἐκτείνουσα τὴν καθολικὴν αὐτῆς ἐπιρροὴν ἐπὶ παντὸς τοῦ κύκλου τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων καὶ κατὰ τὸ εἶδος καὶ κατὰ τὴν ὕλην αὐτῶν... » β) ὁ δὲ Πρύτανις τοῦ ἔτους 1847 Κ.Α. Βενιζέλος ἀναδεχόμενος εἰς τὴν Πρυτανείαν τὸν Θ. Μανούσην ἐν τῷ ἐκφωνηθέντι ὑπ' αὐτοῦ τῇ 29η Σεπτεμβρίου 1846 λόγῳ ἔλεγεν « ... Ἡ Φιλοσοφία ἢ πρωτότοκος θυγάτηρ τῆς ἑλληνικῆς εὐφυΐας ἢ ἐπιστήμη τῶν ἐπιστημῶν... Αὐτὴ δεικνύει ἐκάστης τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν τὰς αἰτίας, τὴν ἀξίαν τὸν πρὸς ἀλλήλας σύνδεσμον αὐτῶν... Ἐπειδὴ λοιπὸν τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα εἶναι τῆς μητρὸς ταύτης τῶν ἐπιστημῶν τὰ ἔργα, ἐπειδὴ αὐτῆς τὸ ὑγιὲς καὶ ἄδολον γάλα πρέπει νὰ θηλάσωσι πάντες καὶ ἱατροὶ καὶ πολιτικοὶ καὶ νομικοὶ καὶ θεολόγοι καὶ διδάσκαλοι καὶ οἱ περὶ τὰς φυσικὰς καὶ μαθηματικὰς ἐπιστήμας ἀσχολούμενοι...». - Διὰ τοῦ ἄρθρου 24 καθορίσθησαν τὰ ὑπὸ τῶν φοιτητῶν καταβαλλόμενα τέλη. Τοῦ ἄρθρου τούτου ἡ ἐφαρμογὴ ἀνεστάλη διὰ τοῦ ἀπὸ 7 Μαρτίου 1838 Β.Δ. μέχρι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ὀριστικοῦ Ὁργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ δὲ Σύνταγμα τοῦ 1844 καθώρισε τὴν δωρεὰν ἐκπαίδευσιν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, τοῖς Γυμνασίοις καὶ τῆς Ἑλληνικοῖς Σχολαίσις.

Ἐν ἄρθρῳ 27 ὀρίζεται « τὸ Πανεπιστήμιον ὑπόκειται εἰς τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν τῆς ἡμετέρας καὶ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ.λ.π. Γραμματείας. Ἡ διεύθυνσις καὶ ἀστυνομία τοῦ Πανεπιστημίου ἀνατίθεται εἰς ἕνα Πρύτανιν (Recteur) ἐκάστης δὲ Σχολῆς εἰς ἕνα σχολάρχην (Doyen). Τοῦ-

τους δὲ θέλομεν διορίζει ἡμεῖς κατ' ἀρχὰς μεταξὺ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου· ἄλλ' εἰς τὸ ἐξῆς ὁ μὲν Πρύτανης θέλει ἐκλέγεται κατ' ἔτος δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας ἀπὸ τῶν Καθηγητῶν προτεινομένων δύο ὀνομάτων εἰς τὴν Ἡμετέραν ἐκλογὴν, οἱ δὲ Σχολάρχαι ἐκλέγονται ἀπὸ τὰς Σχολὰς τῶν διὰ πλειοψηφίας. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις πρὸς ἐκλογὴν τοῦ Πρυτάνεως συγκαλεῖται τρεῖς μῆνας πρὶν τελειώσῃ τὸ ἔτος τῶν μαθημάτων (ἄρθρ. 34). Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 35 ὁ Πρύτανης συγκαλεῖ ἐν τέλει τοὺς ἔτους τῶν μαθημάτων τὴν γενικὴν συνέλευσιν α) διὰ τὴν δώση λόγον περὶ τῆς διοικήσεώς του καὶ περὶ τῶν ἀκαδημαϊκῶν συμβάντων τῶν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ». β)... γ) διὰ τὴν κάμην παραίτησιν τοῦ ἀξιώματός του καὶ τὴν εἰσάξῃ τὸν διάδοχόν του εἰς αὐτό».

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ νομοθέτης ὥρισεν ὅπως ὁ Πρύτανης λογοδοτῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἐνώπιον τῆς ἐκλεξάσης τοῦτον γεν. συνελεύσεως, πιστεύων ὅτι ἡ τοιαύτη ἐκλογὴ ἦτο ἡ ἀσφαλεστέρα καὶ ἡ συντελεστικωτέρα ἐγγύησις πρὸς τὴν πρόδον τοῦ Πανεπιστημίου πάσης ἄλλης ἐγγυήσεως συγχρόνως δὲ καὶ ἡ ἀξιοπρεπεστέρα διὰ τὸ γόητρον αὐτοῦ.

Οἱ ἐπακολουθήσαντες νόμοι ΓΩΓΚ' καὶ ΓΩΚΕ'/1911, 2905/1920, 5343/1932 ὀρίζουσιν ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἔχει ἰδίαν νομικὴν προσωπικότητα. Τὸ δὲ ἄρθρον 16 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος καθώρισε τὴν αὐτοδιοίκησιν τοῦ Πανεπιστημίου τελοῦσαν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1841 (ΦΕΚ 21) Β.Δ. αἱ ὀνομασίαι τῶν ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου ὠρίσθησαν ὡς ἐξῆς :

«Ὁ μέχρι τοῦδε ὀνομαζόμενος Προπρύτανης θέλει ὀνομάζεσθαι ἀπὸ τοῦδε Ἀντιπρύτανης, ἡ Σχολαρχία Κοσμητεία, οἱ Σχολάρχαι Κοσμήτορες, τὸ δὲ ἀκαδημαϊκὸν Συμβούλιον «Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος».

Διὰ τοῦ ἀπὸ 10)22-10)-1841 Β.Δ. καθωρίσθη ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν πανεπιστημιακῶν ἀρχῶν, τῆς συγκλήτου ἀποτελουμένης ἐκ 10 μελῶν (Πρυτάνεως, Ἀντιπρυτάνεως, 4 κοσμητόρων καὶ 4 συγκλητικῶν).

Ἡ σφραγὶς τοῦ Πανεπιστημίου ἔφερε τὰ Βασιλικά παράσημα περὶξ δὲ τὰς λέξεις «Βασιλικὸν Πανεπιστήμιον Ὁθωνος».

Τῶν δὲ Σχολῶν αἱ σφραγίδες :

Ἡ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ὡς ἔμβλημα τὸ τῶν Ἀρχαίων Χριστιανῶν μονόγραμμα φέρουσα κύλφ τὴν ἐπιγραφὴν «Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ὁθωνείου Πανεπιστημίου».

Ἡ τῆς Νομικῆς ἔμβλημα μὲν τὴν Θέμιδα, περιγεγραμμένην δὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Ὁθωνείου Πανεπιστημίου».

Ἡ τῆς Ἰατρικῆς ἔμβλημα τὸν Ἀσκληπιὸν καθήμενον καὶ παρ' αὐτῷ

Ἔοφιν καὶ Ἀλέκτορα, ἐπιγραφὴν δὲ « Ἱατρικὴ Σχολὴ τοῦ Ὀθωνείου Πανεπιστημίου ».

Ἡ δὲ τῆς Φιλοσοφικῆς ἔμβλημα τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀριστοτέλους, ἐπιγραφὴν δὲ « Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Ὀθωνείου Πανεπιστημίου ».

Διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1839 τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Γραμματείας καθιερώθη ἐπέτειος τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἢ 20ῆ ἀντὶ τῆς 3ης Μαΐου, ἐπετείου τῆς ἀνόδου εἰς τὸν Θρόνον τοῦ Ὀθωνος. Μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἀπὸ 10)10)1862 ψηφίσματος, (δημοσιευθέντος εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς κυβερνήσεως ἀριθμ. Φ. 1 τῆς 15)10)1862) τῆς ὑπὸ τὸν Δ. Βούλγαρην Κυβερνήσεως τῆς ἀναλαβούσης τὴν διακυβέρνησιν τοῦ ἔθνους, κατάργησιν τῆς Βασιλείας τοῦ Ὀθωνος καὶ τῆς Ἀντιβασιλείας τῆς Ἀμαλίας, τὸ Πανεπιστήμιον μετωνομάσθη « Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον » καὶ ὁ ἑορτασμός τῆς ἐπετείου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν χρονολογίαν τῆς 3ης Μαΐου.

Τὸ Πανεπιστήμιον ἐγκατασταθὲν ἐν τῇ οἰκίᾳ Κλεάνθους ἤρξατο ὑπὸ τὸν Πρύτανιν Κ. Σχινᾶν τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν του καὶ ἀφοῦ ἠτοιμάσθησαν τὰ διὰ τοῦ ἀπὸ 14 (26) Ἀπριλίου 1837 ὀρισθέντα ὡς τηρητέα βιβλία, τῇ 26ῃ Σεπτεμβρίου 1837 ἡμέρᾳ ἐνάρξεως τῶν ἐγγραφῶν, ἐδέχθη τοὺς προσελθόντας νὰ ἐγγραφῶσι. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος λειτουργίας τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ Πρυτάνεως Κ. Σχινᾶ τῆς 3ης Μαΐου 1838 (σελὶς 4) ἀναφέρεται, ἐνεγράφησαν 52 φοιτηταὶ καὶ 75 τακτικοὶ ἀκροαταί, ὧν 8 εἰς τὴν Θεολογικὴν, 22 εἰς τὴν Νομικὴν, 4 εἰς τὴν Ἱατρικὴν καὶ 18 εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν, ἐκ δὲ τῶν ἀκροατῶν 2 ἠκολούθησαν μαθήματα Φιλοσοφικῆς, 2 Ἱατρικῆς καὶ 71 Νομικῆς.

Πρῶτος ἐγγραφεὶς φοιτητῆς τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1837 ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ Πρυτάνεως Χριστομάνου 1896-97 (σελὶς 43) ἀναφέρεται ὁ ἐξ Ἄρτης Στέφανος Δ. Σοφιανός, πρώτη δὲ φοιτήτρια ὡς ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ Πρυτάνεως Γ. Μυστριώτῃ ἀναφέρεται, ἐνεγράφη τῇ ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως καὶ κατόπιν ἐγγράφου τῆς Συγκλήτου παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἐπεκράτησε διαφωνία ὡς πρὸς τὸ ὀρθὸν τῆς ἐγγραφῆς γυναικῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἢ Ἰωάννα Στεφανόπολι.

Αἱ καθημερινῶς πολλαπλασιαζόμεναι ἀνάγκαι τοῦ Πανεπιστημίου μὴ δυνάμεναι νὰ ἐξυπηρετηθοῦν στοιχειωδῶς ἐν τῇ οἰκίᾳ Κλεάνθους καθίστων ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην ἀνοικοδομήσεως νέου κτιρίου καταλλήλου.

Τὰς ἀνάγκας ταύτας ἀντιμετωπίζων ὁ δεῦτερος Πρύτανις Γ. Α. Ράλλης (1838 - 1841) καὶ ἐνθαρρυνόμενος ἀπὸ τὰς μέχρι τοῦδε αὐθορμήτους ἐκδηλώσεις τῶν πανελλήνων καὶ φιλλελήνων καὶ ἀπὸ τὰς γενναιοτάτας διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Πανεπιστημίου εἰσφοράς ἀπηύθυνε τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου 1838 ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ ἑλληνας καὶ φιλέλληνας ζητῶν τὴν

οικονομικὴν αὐτῶν συνδρομὴν διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν καταλλήλου διὰ τὸ Πανεπιστήμιον κτιρίου καὶ διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν αὐτοῦ εἰς ἐπιστημονικὰ ὄργανα, βιβλία κλπ., ἐπέτυχε δὲ τὴν σύστασιν Ἐπιτροπῆς, ἀποτελεσθεΐσης συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 2)23-3-1839 Β.Δ. (Ἄρ. Φ.Ε.Κ. 5 (Σελὶς 26), ἐκ τῶν Γ. Κουντουριώτου Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Ἀνδρέα Ζαΐμη Ἀντιπροέδρου Συμβουλίου Ἐπικρατείας, τοῦ Ἀντιστρατήγου καὶ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, τοῦ Α. Χ. Βράνδι, τοῦ Γ. Α. Ράλλη Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Θ. Ράλλη Καθηγητοῦ, τοῦ Γ. Γενναδίου Καθηγητοῦ, τοῦ Ν. Βάμβα Καθηγητοῦ καὶ τοῦ Κ. Δ. Σχινᾶ Προπρυτάνεως, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ φροντίς συλλογῆς συνδρομῶν. Ἡ ἔκκλησις αὕτη τοῦ Πρυτάνεως ἐκίνησε τὴν ἄμιλλαν τῶν ἀπανταχοῦ ὁμογενῶν τόσον ὥστε τὸ ἐξ αὐτῆς προκύψαν ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε τῇ ἀληθείᾳ καταπληκτικόν.

Ἐντὸς 13 μόνων ἡμερῶν συνελλέγη τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 14.780. Ὡς δὲ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 17 Φ.Ε.Κ. τῆς 26—8—1840 ἀναφέρεται, τὸ μέχρι τότε συγκεντρωθὲν ἐξ ἐράνων ποσὸν ἀνήλθε συνολικῶς εἰς δρχ. 215.194,58, ποσὸν ὅπερ ὑπερεκάλυπτε τὸ ὑπὸ τοῦ Δανοῦ Ἀρχιτέκτονος Χριστιανοῦ Χάνσεν, ἀδελφοῦ τοῦ ἐτέρου ἀρχιτέκτονος τῆς Σιναΐας Ἀκαδημίας Θ. Χάνσεν, προϋπολογισθὲν ἐκ δραχμῶν 176.000 διὰ τὰς δαπάνας τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθέντος καὶ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος ἐγκριθέντος σχεδίου τοῦ Πανεπιστημίου, διὰ τοῦ ἀπὸ 27 Ἀπριλίου / 9 Μαΐου Β.Δ. (βλ. 6627)4 Μαΐου 1839, 1516)27)4—9)5)1839 Βασιλικὸν ἔγγραφον πρὸς τὴν Γραμματεῖαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ 26707)5—5—1839 πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν συνδρομῶν (ἀντίγραφα ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων ἐν τῷ παρὰ τῇ Ἀκαδημίᾳ Γ.Α.Κ.—Ἀρχεῖον Πανεπιστημίου) ἔχοντα οὕτω :

Ἄρ. 6627

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ἡ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν

Σᾶς κοινοποιούμεν ἐν ὀπισθογράφῳ τὸ ἀπὸ 27 Ἀπριλίου (9 Μαΐου) τ. ἔ. Β. Διάταγμα δι' οὗ ἐγκρίνεται τὸ σχέδιον τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἡ τοποθέτησις αὐτοῦ μετὰ τὴν διαταγὴν νὰ ἐνεργηθῇ ἡ καταβολὴ τῶν θεμελίων εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος, καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ διατάξετε τὴν ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς ταύτης ἐπιτροπὴν νὰ ἐνεργήσῃ τὰς ἀναγκαΐας προετοιμασίας διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ πρώτου λίθου τῶν θεμελίων. Τὸ σχέδιον τοῦ Πανεπιστημίου εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ Πρω-

ταρχιτέκτονος Κυρίου Σιαουβέρτ με τὸν ὁποῖον ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει συν-
 εννοηθῆ τόσον κατὰ τὸ μέρος εἰς τὸν ὁποῖον θέλει τεθῆ ὁ πρῶτος λί-
 θος, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο μικρὰν κατασκευὴν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 4 Μαΐου 1839

Ὁ Γραμματεὺς

Γ. Γλαράκης

(Ἐπισημειώματα) 72 / Θ. 40 φ. 1
 (Ἐν τῇ κάτω ἀριστερᾷ γωνίᾳ) 175/1
 (ΓΑΚ, Ἀρχεῖον Πανεπιστημίου)

Ἐλ. 5 Μαΐου 39
 ἀρ. πρ. 26707

Ἐκ τῶν παρὰ τῇ Ἀκαδημίᾳ Γεν. Ἀρχείων

Ἀρ. 1516

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Διευθύνεται ἐσωκλείστως εἰς τὴν Γραμματεῖαν τὸ σχέδιον τῆς οἰκο-
 δομῆς τοῦ Πανεπιστημίου ὁμοῦ με τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐξόδων
 ἀμφοτέρω ἐγκριθέντα παρ' Ἡμῶν. Διορίζομεν περιπλέον διὰ τὴν οἰκοδο-
 μὴν ταύτην τὸν ἐπὶ τούτῳ σημειωμένον εἰς τὸ σχέδιον τῆς πόλεως τόπον
 ἐγκρίνομεν συγχρόνως, ὅπως ἐν τῇ ἐπιστροφῇ Ἡμῶν ἐνεργηθῆ ἡ κατα-
 βολὴ τῶν θεμελίων καὶ μετὰ τοῦτο γενῆ εὐθὺς ἡ ἔναρξις τῆς οἰκοδομῆς.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως θέλει ἐκτελεσθῆ μόνον ἡ οἰκοδομὴ τῶν
 μερῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶναι σημειωμένα ἐν τῷ σχεδίῳ δι' ἐρυθροῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου (9 Μαΐου) 1839

Ὁ θ ω ν

Πρὸς τὴν Γραμματεῖαν τῶν Ἐσωτερικῶν.

26707/978 73/Θ·40 Φ·1

Περὶ τῆς ἐγκρίσεως τῶν σχεδίων
τοῦ καταστήματος τοῦ Παν/μίου

Ἐν Ἀθήναις τὴν 5 Μαΐου 1839

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν συνδρομῶν πρὸς ἀνεγερσιν
Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου Ἐπιτροπὴν.

Ἡ Α. Μ. ὁ Σ. ἡμῶν Βασιλεὺς ηὐδόκησε νὰ
ἐγκρίνῃ διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος ὑπ' ἀρ. 1516
τὸ σχέδιον τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Πανεπιστημίου
καὶ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς δαπάνης, καθὼς καὶ τὴν
ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸ σχέδιον τῆς πόλεως σημειωμένον
τόπον διὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκοδομήν.

Διεκπ. 8 Μαΐου 39

Διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος ἐνέκρινε συγχρό-
νως ὥστε μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ ἐνθάδε νὰ
τεθῆ ὁ θεμέλιος, καὶ γένη μετὰ τοῦτο ἀμέσως ἡ
ἔναρξις τῆς οἰκοδομῆς. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως
θέλει ἐκτελεσθῆ μόνον ἡ οἰκοδομὴ τῶν μερῶν
ἐκείνων ἅτινα εἶναι σημειωμένα εἰς τὸ σχέδιον
δι' ἔρυθροῦ χρώματος.

Γνωστοποιοῦντες ταῦτα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν,
προσκαλοῦμεν αὐτὴν νὰ ἐνεργήσῃ τὰς ἀναγ-
καίαις περὶ τὴν καταβολὴν τοῦ πρώτου λίθου
τῶν θεμελίων προπαρασκευάς. Τὸ σχέδιον δὲ τῆς
οἰκοδομῆς εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ Πρωταρχι-
τέκτονος Κυρίου Σιαουβέρτ μεθ' οὗ ἡ ἐπιτροπὴ
αὕτη θέλει συνεννοηθῆ τόσον διὰ τὸ μέρος ὅπου
θέλει τεθῆ ὁ πρώτος λίθος καθὼς καὶ διὰ τὴν
ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο προπαρασκευήν.

ἽΟ Γραμματεὺς

Γ. Γλαράκης

ΓΑΚ, Ἀρχεῖον Πανεπιστημίου.

ἽΟ τόπος ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ ἀνεγερθῆ τὸ νέον κτήριο τοῦ Πανεπιστη-
μίου προσδιωρίσθη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ὁ εἰς ὃν νῦν ἔχει ἀνοικοδομηθῆ
τοῦτο, παραχωρηθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 5 Μαρτίου 1839 ἐγγράφου τῆς Βασ. Γραμ-
ματείας τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἀνεγερσιν
τοῦ Πανεπιστημίου γηπέδου ἐμβαδοῦ ἐκτάσεως 14.075,25 πῆχων. Ἐν τῇ

ἐκτάσει ταύτη ἐνυπῆρχεν οἰκόπεδον 551, πήχεων ἀνήκον εἰς Μ. Καλιφρονᾶν, ὅπερ ἡ Σύγκλητος κατὰ τὸ 1852 κατόπιν ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἀπεξημίωσε διὰ δρχ. 2479,50.

3. ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΘΕΜΕΛΙΟΥ ΛΙΘΟΥ ΤΟΥ ΝΥΝ ΚΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνοικοδομήσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐνθαρρυνομένη ἐκ τῆς αὐθορμήτου γενναιοδωρίας τῶν Ἑλλήνων ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ ἀμέσως ἐναρξίς τῆς ἀνοικοδομήσεως καὶ τὴν 2 Ἰουλίου 1839 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 7.30' μ.μ. ἐτέθη ἐν πανηγυρικῇ τελετῇ ὁ θεμέλιος λίθος ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Ὅθωνος, ὅστις, ὡς ἐν τῷ χρονικῷ τῆς πρώτης 50ετίας Ι. Πανταζίδου σελίς 21 ἀναφέρεται, ἔρριψεν εἰς τὸν ἐπὶ τούτῳ ἐσκαμμένον λίθον ἐξ ὄλων τῶν ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως χαραχθέντων Ἑλληνικῶν νομισμάτων καὶ περιπλέον ἐν νόμισμα χρυσοῦν ἐκτυπωθὲν τὴν προτεραίαν καὶ φέρον ἄφ' ἐνὸς μέρους τὴν εἰκόνα τῆς Α.Μ. μετὴν ἐπιγραφὴν « Ὅθων Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος », ἄφ' ἐτέρου δὲ τὰς λέξεις « Εἰς μνήμην » καὶ τέλος, ἐν νόμισμα ἀργυροῦν φέρον ἄφ' ἐνὸς μέρους τὴν εἰκόνα τοῦ Βασιλέως καὶ περιγραφὴν « OTTO REX GRAECIAE » καὶ ἄφ' ἐτέρου τὴν Ἑλλάδα μετὴν περιγραφὴν « GRAECIA REDIVIVA 1833 ». Ἀκολούθως ἐποθετῆθη μαρμαρίνη πλάξ φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν « ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΝΕΓΕΡΘΕΝ ΣΥΝΔΡΟΜῃ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ Τῷ ΕΒΔΟΜῳ ΕΤΕΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΟΘΩΝΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ τὴν 2 Ἰουλίου 1839 ».

Ὁ Βασιλεὺς Ὅθων, καταθέτων τὸν πρῶτον λίθον τοῦ Πανεπιστημίου, ἔλεγε πρὸς τὸν τότε Πρύτανιν Γ. Ράλλην :

«Θέτω μὲ ὑπέρμετρον χαρὰν τὸν πρῶτον λίθον τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία θέλει διδαχθῆ εἰς τὸ κατάστημα τοῦτο τὰς ἠθικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς ἐκεῖνας γνώσεις, αἱ ὁποῖαι μόναι μορφώνουσι τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν δύνανται νὰ καταστήσωσι τὸν ἄνθρωπον ἄξιον νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ὑψηλὸν τῆς θείας προνοίας προορισμὸν του. Δὲν θέλει λησμονήσῃ αὕτη ὅτι ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς θέλουσιν ληφθῆ οἱ ἄνδρες εἰς τοὺς ὁποίους θέλουσιν ἀνατεθῆ τὰ βαρύτερα καὶ τὰ ὑψηλότερα τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας καθήκοντα, καὶ οὕτω θέλουσιν προσπαθῆσαι ν' ἀναφανοῦν ἄξιοι καὶ τῶν ἀγῶνων τῶν πατέρων των καὶ τῶν προσπαθειῶν, τὰς ὁποίας οἱ σύγχρονοὶ των ὑπὲρ αὐτῶν καταβάλλουσιν ».

Ἀκολούθως ὠμίλησεν ὁ ἐπίτιμος καθηγητὴς Ἰωάννης Σοῦτσος εἰπὼν τὰ ἑξῆς :

«Ἀπελευθερωθέντες κατὰ θεῖαν νεύσιν καὶ ἀντίληψιν καὶ θέσαντες ἰδίαις χερσὶν ἐπὶ κεφαλῆς ἡμῶν Βασιλέα περιδοξον ὄχι μόνον διὰ τὴν ἀρχαίαν τῆς οἰκίας του εὐκλειαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀσπηρὰς ἀρετάς, αἵτινες κοσμοῦσι τὴν νεότητά του, προσήλθομεν εἰς τὴν χορείαν τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν, διὰ νὰ τρέξωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἐπίπονον καὶ ἀκανθῶδες στάδιον τοῦ πολιτισμοῦ, τὸ ὁποῖον μᾶς ἠνοιξεν ἢ κατάκτησις τῆς ἀνεξαρτησίας μας.

Πλὴν δύο τινὰ ἐδέσμευον τὴν φαντασίαν καὶ τὴν ὀρμὴν μας· δύο τινὰ παρεμπόδιζον ἡμᾶς νὰ διανύσωμεν τὸ στάδιον τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ μὲ τὴν αὐτὴν ἐπιτυχίαν, μὲ τὴν ὁποίαν διεξήλθομεν τὸ πεδῖον τῆς ἀπελευθερώσεώς μας.

α) Ἡ πτωχία μας, πτωχία, εἰς τὴν ὁποίαν ὑποπίπτουν ὅλοι οἱ λαοί, ὅσοι, ὅταν ἠχήσῃ ἡ ὥρα τῆς ἐκδικήσεως, θυσιάζουν τὰ κεφάλαιά των, διὰ ν' ἀπελευθερώσωσι γῆν δεδουλωμένην·

καὶ β) ἡ ἀπαιδευσία, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς ἐβόρῃσε μακρὰ δεσποτεία, ἡ ἠθικὴ τῶν πλειοτέρων κατάστασις.

Καὶ βέβαια, οὐδεὶς ποτε λαὸς μὲ τὰς ἀρετάς, δι' ὧν κατωρθώθη ἡ ἀπελευθέρωσις του, δὲν ἐδυνήθη νὰ τρέξῃ τὸ στάδιον τοῦ πολιτισμοῦ του.

Αἱ ἀρεταὶ τοῦ ἀγῶνος ἦσαν ἀρεταὶ ἡρώων, καὶ ἡ περίνοιά του στρατηγηματικὴ· ἡ ἐνέργειά του σφοδρὰ καὶ καταστρεπτικὴ· ἀλλ' ἡ διατήρησις τῆς ἀποκτηθείσης ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας, ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πολιτισμοῦ ἀπαιτοῦν ἄλλας ἀρετάς, ἄλλας δυνάμεις, ἐπιστήμην, δημόσια καὶ πολιτικὰ ἦθη, λογικὰς συζητήσεις, ἐνέργειαν εἰρηνικὴν, δημιουργικὴν καὶ παραγωγόν, σύστημα πράξεων ἀλληλοδιαδόχως ἀναπτυσσομένων ἀλλ' ἀποτελουσῶν ἓν σύνολον, καὶ τεινουσῶν εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν· καταστήματα, δι' ὧν θέλομεν ἐπιτύχει τὸν διπλοῦν σκοπὸν πάσης χριστιανικῆς κοινωνίας, τὴν διάχυσιν τῆς δημοσίου εὐπορίας καὶ ἐκπαιδεύσεως, τὰς διαυγεῖς καὶ δροσερὰς ταύτας πηγὰς ὅλων τῶν κοινωνικῶν ἀγαθῶν.

Ἴδου ἡ μεγάλη καὶ ὑψηλὴ ἐντολή, τὴν ὁποίαν ἀνεδέχθη ἡ νεαρὰ τοῦ Ὁθωνος Βασιλεία καὶ ἠθέλησε νὰ πραγματοποιήσῃ, ὀργανίζουσα τὰ δημόσια παιδευτήρια, ἀνεγειρούσα Πανεπιστημεῖον. Ἴδου ἀληθὴς Βασιλικὴ πρόνοια, ἥτις συνδέει ἀδιαδρήκτως τὸ κράτος τῆς ἑλληνικῆς μοναρχίας μὲ τὰς τύχας τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ τῷ ὄντι πᾶσα κοινωνία ἔχουσα ὡς πρώτην καὶ κυριωτάτην χρεῖαν τὴν ὑπαρξίν καὶ διατήρησίν της, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας καὶ εὐπορίας της ἔχει ἀνάγκην ὄχι μόνον ἐργατῶν καὶ ἐργολάβων, ἀλλὰ καὶ ἐπιστημόνων. Ἄλλ' οἱ καλοὶ ἐργάται καὶ ἐργολάβοι καὶ ἐπιστήμονες διὰ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως πρὸ πάντων σχηματίζονται.

Πᾶσα κοινωνία ἔχει ἀνάγκην κοινωφελῶν νόμων καὶ θεσμῶν, ἀλλ' οἱ κοινωφελεῖς θεσμοὶ καὶ νόμοι τότε κατορθοῦνται, τότε τελειοποιοῦνται, ὅταν οἱ πολῖται διὰ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως μανθάνουν νὰ τοὺς ἐκτιμῶσι κατ' ἀξίαν, τότε ἰσχυροποιοῦνται, ὅταν ἠξεύρουν νὰ τοὺς διατηρῶσιν ἀκραιφνεῖς καὶ ἀναλλοιώτους.

Πᾶσα κοινωνία ἔχει ἀνάγκην σοφῶν νομοθετῶν, δικαίων καὶ ἀδεκάστων δικαστῶν, τιμίων καὶ ἀξίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων· ἀλλ' ἡ νομοθετικὴ πρόνοια, ἡ ἀξιότης καὶ ἡ φιλοτιμία τῶν ὑπαλλήλων, ἡ ἀκριβῆς διανομὴ τῆς δικαιοσύνης, προϋποθέτουν συνείδησιν καὶ ἐπιστήμην, συναίσθησιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας.

Πᾶσα κοινωνία ἔχει ἀνάγκην ἐναρέτων καὶ πεπαιδευμένων ἱερέων, τῶν ζώντων τούτων πανεπιστημίων τῶν λαῶν· ἀλλ' οἱ ἐνάρετοι καὶ πεπαιδευμένοι ἱερεῖς, οἱ ἠθικοὶ οὗτοι τῆς κοινωνίας διδάσκαλοι μορφώνονται διὰ μόνης τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως.

Πᾶσα τέλος πάντων κοινωνία, ἔχει ἀνάγκην δημοσίων ἠθῶν καὶ κοινῆς γνώμης, καὶ ἡ ἀνάγκη αὕτη γίνεται πρὸ πάντων ἐπαισθητὴ μετὰ πολιτικὰς μεταβολάς, δι' ὧν τὰ ἄτομα διαβρῆξαντα ἀτιμωτικὰς ἀλύσεις, αἰτινες καὶ κατέθλιβον πρὸ αἰώνων, ἀντενεργοῦσι πάντοτε κατὰ τοῦ κοινωνικοῦ κράτους, ὠρισμένον νὰ ρυθμίση αὐτῶν τὴν ἐνέργειαν. Ἄλλὰ τὰ δημόσια ἦθη, ἡ κοινὴ γνώμη, ἡ ὄχι μὲν ἀναμάρτητος, ἀλλὰ πιστὴ αὕτη σύμβουλος καὶ βοηθὸς τῶν Κυβερνήσεων, εἶναι γέννημα κοινῆς ἐκπαίδεψεως καὶ ἠθικότητος.

Ναί, διὰ μόνης τῆς δημοσίου ἠθικότητος καὶ ἐκπαιδεύσεως τὰ φρονήματα κανονίζονται, ἡ πίστις ἀναγεννᾶται, οἱ ἄνθρωποι συγκοινωνοῦντες διὰ τῆς πρὸς ἀλλήλους πίστεως, τὰς δυνάμεις τῶν τὰς πολλαπλασιάζουσι, τὰ ἦθη ἐξημερώνονται, αἱ ὀρέξεις ἐξευγενίζονται, ἡ βία καταλύεται, οἱ νόμοι καὶ ἡ κοινωνικὴ τάξις αὐξάνουν τὸ κράτος καὶ τοὺς προσηλύτους τῶν.

Καὶ ἡ δημόσιος ἐκπαίδευσις, τὴν ὁποίαν ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Βασιλεὺς ἐπεσφράγισεν ἀνεγείρων τὸ Πανεπιστημεῖον τοῦτο, εἶναι ἡ πηγὴ ὅλων τῶν κοινωνικῶν ἀγαθῶν, τὸ σύνθημα ὅλων τῶν καλῶν καὶ ἔθνωφελῶν μεταρρυθμίσεων· δι' αὐτῆς θέλει ἀντηγήσει παντοῦ ἡ σάλπιγξ τῆς Ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως, δι' αὐτῆς ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλεία θέλει ἐπεκτείνει τὰς ἠθικὰς τῆς κατακτήσεις, παντοῦ ὅπου ὀρθόδοξα χεῖλη προσφέρουν Ἑλληνιστὶ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

Ταύτην τὴν ἀλήθειαν συναισθανόμενοι καὶ οἱ ἐντὸς καὶ οἱ ἐκτὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους Ἕλληνες, προθύμως καὶ αὐθορμητῶς ἔσπευσαν νὰ

συνδράμωσι κατάστημα, τὸ ὁποῖον ἐγκυμονεῖ τὰς μελλούσας ἑλληνικὰς τύχας ».

Ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς μιᾶς πλευρᾶς τοῦ Πανεπιστημίου διήρκεσεν, ὡς ἐξάγεται ἐξ ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, δημοσιευθεῖσης ἐν τῇ ἑφημερίδι Αἰῶν τῇ 31ῃ Δεκεμβρίου 1841, ἐπὶ δύο ἔτη δαπανηθέντος μέχρι τῆς 31) 12)1840 τοῦ ποσοῦ 161.994,47 δρχ. ἐνῶ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἀρχιτέκτονος Χάνσεν προέβλεπε διὰ τὸ ὅλον κτίριον δρχ. 176.000.

Ἡ ἀπὸ τῆς οἰκίας Κλεάνθους μεταφορὰ τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὴν ἀσυμπλήρωτον εἰσέτι προσθίαν πλευρὰν τοῦ νέου κτηρίου, ὡς ἐν ταῖς λογοδοσίαις τῶν Πρυτάνεων Ν. Κωστή καὶ Ν. Ἀποστολίδη ἀναφέρεται, μόλις περὶ τὰ μέσα Νοεμβρίου 1841 κατέστη δυνατὴ, ὥστε νὰ γίνῃ ἔναρξις τῶν μαθημάτων τῆς χειμερινῆς περιόδου τοῦ παν. ἔτους 1841—1842. Ἡ δὲ ἀποπεράτωσις συνετελέσθη περὶ τὰ τέλη τοῦ 1843, κατόπιν νέων συνδρομῶν, ἃς ἐπέτυχεν ὁ Καθηγητὴς Σχινᾶς (μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Πανεπιστημίου), ὅστις εὑρισκόμενος ἐν Βιέννῃ συνέστησεν ἐπιτροπὴν πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν, προκαλέσας οὕτω τὴν γενναιωτάτην δωρεὰν τοῦ πρώην ἡγεμόνος τῆς Σερβίας Μίλοσς Ὀβρένοβιτς ἐκ δραχμῶν 25.000. Μέχρι τότε ἡ ἐπιτροπὴ εὗρέθη εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν, ὥστε ἐξεδόθη Β. Διάταγμα ἐπιτρέπον τὴν ὑποθήκευσιν τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν πρὸς σύναψιν δανείου 30.000 δραχμῶν.

Ἐκ γενομένου ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν συνδρομῶν ἐπιτροπῆς ἀπολογισμοῦ, ἐξάγεται ὅτι τοῦ προϋπολογισμοῦ δαπάνης τῶν 176.000 δραχμῶν τοῦ καταρτισθέντος ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Χάνσεν, ἐγένετο σοβαροτάτη ὑπέρβασις καλύψασα τὸ 100% ἀνελοῦσα εἰς τὸ ποσὸν τῶν 356.259,50 δραχμῶν διὰ μόνην τὴν προσθίαν πτέρυγα.

Διὰ τοῦ ὑπολειφθέντος ἐκ τοῦ συλλεγέντος ἐκ τῶν συνδρομῶν ποσοῦ τῶν 39.413,27 (εἰσεπράχθησαν ἐν ὅλῳ δρχ. 295.664), ἡ ἐπιτροπὴ ἐνθαρρυνομένη ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε γενναioφρονος προσφορᾶς τῶν ὁμογενῶν καὶ ὑπολογίζουσα εἰς νέας τοιαύτας, ἀπεφάσισε κατὰ τὸ 1846 τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ τῆς ἐτέρας πτέρυγος τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων ἐψήφισε συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς δρχ. 50.000 καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐξηκολούθουν νὰ καταφθάνουν ἄρκεται συνδρομαί, ὧν σπουδαιοτάτη ἀναφέρεται ἡ ἐκ 30.000 εἰσφορὰ τῆς Οἰκογενείας Ἰωνιδῶν, δι' ἧ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐργασθεῖσα δραστηρίως ἐπέτυχε τὴν κατὰ τὸ 1848 ἀποπεράτωσιν τῆς λιθοδομῆς τῆς πτέρυγος ὡς καὶ τῆς μεγάλης αἰθούσης.

Ἀπέμενον ὁμως εἰσέτι μεγάλαι ἐλλείψεις διὰ νὰ καταστή ἡ πτέρυξ χρησιμοποίησιμος, ἐπειδὴ ὁμως τὰ ἐκ συνδρομῶν κεφάλαια εἶχον ἐξανεμισθῆ ἡ ἐπιτροπὴ ἠτήσατο καὶ ἔλαβε παρὰ τῆς Συγκλήτου τὴν ἄδειαν

ἵνα ἐπιδιώξῃ τὴν ἐξασφάλισιν δανείου ἐπὶ ὑποθήκῃ τῆς λοιπῆς τοῦ Πανεπιστημίου περιουσίας. Καὶ ἐπέτυχε ὄντως ἡ ἐπιτροπὴ νὰ λάβῃ πρῶτον μὲν δάνειον ἐξ 27.000 δραχμῶν, Πρυτανεύοντος Φ. Ἰωάννου (βλ. λογοδοσίαν 2—10—1850) ἕτερον δὲ ἐκ δρχ. 7.613,61 κατὰ τὸ ἔτος 1850, Πρυτανεύοντος Γ. Μαυροκορδάτου (βλ. λογοδ. 1—10—1850).

Τὸ 1851, πρυτανεύοντος Μ. Ἀποστολίδου (βλ. λογ. 9—9—1851 σελίς 6), ἡ ἐπιτροπὴ ἀνοικοδομήσεως ἀπεφάσισε νὰ κοπῇ ἀναμνηστικὸν μετάλλιον, ὅπερ νὰ διανεμηθῇ εἰς τοὺς συνδρομητὰς ὡς τεκμήριον τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνης. Τὸ μετάλλιον τοῦτο συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 5)10—29) 10)1850 Δῆγμα τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 39)1850 Φ.Ε.Κ. Σελίς 31... θὰ παρίστα ἔνθεν μὲν τὴν εἰκόνα τοῦ Βασιλέως ἐκεῖθεν δὲ τὴν πρόσωπιν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ κάτωθι αὐτῆς τὴν ἡμερομηνίαν τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου, ἔνθεν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν εἰς ἄλλα μὲν «Τοῖς Εὐεργέταις τοῦ Πανεπιστημίου Ὁθωνος», εἰς ἄλλα δὲ «Τοῖς συνδρομηταῖς τοῦ Πανεπιστημίου Ὁθωνος» καὶ τὰ μὲν πρῶτα θὰ δίδωνται εἰς τοὺς προσενεγκόντας ἀπὸ 200 καὶ ἄνω δραχμᾶς, τὰ δὲ δευτέρα εἰς τοὺς δωρησαμένους ἀπὸ 25 — 200 δραχμᾶς.

Ἡ δαπάνη ἀνεγέρσεως τῆς δευτέρας πτέρυγος καὶ τῆς Μεγάλης Αἰθούσης ἀνῆλθεν εἰς δραχμᾶς 237.192,86.

Ἡ ἀποπεράτωσις μετὰ τῆς ὅλης ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς διακοσμήσεως τῆς οἰκοδομῆς συνετελέσθη κατὰ τὸ ἔτος 1863—1864 ἐπὶ Πρυτάνεως Κ. Φρεαρίτου, δαπανηθέντος ποσοῦ ὄχι ὀλιγωτέρου τοῦ ἑνὸς ἑκατομυρίου.

Τὸ Πανεπιστήμιον εὐγνώμον πρὸς τοὺς εὐεργέτας αὐτοῦ ὥρισεν ὅπως τῇ 30 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους ἑορτῆν τῶν τριῶν Μεγάλων Διδασκάλων τοῦ Ἑθνους καὶ Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας, τελῆ ἄρχιερατικὸν μνημόσυνον. Τοῦτο τελεῖται ἀνελλιπῶς ἐν τῷ Πανεπιστημιακῷ Ναῷ τῆς Καπνικαρέας.

Κατὰ τὰ πρῶτα 4 ἔτη τῆς λειτουργίας τοῦ Πανεπιστημίου δὲν ἐγένετο οὐδὲμία ἐξέτασις φοιτητῶν, δὲν ἦτο δὲ δυνατὸν καὶ νὰ γίνῃ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τριετοῦς φοιτήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι οὐδεὶς κανονισμὸς ὑπῆρχε ρυθμίζων τὰ τῶν ἐξετάσεων, πλὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Δ)τος, 14 (26) Ἀπριλίου 1837 «περὶ συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου», δι' ἧς ὠρίζετο «...οἱ φοιτηταὶ καθυποβάλλονται εἰς μίαν μόνον ἐξέτασιν κατὰ τὴν ἐξοδὸν ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημίου...».

Πρῶτος φοιτητῆς, ὅστις προσῆλθεν εἰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις καὶ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Ἱατρικῆς ἀναφέρεται ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Ἀναστάσιος Γούδας, ἐκ τῆς Νομικῆς ὁ Βασίλειος Νικολόπουλος ἐκ Καρυταί-

νης, ἐκ τῆς Φιλοσοφικῆς πρώτος τελειοδιδάκτος ὁ Κων)νος Κλεάνθης, ἐκ δὲ τοῦ Φαρμακευτικοῦ Σχολείου ὁ Ἰωάννης Κιζάνης.

Τὸ Πανεπιστήμιον συνεχῶς ὀργανούμενον ἀπέκτησε τὰ ἐξῆς ἀπαραίτητα διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ Παραρτήματα : α) Βιβλιοθήκην ἥτις ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς ἰδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐγκατεστάθη εἰς δωμάτιον τῆς οἰκίας Κλεάνθους, δὲν ἔπαυσε δὲ διαρκῶς νὰ πλουτίζεται διὰ πολυαρίθμων καὶ πολυτίμων βιβλίων, ἅτινα ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἀπεστέλλοντο. Ἰδιαιτέρας μνείας ἀξία εἶναι ἡ ἀποσταλεῖσα σειρά ἐπιστημονικῶν βιβλίων καὶ συγγραμμάτων ὑπὸ τοῦ ἐν Καλκούτῃ τῶν Ἰνδιῶν ὡς οἰκοδιδασκάλου ζήσαντος Ἑλληνοσ λόγιου Δημητρίου Γαλανοῦ, ὅστις ἐσπούδασε τὴν σανσκριτικὴν καὶ ἄλλας γλώσσας καὶ μετέφρασε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πολλὰ σανσκριτικὰ βιβλία. Ὁ ἴδιος διὰ διαθήκης του ἐκληροδότησε εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὸ ποσὸν τῶν 36.000 δραχμῶν. Ἡ βιβλιοθήκη μετὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Πανεπιστημίου, ἠνώθη μετὰ τῆς δημοσίας, ἥτις ἐστεγάζετο εἰς τὸν παρὰ τὴν μητρόπολιν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου καὶ μετεφέρθη εἰς τὰ ἀνώγια δωμάτια τοῦ Πανεπιστημίου, β) Τὸ νόμισματικὸν Μουσεῖον, γ) Παθολογικὸν Μουσεῖον, δ) Φυσιολογικὸν Μουσεῖον, ε) Ἀνατομικὸν Μουσεῖον, στ) Φαρμακολογικόν, ζ) Χειρουργικὴν συλλογὴν, η) Χημικὸν καὶ Φαρμακευτικὸν Φροντιστήριον, θ) Παθολογικὸν Ἐργαστήριον, ι) Τοξικολογικὸν Ἐργαστήριον, ια) Φυσιολογικὸν Ἐργαστήριον, ιβ) Ἀνατομείον, ιγ) Φιλολογικὸν Φροντιστήριον, ιδ) Νοσοκομεῖον ὄπερ, ἀνήκον εἰς τὸν Δῆμον, παρεχωρήθη διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν φοιτητῶν, ιδ) Ἀστυκλικὴν, ἰδρυθεῖσαν διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 10)8)1856, ιε) Μαιευτήριον, ὄπερ ἀνήκον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν παρεχωρήθη διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν φοιτητῶν, ιστ) Ὀφθαλμιατρεῖον, ιζ) Νοσοκομεῖον Ἀφροδισίων παθῶν, ὄπερ παρεχωρήθη διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν φοιτητῶν, ιη) Βρεφοκομεῖον, ιθ) Βοτανικὸς Κήπος (βλ. Μ. Στεφ. Ἱστορία 100ετηρίδος Φυσ)κῆς Σχολῆς—σελίς 47). Διὰ Β.Δ. 1835 «περὶ συστάσεως νεοφυτειῶν» συνεστήθη ἐν Ἀθήναις Βοτανικὸς Κήπος διὰ τὴν Φυσικοῖατρικὴν Ἐταιρείαν, τὰ ἱατρικὰ σχολεῖα καὶ τ' ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια. Πρὸς λειτουργίαν δὲ τοῦτου ὑπεδεικνύετο τὸ ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς ὁδοῦ δημόσιον κτῆμα τοῦ Χασεκῆ 120 στρεμμάτων. Τὸ κτῆμα τοῦτο ἐχρησιμοποιήθη ὡς δενδροκομεῖον ἀρχὰς τοῦ 1836, ὡς Βοτανικὸς Κήπος δὲ ἀπὸ τοῦ 1838, φροντίδι τοῦ πρώτου καθηγητοῦ τῆς Φυσιολογίας Φράας, μὲ καλλιεργητὴν τὸν γερμανὸν Σάϊτς (βλ. Λογοδ. Πρυτανείας Π. Ἀργυροπούλου 1852 — 1853 σελ. 30 ἔφημερίς Ἑλληνικὸς Ταχυδρόμος 1838 ἀριθ. 9 σελ. 294). Ἡ διοργάνωσις τοῦ Βοτανικοῦ Κήπου συνετελέσθη ἀπὸ τοῦ 1847 ἐπὶ καθηγητοῦ Λάνδερερ (Πρ. Συγκλήτου 1847 2 Ἀπριλίου κυριώτατα ὅμως ἀπὸ τοῦ 1852 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ὀρφανίδου καὶ τοῦ ἐπιμελητοῦ αὐτοῦ Χαλδραΐχ. Ἐφυτεύθησαν 2.500 φυτὰ καὶ κατεσκευάσθησαν καὶ δύο θερμοκήπια». Διὰ τοῦ Ν. ΣΝ'

τῆς 24)2)1867 καὶ τοῦ ἀπὸ 10)12)1867 κανονιστικοῦ δ/τος ἀνεγνωρίσθη ὁ Βοτανικὸς Κήπος ὡς παράρτημα τοῦ Πανεπιστημίου.

Τὸ 1869 ἠγοράσθησαν διὰ χρημάτων τοῦ δημοσίου καὶ ἕτερα (3) τρία στρέμματα. Τὸ 1888 ἰδρύθη ἐν τῷ Βοτανικῷ Κήπῳ τὸ Τριάνταφυλλίδειον Γεωργικὸν Σχολεῖον, ὅπερ διὰ Β.Δ. τοῦ 1897 μετετρέπη εἰς Γεωργικὸν σταθμὸν, διὰ δ/τος τοῦ 1914 εἰς δενδροκομεῖον καὶ κηπουρικὸν σταθμὸν καὶ διὰ τοῦ Β.Δ. 1915 εἰς Γεωπονικὴν Σχολήν. Ἐκτοτε ἡ Γεωπονικὴ Σχολὴ κατέχει 95 στρέμματα τοῦ κτήματος, 35 δὲ ὁ Βοτανικὸς κήπος. Τὸ 1962 συμφωνία Πανεπιστημίου καὶ Κράτους ἐπεστράφη ἡ ὑπὸ τοῦ Βοτανικοῦ Κήπου κατεχομένη ἔκτασις πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἔναντι τῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους (Πρωθυπουργοῦ Κ. Καραμανλῆ), παραχωρηθείσης ἐκ 350 στρεμμάτων ἐκτάσεως εἰς θέσιν Ἄνω Ἰλίσια (Κουπόνια) διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς νέας Πανεπιστημιόπολεως.

κ) Ἀστεροσκοπεῖον, ἰδρύθη δαπάναις τοῦ ἐν Βιέννῃ Προξένου τῆς Ἑλλάδος Βαράνου Γ. Σίνα διὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Θεοφίλου Χάνσεν ἀντὶ δαπάνης 150.000 δραχμῶν· ὁ θεμέλιος λίθος κατετέθη τὴν 7 μ.μ. ὥραν τῆς 26 Ἰουλίου 1842. Ὁ δωρητὴς μετὰ τοῦ κτηρίου προσέφερε καὶ τὰ πρῶτα ὄργανα καὶ σχετικὴν βιβλιοθήκην ἀξίας 70.000 φιορινίων, ἤτοι 200.000 δραχμῶν (βλ. Μιχ. Στεφανίδου ἑκατονταετηρὶς τοῦ Πανεπιστημίου 1837—1937 - Ἱστορία Φυσικῆς Σχολῆς Τεύχος Α' σελὶς 49).

κα) Ἐργαστήριον Φυσικῆς: Συνεστήθη κατὰ τὸ 1837 τὸ «πρῶτον Ταμεῖον Ὀργάνων Φυσικῆς» δαπάναις τοῦ Κράτους πρὸς συμπλήρωσιν δὲ αὐτοῦ ὁ πρύτανις Γ. Ράλλης ἐξέδωκε τὴν 1 Δεκεμβρίου 1838 ἑκκλησίαν πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς καὶ φιλέλληνας περὶ δωρεᾶς ὀργάνων Φυσικῆς εἰς ἣν μὲ πρωτοφανῆ προθυμίαν ἔσπευσαν νὰ ἀπαντήσουν οὗτοι, ὥστε ὡς ἀναφέρει ὁ Πρύτανις Ράλλης ἐν τῇ λογοδοσίᾳ του (1840—1841 σελὶς 14) τὰ σχηματισθέντα ταμεῖα ὀργάνων Φυσικῆς «περιεῖχον ὅλα τὰ πρὸς παράδοσιν οὐ μόνον τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς εἰς θεωρητικὴν μόρφωσιν τοῦ ναυτικοῦ μας, τοσοῦτον ἀναγκαίας γνώσεις ἀστρονομίας, ἀπαιτούμενα ὄργανα». Τὸ 1885 ὁ Καθηγητὴς Ἀργυρόπουλος ἐγκατέστησε τὸ ἕτερον τῶν τμημάτων εἰς ἃ διηρέθη ἡ ὀργανοθήκη Φυσικῆς εἰς τὴν Β.Δ. αἰθούσαν τοῦ Πανεπιστημίου ὀνομασθὲν «Ταμεῖον ὀργάνων τῶν Βαρῶν σωμάτων», τὸ δὲ ἕτερον ὀνομασθὲν «Ταμεῖον ὀργάνων τῶν ἀβαρῶν σωμάτων» παρέμεινεν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ Στρούμπου. Τὸ 1890 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Στρούμπου αἱ δύο ὀργανοθήκαι ἠνώθησαν καὶ τὸ Ἐργαστήριον Φυσικῆς ἐγκατεστάθη εἰς τὸ ἰσόγειον τοῦ νέου κτηρίου τοῦ Χημείου τῆς ὁδοῦ Σόλωνος.

Διὰ Β.Δ. τῆς 14 Νοεμβρίου 1894 ἰδρύθη τὸ Ἐργαστήριον τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς. Τὸ 1911 ἰδρύθησαν δύο χωριστὰ ἔργαστήρια Φυσικῆς.

Κατ' Αύγουστον 1911 ἡ ἐκραγεῖσα - πυρκαϊὰ ἐν τῷ κτηρίῳ τοῦ Χημείου κατέστρεψε τὰς συλλογὰς Φυσικῆς καὶ τὰ ὄργανα, ἐγκατεστάθη δὲ τὸ Ἐργαστήριον Φυσικῆς ἐν τῷ καταστήματι τῆς Μαρασλείου Ἐμπορικῆς Σχολῆς, ἐξ ἧς ἐπανήλθε καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σόλωνος κτήριον τοῦ Χημείου, περατωθείσης τῆς ἀνοικοδομήσεως αὐτοῦ κατὰ τὸ 1918.

κβ) Τὸ Χημεῖον : Τὸ Βασ. Φαρμακεῖον τοῦ ὁποῖου διευθυντῆς ἦτο ὁ Καθηγητῆς Λάνδερερ ἀρχιφαρμακοποιὸς τοῦ Βασιλέως, ἐχρησιμοποιήθη ὡς τὸ πρῶτον Χημεῖον τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐν αὐτῷ δ' ἐγένοντο αἱ παραδόσεις τοῦ Χημικοῦ μαθήματος. Τὸ 1854 μετεφέρθη εἰς ἰσόγειον δωμάτιον τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν αἴθουσαν τὴν κατὰ τὴν Β. πλευρὰν αὐτοῦ. Τὸ 1866 γενόμενος καθηγητῆς ὁ Χριστομάνος, παρέλαβε καὶ τὸ Χημεῖον τοῦ Λάνδερερ μεθ' ὄλων τῶν ὀργάνων καὶ συσκευῶν καὶ ὅσων εἶχον ἀγορασθῆ ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ συνεχόνευσε τοῦτο μετὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ τοῦ Χημείου διοργανώσας οὕτω νέον Πανεπιστημιακὸν Χημεῖον, ὅπερ ἐγκατεστάθη εἰς τὸ παλαιὸν ὑπόγειον δωμάτιον διασκευασθὲν διὰ νὰ μεταφερθῆ βραδύτερον εἰς δύο δωμάτια τοῦ ἀνωγείου Πανεπιστημίου, ἔνθα τὰ Πρυτανικὰ γραφεῖα (Λογ. Πρυταν. Βενιζέλου 1865—1866, Ὀρφανίδου 1867—1868, Καλλιγᾶ 1869—1870, Ἱστορία Φυσι)κῆς Σχολῆς Μιχ. Στεφανίδου, Ἑκατονταετηρις 1837—1937).

Τὸ 1869 ἀποφάσει τῆς Συγκλήτου, Πρυτανεύοντος τοῦ Καθηγητοῦ Καλλιγᾶ ἠγοράσθη τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σόλωνος οἰκόπεδον π. 7.494 ἀντὶ δραχμῶν 51.862 πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ Χημείου. Τὰ σχέδια ἐκπονηθέντα ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ε. Τσίλλερ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ γερμανῶν εἰδικῶν καὶ τῆς Συγκλήτου, ἡ δὲ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη ἀνήρχετο εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 250.000. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ δαπάνη αὕτη ὑπερέβαινε τὰς οικονομικὰς δυνατότητας τοῦ Πανεπιστημίου, τὸ Χημεῖον μετεφέρθη τὸ 1872 εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἀγορασθείσης ἀντὶ 150.000 δραχμῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μασσαλίας 4 οἰκίας Γ. Παπαδοπούλου, ἔνθα εἶχε κτισθῆ οἴκημα 8 δωματίων ἀντὶ 48.000, ὅπου εἶχεν ἐγκατασταθῆ καὶ τὸ Ἄνατομεῖον.

Τῆ 6 Ἰουνίου 1887 ὁ Πρύτανις Καραμήτσας καταθέτει τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ Χημείου (βλ. λογοδοσίαν Καραμήτσα 1886—1887 σελίς 201), ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου τῆς ὁδοῦ Σόλωνος. Ἐκτίσθη δὲ τοῦτο βάσει νέου σχεδίου τοῦ καθηγητοῦ Χριστομάνου προσαρμοσθέντος ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου, ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Καραγιαννοπούλου, τροποποιήσαντος τὸ παλαιὸν σχέδιον Τσίλλερ ἀντὶ δαπάνης δρχ. 267.000, συμπληρωθεισῶν καὶ τῶν διαρρυθμίσεων τοῦ κτηρίου ἀντὶ δαπάνης 40.000. Τῆ 18 Ἰανουαρίου 1890 ἤρχισε κανονικῶς ἡ λειτουργία τοῦ Χημείου (βλ. λογοδοσίαν Πρυτ. Χατζημιχάλη 1889 — 1890 σελίς 23).

Κατ' Αύγουστον 1911 ἐκραγεῖσα πυρκαϊὰ ἀπετέφρωσε τὴν οἰκοδομὴν

τοῦ Χημείου καὶ ὅλα τὰ ἐν αὐτῇ ὄργανα καὶ συλλογὰς Χημείας καὶ Φυσικῆς, μετεφέρθη δὲ τοῦτο συμφωνίᾳ Πανεπιστημίου καὶ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸ οἶκημα τῆς Μαρασλείου Ἐμπορικῆς Σχολῆς, τοῦ Πανεπιστημίου ἀναλαβόντος τὴν καταβολὴν τῶν ἀναγκαιούντων ἐνοικίων διὰ τὴν στέγασιν τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς εἰς ἄλλο κατάλληλον οἶκημα.

Ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ νέου κτηρίου τοῦ Χημείου ἤρχισε τὸ 1914 ἐπὶ σχεδίου τοῦ καθηγητοῦ Ζέγγελη καὶ διὰ χρημάτων ληφθέντων ἀπὸ τὰς ἀσφαλιστικὰς ἐταιρείας εἰς ἃς εἶχον ἀσφαλισθῆ τὸ πυρποληθὲν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σόλωνος κτήριο καὶ τὰ ὄργανα Φυσικῆς καὶ Χημείας, ὧν τὸ ποσὸν ἀνήλθεν εἰς δραχμὰς 247.235 διὰ τὸ κτήριο καὶ εἰς δραχμὰς 238.281 διὰ τὰ ὄργανα, ἐπερατώθη δὲ κατὰ τὸ 1918. Βραδύτερον προσετέθη δεῦτερος ὄροφος εἰς ὃν ἐγκατεστάθη τὸ κατὰ τὸ 1913 ἰδρυθὲν Ἐργαστήριο Ὀργανικῆς Χημείας, κατὰ δὲ τὸ 1926 προσετέθη καὶ τρίτος ὄροφος εἰς ὃν ἐγκατεστάθη τὸ Φαρμακευτικὸν Χημεῖον.

Αἱ καθημερινῶς ὄμως ὀγκοῦμεναι ἀνάγκαι τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς εἰς χώρους καὶ διδακτικὰ μέσα, λογφ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν, ὑπεχρέωσαν ταύτην ὅπως ἐν ταῖς συνεδρίασις αὐτῆς 28)11)1949 καὶ 13)12)1949 ἀποφασίσῃ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγκρισιν τῆς Παν. Συγλήτου διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέας πτέρυγος τοῦ Χημείου ἐπὶ τοῦ συνεχομένου μετὰ τοῦ Χημείου οἰκοπέδου, ὅπερ ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ Παν)κὸν Γυμναστήριον. Τῆς πτέρυγος ταύτης τὰ προσχέδια εἶχεν ἐκπονήσει ὁ Καθηγητῆς Δ. Χόνδρος. Γενομένης ἀποδεκτῆς ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῆς προτάσεως τῆς Φυσικῆς Σχολῆς, διεβιβάσθησαν τὰ σχέδια πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας, ὅπερ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17704)3.3.50 ἐγγράφου του τὰ ἐπιστρέφει ἐγκεκριμένα, ὡς ἐπεξηργάσθη ταῦτα ὁ παρ' αὐτῶ ἀρχιτέκτων κ. Δούρας.

Διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Χημείου διετέθησαν ὑπὸ τοῦ Κράτους μέχρι τοῦ ἔτους 1953 δρχ. 13.100.000 καὶ 800.000 ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου, διὰ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. ΣΑ—446)1964 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ διετέθησαν ἔτερα 18.000.000 δραχμῶν.

Μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Συντάγματος τοῦ 1843 διὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος τοῦτο Νόμου « περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν » παρεχωρήθη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὸ δικαίωμα νὰ στέλλῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἴδιον Βουλευτὴν ἐκλεγόμενον κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν.

Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1862 καὶ τὴν ἐπακολουθήσανσαν ἔξωσιν τοῦ Ὅθωνος, τὸ Πανεπιστήμιον μετωνομάσθη διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου 1862 ψηφίσματος τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως « Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον » ὡς ἴδρυμα κοινὸν ὀλοκλήρου τοῦ Ἔθνους, δι' ἀποφάσεως δὲ τῆς Συγκλήτου μετεβλήθη ἢ σφραγίς αὐτοῦ, ἥτις ἐφεξῆς θὰ ἔφε-

ρε γλαυκα ἐπὶ βράχου καὶ περιγεγραμμένην τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον», τῶν δὲ Σχολῶν αἱ σφραγίδες διετήρησαν μὲν τὰ ἴδια ἐμβλήματα, περὶ αὐτὰ δὲ ἐγράφη τὸ ὄνομα τῆς οἰκειᾶς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου.

Μεθ' ὅλας τὰς γενομένας δαπάνας διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ νέου Πανεπιστημιακοῦ κτηρίου, ἐξηκολούθη τοῦτο νὰ εἶναι ἀνεπαρκὲς πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν του, ἐπεδείνωσε δ' ἔτι πλέον τὴν κατάστασιν ἢ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀναγκαστικὴ κατάληψις τῆς Β. πτέρυγος αὐτοῦ, πρὸς στέγασιν τῶν Νομοθετικῶν σωμάτων μετὰ τὸν κατὰ τὸν Ὀκτώβριον 1844 ἐμπεισμὸν τοῦ Βουλευτηρίου. Ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπάρχοντες χῶροι εἶχον ἀνάγκην ἐπισκευῶν, γεγονόςς ὅπερ ἐδημιούργει μεγάλας φροντίδας διὰ τὴν Σύγκλητον. Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις Κράτους καὶ Πανεπιστημίου οὐδεμίαν ἐλπίδα παρεῖχον ἀντιμετώπισεως τῆς καταστάσεως· ἡ μόνη ἀπομένουσα ἐλπίς ἦτο ἢ τῆς δι' ἐράνων θεραπείας τοῦ κακοῦ.

Ὁ Πρύτανις Κ. Φρεαρίτης ἐντολῇ τῆς Συγκλήτου τοῦ ἔτους 1863 - 1864 ἀπετάθη καὶ πάλιν δι' ἐγκυκλίου του πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ζητῶν τὴν συνδρομὴν των. Ὁ ἔρανος οὗτος ἀπέφερε τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν 28.000 δραχμῶν, ποσὸν φυσικὰ ἀνεπαρκές. Ἀλλὰ καὶ πάλιν τὴν κατάστασιν σώζει ἡ γενναιοδωρία τοῦ ἐν Πετροῦπόλει διαμένοντος μεγάλου εὐεργέτου τοῦ Ἐθνους Δ. Μπεναρδάκη, ὅστις προσέφερε τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 139.700, δι' οὗ ἐπετεύχθη ἡ ὀλοκλήρωσις τοῦ Πανεπιστημιακοῦ κτηρίου.

Δαπάναις τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Γ. Ἀβέρωφ ἰδρύθησαν εἰς τὰ δύο ἄκρα τῆς προσόψεως τοῦ Πανεπιστημίου δύο ἀνδριάντες, παριστάνοντες ὁ μὲν τὸν πολιτικὸν πρωτομάρτυρα τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας Ρήγαν Φερραῖον, ὁ δ' ἕτερος τὸν θρησκευτικὸν πρωτομάρτυρα τὸν αἰοίδιμον Πατριάρχην Γρηγόριον Ε'.

Ἡ Σύγκλητος, μετὰ γνώμην τῶν ἀρχιτεκτονικῶν συμβούλων Χριστιανοῦ καὶ Θεοφίλου Χάνσεν, ἀνέθεσε κατὰ Μάϊον 1869 εἰς τοὺς Ἕλληνας Καλλιτέχνας Ἰωάν. Κόσσον τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ρήγα Φερραίου καὶ Γ. Φυτάλην τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου, ἀντὶ δαπάνης δραχμῶν 34.000 δι' ἕκαστον ἀνδριάντα. Καὶ τοῦ μὲν ἀνδριάντος τοῦ Ρήγα τὰ ἀποκαλυπτήρια ἐγένοντο τῷ 1871, τοῦ δὲ Πατριάρχου τῷ 1872.

Δαπάναις τῶν Χίων ἐφιλοτεχνήθη ὁ ἀνδριάς τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραΐ, ὅστις ἐτοποθετήθη δεξιᾷ τῷ ἀνερχομένῳ τὴν πρὸ τῶν προπυλαίων τοῦ Πανεπιστημίου κλίμακα, τὰ δὲ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος ἐγένοντο τῇ 27ῃ Ἀπριλίου 1875. Τῷ 1900 ἐστήθη δι' ἐράνων ὁ ἀνδριάς τοῦ μεγάλου φιλέλληνος Βρεττανοῦ Γ. Γλάδστονος καὶ τῷ 1931 ὁ ἀνδριάς τοῦ Ἰωάννου Καποδίστρια.

ΟΡΓΑΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1. Ο ΠΡΩΤΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.— ΤΑ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝΤΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Ὁ πρῶτος ὄργανισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου περιλαμβάνεται εἰς τὰ Δ)ματα τῆς 31)12)1836 «Περὶ συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου (Ἰ.Αρ. Φ.Ε.Κ. 86), τῆς 24)4)1837 «Περὶ συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου» καὶ τῆς 14 (26) Ἀπριλίου 1837 «Περὶ Προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις συσταθεσομένου Πανεπιστημίου» (Ἰ.Αρ. Φ.Ε.Κ. 16).

Λόγῳ τῆς ἱστορικῆς διὰ τὸ Πανεπιστήμιον σημασίας των καταχωρίζονται αὐτούσια εἰς τὸ ἐν τέλει τοῦ παρόντος διαλαμβανόμενον Παράρτημα.

Διὰ τοῦ Ν. ΒΡΠ' τῆς 24 Φεβρουαρίου 1893 καταργηθέντος διὰ τοῦ Ν. ΒΤΜΖ' τῆς 26 Αὐγούστου 1893 ὤρισθη ὁ ἀριθμὸς τῶν Καθηγητῶν εἰς πενήτην πέντε ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐδρῶν ἐκάστης Σχολῆς καθὼς καὶ τὰ διδασκόμενα ἐν αὐταῖς μαθήματα.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 3-4)6)1904 Β.Δ. δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 116 Φ.Ε.Κ. σελὶς 331 «περὶ χωρισμοῦ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου εἰς δύο διακεκριμένας ἀπ' ἀλλήλων Σχολάς» ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ ἐχωρίσθη α) εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν, εἰς ἣν ὑπήχθη τὸ Φιλοσοφικὸν ἢ Φιλολογικὸν τμήμα καὶ βραδύτερον διὰ τοῦ Ν. 1858)1951 ἀρθρ. 10, 11, 12, προσηρτήθη τὸ Τμήμα Ἀγγλικῶν Σπουδῶν καὶ διὰ τοῦ Ν. 3107) 1954 προσηρτήθη τὸ Τμήμα Γαλλικῶν Σπουδῶν καὶ

β) εἰς τὴν τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, ἧτις περιελάμβανε τὰ τμήματα Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν ὡς καὶ τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον. Βραδύτερον διὰ τοῦ ἀπὸ 24—2—1919 Β.Δ. προσετέθη τὸ Χημικὸν Τμήμα, διὰ δὲ τοῦ Ν. 2905)1922 τὸ εἰς τμήμα μετονομασθὲν Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον

καὶ ὡς πέμπτον τμήμα τῷ 1934 προσετέθη τὸ Φυσιογνωστικὸν καὶ Γεωγραφικὸν Τμήμα.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 25-26)1905 Β.Δ. « Περὶ διακριτικοῦ σημείου Πρυτάνεως » ὁρίσθη ὡς διακριτικὸν τοῦ Πρυτάνεως σημεῖον σῆμα Χρυσοῦν ἠρτημένον περὶ τὸν τράχηλον δι' ἀλύσεως ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου, ὅπερ θέλει φέρει κατὰ τὰς ἐπισήμους τελετάς. Ἐπὶ τοῦ σήματος τούτου εἶναι ἐκτετυπωμένον ἀφ' ἑνὸς τὸ σύμβολον τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ λέξεις « δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α' ἐν ἔτει 1905 ».

2. ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΓΩΚΓ'/1911 ΚΑΙ ΓΩΚΕ'/1911. Ο ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Μέχρι τοῦ παν. ἔτους 1911 - 1912 οἱ μετ' εὐδοκίμους ἐξετάσεις ἐξέρχόμενοι τοῦ Πανεπιστημίου ἐλάμβανον μετὰ τυπικὴν προσαγωγὴν ἐναισίου διατριβῆς διδακτορικὸν δίπλωμα. Ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ ἀπὸ τοῦ 1880 (βλ. πρ. Φιλ. Σχολῆς 24—10—1881 σελ. 96) εἰς τοὺς μὴ ἀναγορευθέντας διδάκτορας δι' ἐναισίου διατριβῆς ἐδίδοτο πιστοποιητικὸν ὅτι ἔδωσαν ἐξετάσεις πρὸς διορισμὸν τῶν ἀποφοίτων τούτων εἰς διδασκαλικὴν θέσιν.

Ἡ διάκρισις πτυχίου καὶ διδακτοικοῦ διπλώματος ἐγένετο διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1911 δημοσιευθέντων νόμων α) ΓΩΚΓ' ὑπ' ἀρ. (3823) τῆς 11)12 Ἰουλίου 1911 Ἄρ. Φ.Ε.Κ. 178 Τ.Α. « περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου » καὶ β) ΓΩΚΕ' ὑπ' ἀριθ. (3825) τῆς 17)17 Ἰουλίου 1911 Ἄρ. Φ.Ε.Κ. 183 « περὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου » οἵτινες ἀντικατέστησαν τὸν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος ἐκδοθέντα προσωρινὸν κανονισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου.

Διὰ τῶν νόμων τούτων τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον διχοτομεῖται εἰς δύο διακρινόμενα ἀπ' ἀλλήλων νομικὰ πρόσωπα, ἔχοντα ἕκαστον ἰδίαν νομικὴν προσωπικότητα καὶ ἰδίαν περιουσίαν, τελούντα ὅμως ὑπὸ ἐνιαίαν διοίκησιν, τοῦ Πρυτάνεως καὶ τῆς Συγκλήτου καὶ ὑπὸ τὸν ἀνώτατον ἐλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, ἀσκουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, καὶ ἔχοντα ἔδραν τὰς Ἀθήνας (ἄρθρ. 1.Ν. ΓΩΚΓ' καὶ ἄρθρ. 1.Ν. ΓΩΚΕ').

Τὸν χωρισμὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου καὶ τὴν ἴδρυσιν καὶ ἑτέρου τοιοῦτου ἐπέβαλεν ἀναπότρεπτος ἀνάγκη, δημιουργηθεῖσα ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀπὸ 4 Φεβρουαρίου 1849 διαθήκης τοῦ μεγάλου Εὐεργέτου τοῦ Πανεπιστημίου Αὐλικοῦ Συμβούλου καὶ Ἰππότου, Ἑλληνοῦ ἐξ Ἠπειροῦ Ἰωάννου Δομπόλη, δι' ἧς οὗτος κατέλιπεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ρούβλια 255.072 (ἦτοι τότε δρχ. 2.024,454). Συνδεδόμενος ὁ ἀποθανὼν διὰ

στενῆς φιλίας με τὸν Ἰ. Καποδίστριαν, διατάσσει ἐν τῇ διαθήκῃ τὰ ἑξῆς :

«Ὁ ὑπογεγραμμένος αὐλικὸς Σύμβουλος καὶ ἱππότης Ἰωάννης Δομπόλης διατηρῶν ἀκεραίαν τὴν μνήμην καὶ πλήρη τὴν διαύγειαν τοῦ πνεύματος, ἀναγκαῖον κρίνω, ἐν περιπτώσει θανάτου, νὰ δηλώσω διὰ τῆς ἰδιωτικῆς ταύτης διαθήκης τὴν τελευταίαν θέλησίν μου. Ὅτε τῷ 1809 ἐγνώρισα τὸν μακαρίτην κόμητα Ἰωάννην Καποδίστριαν, κατόπιν Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος, ὑπεσχέθημεν ἀλλήλοις νὰ μεταχειρισθῶμεν πᾶν μέσον πρὸς διάδοσιν τῆς δημοσίας παιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι. Ἐκτοτε ὁ σταθερὸς σκοπὸς τῆς ζωῆς μου ὑπῆρξε νὰ κατορθώσω νὰ ἐκπληρώσω τὴν δοθείσαν ὑπόσχεσιν. Πρὸς τοῦτο δὲ προσεπάθησα ν' ἀδξήσω τὰ κεφάλαιά μου, οὐχὶ διὰ κερδοσκοπίας, ἀλλὰ διὰ τῶν κόπων μου καὶ μάλιστα διὰ μεγάλης οἰκονομίας.

Τὸ συναχθέν μοι κεφάλαιον, ἐφ' οὗ οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχη δικαίαν ἀπαίτησιν, συνίσταται περίπου, κατὰ τὸν ἰσολογισμὸν τῶν βιβλίων μου, εἰς ρούβλια χάρτινα 915.000 ἀποτελοῦντα ἀργυρᾶ 261.428, ἀλλ' ἐν τούτοις περιλαμβάνονται ποσότητές τινες ἐπισηφαεῖς. Πλὴν δὲ τούτων καὶ τινῶν κληροδοτημάτων, ἃ καταλείπω εἰς συγγενεῖς τοῦ πατρός μου, ἐν Ἡπειρῷ οἰκοῦντας, καὶ εἰς ἄλλους τινὰς κατωτέρω μνημονευομένους, ἀποτελεσόντων ἐν ὄλῳ 100.000 χάρτινα ρούβλια, ὀρίζω τὸ ὑπόλοιπον τοῦ κεφαλαίου ρούβλια χάρτινα 815.000 ἢ ἀργυρᾶ 232.857 εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς μου, δηλονότι εἰς διάδοσιν τῆς δημοσίας παιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι, στηρίζω δὲ τὴν θέλησίν μου ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν διατάξεων : 1) Διατηρῶν τὸ δικαίωμα τοῦ διατιθέναι διὰ βίου τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ὡς βούλομαι, οὐδενὶ περὶ τούτου ὀφείλω λόγον. 2) Ὅταν ὁ πανάγαθος Θεὸς εὐδοκίση νὰ με ἀνακαλέσῃ παρ' Αὐτῷ, παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ σφραγίσῃ παρευθὺς ἅπασαν τὴν περιουσίαν μου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἐξοχωτάτου Ἰδιωτικοῦ Συμβούλου Λέοντος Σενιάβιν ἢ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀσιατικοῦ τμήματος καὶ νὰ παραλάβῃ ὑπὸ τὴν ἰδίαν του φύλαξιν ὅλα τὰ ὁμόλογα, τραπεζικὰ γραμμάτια, μεταλλικὸν, λογιστικὰ βιβλία καὶ πάντα τὰ ἔγγραφα τὰ παρ' ἔμοι εὑρεθησόμενα. 3) Βραδύτερον συνίστημι τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον, μετὰ τὴν καταγραφὴν ἀπάσης τῆς περιουσίας μου, νὰ πωλήσῃ, ἐπὶ ἐκτιμῆσει εὐσυνειδήτων ἀνδρῶν, ὅσον οἶόν τε ἐπωφελέστερον τὰ 50 γραμμάτια τῆς ἐπὶ τῆς ἀποσβέσεως τοῦ Δημοσίου Χρέους Αὐτοκρατορικῆς Ἐπιτροπῆς τὰ εὑρισκόμενα παρ' ἔμοι, τόκον μὲν ἀποφέροντα 6% ἔχοντα δὲ ἀξίαν 129.095 ρουβλίων ἀργυρῶν καὶ ἀγορασθέντα παρ' ἔμοι πρὸς 106 3/32 ἐπὶ τοῖς 100. Τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως ταύτης χρήματα, τὰ ὑπὸ τῶν γραμματίων τῆς Τραπεζῆς καὶ τοῦ Δημοσίου καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν συναλλαγματικῶν κατατεθῆσονται ἐπιτόκῳ ἐν πιστωτικοῖς καταστάμασι τῆς Ρωσίας μέχρι τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1906, αἱ δὲ ληφθησόμενα ὁμολογία τῆς καταθέσεως ταύτης τηρηθήσονται ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐξωτερι-

κῶν. 4) Εἰς τὴν ὀρισθεῖσαν ἐποχὴν, δηλονότι τῷ 1906, ἡ Ρωσικὴ Κυβέρνησις θέλει φροντίσει νὰ συνεννοηθῆ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς πρὸς μεταφορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὀλοκλήρου τοῦ Κεφαλαίου τούτου μετὰ τῶν τόκων, πρὸς ἀνίδρυσιν ἐν Ἀθήναις ἢ ἐν οἰαδῆποτε ἄλλῃ πόλει, ἣτις ἔσται πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος τῷ 1906, Πανεπιστημίου ὀνομασθησομένου Καποδιστριακοῦ. 5) Εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Πανεπιστημίου τούτου, μετὰ παρεκκλησίου ὀρθοδόξου, βιβλιοθήκης καὶ τινων ἐπιστημονικῶν συλλογῶν, ὀρίζω τὸ 1)4 ἢ τὸ πολὺ τὸ 1)3 τοῦ ὄλου κεφαλαίου τοῦ ἀθροισθησομένου μέχρι τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1906, τὰ δὲ ὑπόλοιπα 3)4 ἢ 2)3 προσδιορίζω εἰς ἀγορὰν ἀκινήτων ἐν Ἑλλάδι, τῶν ὁποίων τὰ εἰσοδήματα χρησιμεύουσιν ἀνεξαίρετως εἰς συντήρησιν τῶν καθηγητῶν, τῶν σπουδαστῶν καὶ ἐν γένει ὀλοκλήρου τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου. 6) Ὡν εὐτυχῶς Ρῶσος ὑπήκοος, παραχωρῶ ἴσην ψήφον τῇ τε Αὐτοκρατορικῇ Κυβερνήσει καὶ τῇ Ἑλληνικῇ πρὸς λύσιν ὄλων τῶν ζητημάτων τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν κατασκευὴν τοῦ Πανεπιστημίου, πρὸς τὴν ἀγορὰν τῶν ἀκινήτων, περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγένετο μνεῖα, πρὸς διευθέτησιν τῆς κατοχῆς τῶν ἀκινήτων τούτων, τὴν ἐπιτήρησιν τῆς δικαίας καὶ πρεπούσης χρήσεως τῶν εἰσοδημάτων τῶν κτημάτων τούτων, ὡς καὶ τοῦ ὄλου κεφαλαίου, πρὸ πάντων δὲ πρὸς τὴν συντήρησιν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τὸν ἐσωτερικὸν αὐτοῦ ὀργανισμὸν καθ' ἅπαντα τὰ μέρη, ὥστε ἢ ἐν αὐτῷ παιδεύσις τῆς νεολαίας νὰ διευθύνηται ὠφελίμως καὶ νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀγίας ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν. 7) Ἐπιθυμῶ ἵνα 30 ἕως 50 τῶν σπουδαστῶν ἐκλέγονται πάντοτε ἐκ νέων καταγομένων ἐξ Ἡπείρου.

Τὸ χρυσοῦν ὠρολόγιον μετὰ τῶν ἐμβλημάτων καὶ τῆς ἐπιγραφῆς τῆς κόλλεως Γενεῦης, δωρηθὲν μοι ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τοῦ μακαρίτου κόμητος Ἰωάννου Καποδίστρια, ὡς καὶ ἡ χρυσῆ ταμβακοθήκη, δωρηθεῖσά μοι ὑπὸ τοῦ κόμητος Αἰγυοστίνου Καποδίστρια, νὰ φυλαχθῶσιν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν μέχρι τῆς ἀποστολῆς τοῦ κεφαλαίου μου εἰς τὴν Ἑλλάδα, τότε δὲ νὰ συναποσταλῶσι καὶ κατατεθῶσιν ἐν τῇ συλλογῇ τῶν περιέργων ἀντικειμένων τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου. Παρακαλῶ τοὺς κυρίους ἐκτελεστὰς τῆς διαθήκης μου, ἀφοῦ ἐξακριβώσωσι τὰ κινητὰ πράγματά μου, οἷον τὸ χρυσοῦν ὠρολόγιον (ἐκτὸς τοῦ ἄνω μνημονευθέντος), τὰ φορέματα, ἀσπρόρρουχα, ἐπιπλα κλπ. νὰ πωλήσωσι ὅσα κρίνωσιν ἄξια λόγου καὶ προσθέσωσι τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως χρήμα εἰς τὸ κεφάλαιόν μου, τὰ δὲ λοιπὰ διανείμωσι κατὰ βούλησιν εἰς τοὺς ὑπηρέτας μου.

Ἐγένετο ἐν Πετρούπολει τὴν 4 Φ)ρίου 1849.

Διὰ τῶν νέων τούτων νόμων ἐπῆλθε ριζικὴ ἀναδιοργάνωσις εἰς τὰ τῆς λειτουργίας τοῦ Πανεπιστημίου καθόλου. Αἱ κυριώτεραι δὲ μεταβολαί

ἐπῆλθον εἰς τὰ θέματα : α) τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐν πλήρει ἀνεπαρκεῖα ἀνωτέρου διδακτικοῦ προσωπικοῦ διὰ τοῦ διορισμοῦ εἰς τὰς κενὰς καὶ τὰς ἰδρυθείσας ἑδρας τριάκοντα τριῶν νέων Καθηγητῶν, β) τῆς ἐκλογῆς τῶν Καθηγητῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων Σχολῶν καὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ὑφηγητῶν, καὶ γ) τῶν ἐξετάσεων τῶν φοιτητῶν, καθιερωθέντος τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων.

Ὡς ἐν ἄρθρῳ 1 τῶν Ν. ΓΩΚΓ' καὶ ΓΩΚΕ' ὀρίζεται, ἕκαστον τῶν δύο Πανεπιστημίων ἔχει ἰδίαν σφραγίδα καὶ ἰδίαν σημαίαν· καὶ τὸ μὲν Ἐθνικὸν ἔχει τὴν διὰ τῆς ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1862 ἀποφάσεως τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου ὀρισθεῖσαν τ.ἔ. Γλαῦκα ἐπὶ βράχου καθημένην καὶ περιγεγραμμένην τὴν ἐπιγραφὴν « Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον », τὸ δὲ Καποδιστριακὸν σφραγίδα φέρουσαν ὡς ἔμβλημα τὴν Ἀθηνᾶν καὶ κύκλῳ τὰς λέξεις « Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον ». Τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον περιελάμβανε τὰς Σχολὰς Ἰατρικὴν καὶ Φυσικομαθηματικὴν. Παρὰ τῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ διὰ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν. ΓΩΚΓ' προσηρτήθη καὶ πάλιν τὸ διὰ τοῦ ἀπὸ 15 (27) Ἰουλίου 1838 Δ)τος « περὶ συστάσεως Φαρμακευτικῆς Καθέδρας » καὶ τοῦ ἀπὸ 4 Μαΐου 1843 Β. Δ. ἰδρυθέν Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον, ὅπερ διὰ τοῦ ἀπὸ 3)4-6-1904 Β. Δ. εἶχεν ὑπαχθῆ εἰς τὴν Φυσικομαθηματικὴν Σχολήν, σκοπὸς δὲ τούτου ἐτάσσετο « ἡ μόρφωσις ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν », (βλέπε Ἐμμαν. Ἐμμανουήλ Καθηγητοῦ « Ἡ Φαρμακευτικὴ τῆς πρώτης πανεπιστημιακῆς ἑκατονταετηρίδος » 1937)· διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ αὐτοῦ νόμου προσηρτήθη καὶ τὸ Ὀδοντιατρικὸν Σχολεῖον, οὗτινος σκοπὸς τάσσεται « ἡ μόρφωσις ἐπιστημόνων ὀδοντιατρῶν ». Τὸ Ὀδοντιατρικὸν Σχολεῖον λειτουργήσαν ἀπὸ τοῦ 1911 ἐν τῇ Ἀστυκlinikῇ, εἶτα εἰς ἴδια τοῦ Πανεπιστημίου κτήρια, τῆς Πλατείας Κάνιγγος κατ' ἀρχάς, εἶτα τῆς ὁδοῦ Σίνα παραπλεύρως πρὸς τὴν Νομικὴν Σχολήν, μετεφέρθη τέλος εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Χαλκοκονδύλη 15 οἴκημα ἔνθα καὶ λειτουργεῖ, ἐν ἀναμονῇ τῆς μεταφορᾶς του εἰς τὸ παρὰ τὰ Ἰατρικὰ Ἐργαστήρια ἐν Γουδί ἀνοικοδομούμενον, διὰ χρημάτων τοῦ Πανεπιστημίου καὶ διὰ ποσοῦ 18.400.000 δραχμῶν παραχωρηθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Γ. Παπανδρέου, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ΣΑ—446 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ἴδιον οἶκημα. Τοῦτο λειτουργήσαν ὑπὸ τὸ Κράτος τῶν Νόμων α) ΓΩΚΓ')1911 ἀρ. 20 β) Ν. 2573)1921 γ) Ν. 2905)1922 ἄρθρ. 413, δ) τοῦ ἀπὸ 4)10-7-1924 (ἀρ. Φ.Ε.Κ. 154) « περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου τοῦ Πανεπιστημίου », διὰ τοῦ Νόμου 2464)1953 κατέστη τμήμα τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς αὐτοδιοικούμενον μὲ ἴδιον σύλλογον καὶ Πρόεδρον καὶ Διευθυντὴν αὐτοῦ, ἡ δὲ ἐν αὐτῷ φοίτησις ὀρίσθη εἰς πενταετή.

Τὸ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον περιέλαβε τὰς Σχολὰς Θεολογικὴν, Νομικὴν καὶ Φιλοσοφικὴν.

Ἐκάστη τῶν σχολῶν ἀμφοτέρων τῶν Πανεπιστημίων καθωρίσθη ὡς αὐτοτελής καθ' ἑαυτὴν καὶ τελοῦσα ἐν ὀργανικῇ πρὸς τὰς λοιπὰς ἐνότητι, ἐκπροσωπούμενη ὑπὸ τοῦ Κοσμητοροῦ αὐτῆς.

Διὰ τοῦ ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 6 τῶν Νόμων ΓΩΚΓ' καὶ ΓΩΚΕ' Διατάγματος τῆς 10)11)1911 (Ἄρ. Φ.Ε.Κ. 924) καθωρίσθησαν τὰ ἐμβλήματα τῶν Σχολῶν ὡς ἑξῆς :

Τὸ ἐμβλημα τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς εἶναι ὁ Ἀσκληπιὸς καθήμενος καὶ παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὄφις, κύκλῳ δὲ ἡ ἐπιγραφή « Ἱατρικὴ Σχολὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ».

Τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ τμήματος τὸ ἐμβλημα εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς καὶ περιγεγραμμένον « Ὀδοντιατρικὸν τμήμα τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν », (ἄρθρ. 7 Ν. Δ. 2464)1954).

Τὸ ἐμβλημα τῆς Σχολῆς τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν εἶναι ὁ Προμηθεὺς καὶ κύκλῳ ἡ ἐπιγραφή « Σχολὴ Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν ».

Τὸ ἐμβλημα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς εἶναι τὸ μονόγραμμα τῶν ἀρχαίων Χριστιανῶν καὶ κύκλῳ ἡ ἐπιγραφή « Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου ».

Τὸ τῆς Νομικῆς ἐμβλημα εἶναι ἡ Θέμις καὶ περιγεγραμμένη ἡ ἐπιγραφή « Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου ».

Τὸ δὲ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ἐμβλημα εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς Μνημοσύνης καὶ ἡ ἐπιγραφή « Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου ».

Διὰ τοῦ ἀπὸ 22)22 Ἰουλίου 1911 Β.Δ. (ἄρ. Φ.Ε.Κ. 192) καὶ τοῦ ἀπὸ 20)20 Ἰουνίου 1911 ἐτέρου Β.Δ. (Ἄρ. Φ.Ε.Κ. 190) καθωρίσθησαν αἱ ἕδραι τῶν Σχολῶν ὡς κάτωθι : 19 ἕδραι τακτικαὶ τῆς Ἱατρικῆς, 14 τῆς Σχολῆς Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν, 7 τῆς Θεολογικῆς, 13 τῆς Νομικῆς καὶ 16 τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς.

Πρὸς ταῖς τακτικαῖς ἕδραις, καθωρίσθη καὶ ἀριθμὸς ἐκτάκτων καθηγητῶν εἰς αὐτοτελεῖς καὶ ἐπικουρικὰς ἕδρας, ὡς ἑξῆς: 18 εἰς τὴν Ἱατρικὴν, 9 εἰς τὴν Φυσικομαθηματικὴν, 12 εἰς τὴν Νομικὴν, 2 εἰς τὴν Θεολογικὴν καὶ 8 εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν.

Ἡ ἐφαρμογὴ ὅμως τῶν νέων τούτων Πανεπιστημιακῶν νόμων, δι' ὧν ἐδημιουργήθησαν μεγάλαι κτηριακαὶ ἀνάγκαι ἐκ τοῦ διορισμοῦ νέων καθηγητῶν καὶ τῆς ἰδρύσεως νέων Ἐργαστηρίων καὶ Κλινικῶν, αἵτινες ἐπετάθησαν ἔτι πλεον ἐκ τῆς ἐπισυμβάσεως κατ' Αὐγουστον 1911 πυρκαϊᾶς

τοῦ κτηρίου τοῦ Χημείου, ὑπεχρέωσαν τὴν Σύγκλητον νὰ ἀσχοληθῆ δραστηρίως μὲ τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Πρυτανεύοντος τοῦ Σπ. Λάμπρου ἐν ἔτει 1904 — 1905, διὰ τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1905 Δ)τος (ἀριθ. Φ.Ε.Κ. 121 σελ. 402) «περὶ ἐγκρίσεως δωρεᾶς γηπέδου τῆς Μονῆς Ἀσωμάτων ἢ Πετράκη εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον» ἠγοράσθη ἕκτασις παρὰ τὸ Νοσοκομεῖον Παίδων 45.166,37 πήχεων ἀντὶ 45.166 καὶ 37%, ἦτοι ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς κατὰ πῆχυν, ὅπως χρησιμεύσει σὺν τῷ χρόνῳ πρὸς ἀνοικοδόμησιν Ἐργαστηρίων. Πρυτανεύοντος δὲ Γεωργίου Ἀγγελοπούλου διὰ τοῦ Ν. 997)27—10—1917 «Περὶ ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων οἰκοπέδων» ἐξησφαλίσθη διὰ τὸ Πανεπιστήμιον ἕκτασις 3.273 μ² ἐν τῷ τετραγώνῳ Μασσαλίας — Σόλωνος — Σίνα — Ἀκαδημίας, ἐνθα ἀπὸ τοῦ 1871, πρυτανεύοντος Εἰθ. Καστόρρη, εἶχεν ἀγορασθῆ ἀπὸ τοὺς κ.κ. Φίλιππον Σκλέπαν καὶ Ἡλίαν Καστόρρη ἕκτασις χιλίων τ.τ. πήχεων ἀντὶ 12.000, δρχ., δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 3531)1871 καὶ 3530)1871 Συμβολαίων τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Ἀναστασίου Μαυροκεφάλου.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὰς κτηριακὰς ἀνάγκας τοῦ Πανεπιστημίου, ἐξησφαλίσθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 9)11—10—1923 ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 23—10—1923 ὁμοίου καὶ τοῦ Νόμου 3097 τῆς 18)21 Ἰουλίου 1923 ἢ λειτουργία τῶν Κλινικῶν αὐτοῦ ἐν τῷ Δημοτικῷ Νοσοκομείῳ, ἀπέμεινεν ὅμως διὰ τὴν Σύγκλητον ἡ μεγάλη φροντίς τῆς ἐξευρέσεως κτηρίων διὰ τὴν στέγασιν τῶν τόσων ἀστέγων παραρτημάτων, Ἐργαστηρίων, Μουσείων, Πανεπιστημιακῆς Λέσχης κλπ. καὶ δι' ἃ ὑπῆρχον μὲν κατάλληλα οἰκόπεδα, ἔπρεπεν ὅμως νὰ ἐξοικονομηθοῦν τὰ ἀναγκαίουντα χρήματα.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Συγκλήτου τῆς 3 Μαΐου 1914 ἀπεφασίσθη, ἐπανελήφθη δὲ ὁμοία ἀπόφασις τῶν κατὰ τὸ 1922 — 1923 καὶ τῶν μετὰ τὸν Ἀλβανικὸν πόλεμον 1940 — 1941 Συγκλήτων, ἡ ἐπὶ μαρμαρίνων στηλῶν ἀναγραφή χρυσοῖς γράμμασι τῶν ὀνομάτων τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος πεσόντων φοιτητῶν καὶ ἡ τοποθέτησις τῶν στηλῶν τούτων εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Πανεπιστημίου, διὰ νὰ διδάσκωνται οἱ μέλλοντες νὰ φοιτήσωσιν εἰς αὐτὸ ὅτι πρὶν μνηθῶσι τὰ μυστήρια τῶν ἐπιστημῶν ὀφείλουν νὰ σταθῶσιν ἐνώπιον τῶν ὀνομάτων αὐτῶν οἵτινες ὡς ἄλλοι Βουλγαροκτόνοι χύσαντες τὸ αἷμα τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, θέλουσι διδάξει αὐτοὺς ὅτι ἐὰν ἐπιθυμῶσι νὰ διατηρήσωσι ἀκραιφνῆ καὶ ἀλώβητον οὐ μόνον τὴν πίστιν ἀλλὰ καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν Ἐθνικότητα, ὀφείλουν νὰ βαπτισθῶσι τὸ βάπτισμα τῶν Ἑλληνοχριστιανικῶν ἰδεῶδων καὶ παραδόσεων καὶ ὅτι οἱ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ φοιτῶντες δὲν διδάσκονται μόνον τὸ «εὐ ζῆν», ἀλλὰ καὶ τὸ «ὑπὲρ πατρίδος θνήσκειν».

Ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τοῦ Παν)κοῦ ἔτους 1913 - 1914 (συν. 1—2—1914), ἀπεφασίσθη ὅπως ἐντοχισθῶσιν ἐπὶ τῆς κυρίας κλίμακος μαρμάρινου

πλάκες, ἐφ' ὧν ἀνεγράφησαν τὰ ὀνόματα τῶν ἰδρυτῶν, μεγάλων εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν.

3. Ο Ν. 2905/1922

ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Νόμων ΓΩΚΓ' καὶ ΓΩΚΕ' τὸ Πανεπιστήμιον ἐλειτούργησε μέχρι τῆς 27 Ἰουλίου 1922, ὅτε ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 127 Φ.Ε.Κ. ὁ ὑπὸ τοῦ τότε πρυτάνεως Δ. Παππούλια καὶ ἐπιτροπῆς ἐκ καθηγητῶν καταρτισθεὶς Νόμος 2905 «Περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἀθήνησι Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου» περιέχων 416 ἄρθρα. Διὰ τῶν ἄρθρων 259 καὶ 260 αὐτοῦ συνιστᾶτο Οἰκονομικὸν Συμβούλιον ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ εἰς ὃ μετὰ τῆς Συγκλήτου ἀνετίθετο ἡ διοίκησις τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου, διὰ δὲ τῶν ἄρθρων 415 καὶ 416 συνιστᾶτο Οἰκοδομικὴ Ἐπιτροπεὶα εἰς ἣν ἀνετίθετο ἡ μεγάλη φροντίς τῆς ἐπιλύσεως τοῦ οἰκοδομικοῦ προβλήματος τοῦ Πανεπιστημίου. Διὰ τοῦ νόμου 2905 τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον προσηρτήθη καὶ πάλιν τῇ Φυσικομαθηματικῇ Σχολῇ καὶ ἀπετέλεσε ἴδιον τμήμα.

Ἀλλὰ καὶ ὁ νόμος οὗτος δημοσιευθεὶς ἐν τῇ πλέον ἀνωμάλῳ πολεμικῇ διὰ τὸ ἔθνος περιόδῳ, ὑπέστη ἄνευ γνώμης τοῦ Πανεπιστημίου βασικὰς τροποποιήσεις δι' εἰκοσιπεντάδος περίπου Ν. Διαταγμάτων, ἐκδοθέντων ὑπὸ τῶν ἐπαναστατικῶν καὶ δικτατορικῶν Κυβερνήσεων, ὥστε ἐλάχισται τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἀπέμεινον πρὸς ἐφαρμογὴν, ἐδημιουργήθη δὲ μεγάλη δυσχέρεια εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Πανεπιστημίου. Τῶν νομοθετημάτων τούτων ἰδιαιτέρας μνείας ἄξια εἶναι τὰ εἰς τὴν ἐκλογὴν καθηγητῶν, τοῦ ὀρίου ἡλικίας αὐτῶν, τῶν περὶ ἀναδρομικῶν ἐγγραφῶν καὶ ἐξετάσεων ἄνευ ἀκροάσεως καὶ ἀσκήσεως, τῆς ἐγγραφῆς ἄνευ ἀπολυτηρίου γυμνασίου, θεωρουμένης ἐπαρκοῦς τῆς βεβαιώσεως ἐνὸς καθηγητοῦ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀπολυτηρίου, τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν φοιτητῶν, ἰδίᾳ τῆς Ἰατρικῆς, ἀπὸ ἐξετάσεις βασικῶν μαθημάτων κλπ. ἀναφερόμενα Νομ. Δ)ματα.

4. Ο Ν. 5343/1932

ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἡ Σύγκλητος ὥρισεν ἐπιτροπὴν εἰς ἣν ἀνέθεσε τὴν σύνταξιν νέου ὀργανισμοῦ ἀνταποκρινομένου πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Πανεπιστημίου. Τοῦτου συνταχθέντος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπετεύχθη ἡ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας ἐγκρισίς, ὥστε τῇ 23/23 Μαρτίου 1932 ἐδημοσιεύθη ὁ ὑπ' ἀριθ. 5343)1932 Νόμος «Περὶ Ὄργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν».

Ἐν τῷ ἄρθρῳ πρώτῳ τοῦ νόμου τούτου ὀρίζεται ὅτι « Τὸ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως ᾽Οθωνος ἰδρυθὲν διὰ δὲ τοῦ ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου 1862 θεσπίσματος τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἐπονομασθὲν « Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον » καὶ τὸ διὰ τοῦ Ν. ΓΩΚΕ' τῆς 17 Ἰουλίου 1911 συμφώνως τῇ ἀπὸ 4 Φεβρουαρίου 1849 διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Δομπολη ἰδρυθὲν « Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον » ἀποτελοῦν τὸ « Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν », ἔχουσι κοινὴν διοίκησιν, ἀλλ' ἰδίαν ἐκάτερον νομικὴν προσωπικότητα καὶ ἰκανότητα πρὸς τὸ κληρονομεῖν ».

5. Ο Α. Ν. 1430/1938

Ἄλλὰ καὶ ὁ νόμος οὗτος, ἀποδειχθεὶς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς του μέχρι σήμερον κατὰ πάσας τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ τέλειος, ἐπέπρωτο νὰ ὑποστῇ καὶ οὗτος ποικίλας τροποποιήσεις ἀνάφερομένας κυρίως εἰς τὰ κεφάλαια τῆς ἐκλογῆς Καθηγητῶν καὶ Ὑφηγητῶν (Α.Ν. 1430)1938) καὶ τὸ πάντοτε ἐπίμαχον κεφάλαιον τῆς ἐγγραφῆς καὶ τῶν ἐξετάσεων τῶν φοιτητῶν.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὰ ἄρθρα ἐκλογῆς Καθηγητῶν καὶ Ὑφηγητῶν κατόπιν δραστηρίων ἐνεργειῶν τῆς Συγκλήτου ἐπετεύχθη διὰ τῆς Συντακτικῆς πράξεως ὑπ' ἀριθ. 60)1945 ἢ ἐπαναφορὰ αὐτουσίῳ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 5343)32, ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰ λοιπὰ περὶ ἐγγραφῶν καὶ ἐξετάσεων, ἐξακολουθεῖ ἀτυχῶς καθημερινῶς ἢ ἔκδοσις ὅλον ἐν καὶ νεωτέρων τροποποιητικῶν διατάξεων (εἰς 43 ἀνέρχεται ὁ ἀριθμὸς τῶν εὐεργετικῶν νομοθετημάτων).

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.— ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ, ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Κ. Α. Π.— ΠΤΥΧΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ.—ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΓΡΑΦΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΥΧΟΝΤΩΝ ΠΤΥΧΙΟΥ.— ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ, ΒΡΑΒΕΙΑ, ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ

Τὸ κτηριακὸν πρόβλημα ὡς ἐκ τῶν καθημερινῶς πολλαπλασιαζομένων ἀναγκῶν λόγῳ τοῦ διορισμοῦ νέων καθηγητῶν καὶ τοῦ ἀλματωδῶς ἀδξανομένου ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν ἀπασχολεῖ τὴν μέριμναν τῶν ἀπὸ τοῦ 1925 - 1926 Συγκλήτων.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 31ης Ὀκτωβρίου 1925 ἀποφασίζεται ἡ προσθήκη ὁρόφου ἐπὶ τοῦ Χημεῖου καὶ ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης ἐπὶ τοῦ Πανεπιστημιακοῦ οἰκοπέδου τῆς ὁδοῦ Ἰπποκράτους καὶ Ἀκαδημίας, κληρονομίας Α. Παπαδάκη. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν σχεδίων τοῦ μὲν Χη-

μείου ἀνατίθεται εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα τοῦ Πανεπιστημίου Σπ. Ζερβόν, τῆς δὲ Πανεπιστημιακῆς Λέσχης εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα Νικολοῦδην. Ἐγκριθέντων ἀρμοδίως τῶν σχεδίων, ἡ ἐκτέλεσις τοῦ μὲν Χημείου ἀνετέθη εἰς τὸν μειοδοτήσαντα ἐν διαγωνισμῷ Οἶκον «Κουροπούλου — Κωττάκη» ἀντὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ 1.824.902 δραχμῶν, τῆς δὲ Λέσχης εἰς τὸν μειοδοτήσαντα Οἶκον «Καψαμπέλη» ἀντὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ 7.882.185 δραχμῶν· αἱ ἐργασίαι τῶν κτηρίων τούτων ἐπερατώθησαν τὸ 1931.

Τὴν 27 Ἀπριλίου 1929 πρυτανεύοντος Γ. Ματθαιοπούλου ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως Ἑλ. Βενιζέλου καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας Κ. Γόντικα, Ἐσωτερικῶν Π. Ἀργυροπούλου καὶ Ὑγιεινῆς Ἐμ. Ἐμμανουηλίδου, κατατίθεται ὁ θεμέλιος λίθος τῶν ἐν Γουδί Ἰατρικῶν Ἐργαστηρίων, τὰ σχέδια τῶν ὁποίων ἐξεπονήθησαν ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἐμμ. Κριεζῆ, ἡ δὲ ἀνοικοδόμησις ἐπερατώθη τῷ 1933, ὅτε καὶ ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Ἐργαστηρίων. Ἐν ἐκ τῶν κτηρίων, προοριζόμενον πρὸς στέγασιν τῶν ἐργαστηρίων Ὑγιεινῆς καὶ Μικροβιολογίας, παρεχωρήθη διὰ συμβάσεως κυρωθείσης διὰ τοῦ Ν. 5746)1933 πρὸς ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῷ τοῦ διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἰδρυθέντος «Λαϊκοῦ Νοσοκομείου» προοριζομένου νὰ περιλάβῃ τὰς Α' Παθολογικὴν καὶ Α' Χειρουργικὴν Κλινικὴν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐν τοῖς λοιποῖς κτηρίοις ἐστεγάσθησαν τὰ ἐργαστήρια τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς α) Ἀνατομείου, β) Πειραματικῆς Φυσιολογίας, γ) Πειραματικῆς Φαρμακολογίας, δ) Παθολογικῆς Φυσιολογίας, ε) Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς, στ) Ὑγιεινῆς, ζ) Μικροβιολογίας, η) Ἐγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Ἀνατομίας, θ) Ἱστολογίας καὶ Ἐμβρυολογίας, ι) Ἀνθρωπολογίας, παρ' ᾧ καὶ τὸ Ἀνθρωπολογικὸν Μουσεῖον.

Τῆ 31ῃ Μαΐου 1933 πρυτανεύοντος Κ. Λογοθετοπούλου καὶ παρισταμένου καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Θ. Τούρκοβασίλη κατατίθεται ὁ θεμέλιος λίθος τῶν κτηρίων τῶν Θεωρητικῶν Ἐπιστημῶν ἐπὶ τοῦ κατὰ τὰς ὁδοὺς Μασσαλίας - Σόλωνος - Σίνα - Ἀκαδημίας, Πανεπιστημιακοῦ οἰκοπέδου, ὧν τὰ σχέδια ἐξεπόνησεν ὁ ἴδιος ἀρχιτέκτων Ἐμμ. Κριεζῆς. Ἡ ἀνοικοδόμησις τούτων ἐπερατώθη κατὰ τῷ 1936, ὅποτε ἐγένοντο καὶ τὰ ἐγκαίνια ἐγκαταστάσεως ἐν αὐτοῖς τῆς Νομικῆς Σχολῆς, τῆς Φιλοσοφικῆς, τῆς Θεολογικῆς, τοῦ Μαθηματικοῦ Σπουδαστηρίου, τῶν Ἐργαστηρίων Ἀστρονομίας, Συστηματικῆς Βοτανικῆς καὶ Γενικῆς Βιολογίας.

Διὰ τῶν νόμων ΓΩΚΓ' (3825), ΓΩΚΕ' (3823)1911 ἄρθρον 7, Ν. 2905) 1922 ἄρθρ. 50, Ν. 5343)1932 ἄρθρ. 50, Α. Ν. 1430)1938 ἄρθρον 60 καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτων ἐκδοθέντων Διαταγμάτων, καθωρίσθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἑδρῶν τῶν διδασκομένων παρ' ἐκάστη Σχολῆ μαθημάτων, ὅστις μέχρι τοῦ

1911 ἦτο ἀκαθόριστος, ἀναγραφομένου μόνον ἐν τῷ κρατικῷ προϋπολογισμῷ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ Καθηγητῶν.

Αἱ ἔδραι ἐκάστης Σχολῆς ἀναφέρονται ἐν τῷ περιλαμβανομένῳ ἐν τέλει τοῦ παρόντος παραρτήματι.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 31 παρ. 4 τοῦ Ν.Δ. 3974)1959 ἴδρυσις νέων ἐδρῶν ἐνεργεῖται διὰ Β. Δ. μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς καὶ τῆς Συγκλήτου.

Προσηρτημένα τῷ Πανεπιστημίῳ παραρτήματα, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. 5343)32, εἶναι :

Α) Ὁ Πανεπιστημιακὸς Ναὸς : Διὰ τοῦ Ν. 5148)1931 ἄρθρ. 2 παρεχωρήθη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὁ Ναὸς τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου (Καπινακρέας). Ὁ Παν)κὸς Ναὸς, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Ν. 5343) 32 « χρησιμεύει πρὸς θεραπείαν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκόντων καὶ διδασκομένων ὀρθοδόξων καὶ πρὸς ἄσκησιν τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Κηρύγματι ». Τὰ τῆς λειτουργίας τοῦ Παν)κοῦ Ναοῦ ρυθμίζονται διὰ Δ)τος τῆς 28—8—1945 (ἀριθ. Φ.Ε.Κ. 216)20—28)8)1945).

Β) Σχολεῖα : Ταῦτα ἰδρύονται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 262 τοῦ Ν. 5343 διαλαμβανόμενα. Τὰ μέχρι τοῦδε λειτουργήσαντα Σχολεῖα Φαρμακευτικὸν καὶ Ὀδοντιατρικὸν μετωνομάσθησαν, τὸ μὲν πρῶτον Τμῆμα τῆς Φυσικομαθηματικῆς, τὸ δὲ δεύτερον Τμῆμα τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς (Ν.Δ. 2464)1953).

Γ) Σπουδαστήρια : Τὰ τῶν Σπουδαστηρίων διέπονται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 283—288 τοῦ Ν. 5343)1932, εἶναι δὲ ταῦτα :

α) Τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς : 1) Ἑρμηνείας τῆς Θεολογίας, 2) Πρακτικῆς Θεολογίας, 3) Ἱστορικῆς Θεολογίας, 4) Συστηματικῆς Θεολογίας.

β) Τῆς Νομικῆς Σχολῆς : 1) Νομικὸν Σπουδαστήριον, 2) Τὸ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, 3) Τὸ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν, 4) Τῶν Ποινικῶν Ἐπιστημῶν, 5) Τῆς Ἱστορίας τοῦ Δικαίου, 6) Τὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Ναυτικοῦ Δικαίου.

γ) Τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς : Τὸ Ἱατρικὸν Σπουδαστήριον.

δ) Τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς : 1) Τὸ Φιλοσοφικόν, 2) Τὸ τῆς Κλασικῆς Φιλολογίας, 3) Τὸ Ἱστορικόν, 4) Τὸ τῆς Βυζαντινῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας, 5) Τὸ τῆς Γλωσσολογίας, 6) Τὸ Σπουδαστήριον καὶ Μουσεῖον Κλασικῆς Ἀρχαιολογίας.

ε) Τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς : Τὸ Μαθηματικὸν Σπουδαστήριον.

Δ) Ἐργαστήρια : Τὰ τῶν Ἐργαστηρίων διέπονται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 289 — 290 τοῦ Ν. 5343)1932, εἶναι δὲ ταῦτα :

α) Τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς : 1) Τὸ Ἀνατομεῖον, 2) Τὸ τῆς Ἱστολογίας καὶ Ἐμβρυολογίας, 3) τὸ Φυσιολογεῖον, 4) Τὸ τῆς Παθολογικῆς Φυσιολογίας, 5) Τὸ τῆς Ἱατρικῆς καὶ Βιολογικῆς Χημείας, ὅπερ ἐσχάτως μετωνομάσθη εἰς ἐργαστήριον Βιολογικῆς Χημείας, 6) Τὸ Παθολογικὸν Ἀνατομεῖον, 7) Τὸ τῆς Ἐγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Ἀνατομικῆς, 8) Τὸ τῆς Μικροβιολογίας, 9) Τὸ τῆς Φαρμακολογίας, 10) Τὸ τῆς Ἱατροδικαστικῆς καὶ Τοξικολογίας, 11) Τὸ τῆς Ὑγιεινῆς, 12) Τὸ τῆς Ἀκτινολογίας.

Τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Τμήματος : 1) Τῆς Ὀδοντικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπευτικῆς, 2) Τῆς Ὀδοντογναθικῆς Χειρουργικῆς καὶ Ἀκτινοδιαγνωστικῆς, 3) Τῆς Ὀρθοδοντικῆς, 4) Τῆς Ὀδοντικῆς καὶ Ἀνωτέρας Προσθητικῆς, 5) Τῆς Ὀδοντικῆς Χειρουργικῆς, 6) Τῆς Στοματολογίας.

β) Τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς :

1) Τὸ Ἐργαστήριον τῆς Πειραματικῆς Ψυχολογίας, 2) Τὸ τῆς Πειραματικῆς Παιδαγωγικῆς.

γ) Τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς :

1) Τὸ Ἐργαστήριον Φυσικῆς, 2) Τὸ τῆς Ἀνοργάνου Χημείας, 3) Τὸ τῆς Ὄργανικῆς Χημείας, 4) Τὸ τῆς Φυσικῆς Χημείας, 5) Τὸ τῆς Φαρμακευτικῆς Χημείας, 6) Τὸ τῆς Ὄρυκτολογίας καὶ Πετρογραφικῆς Γεωλογίας, 7) Τὸ τῆς Παλαιοντολογίας καὶ Γεωλογίας, 8) Τὸ τῆς Ζωολογίας, 9) Τὸ τῆς Ἀστρονομίας, 11) Τὸ τῆς Χημείας Ἐδωδίων, 12) Τὸ τῆς Σεισμολογίας, 13) Τὸ τῆς Γενικῆς Βιολογίας, 14) Τὸ τῆς Φυσικῆς Γεωγραφίας, 15) Τὸ τῆς Φαρμακογνωσίας, 16) Τὸ τῆς Μετεωρολογίας, 17) Τὸ τῆς Συστηματικῆς Βοτανικῆς, 18) Τὸ τῆς Ὄργανικῆς Βιομηχανικῆς Χημείας, 19) Τὸ τῆς Ἠλεκτρονικῆς Φυσικῆς, 20) Τὸ τῆς Κοιτασματολογίας.

Ε) Μουσεῖα : Τὰ τῶν Μουσείων τοῦ Πανεπιστημίου διέπονται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 297—307 Ν. 5343)1932, εἶναι δὲ ταῦτα :

1) Τὸ Ἀνθρωπολογικόν, 2) Τὸ τῆς Ὑγιεινῆς, 3) Τὸ Ἐγκληματολογικόν, 4) Τὸ Ζωολογικόν, 5) Τὸ Ὄρυκτολογικόν, 6) Τὸ Παλαιοντολογικόν καὶ Γεωλογικόν, 7) Τὸ Βοτανικόν, 8) ὁ Βοτανικὸς Κήπος.

ΣΤ) Νοσοκομεῖα : Νοσοκομεῖα τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι τὸ Ἀρεταίειον καὶ τὸ Αἰγινήτειον. Ταῦτα διέπονται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 308—312 τοῦ Ν. 5343)1932 καὶ τοῦ ἀπὸ 3-8)18—9—1957 Δ)τος « Περὶ Ὄργανισμοῦ τῶν Παν)κῶν Νοσοκομείων ». Ταῦτα ἰδρύθησαν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἀπὸ 30ῆς Ἰουλίου 1892 καὶ 17ῆς Σεπτεμβρίου 1875 διαθηκῶν τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θ. Ἀρεταίου καὶ Διονυσίου Αἰγινήτου, ὀργανώθησαν καὶ ἐλειτούργησαν μέχρι τοῦ 1957 διὰ τῶν ἀπὸ 18—7—1906 καὶ 30—7—1904 Δ)των. Ἐν τῷ Ἀρεταίειῳ λειτουργοῦσιν αἱ Κλινικαὶ 1) Β' Χειρουργικὴ καὶ 2) Β' Μαιευτικὴ καὶ Γυναικολογικὴ, φιλοξενεῖται δ' ἐν αὐτῷ καὶ τὸ Ἀκτινολογικόν Ἐργαστήριον, μέχρι τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ δι' αὐτὸ

προοριζομένου νέου Ἀκτινολογικοῦ καὶ Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου, παρὰ τὰ Ἱατρικὰ Ἐργαστήρια ἐν Γουδί, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας. Ἐν δὲ τῷ Αἰγινήτειῳ λειτουργοῦσιν αἱ Κλινικαὶ : α) Νευρολογικὴ καὶ β) Ψυχιατρικὴ.

Ζ) Κλινικαὶ : Αἱ Κλινικαὶ προσαρτῶνται τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ καὶ διέπονται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 313 - 317 τοῦ Ν. 5343)1932, εἶναι δὲ αὗται :

1) Ἡ Παθολογικὴ Προπαιδευτικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Νοσοκομείῳ « Βασιλεὺς Παῦλος », 2) Ἡ Α' Παθολογικὴ Κλινικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Δημοτικῷ Νοσοκομείῳ καὶ κατ' ἐπέκτασιν, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν διδασκτικῶν τῆς ἀναγκῶν ἐν τῷ Νοσοκομείῳ « Βασιλεὺς Παῦλος », 3) Ἡ Β' Παθολογικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Ἱπποκρατεῖῳ Νοσοκομείῳ, 4) Ἡ Χειρουργικὴ Προπαιδευτικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Ἱπποκρατεῖῳ Νοσοκομείῳ, 5) Ἡ Α' Χειρουργικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Νοσοκομείῳ « Βασιλεὺς Παῦλος », 6) Ἡ Β' Χειρουργικὴ Κλινικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Ἀρεταίειῳ Νοσοκομείῳ, 7) Ἡ Α' Μαιευτικὴ καὶ Γυναικολογικὴ Κλινικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ « Ἀλεξάνδρα », 8) Ἡ Παιδιατρικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Παίδων « Ἡ Ἁγία Σοφία », 9) Ἡ Νευρολογικὴ Κλινικὴ καὶ 10) Ἡ Ψυχιατρικὴ Κλινικὴ, λειτουργοῦσαι ἀμφοτέραι ἐν τῷ Αἰγινήτειῳ Νοσοκομείῳ, 11) Ἡ Ὀφθαλμολογικὴ Κλινικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Ὀφθαλμιατρείῳ, 12) Ἡ Κλινικὴ τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νόσων, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Ἀνδρέου Συγγροῦ, 13) Ἡ Θεραπευτικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ « Ἀλεξάνδρα », 14) Ἡ Ὠτορρινολαρυγγικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Ἱπποκρατεῖῳ Νοσοκομείῳ, 15) Ἡ Οὐρολογικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Ἱπποκρατεῖῳ Νοσοκομείῳ, 16) Ἡ Φυματιολογικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Σανατορείῳ « Ἡ Σωτηρία », 17) Ἡ Ὀρθοπαιδικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Νοσοκομείῳ « Βασιλεὺς Παῦλος », 18) Ἡ Β' Μαιευτικὴ καὶ Γυναικολογικὴ Κλινικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Ἀρεταίειῳ Νοσοκομείῳ, 19) Ἡ Καρδιολογικὴ, λειτουργοῦσα ἐν τῷ Ἱπποκρατεῖῳ Νοσοκομείῳ.

Η) Ἡ Πανεπιστημιακὴ Βιβλιοθήκη :

Τῆς διὰ τῶν ἄρθρων 318 καὶ 319 τοῦ Ν. 5343)1932 προβλεπομένης βιβλιοθήκης δὲν κατέστη εἰσέτι δυνατὴ ἡ λειτουργία, ἐλλείπει καταλλήλου κτηρίου καὶ τῶν ἀπαιτουμένων μεγάλων χρηματικῶν ποσῶν.

Θ) Τὸ Φοιτητικὸν Ἀναγνωστήριον διέπεται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 320—321 τοῦ Ν. 5343. Τοῦτο σκοπὸν ἔχον τὴν διευκόλυνσιν τῆς κατ' ἰδίαν μελέτης τῶν φοιτητῶν προσαρτᾶται τῇ Πανεπιστημιακῇ Λέσχῃ.

Ι) Τὸ Πανεπιστημιακὸν Γυμναστήριον :

Ἰδρύθη διὰ τοῦ Νόμου ΒΧΚΑ')1899 ἄρθρον 11. Ἔχει σκοπὸν τὴν διὰ τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς βελτίωσιν τῆς ὑγείας καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν

σωματικῶν καὶ ψυχικῶν δυνάμεων καὶ δεξιότητων τῶν φοιτητῶν. Διέπεται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 323 - 325 Ν. 5343, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ Ν.Δ. 1369) 1942.

ΙΑ') Ἡ Πανεπιστημιακὴ Λέσχη: Ἰδρύθη τὸ πρῶτον διὰ τοῦ Ν. ΓΥΙΓ' (ἀριθ. 3413)1909 «περὶ ἰδρύσεως Ἀκαδημαϊκῆς Λέσχης», διέπεται ὑπὸ τοῦ Ν. 5147)1931, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τῶν Νόμων 921)1937, 696)1943, 1682)1944, 2872)1954, 3267)1955.

Πρῶτὴ ἀπόπειρα συστάσεως Πανεπιστημιακῆς Λέσχης ἀναφέρεται ἐπὶ πρυτανείας Β. Οἰκονομίδου 1859—1860, ἀποτυχοῦσα ὅμως. Κατὰ τὸ ἔτος 1873 ἀναφέρεται ἡ λειτουργία Φοιτητικῆς Λέσχης, ἀλλὰ διὰ βραχὺ χρονικὸν διάστημα. Φαίνεται ὅτι ἡ ζωηρὰ ἀνάμιξις τῶν φοιτητῶν εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ ἡ λειτουργία τῆς Πανεπιστημιακῆς Φάλαγγος δὲν παρέχον πρόσφορον ἔδαφος διὰ τὴν ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων ἀποδοχὴν τῶν ὑπὸ τῶν Συγκλήτων ὑποβαλλομένων Νομοσχεδίων περὶ ἰδρύσεως Φοιτητικῆς Λέσχης. Περὶ τούτου ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1907—1908, Πρυτάνεως Μιχ. Κατσαρᾶ καὶ ἐν σελίδι 36 ἀναφέρεται : «Πρὸς τούτοις ἰδρύσαμεν φοιτητικὸν ἐστιατόριον καὶ ὑπεβάλαμεν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν νέον Σχῆδιον Νόμου ἐκ τριῶν ἄρθρων περὶ ἰδρύσεως «Ἀκαδημαϊκῆς Λέσχης», ὅπερ δὲν ἐγένετο δεκτόν».

Διὰ τῶν ἄρθρων 9 καὶ 280 τοῦ Ν. 2905)1922 ὀρίζεται ὁ σκοπὸς τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης· ἡ κανονικὴ λειτουργία αὐτῆς ἤρξατο ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1923 ἐν τῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς οἰκίᾳ Μαγγίνα, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Ἀμερικανοῦ ὀργανωτοῦ, τῇ συνεργασίᾳ τῆς ἐν Ἀθήναις Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος Νέων.

Τῇ 3ῃ Ἰουλίου 1927, Πρυτανεύοντος Β. Αἰγινήτου, κατετέθη ὁ θεμελίος λίθος ἰδίου κτηρίου τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης ἐπὶ Πανεπιστημικοῦ οἰκοπέδου, κειμένου ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Ἀκαδημίας καὶ Ἰπποκράτους. Ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ κτηρίου ἐπερατώθη κατὰ τὸ 1931, ὅποτε καὶ μετεφέρθη ἐν αὐτῷ ἡ Πανεπιστημιακὴ Λέσχη καὶ λειτουργεῖ κανονικῶς. Περιλαμβάνει τὸ Φοιτητικὸν Ἀναγνωστήριον, Μουσικὸν Τμῆμα, Ὑγειονομικὴν Ὑπηρεσίαν τῶν Φοιτητῶν, Τμήματα διδασκαλίας ξένων γλωσσῶν, Ἐστιατόριον, Ἐντευκτήριον, Κυλικεῖον, Κουρεῖον κλπ.

Τὸ Κράτος ἐν τῇ μερίμνῃ του ὑπὲρ τῶν φοιτητῶν παρεχώρησε τὸ ποσὸν τῶν 30 ἑκατομμυρίων δραχμῶν πρὸς ἀνοικοδόμησιν, ἐν τῇ δωρηθείσῃ πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον ἐκ 350 στρεμμάτων ἐκτάσει εἰς θέσιν (Κουπόνια) Ἄνω Ἰλίσια, Οἴκου Φοιτητοῦ. Τὰ ἀπαιτούμενα σχέδια ἐξεπονήθησαν, προκηρυχθέντος πρὸς τοῦτο ἀρχιτεκτονικοῦ διαγωνισμοῦ καὶ ἐγένετο ἡ κατάθεσις τοῦ θεμελίου λίθου τῇ 5ῃ Σεπτεμβρίου 1961 ὑπὸ τοῦ τότε Προέ-

δρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλῆ, πρυτανεύοντος τοῦ κ. Εὐγ. Φωκᾶ. Ἀναγειρομένου τοῦ νέου τούτου κτηρίου, ἡ Πανεπιστημιακὴ Λέσχη θέλει μεταφερθῆ ἐν αὐτῷ. Διὰ τῶν ἐκπονηθέντων σχεδίων προβλέπεται ἡ δημιουργία χώρων ἱκανῶν πρὸς στέγασιν 1.000 φοιτητῶν (700 ἀρρένων καὶ 300 θηλέων), Θεάτρου, Ἀναγνωστηρίου, αἰθουσῶν γυμναστικῶν ἀσκήσεων καὶ ἐν γένει ὄλων τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἄνετον διαβίωσιν τῶν φοιτητῶν. Κυρωθείσης διὰ τοῦ Ν. 4327)1963 τῆς ὑπογραφείσης μεταξὺ Κράτους καὶ Πανεπιστημίου Συμβάσεως, δι' ἧς προβλέπεται ὁ τρόπος χρηματοδοτήσεως καὶ ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τῆς νέας Πανεπιστημιούπολεως, ἤρξατο ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Οἴκου Φοιτητοῦ.

Ἐν τῷ Νόμῳ 5343)1932 «Περὶ Ὁργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου», περιλαμβάνων 357 ἄρθρα, ἐπέφερον οὐσιώδεις μεταβολὰς εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Πανεπιστημίου, αἱ κυριώτεραι τῶν ὁποίων εἶναι α) ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πρυτάνεως ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Καθηγητῶν, ὥστε οὗτος νὰ ἐκλέγεται καθ' ἕκαστον ἔτος ἐκ περιτροπῆς ἐξ ἐκάστης τῶν πέντε Σχολῶν, β) Ἡ σύνθεσις τῶν μελῶν τῆς Συγκλήτου ὀρίζεται εἰς ἕνδεκα περιληφθέντος ἐν αὐτοῖς καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου. (Πρύτανις, Προπρύτανις, Ἀντιπρύτανις, 5 Κοσμήτορες τῶν Σχολῶν, 2 Συγκλητικοί, ὁ Πρόεδρος τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, μὲ εἰσηγητὴν τὸν Γενικὸν Γραμματέα), γ) Τὰ μέλη τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου ὀρίζονται εἰς ἑννέα ἐπὶ πένταετῆ θητεία, δ) καθιεροῦται ὁ θεσμὸς τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Καθηγητῶν, ἧτις, προκειμένου περὶ ἐκλογῆς τῶν Πανεπιστημιακῶν ἀρχῶν, ἀποτελεῖται μόνον ἐκ τῶν τακτικῶν Καθηγητῶν, προκειμένου περὶ ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν θεμάτων ἐνδιαφερόντων τὸ Πανεπιστήμιον, ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἐπιτίμων, ὁμοτίμων, τακτικῶν, ἐκτάκτων αὐτοτελῶν καὶ ἐκτάκτων ἐντεταλμένων Καθηγητῶν· εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην οἱ ἑκτακτοὶ μετέχουν ἄνευ ψήφου, ἐπὶ πάντων δὲ τῶν λοιπῶν θεμάτων ἡ Γενικὴ Συνέλευσις ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἐπιτίμων, ὁμοτίμων, τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων Καθηγητῶν αὐτοτελῶν ἐδρῶν, ε) καθορίζονται τὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν Καθηγητῶν καὶ Ὑφηγητῶν, στ) προβλέπεται ἡ ἀνάθεσις ἐντολῆς διδασκαλίας μαθημάτων τακτικῶν ἐδρῶν εἰς Καθηγητὰς συγγενῶν μαθημάτων καὶ εἰς Ὑφηγητὰς.

Αἱ περὶ ἐγγραφῶν, τμηματικῶν καὶ πτυχιακῶν ἐξετάσεων διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ὑπέστησαν τοιαύτας ριζικὰς μεταβολὰς, ὥστε αὐταὶ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι πρὸς τὰς νῦν διὰ 43 νομοθετημάτων τροποποιηθείσας καὶ ἰσχυρούσας.

Αἱ διατάξεις αὐτοῦ περὶ ἐκλογῆς ἐκτάκτων ἀμίσθων Καθηγητῶν καθργήθησαν ἐπίσης διὰ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Ν.Δ. 2500)1953 ἐκδοθέντος

Δ)τος τῆς 3ης Ἀπριλίου 1954 «Περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ν.Δ. 2500 καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν».

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου φοιτητῆς ἐνεγράφετο εἰς τὰς Σχολὰς αὐτοῦ ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου ἀνεγνωρισμένου ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Εἰς τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1874 διὰ τοῦ ἀπὸ 17—6—1874 Δ)τος, ἐνεγράφετο φοιτητῆς ὁ ἐπιτυχὼν εἰς εἰσιτήριον δοκιμασίαν. Ἀπὸ τοῦ ἔτους δὲ 1922 διὰ τοῦ ἄρθρου 135 τοῦ Ν. 2905)1922, φοιτητῆς ἐγγράφεται ὁ κεκτημένος ἀπολυτήριον Γυμνασίου καὶ εὐδοκίμησας ἐν δοκιμασίᾳ. Συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην ἀπὸ τοῦ 1924—1925 (Δ)γμα 12—8—1924), ἡ ἐγγραφή φοιτητοῦ εἰς τὸ Χημικὸν Τμῆμα γίνεται μετ' ἐπιτυχίαν εἰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς Σχολὰς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1927—1928 (Δ)γμα 20—21)9)1926). Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1954 διὰ τοῦ Νόμου 3011)1954, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ)τος 4184)1961 διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, λαμβανομένης μετὰ γνώμην τῶν οἰκείων Συγκλήτων, καθορίζεται δι' ἕκαστον ἔτος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγγραφομένων εἰς ἑκάστην Σχολὴν.

Ὁ χρόνος φοιτήσεως ὀρίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 155 Ν. 5343 εἰς τέσσαρα ἔτη διὰ τὰς Σχολὰς Θεολογικὴν, Νομικὴν, καὶ Φυσικομαθηματικὴν, εἰς ἕξ διὰ τὴν Ἱατρικὴν καὶ εἰς πέντε διὰ τὸ Ὀδοντιατρικὸν Τμῆμα (Ν. 2464) 1953).

Δι' ἕκαστον ἔτος φοιτήσεως αὐτῶν οἱ φοιτηταὶ ὑπεχρεοῦντο μέχρι τῆς 26)11)1963 νὰ καταβάλλωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Πανεπιστημίου τὰ νενομισμένα δίδακτρα (ἄρθρον 158). Ἀπὸ τῆς 26 Νοεμβρίου 1963, ἐντολῇ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Γ. Παπανδρέου, ἡ ἐγγραφή εἰς ἀπάσας τὰς Σχολὰς τοῦ Πμίου γίνεται ἄνευ καταβολῆς διδάκτρων, τούτων καταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Σύγχρονος ἐγγραφή εἰς δύο Σχολὰς τοῦ Πανεπιστημίου ἢ εἰς Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ εἰς ἑτέραν ἀνωτέραν Σχολὴν ἀπαγορεύεται, γενομένη δὲ παρὰ τὴν διάταξιν ταύτην εἶναι ἄκυρος (ἄρθρ. 115).

Μετεγγραφή εἰς ἑτέραν Σχολὴν ἐπιτρέπεται ἐὰν ὑπάρχη παρὰ τῷ αἰτοῦντι ἡ ἰκανότης πρὸς ἐγγραφὴν ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 111.

Ἡ γενομένη ἐγγραφή ἀνανεοῦται δι' ἕκαστον τῶν ἐπομένων Πανεπιστημιακῶν ἐτῶν.

Οἱ φοιτηταὶ οἱ παραβαίνοντες τὰς διατάξεις τῶν Πανεπιστημιακῶν νόμων τιμωροῦνται πειθαρχικῶς. Αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ ἐπιβάλλονται

ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως, τῆς Συγκλήτου καὶ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου τῶν φοιτητῶν.

Ἡ ἰδιότης τοῦ φοιτητοῦ λήγει α) διὰ καθυστερήσεως ἐπὶ ἔτος ἀνανώσεως τῆς ἐγγραφῆς, β) διὰ λήψεως ἀποφοιτητηρίου, γ) διὰ προσωρινῆς ἢ διὰ διαρκοῦς ἀποβολῆς δ) διὰ τῆς παρελεύσεως δύο παν)κῶν ἐτῶν καὶ τῆς συμπληρώσεως ὀρισμένου χρόνου φοιτήσεως.

Ἡ διδασκαλία ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἄρχεται τὴν 11ην Ὀκτωβρίου, λήγει δὲ τὴν 20ὴν Μαΐου.

Περὶ τῆς διδασκαλίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ συντάσσεται ὑφ' ἐκάστης Σχολῆς πρόγραμμα, ὅπερ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας.

Ἡ φοίτησις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ εἶναι διὰ τοὺς φοιτητὰς ὅλων τῶν Σχολῶν ὑποχρεωτικῆ.

Φοιτητῆς περὶ τοῦ ὁποίου ἐσημειώθη ὑπὸ Καθηγητοῦ ὅτι λίαν ἐλλιπῶς ἢ οὐδόλως ἐφοίτησεν ἐν ὑποχρεωτικῇ ἀσκήσει, ἀποκλείεται τῶν ἐπακολουθοῦσῶν ἐξετάσεων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεως αὐτῶν οἱ φοιτηταὶ πασῶν τῶν Σχολῶν ὑποβάλλονται εἰς ἐνιαυσίους ἐξετάσεις. Ὁ ἀπορριπτόμενος ἐπαναλαμβάνει τὰ μαθήματα τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ὁ ἐν τῇ τελευταίᾳ τμηματικῇ ἐξετάσει ἐπιτυχὼν καὶ συμπληρώσας τὸν κεκανονισμένον χρόνον φοιτήσεως (ὡς τελειόφοιτος) δύναται νὰ προσέλθῃ εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσεις.

Ὁ ἐν ταῖς πτυχιακαῖς ἐξετάσεσι ἐπιτυχὼν ποιεῖται πρὸς τῆς λήψεως τοῦ πτυχίου, πρὸ τοῦ Πρυτάνεως καὶ τοῦ Κοσμήτορος τῆς οἰκείας Σχολῆς, καθομολόγησιν, ἧς ὁ τύπος ὀρίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 192 τοῦ Ὁργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 180 Ν. 5343)32 ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρου 2 Ν. 6043)34, ἄρθρ. 10, 11 καὶ 12 Α.Ν. 1858)51, ἄρθρ. 6 Ν. 3107)54, πρ. Ὑπουργ. Συμβ. ὑπ' ἀριθ. 1)19)59, ἄρθρ. 22 Ν.Α. 2464)53, ἐκ τῶν Σχολῶν τοῦ Παν)μίου 1) ἢ Θεολογικῆ ἀπονέμει τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας καὶ 2) ἀπὸ τοῦ ἔτους 1958 - 1959 δύναται νὰ χορηγηθῇ εἰς κανονικῶς ἐν αὐτῇ φοιτήσαντας σπουδαστὰς, ἀνήκοντας εἰς τὰς Ἀρχαίας Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας, εἰδικὸν πτυχίον πλήρων Θεολογικῶν Παν)κῶν Σπουδῶν, ὡς καὶ εἰδικὸν Διδακτορικὸν δίπλωμα τῶν ὁποίων ὁ τύπος ὡς καὶ ὁ τύπος τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 192 καὶ 206 καθομολογήσεων, καθορίζονται ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεων τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθν. Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων Ὑπουργοῦ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Σχολῆς καὶ ἀπόφα-

σιν τῆς Συγκλήτου, β) Ἡ Νομικὴ ἀπονέμει 1) τὸ πτυχίον τῆς Νομικῆς καὶ 2) τὸ πτυχίον τῶν Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν, γ) Ἡ Ἱατρικὴ ἀπονέμει τὸ πτυχίον τῆς Ἱατρικῆς, δ) Τὸ Ὀδοντατρικὸν Τμῆμα τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς ἀπονέμει τὸ πτυχίον τῆς Ὀδοντιατρικῆς, ε) Ἡ Φιλοσοφικὴ ἀπονέμει 1) Τὸ Φιλολογικὸν πτυχίον, 2) τὸ Ἱστορικὸν καὶ Ἀρχαιολογικὸν πτυχίον, 3) τὸ πτυχίον δι' Ἀγγλικὰς σπουδὰς καὶ Φιλολογίαν καὶ 4) τὸ πτυχίον διὰ τὴν Γαλλικὴν Γλῶσσαν καὶ Φιλολογίαν, στ) Ἡ Φυσικ(κ)ὴ ἀπονέμει 1) Τὸ πτυχίον τῶν Μαθηματικῶν, 2) τὸ πτυχίον τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, 3) τὸ πτυχίον τῆς Χημείας, 4) τὸ πτυχίον τῆς Φαρμακευτικῆς καὶ 5) τὸ πτυχίον τῆς Φυσιογνωσίας καὶ Φυσικῆς Γεωγραφίας.

II. Τὸ Ἱστορικὸν καὶ Ἀρχαιολογικὸν πτυχίον παρέχει τὰ αὐτὰ δικαιώματα πρὸς τὸ Φιλολογικόν, τὸ δὲ πτυχίον τῆς Φυσιογνωσίας καὶ Φυσικῆς Γεωγραφίας τὰ αὐτὰ πρὸς τὸ πτυχίον τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, τὸ πτυχίον δι' Ἀγγλικὰς σπουδὰς καὶ Φιλολογίαν παρέχει εἰς τοὺς κατόχους τὸ δικαίωμα νὰ διορίζωνται καὶ νὰ ἐξελίσσωνται βαθμολογικῶς καὶ μισθολογικῶς ἐν τῇ Ὑπηρεσίᾳ τῶν Σχολείων Μ. Ἐκσεως, συμφώνως πρὸς τὰς ἐκάστοτε ἰσχυούσας διατάξεις περὶ τῶν κεκτημένων πτυχίων τῶν Παν. Σχολῶν, τὸ δὲ πτυχίον διὰ τὴν Γαλλικὴν Γλῶσσαν καὶ Φιλολογίαν παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς κατόχους νὰ διορίζωνται ὡς Καθηγηταὶ τῆς Γαλλικῆς Γλώσσης εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ νὰ ἐξελίσσωνται βαθμολογικῶς καὶ μισθολογικῶς ἐν τῇ Ὑπηρεσίᾳ τῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, συμφώνως πρὸς τὰς ἐκάστοτε ἰσχυούσας διατάξεις περὶ τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Διδάκτωρ ἀναγορεύεται ὁ κεκτημένος πτυχίον τῆς οἰκείας Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἢ ἄλλου ἀνεγνωρισμένου ὁμοταγοῦς Πανεπιστημίου, ἀνταποκρινομένου πρὸς τὸ εἶδος τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος καὶ συγγράφας πρωτότυπον διατριβὴν εἰς ἑλληνικὴν, προκειμένου δὲ περὶ διατριβῆς ὑποβαλλομένης εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν ἐν ἀρχαίᾳ ἢ νεᾷ ἑλληνικῇ ἢ λατινικῇ γλώσσῃ.

Πτυχία καὶ διδακτορικὰ διπλώματα ἄλλοδαπῶν ἀνεγνωρισμένων ὁμοταγῶν Πανεπιστημίων χορηγοῦσι τὰ κατὰ τοὺς οἰκείους νόμους προσόντα πρὸς ἐξάσκησιν ἐπαγγέλματος ἢ πρὸς διορισμὸν ἐν δημοσίᾳ θέσει, μόνον ἐὰν ἀναγνωρισθῶσιν ὑπὸ τῆς οἰκείας Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, τῆς ἀναγνωρίσεως χορηγουμένης, ἐὰν ὁ αἰτῶν ὑποστῇ εὐδοκίμως εἰδικὴν δοκιμασίαν διεξαγομένην ἐν ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἐνώπιον ἐπιτροπείας ἐκ Καθηγητῶν τῆς οἰκείας Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου (ἄρθρον 220).

Τιμῆς ἕνεκεν ἀπονέμονται διδακτορικὰ διπλώματα ὑπὸ τῆς οἰκείας Σχολῆς εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐπιστήμαις, τοῖς γράμμασι, ἢ ταῖς τέχναις ἐξόχως διαπρέποντας ἢ πολυτίμους τῷ ἔθνει ἢ τῷ Πανεπιστημίῳ παρασχόντας

ὕπηρεσίας. Ἑλληνας ἢ μὴ μετ' ἠτιολογημένην πρότασιν δύο τοῦλάχιστον τακτικῶν Καθηγητῶν καὶ ἀπόφασιν αὐτῆς λαμβανομένην διὰ πλειοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ συνόλου τοῦ συλλόγου αὐτῆς, διατυπωμένην ἐν ψηφίσματι (ἄρθρ. 214).

Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου μέχρι τοῦ Παν. ἔτους 1962 ἀπενεμήθη ὑπὸ τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου ὁ τίτλος τοῦ ἐπιτίμου διδάκτορος εἰς 361 ξένους καὶ Ἑλληνας, ἐξ ὧν 37 ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς, 69 ὑπὸ τῆς Νομικῆς, 69 ὑπὸ τῆς Ἱατρικῆς, 144 ὑπὸ τῆς Φιλοσοφικῆς καὶ 42 ὑπὸ τῆς Φυσικομαθηματικῆς. Κατ' ἐθνικότητα κατανέμονται οὗτοι ὡς ἐξῆς : Ἑλληνες 34, Πολῶνοι 3, Βούλγαροι 3, Ρῶσοι 8, Γιουγκοσλάβοι 5, Ρουμῶνοι 7, Γάλλοι 55, Ἴταλοὶ 30, Γερμανοὶ 81, Σουηδοὶ 4, Ἀμερικανοὶ 27, Ἀγγλοὶ 53, Ὀλλανδοὶ 11, Αὐστριακοὶ 23, Ἑλβετοὶ 15, Λιβάνιοι 1, Βέλγοι 4, Ἀργεντινοὶ 2, Τοῦρκοι 5, Οὔγγροι 7, Ἰάπωνες 2, Δανοὶ 5, Ἴσπανοὶ 1, Νορβηγοὶ 2, Νοτιοαφρικανοὶ 1, Αἰγύπτιοι 2, Αἰθίοπες 1, Ἴνδοι 1.

Ὁ ὅλικὸς ἀριθμὸς τῶν Καθηγητῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως του μέχρι σήμερον ἀνέρχεται εἰς 446, ἐξ ὧν Θεολογικῆς 44, Νομικῆς 88, Ἱατρικῆς 136, Φιλοσοφικῆς 100, Φυσικομαθηματικῆς 184, Ὀδοντιατρικοῦ Τμήματος 10.

Οἱ ἐν ἐνεργείᾳ Καθηγηταὶ κατὰ τὸ 1963 - 64 τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι εἶναι :

Θεολογικῆς 10, Νομικῆς 22, Ἱατρικῆς 27, Φιλοσοφικῆς 16, καὶ 7 ξένων Φιλολογιῶν, Φυσικομαθηματικῆς 26, Ὀδοντιατρικοῦ Τμήματος Ἱατρικῆς Σχολῆς 6.

Οἱ ἐν ἐνεργείᾳ Ὑφηγηταὶ εἶναι : Θεολογικῆς 1 ἐντεταλμένος, Νομικῆς 31, ὧν 10 ἐντεταλμένοι, Ἱατρικῆς 181, Φιλοσοφικῆς 14, ὧν 7 ἐντεταλμένοι, Φυσικομαθηματικῆς 17, ὧν 3 ἐντεταλμένοι.

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου μέχρι καὶ τοῦ 1963 - 1964 ἐνεγράφησαν ἐν συνόλῳ 162.987 φοιτηταί. Κατὰ Σχολὰς δὲ α) εἰς Θεολογικὴν 5.581, β) εἰς τὴν Νομικὴν 68.165, γ) εἰς τὴν Ἱατρικὴν 31.931, δ) εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν 18.638, ε) εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Τμήμα 818, στ) εἰς τὸ Γαλλικὸν Τμήμα 319, ζ) εἰς τὴν Φυσικομαθηματικὴν : 1) Τμήμα Φυσικὸν 4.536, 2) Μαθηματικὸν 6.476, 3) Χημικὸν 4.266, 4) Φαρμακευτικὸν 5.576, 5) Φυσιολογικὸν 925, η) εἰς τὸ Ὀδοντιατρικὸν Τμήμα τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς 6.095.

Ἐλαβον δίπλωμα ἢ ἐξῆλθον ὡς προλύται ἢ τελειοδίδακτοι Α) Θεολογικῆς Σχολῆς Διδάκτορες ἢ πτυχιούχοι 3.142, προλύται ἢ τελειοδίδακτοι 133, Β) Νομικῆς διδάκτορες ἢ πτυχιούχοι 27.105 καὶ 2.705 τελειοδίδακτοι, Γ) Ἱατρικῆς Διδάκτορες ἢ πτυχιούχοι 19.210; Δ) Φιλοσοφικῆς Διδάκτορες, ἢ Πτυχιούχοι 1) Κλασσικοῦ Τμήματος 6.920, Τελειοδίδακτοι 321 καὶ 128

διδάσκαλοι 2) Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ Τμήματος 182, 3) Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ Τμήματος 92, Ε) Ἐκ τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς 1) Ἐκ τοῦ Φυσικοῦ Τμήματος 1.566, 2) Μαθηματικοῦ 2.084, 3) Χημικοῦ 2.006, 4) Φαρμακευτικοῦ 3.852, 5) Φυσιογνωστικοῦ 265, ΣΤ) Ὀδοντιατρικοῦ Τμήματος Ἱατρικῆς Σχολῆς 4.272.

Ὁ μέγιστος ἀριθμὸς ἐγγραφέντων εἰς τὰς Σχολὰς τοῦ Πανεπιστημίου σημειοῦται κατὰ τὰ ἔτη τῆς Κατοχῆς 1941 - 42 καὶ 1942 - 43, ὅποτε ἐπετράπη ἡ ἐγγραφή ἄνευ εἰσιτηρίων ἐξετάσεων. Κατὰ τὰ δύο ταῦτα ἔτη ἐνεγράφησαν 17.238 φοιτηταί, ἤτοι 3.209 πλέον τῶν ἐγγραφέντων κατὰ τὴν πρώτην πενητηκονταετίαν (1837 - 1887). Κατὰ τὰ ἀπὸ 1837 - 1932 Παν. ἔτη ἐνεγράφησαν ἐν συνόλῳ 79.039 καὶ κατὰ τὰ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου μέχρι 31ης Αὐγούστου 1964 Παν. ἔτη ἐνεγράφησαν ἐν συνόλῳ 162.987.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 250 τοῦ ὀργανισμοῦ ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου χορηγοῦνται βοηθήματα, βραβεῖα καὶ ὑποτροφίαι ἐκ τοῦ Προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ, ἐκ κληρονομιῶν, ἐκ κληροδοτημάτων πρὸς τοιοῦτον προοριζομένων σκοπὸν. Τὸ Πανεπιστήμιον ἐπίσης προκηρῦσσει διάφορα διαγωνίσματα.

Βοηθήματα χορηγοῦνται προτάσει τῶν οἰκείων Σχολῶν καὶ ἀποφάσει τῆς Συγκλήτου εἰς ἀπόρους φοιτητὰς ἀριστεύσαντας κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις, συνίστανται δὲ εἰς τὴν ἐκ διδασκτρῶν καὶ ἐξετάστρων ἀπαλλαγὴν εἰς τὴν παροχὴν εἰ δυνατόν τῶν ἀναγκαίων βιβλίων καὶ εἰς τὴν δωρεὰν σίτισιν ἐν τῷ φοιτητικῷ συσσιτίῳ.

Ὑποτροφίαι καὶ βραβεῖα ἀπονέμονται εἰς φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, εἴτε ἀριστεύσαντας κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις, εἴτε κατόπιν ἐπιτυχίας εἰς διαγωνισμόν κατὰ τὰς ἐν ταῖς διαθήκαις ὀριζόμενα.

Τὰ πλεῖστα τῶν κληροδοτημάτων, ὧν τὰ κεφάλαια εὗρισκοντο κατατεθειμένα εἰς δραχμάς, ἐξηνεμίσθησαν καὶ ἀπέμειναν μόνον ἐκεῖνα, ὧν τὰ κεφάλαια ἀπετελοῦντο ἐκ ξένου συναλλάγματος ἢ ἐξ ἀκινήτων.

Αἱ ὑφιστάμεναι ὑποτροφίαι εἶναι αἱ ἐξῆς : 1) Βαρύκα, ἀπονεμομένη διὰ διαγωνισμοῦ εἰς φοιτητὰς ἀδιακρίτως Σχολῆς, 2) Νικ. Βλάχου, εἰς φοιτητὰς Φιλοσοφικῆς διὰ διαγωνισμοῦ, 3) Κ. Γεροστάθη, εἰς φοιτητὴν Θεολογικῆς, Φιλοσοφικῆς ἢ Φυσικομαθηματικῆς ἐξ Ἄρτης καταγομένου διὰ διαγωνισμοῦ, 4) Ι. Κονδούλη, ἡ Θεολογικῆ Σχολῇ ἀπονέμει κατ' ἔτος βραβεῖον ἐκ τοῦ κληροδοτήματος εἰς τὸν κατὰ τὰς ἐξετάσεις ἀριστεύοντα, 5) Κ. Κριεζῆ, πρὸς ἀποστολὴν, εἰ δυνατόν, εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν νέων ἐκ τῶν νήσων Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, ἡλικίας ἕως τῶν 27 ἐτῶν ἐφιεμένων εὐρυτέρων σπουδῶν, ἐκ τῶν καλυτέρων διδασκτρῶν ἢ καὶ πτυχιούχων τῆς Ἱατρικῆς καὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς, κατόχων μιᾶς ξένης γλώσσης (Ἀγγλικῆς ἢ Γαλ-

λικής). Οἱ νέοι οὗτοι πρέπει νὰ εἶναι κάλλιστοι τὰς γνώσεις, ὑγιεῖς τὸν νοῦν, τὴν ψυχὴν, τὸ σῶμα καὶ νὰ ἐπιτύχωσι εἰς διαγωνισμόν, 6) **Ι. Λαμπρίδου**, βοήθημα χρηματικὸν ὑπὲρ ἀπόρων φοιτητῶν Ἰατρικῆς διὰ τὴν ἀγορὰν βιβλίων μετ' ἔγκρισιν τῆς Σχολῆς, 7) **Μιχ. Λιβαδᾶ**, βοήθημα διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἢ περιθαλαψιν ἀπόρων φοιτητῶν Θεολογίας, 8) **Θ. Μανούση**, χρηματικὸν βοήθημα κατὰ μῆνα εἰς δύο παῖδας ἐκ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἐξ ὧν ὁ εἷς, εἰ δυνατὸν ἐκ τῆς πατρίδος του Σιατίστης, ἵνα σπουδάσωσι ἐν Ἀθήναις, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ Γυμνασίου καὶ περατώσωσι τὰς σπουδὰς τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ προτιμῶνται οἱ ὑποσχόμενοι νὰ σπουδάσωσι τὴν Φιλολογίαν καὶ Θεολογίαν, 9) **Γ. Μαυροκορδάτου**, ἀπονέμεται ὑποτροφία, κατόπιν διαγωνισμοῦ εἰς φοιτητὴν τῆς Θεολογίας ἀριστεύοντα κατὰ τὰς ἐξετάσεις, 10) **Σπ. Μπαλτατζῆ**, τὸ Πανεπιστήμιον ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐκ κληρονομικῆς μοίρας ἐκ τῆς περιουσίας **Σ. Μπαλτατζῆ** δέχεται ἄνευ πληρωμῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἓνα φοιτητὴν ἐκ **Συρράκου**, 11) Ἀντωνίου Παπαδάκη, ὑποτροφίαι εἰς δέκα φοιτητὰς ἀσχέτως Σχολῆς, εἰς Πελοπόννησιος, εἰς Ἡπειρώτης, εἰς Θεσσαλός, εἰς Μακεδόν, εἰς Θράξ, εἰς Ἑπτανήσιος, εἰς Ἀθηναῖος καὶ τρεῖς Κρήτες, αἱ δὲ ὑποτροφίαι χορηγοῦνται κατόπιν ἐπιτυχίας εἰς διαγωνισμόν διενεργούμενον καθ' ἕκαστον ἔτος, 12) Ἀγγελικῆς Παπάζογλου, ὑποτροφία ἐπὶ τετραετίαν εἰς φοιτητὴν Θεολογίας, Φιλοσοφικῆς ἢ Φυσικομαθηματικῆς ἄπορον ἀριστον εἰς τὰ γράμματα, τὸ ἦθος καὶ ἀποφοιτήσαντα τοῦ Γυμνασίου Ἰωαννίνων, 13) **Μαρίας Ράδου**, ὑποτροφία εἰς φοιτητὰς τῆς Φιλοσοφικῆς κατόπιν διαγωνισμοῦ ἐκ τῶν καταγομένων ἐκ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων καὶ Ἡπείρου, 14) Ἰωάννου Σφογγοπούλου, διὰ διαγωνισμοῦ εἰς ὑπότροφος ἄπορος ἐκ **Πορταριάς**, 15) **Ἰ. Κοντολέοντος**, ὑποτροφία διὰ διαγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν ἀριστευσάντων τριτοετῶν φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς πρὸς περάτωσιν τῶν σπουδῶν τῶν εἰς Εὐρώπην.

Διαγωνίσματα 1) Ἀδελφῶν Παπαστράτου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐπαμ. Παπαστράτος», βραβεῖον 10.000, ὑπερ θὰ ἀπονέμεται ἀνά διετίαν καὶ ἐπὶ πέντε συνεχεῖς διετίας ὑπὸ τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς εἰς τὴν καλλιτέραν πρωτότυπον διδακτορικὴν διατριβὴν ἐπὶ μαθηματικῷ θέματι, 2) **Παντιᾶ Ράλλη**, χρηματικὸν ἀριστεῖον εἰς ἀριστεύσαντα φοιτητὴν καὶ περιερχόμενον ἐκ περιτροπῆς εἰς ἀπάσας τὰς Σχολὰς τοῦ Πανεπιστημίου, 3) **Κ. Κόντου**, βράβευσις διατριβῆς ἐπὶ φιλολογικῷ θέματι, ὀριζομένου ὑπὸ τριμελοῦς ἐκ Καθηγητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἐπιτροπείας, 4) **Κοσκορτζεῖον**, (Ἱστορικόν) τὸ ἐκ μερισμάτων πέντε μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς συγκεντροῦμενον ποσὸν ἀνά πενταετίαν διατίθεται διὰ τὴν βράβευσιν διατριβῆς οἰασδήποτε ἐπιστήμης ἢ καὶ καλῆς τέχνης, τοῦ θέματος ὀριζομένου ἐλευθέρας ὑπὸ τῆς Συγκλήτου, 5) **Σγούτειον** (Νομικόν) ὁ **Λ. Σγούτας** διὰ τῆς διαθήκης του ὥρισε διαγώνισμα πρὸς συγγραφὴν διατρι-

βῆς περι θεσμοῦ τινος τοῦ Ρωμαϊκοῦ ἢ Βυζαντινοῦ Δικαίου καὶ περι τοῦ Ἄρχαίου Ἀθηναϊκοῦ· εἰς τὸν Σύγγραφά ἀπονέμεται χρηματικὴ ἀμοιβή· τὸ θέμα, ἢ ἐπ' αὐτοῦ κρίσις, ἢ χρηματικὴ ἀμοιβὴ κλπ. καθορίζονται ὑπὸ τῆς Νομικῆς Σχολῆς, 5) Γεωργίου Χατζηδάκη, (Φιλολογικόν)· ἀνά διετίαν προκηρύσσεται διαγώνισμα ὑπὸ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς πρὸς βράβειον γλωσσολογικῆς πραγματείας, προαγωγῆς τὴν συστηματικὴν ἔρευναν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω διὰ διαφορῶν Νόμων προεβλέπετο ἢ ἀπὸ τῶν διδάκτρων καὶ ἐξετάστρον ἀπαλλαγὴ διαφορῶν κατηγοριῶν φοιτητῶν. Διὰ τοῦ ἄρθρου 17 παρ. 6 Ν.Δ. 3974)1959, ἀπηλλάσσοντο τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τελῶν ἐγγραφῆς οἱ ἄποροι φοιτηταί, οἱ λαμβάνοντες κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις βαθμὸν «Λίαν καλῶς» καὶ ἄνω, 2) ἀπηλλάσσοντο τῶν διδάκτρων οἱ ἄποροι φοιτηταί ἐξ ἑλληνικῶν κοινοτήτων τῆς Ἀλλοδαπῆς (Κύπρου, Τουρκίας, Ἀλβανίας, Ἀμερικῆς, Ρουμανίας), 3) θύματα πολέμου, ἀνάπηροι, ὀπλῖται καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, 4) ἀνάπηροι τῆς Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, 5) τὰ τέκνα τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασιπιστῶν τῆς Πολεμικῆς Διαθεσιμότητος καὶ Πολεμικῆς Ἀποστρατείας, 6) Τὰ τέκνα τῶν ἐν μονίμῳ διαθεσιμότητι Ἀστυνομικῶν Ὑπαλλήλων, 7) Τὰ τέκνα τῶν ἀναπήρων ἀξιωματικῶν τοῦ Ν. 2588)21, 8) τὰ τέκνα τῶν μετασχόντων τῶν Ἐθνικῶν ἀγῶνων ὀπλαρχηγῶν, 9) τὰ τέκνα τῶν Μακεδονομάχων, οὐ μόνον ἀρχηγῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ὀπλιτῶν, 10) οἱ πολύτεκνοι καὶ τὰ τέκνα τῶν πολυτέκνων, ἐφ' ὅσον λαμβάνουν κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις βαθμὸν «Λίαν Καλῶς», 11) φοιτηταί τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ὑπότροφοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων καὶ Ἀντιοχείας, ὑπήκοοι τῆς Αἰθιοπίας, Συρίας, Λιβάνου, Ἰσραὴλ καὶ Η.Π. Ἀμερικῆς, 12) φοιτηταί τοῦ Πανεπιστημίου ὑπότροφοι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐξ Οὐγκάντας, Κεντρικῆς Ἀφρικῆς, Αἰθιοπίας καὶ Κορέας, 13) οἱ κατὰ τὸν συμμαχοπολέμον κληθέντες εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ φοιτηταί ἐναντίον τῶν συμμαχοῦντων, οἵτινες συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι καὶ μετήχθησαν εἰς τὰς χώρας τοῦ Παραπετάσματος, 14) ἄποροι φοιτηταί ἀριστεύσαντες κατὰ τὰς ἀσκήσεις καὶ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις, 15) οἱ ἐν ἐνεργείᾳ μόνιμοι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ὡς καὶ οἱ πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ συνταξιούχοι, ἀπηλλάσσοντο τοῦ ἡμίσεος τῶν τελῶν, 16) οἱ Κληρικοὶ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπηλλάσσοντο τοῦ ἡμίσεος τῶν τελῶν. Τὰ διὰ τὰς ἀνωτέρω ἀτελείας ὀφειλόμενα ὑπὸ τοῦ Κράτους μέχρι τοῦ Παν. ἔτους 1962 - 63 ποσὰ ὑπερέβαινον τὰ 40.000.000 Δραχμῶν. Ἀπὸ τῆς 26 Νοεμβρίου 1963 ἐντολῇ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Γ. Παπανδρέου ἡ ἐγγραφὴ εἰς ἀπάσας τὰς Σχολὰς τοῦ Πιμίου γίνεται ἄνευ καταβολῆς διδάκτρων, τούτων καταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ Κράτους.

III

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1. Η ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ (1837 - 1937)

Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Συγκλήτου καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὁ πανηγυρικός ἑορτασμός τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ Πανεπιστημίου ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του. Πρὸς τοῦτο διὰ τοῦ Ν. Δ]τος ἀπὸ 21-7-1936 «Περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς ἑορτασμοῦ ἑκατονταετηρίδος τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου» καὶ τῶν ἐπακολουθησάντων τοῦτο Α.Ν. 180/1936, Ν.Δ. 21/30-6-1936 καὶ τῶν ἀπὸ 23-12-36/12-1-1937 «Περὶ ὀργανισμοῦ λειτουργίας ἐπιτροπῆς ἑκατονταετηρίδος κλπ.», καὶ 3/10-4-1937 «Περὶ ἐκδόσεως Γραμματοσήμου τῆς ἑκατονταετηρίδος κλπ.» διατ)των καθωρίσθησαν αἱ λεπτομέρειαι τῆς προπαρασκευῆς τῶν ἑορτῶν.

Συμφώνως πρὸς τὸ καταρτισθὲν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπίσημον πρόγραμμα τὴν 17ην Ἀπριλίου 1937 ὥραν 6 μ.μ. οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων Πανεπιστημίων συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν πρὸς ἐκλογὴν ρητόρων τῆς πρώτης ἡμέρας τῶν ἑορτῶν. Τὴν 8ην μ.μ. ἐπηκολούθησε φοιτητικὴ λαμπαδηφορία καὶ ἡ ἐπίσημος ἔναρξις τοῦ ἑορτασμοῦ ἐγένετο τὴν 18ην Ἀπριλίου ἡμέραν Κυριακὴν, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν.

Ἡ συρροὴ τόσοσιν μεγάλου ἀριθμοῦ ξένων ἀντιπροσώπων ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα καὶ γνωστότερα ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα τοῦ Κόσμου, ἢ ἀπὸ μακροῦ καλὴ καὶ ἐπιμελὴς ὀργάνωσις, τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Κράτους καὶ τῆς κοινῆς γνώμης ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου μας, τοῦ περικλείοντος μίαν ἔνδοξον ἱστορίαν ζωῆς καὶ δράσεως ἐπὶ ἓνα αἶθνα, συνετέλεσαν ὥστε αἱ ἑορταὶ νὰ προσλάβουν ἐξαιρετικὴν λαμπρότητα. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς τελετῆς, ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ, ἐτελέσθη δοξολογία εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν, χοροστατοῦσης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰς ἣν παρέ-

στησαν ἡ Σύγκλητος, οἱ Καθηγηταὶ καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων Πανεπιστημίων.

Περὶ ὥραν 10.30' ἤρχισεν ἡ προσέλευσις τῶν ἐπισήμων εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν, πρὸ τῆς 11ης προσήλθεν ὁ πρωθυπουργὸς Ι. Μεταξᾶς καὶ περὶ τὴν 11ην ὥραν προσήλθεν ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ διαδόχου Παύλου καὶ ἄλλων μελῶν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας.

Τὴν ἑναρξιν τῶν ἑορτῶν ἐκήρυξεν ὁ Βασιλεὺς ἀναγνώσας ἀπὸ τοῦ βήματος βαρυσήμαντον λόγον. Μεθ' ὃ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Κ. Γεωργακόπουλος ἐξεφώνησε σπουδαιότατον λόγον καὶ ἀκολούθως ὁ Πρύτανις Γρ. Παπαμιχαήλ ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικόν· ἐχαρακτήρισε τὸ Πανεπιστήμιον ὡς πρωτότοκον τέκνον τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους πρὸς τοὺς ἰδρυτὰς αὐτοῦ. Τιμώντες τὴν μνήμην των—εἶπεν—ἄς μακαρίσωμεν αὐτοὺς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ ἄς μεταδώσωμεν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἱεροῦ τούτου Ἔργαστηρίου τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης, εἰς τὸ Σύμπαν τὸ ἑλληνικὸν ρῖγος τῆς συναισθήσεως τῆς αἰωνίας ἡμῶν πρὸς αὐτοὺς ὀφειλῆς». Ἀκολούθως ἀνεφώνησεν «αἰωνία ἡ μνήμη» τοῦ ἰδρυτοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, τοῦ πρώτου Πρυτάνεως Κ. Σχινᾶ καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἀπαρτισάντων τὸ πρῶτον «Ἀκαδημαϊκὸν Συμβούλιον» καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ πρώτου Πανεπιστημιακοῦ ἔτους καθηγητῶν. «Πάντων συλλήβδην τῶν κατὰ τὸν πρῶτον Πανεπιστημιακὸν αἰῶνα διδαξάντων, εὐεργετησάντων καὶ μοχθησάντων ὑπὲρ τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ τῆς ἄλλης εὐκλείας τοῦ Πανεπιστημίου ἀειμνήστων προκατόχων».

Ἄπαντες οἱ παριστάμενοι ἠγέρθησαν καὶ ἐπανέλαβον τὸ ὑπὸ τῆς Φοιτητικῆς χορφῆς ψαλὲν τρις «αἰωνία ἡ μνήμη». Ἀκολούθως τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ὅστις ἐχαιρέτησεν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας, τὸ Πανεπιστήμιον, εἶτα δὲ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ξένων Πανεπιστημίων. Τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ἐγένοντο ἀθλητικαὶ ἐπιδείξεις φοιτητῶν ἐν τῷ Σταδίῳ, στεφθεῖσαι ὑπὸ πλήρου ἐπιτυχίας.

Τὴν 19ην Ἀπριλίου, συνεχιζομένων τῶν ἑορτῶν ἐν τῇ Μεγάλῃ αἰθούσῃ, γίνεται ἡ εἰς ἐπιτίμους διδάκτορας ἀναγόρευσις ξένων ἀντιπροσώπων· ὁ Πρύτανις ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τοὺς Κοσμήτορας. Πρῶτος ὁ Κοσμήτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς κ. Ι. Καλιτσουνάκης, ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὸ ψήφισμα τῆς Σχολῆς ἐκφωνεῖ τὰ ὀνόματα 59 ξένων ἀντιπροσώπων, οἵτινες ἀνηγορεύθησαν ἐπίτιμοι διδάκτορες. Ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τοῦ Κοσμήτορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Κ. Δυοβουνιώτου ἀνεκηρύχθησαν ἐπίτιμοι διδάκτορες 10 ξένοι καὶ ἡμέτεροι κληρικοὶ καὶ Καθηγηταί, ὑπὸ τοῦ Κοσμήτορος τῆς Νομικῆς Σχολῆς κ. Κ. Τριανταφυλλοπού-

λου άνεκηρύχθησαν έπίτιμοι διδάκτορες 25 ξένοι Καθηγηταί, ύπό τοϋ Κοσμήτορος τής 'Ιατρικής κ. Γ. Κοσμετάτου άνεκηρύχθησαν έπίτιμοι διδάκτορες 32 ξένοι Καθηγηταί και ύπό τοϋ Κοσμήτορος τής Φυσικομαθηματικής Σχολής άνεκηρύχθησαν 24 έπίτιμοι διδάκτορες ξένοι Καθηγηταί.

Μετὰ τήν τελετήν τοϋ Πανεπιστημίου και περι ώραν 11.30' έσχηματίσθη καταλλήλως ή πομπή τής Πρυτανείας και τών ξένων Καθηγητών διά τήν κατάθεσιν στεφάνου τοϋ Πανεπιστημίου εις τò μνημεϊον τοϋ 'Αγνώστου Στρατιώτου. Τόν στέφανον εκράτουν έπί κεφαλής τής πομπής δύο φοιτηταί. 'Ο στέφανος άπετελείτο από δύο κλώνους δάφνης συνηνωμένους διά κυανολεύκου ταινίας, έπί τής όποίας ύπήρχε με χρυσά γράμματα έπιγραφή «'Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον 1837-1937».

Τήν 4ην μ.μ. τής 19ης 'Απριλίου, συμφώνως με τò καταρτισθέν πρόγραμμα τοϋ έορτασμοϋ, έδόθη έπί τής 'Ακροπόλεως άλληγορική παράστασις τής 'Αθηνᾶς στεφούσης τήν πανεπιστημιακήν νεότητα.

Εις τήν τελετήν ταύτην, πλήν τών πανεπιστημιακών άρχών και τών ξένων άντιπροσώπων, παρέστησαν ή Α. Β. Υ. ό πρίγκιψ Γεώργιος μετὰ τής συζύγου του πριγκιπίσσης Μαρίας και τής θυγατρός των πριγκιπίσσης Εϋγενίας, ό Γάλλος ύπουργός τής Παιδείας κ. Ζάν Ζαί, οι ύπουργοί τής Παιδείας, τοϋ Τύπου και Τουρισμοϋ κ. Κ. Γεωργακόπουλος και Θ. Νικολοϋδης, μέλη τοϋ διπλωματικοϋ Σώματος, οι φοιτηταί και πλήθος άλλου εκλεκτοϋ κόσμου.

'Η τελετή ήρχισε διά τής έμφανίσεως από τής θύρας τοϋ όπισθοδóμου τοϋ Παρθενώνος 46 νεανίδων, ένδεδυμένων με λευκάς άρχαίας έσθήτας και πέπλους, έστεμμένων με δάφνην και φερουσών άνθη, αι όποϊαι εις δύο ομάδας έπροχώρησαν βαδίζουσαι ρυθμικώς, τή συνοδεία μουσικής ύποκρούσεως και έλισσόμεναι κατήλθον εις τήν άνωτέραν βαθμίδα τοϋ στυλοβάτου, όπου και παρετάχθησαν.

'Ακολούθως κόρη ύποδυόμενη τήν 'Αθηνᾶν, φέρουσα κράνος και τήν αϊγίδα, προσήλθε βραδέως, ακολουθουμένη ύπό έξ κορών, με άρχαϊαν ένδυμασίαν, κρατοϋσα χρυσοϋν στέφανον δάφνης.

Εις τόν κάτωθι τής δυτικής πλευράς τοϋ Παρθενώνος έλεύθερον χώρον ό φοιτητής τής νομικής Φ. Μητσόπουλος, πρό μικροϋ άρχαίου μαρμαρίνου βομοϋ, άπήγγειλεν άρχαϊστί τήν κάτωθι έπίκλησιν πρòς τήν θεάν :

«'Ηθέών Πανεπιστημίου λιταί αϊδ' έφ' έορτή άκρου από πτολιέθρου 'Αθηναίων μεδεούση.

Κέκλυθι, παρθένε Παλλάς, έμη πολιοϋχος 'Αθήνη!

ἐξ ἱερῆς πόλεως ὀρνήμεθ' εὐξόμενοι!

Γείνατο γάρ σε σοφὴν πρόμαχον θ' ἄμα μητίετα Ζεὺς,
τούνεκα πᾶσι βροτοῖς σὸν κλέος ἔστι μέγα.

Ἄλλὰ τόδ' ἄστυ φίλον τελέθει σοι ἔξοχον ἄλλων
πρὼν θ' ὄδε πετρήεις, ἦχι δόμους πυκινούς
δείματο, δαίδαλα τ' ἄλλα λεῶς ἀνέθηκε δαίφρων,
ἦδὲ σὲ χρυσεῖην καὶ τ' ἐλέφαντι καλῶ
παμφανόωσαν, ἄκοντα σάκκος τ' ἄραρε προέχουσαν,
θαῦμα βροτοῖσιν ἰδεῖν, τίε δὲ σ' ἐκπρεπέως
πομπαῖσιν θαλίαις τ' ἢ δ' ἄρνειῶν ἑκατόμβαις,
εὖστεφάνοις τε χοροῖς καὶ κρατεροῖς ἀέθλοις.
Τῷ σὺ γ' ἄμει βομένῳ χάριτας πόρες ἀγλαὰ δῶρα,
ἐν δ' ἔβαλες θυμὸν διψαλέον σοφίης,
ἠγορέην τε κράτος τε νόον τε φέριστον ἄν αἴαν·
καὶ τόθ' ὅσοι καρπὸν ἦσθιον εὐρυεδοῦς γαίης θαυμάζεσκον
ὀρῶντες θέσφατα ἔργα,
πολλὰ μάλ' ὧν αἴγλη οὐρανὸν εὐρὺν ἵκει,
εἶδον δῆτ' ἀγορὴν νημερτέα κυδιάνειραν
πηγνύσαν θεσμοὺς δημοσίους νεαλεῖς.

Εἶδον ὄνησίπολιν θέμιν εὐθύνομον τ' ἰδ' εἶσιν
ἱστορίην δ' ἄτρεκῆ ἀντὶ λάλων κολάκων.
Εἶδον ἀνήσυχον ἦτορ ἀπειρέσιον μενεαῖον
αἵτια καὶ γεννέθλην συνθεσίην τε μαθεῖν
ὄντων, φιλόσοφον δὲ Διὸς φρένα πάγχυ δαῆναι
ἦδὲ νόμους λογικῆς οὐρανόθεν κατάγειν.
Εἶδον ἀπὸ Βρομίου τελετῶν θρῶσκοντα θέητρα,
εὐχολὴν ζαθέην πᾶσιν βροτοῖσιν αἰεῖ.
Μαρμάρεον ζωοῖσι πέτρον τ' ἐναλίγκιον εἶδον
Μούσας τ' οἰκούσας Ἑλλάδα πᾶσαν ὁμῶς.
Τόφρα, δ' ἄρ' ἐξεφάνη τραγικῶν ἰδὲ κώμου ἄωτον,
ρητορικῆς, τεχνῶν, φιλοσόφου τε λόγου.
Ἄστυ δὲ σὸν καλὸν εὖχος ἄν Ἑλλάδα γ' εὐρυόδειαν.
Ἑλλάς δ' αὖ γαίης κόσμος ἦν ἀγλαός.
Τοίη ἐπίρροθος ἦσθ' αἰθ' ὄφελος ὅσσε φαεινὸ
μήποτ' ἀποσκεδάσαι Ἑλλάδος εὐρυχόρου.
Ἄλλὰ θεοῖς ἄδεν ἄλλα, Διὸς τ' ἐτελείετο βουλή
καὶ πότ' ὄλωλε φίλης Ἑλλάδος ἴσ' ἱερῆ.
Κάππεσε καρτερὰ τεῖχε, ἐπισχερῶ, ἦριπε δ' ἄστεα
δούπησαν κίονες, δούλιος ἦλθε χρόνος.

Ἐχδοδοπὸν γόνυ νῶτα πίεζε γένους θεοποιοῦ,
 προτροπάδην δὲ φύγον Μνημοσύνης θύγατρος.
 Καὶ νῦ ἄϊστον πάμπαν Ἀχαιοὺν ἀπώλετο φύλον,
 εἰ μὴ ἀεικελίην σέβαστο δουλοσύνην,
 Δεινὸν ὄρων ὄρουσεν ὀρέστερον ἤυτε θαῦμα,
 σμερδαλέη δ' ἰαχὴ καὶ κόναβος προχύθη
 Σαρματικῶν ἀπὸ ρῶν ἐς Κρήτην ἀμφικαλύψας
 γαῖαν καὶ πόντον, μαίνεται δὲ πτόλεμος.
 Δὴ τότε ἔλευθερίης ἀντειλεν ἀγακλυτὸν ἡμᾶρ
 καὶ τ' ἀνδροκτασίας ἔσχεθεν ἔπτ' ἐτέων.

Ἔνθεν ἔλευθερίης εἰρήνης τε κλυτὰ ἔργα
 κραινομεν εἶν ἑκατὸν ἡδυπόνοις ἔτεσι,
 πάντ' ἄλλον καταμάρψαι ἐπεσσύμενοι προθέοντα
 ἐν προκοπῆς ἀέθλοις ἀμφιμάχοις ἐπὶ γῆς.
 Τεχνῶν δ' ἠδ' ἀρετῶν νέα τεύξαμεν ὑψηθέμεθλα
 δώματα καὶ ἰδρῶ δασιλέως χέομεν.

Ἡ που ἀγῶνας ὀρᾶς χαλεποῦς, πρόμολ' ὦδε βοηθός!
 Κλυθὶ μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη!
 ἔστι γὰρ εὐγενὴ κρήρος βαρὺς ἐκγενέτησι
 καὶ κέν ἀνὴρ ἐσθλὸς πατέρων δόξειε χερείων.
 Ἡμῖν δ' οὐ καλὰ ταῦτα, τὸ πάτριον εἰδόσι ρῆμα,
 αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων
 μὴδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, οἱ μεγ' ἀριστοί.

Ἡ ἐπὶ κλησις αὕτη, συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἀρχαιολογίας Δ. Κεραμοπούλου, ἔχει ἐν μεταφράσει ὡς ἑξῆς :

« Ἄκουσον, ὦ Παρθένε Παλλάς, πολιοῦχε μου Ἀθηνᾶ,
 ἐκ τῆς ἱερᾶς σου πόλεως ἐγειρόμεθα, διὰ νὰ ἐκφράσωμεν εὐχάς.
 Ἐπειδὴ σὲ ἐγέννησε σοφὴν καὶ πρόμαχον συγχρόνως ὁ πάνσοφος Ζεὺς,
 καὶ διὰ τοῦτο ἡ δόξα σου εἶναι μεγάλη εἰς ὅλον τὸν κόσμον.
 Ἄλλὰ ὑπὲρ πάντα τ' ἄλλα τὸ ἄστυ τοῦτο ἐδῶ σοι εἶναι ἀγαπητόν,
 καὶ ὁ πετρώδης οὗτος λόφος, ὅπου στερεοὺς ναοὺς ἔκτισε, καὶ πολλὰ
 [ἄλλα καλλιτεχνήματα ἀφιέρωσεν ὁ βαθυγνώμων λαὸς σου,
 καὶ σὲ δὲ τὴν ἰδίαν χρυσελεφαντίνην
 καὶ λαμπράν, κρατοῦσαν τὸ ἀκόντιον καὶ τὴν ἀσπίδα, ἐτεχνούργησε,
 θέαμα θαυμάσιον δι' ὅλον τὸν κόσμον, καὶ σὲ ἐτίμα μεγαλοπρεπῶς
 διὰ πομπῶν καὶ συμποσίων καὶ θυσιῶν ἑκατοκομβῶν
 καὶ διὰ καλλιστεφάνων μουσικῶν χορῶν,
 καὶ δι' ἀγῶνων σωματικῆς ρώμης.
 Διὰ τοῦτο καὶ σύ, ἀνταποδίδουσα χάριν, ἔδωκες λαμπρὰ δῶρα,

ἐνέβαλες δὲ ψυχὴν διψαλέαν σοφίας
 καὶ ἀνδρείαν καὶ ῥώμην καὶ νοῦν κράτιστον.
 Καὶ τότε ὅσοι ἔτρωγον τὸν καρπὸν τῆς ἀπεράντου
 γῆς ἐθαύμαζον βλέποντες τὰ ὑπέροχα κατορθώματα,
 τὰ πολυάριθμα, τῶν ὁποίων ἡ δόξα φθάνει εἰς τὸν οὐρανόν!
 Εἶδον δηλαδὴ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου
 τὴν ἀνιχνεύουσαν τὴν ἀλήθειαν καὶ δοξάζουσαν τοὺς ἄνδρας
 νὰ συγκροτῆ νέους πολιτικούς θεσμούς
 Εἶδον τὴν σώζουσαν τὰς πόλεις δικαιοσύνην ἰσόνομον καὶ εὐθείαν,
 φιλαλήθη δ' ἱστορίαν ἀντὶ φλυάρων κολάκων.
 Εἶδον ψυχὰς ἀνησύχους, ποθοῦσας ἀπειρώς
 νὰ ἐννοήσωσι τὰ αἷτια καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν σύνθεσιν
 τῶν ὄντων, καὶ νὰ μάθωσι τελείως τὴν φιλόσοφον διάνοιαν τοῦ Διός,
 καὶ νὰ καταβιάζωσιν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τοὺς νόμους τῆς λογικῆς.
 Εἶδον ἐκ τῶν τελετῶν τοῦ Διονύσου νὰ ἐκπηδᾷ τὸ θέατρον,
 καύχημα καὶ χάριμα τῶν ὀφθαλμῶν πάντοτε πανταχοῦ.
 Εἶδον προσέτι τὸ μάρμαρον νὰ λαμβάνη
 μορφὴν ὁμοίαν πρὸς τοὺς ζῶντας
 καὶ σύμπασαν τὴν Ἑλλάδα νὰ εἶναι πατρὶς τῶν Μουσῶν.
 Τότε δέ, ὡς γνωστόν, ἀνεφάνη τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς τραγωδίας,
 τῆς κωμωδίας, τῆς ρητορικῆς, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας.
 Τὸ δὲ ἄστυ σου ἦτο ὄραϊον καύχημα ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν
 καὶ ἡ Ἑλλὰς πάλιν λαμπρὸν κόσμημα τοῦ κόσμου...
 Τοιαύτη βοηθὸς ἦσο σύ. Εἶθε τοὺς λαμπροὺς σου ὀφθαλμοὺς
 νὰ μὴν εἶχες ἀποστρέψει ἀπὸ τὰς ἑλληνικὰς χώρας.
 Ἄλλὰ οἱ θεοὶ ἀπεφάσισαν ἄλλα, ἔγινε δὲ τὸ θέλημα τοῦ Διός,
 καὶ κάποτε συνετρίβη ἡ ἱερὰ δύναμις τῆς ἀγαπητῆς Ἑλλάδος.
 Κατέπεσαν τὰ ὄχυρά τείχη τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο,
 ἤρειπώθησαν δὲ αἱ πόλεις, ἐδοῦπησαν κρημισθέντες οἱ κίονες,
 καὶ ἦλθε ὁ χρόνος δουλείας.
 Τοῦ ἐχθροῦ τὸ γόνυ ἐπίεξε τὰ νῶτα τοῦ λαοῦ τοῦ γεννήσαντος θεοῦς
 καὶ ἔφυγον προτρόπαδην αἱ θυγατέρες τῆς Μνημοσύνης.
 Καὶ θὰ εἶχεν ἀπολεσθῆ τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων τελείως ἄφαντον,
 ἐὰν δὲν ἀπετίνασσε τὴν ἐπονείδιστον δουλείαν.
 Μὲ ἄγριον τὸ βλέμμα ἐξηγέρθη ὅπως τὰ θαύματα τῶν δασῶν
 καὶ τῶν ὀρέων, τρομερὸς δὲ ἀλαλαγμὸς καὶ πάταγος ἀντήχησεν
 ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς τῆς Βεσσαραβίας μέχρι τῆς Κρήτης,
 καλύψας τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ἐμαίνετο δὲ ὁ πόλεμος.
 Τότε ἐπὶ τέλους ἀνέτειλε τῆς Ἐλευθερίας ἡ ἔνδοξος ἡμέρα
 καὶ ἐσταμάτησε τὴν ἑπταετῆ ἀνθρωποκτονίαν.

Ἐκτοτε τὰ ἐνδόξα ἔργα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εἰρήνης ἐπιτελοῦμεν ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη πλήρη εὐχαρίστου ἀσχολίας, σπεύδοντες νὰ καταφθάσωμεν πάντα ἄλλον προτρέχοντα ἡμῶν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς προόδου, τὸν ὁποῖον ἀγωνίζεται ὁ κόσμος. Ἐκτίσαμεν δὲ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἀρετῶν ἰσχυρὰ καθιδρύματα, καὶ σπονδὰς ἰδρωτὸς ἀφθόνως χύνομεν.

Βεβαίως νὰ βλέπῃς τὸν δύσκολον ἀγῶνα μας· ἔλθῃ βοηθὸς μας!

Ἄκουσόν μου τέκνον τοῦ Αἰγιούχου Διός, Ἄτρυτῶνη!

Διότι ἡ εὐγενὴς καταγωγὴ εἶναι κληρονομία βαρεία διὰ τοὺς ἀπογόνους, εἶναι δὲ δυνατόν καὶ ἄριστος ἄνθρωπος νὰ φανῇ κατώτερος τῶς προγόνων.

Εἰς ἡμᾶς δὲ τοιαύτη κρίσις δὲν φαίνεται πρέπουσα ἐπειδὴ

γνωρίζομεν τὸ πατροπαράδοτον ρητὸν

πάντοτε νὰ ἀριστεύωμεν καὶ νὰ ὑπερέχωμεν τῶν ἄλλων

καὶ νὰ μὴν καταισχύνωμεν τὸ γένος τῶν προγόνων μας,

οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν ἀνυπέρβλητοι».

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκκλήσεως, ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, παρέδωσε τὸν χρυσοῦν δάφνινον στέφανον εἰς δύο τῶν ἀκολουθῶν της, αἱ ὁποῖαι καὶ ἀφῆκαν τὸν στέφανον εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ Παρθενῶνος, ἐνῶ ἄλλαι παρθένοι κατέθετον πρὸ τῶν ποδῶν τῆς θεᾶς, τὰ παρ' αὐτῶν κομισθέντα ἄνθη. Μὲ μουσικὴν ὑπόκρουσιν πάντοτε, ἡ θεὰ εἰσηλθε καὶ πάλιν εἰς τὸν ναόν, ἐνῶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι διὰ ρυθμικῶν ἐξελιξέων, ἀπὸ βαθμίδος εἰς βαθμίδα, ἠκολούθησαν τὴν ἀπερχομένην θεάν.

Ἡ τελετὴ αὕτη, λιτὴ, σεμνὴ καὶ σύντομος ἄλλως τε, εἰς τὸ κλασσικὸν ἐκεῖνο καὶ εὐγενὲς πλαίσιον τοῦ προστυλίου τοῦ Παρθενῶνος, ὑπῆρξε μία ὠραία ἀναβίωσις τῶν ἀρχαϊκῶν πομπῶν, καὶ ἐγένετο δεκτὴ μετ' ἀνεπιφυλάκτου ἐπιδοκιμασίας ὑπὸ τῶν παρισταμένων.

Τὴν ἐσπέραν παρετέθη ὑπὸ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων γεῦμα εἰς τοὺς ξένους ἀντιπροσώπους εἰς τὸ «Ἀκροπόλ Παλλάς».

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, ὁ δήμαρχος Ἀμβρ. Πλυτᾶς ἐξεφώνησε λόγον.

(Ἐκ τῆς ἐφημερίδος «ἡ Πρωΐα» τῆς 20 Ἀπριλίου 1937)

Ἐπηκολούθησαν πλεῖσται εἰσέτι ἑορταστικαὶ ἐκδηλώσεις, καὶ αἱ ἑορταὶ τῆς Ἐκατονταετηρίδος ἔληξαν τὴν 24ην Ἀπριλίου δι' ἐκδρομῆς εἰς τὸ Σούνιον, δεξιώσεως τῶν ἀντιπροσώπων ἐν τοῖς Ἀνακτόροις ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ ἀποχαιρετιστηρίου δεῖπνου ὑπὸ τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς ἑορτασμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος.

Τό, συμφώνως τῷ ἀπὸ 3-10/4/1937 Διατάγματι, ἐκδοθὲν ἀναμνηστικὸν γραμματόσημον ἔφερε τὴν παράστασιν τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ Γκούζη, κλά-

σεως τριῶν δραχμῶν, ἐτέθη δὲ εἰς κυκλοφορίαν τὴν 17ην Ἀπριλίου 1937 μέχρι τῆς 31ης Μαΐου 1937.

2. Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ 1940 - 41 ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗΝ

Κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον ἐπετάχθησαν ἅπαντα σχεδὸν τὰ παραρτήματα τοῦ Πανεπιστημίου διὰ διαφόρους σκοπούς, ὑπέστησαν δὲ ἐκ τῆς ἐπιτάξεως μεγάλας βλάβας ἐκ διαρπαγῶν, καταστροφῆς πολυτίμων ὀργάνων, χημικῶν οὐσιῶν κ.λ.π.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Κατοχῆς καὶ τῆς δουλείας αἱ Πανεπιστημιακαὶ ἀρχαὶ μετὰ θάρρους, ἀψηφοῦσαι πάντα κίνδυνον καὶ συνεργαζόμεναι πολλάκις καὶ μὲ ἐκπροσώπους ἄλλων πνευματικῶν ἰδρυμάτων, διεμαρτυρήθησαν ἐπανεπιλημμένως καὶ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως διὰ τὰς ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ἐκτελούμενας ἀνηκούστους ὠμότητας καὶ εἰργάσθησαν τὸ κατὰ δύναμιν καὶ πολλάκις τελεσφόρως πρὸς ἀπελευθέρωσιν καὶ σωτηρίαν καθηγητῶν, ὑπαλλήλων, φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλων προσώπων. Ὅτε δὲ ἡ Ὀλομέλεια τῶν Καθηγητῶν ἐκλήθη νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου διὰ νὰ ἀκούσῃ τὸν Γερμανὸν προϊστάμενον τῆς δικαστικῆς ὑπηρεσίας τῶν στρατευμάτων κατοχῆς, ζητοῦντα οἶονεὶ ν' ἀπολογηθῆ διὰ τὰ συμβάντα ἔκτροπα ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ κατὰ τὸν ἑορτασμὸν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν τῆς πρώτης τοῦ ἔτους 1942, καθ' ὃν κατεκρημνίσθησαν καὶ κατεθρυματίσθησαν αἱ προτομαὶ τῶν ἡρώων τοῦ 1821 αἱ κοσμοῦσαι τοὺς ἐξώστας τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἡ αἴθουσα μετεβλήθη εἰς αἴθουσαν ἀκολασίας καὶ ὀργίων δι' ἃ ἐξηγέρθη σύσσωμος ἡ κοινὴ γνώμη, ἡ ὀλομέλεια τῶν Καθηγητῶν συμπεριφέρθη κατὰ τὸν ἀξιοπρεπέστερον τρόπον, ἐπιδείξασα παγερὰν ἀδιαφορίαν καὶ περιφρόνησιν πρὸς τὸν ρήτορα, οὐδενὸς ἐγερθέντος κἄν κατὰ τὴν εἴσοδον καὶ ἀποχώρησίν του, παρ' ὅλην τὴν ἐπαπειλουμένην σύλληψιν ὄλων τῶν Καθηγητῶν. Διὰ τὸ γεγονός τοῦτο σύσσωμος ἡ Ἱατρικὴ Σχολὴ παρουσιάσθη πρὸς τὸν τότε προϊστάμενον τῆς Κυβερνήσεως Καθηγητὴν Λογοθετόπουλον καὶ ἐζήτησε ἀπὸ τοῦτον νὰ παραιτηθῆ εἰς ἐνδειξιν διαμαρτυρίας.

Ὁ τότε πρύτανης Γ. Μπαλῆς ἀπέστειλε πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως τὸ κάτωθι ἔγγραφον δι' οὗ ἐξεφράζετο ἡ ἔντονος διαμαρτυρία τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τὰς γενομένας ἐν τῇ αἰθούσῃ τελετῶν ἀσχημίας:

«Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως
καὶ τὸ Σὸν Ἑπουργεῖον Ὀρησκευμάτων καὶ
Ἐθνικῆς Παιδείας.

Ἀξιότιμε Κύριε Πρόεδρε,

Ὡς εἶναι ὑμῖν γνωστὸν ἡ μεγάλη αἴθουσα τῶν τελετῶν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ἐπετάχθη πρὸ μηνὸς ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς, ὡς δικαιολογία δὲ τῆς ἐπιτάξεως ἐφέρετο ὅτι ἡ αἴθουσα προορίζεται διὰ δύο ἐσπερινὰς ἑορτάς. Τὸ Πανεπιστήμιον, κατόπιν ἐντολῆς ὑμῶν πρὸς τὴν Πρυτανείαν, οὐδεμίαν ἀντέταξεν ἀντίρρησην εἰς τὴν κατάληψιν ταύτην, διότι ἐπίστευεν ὅτι κατὰ τὰς δύο ταύτας ἐσπερινὰς ἑορτάς ἡ χρῆσις τῆς μεγάλης αἰθούσης θὰ ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὴν ἐπιβαλλομένην σεμνότητα τοῦ χώρου.

Ἀντὶ τούτου τόσον κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 23ης ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 31ης τοῦ λήξαντος μηνὸς καὶ ἔτους ἔλαβον χώραν γεγονότα, ἅτινα ἀπετέλεσαν ὕβριν πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον. Διότι ὄχι μόνον ἡ αἴθουσα μετετρέπη εἰς ταβέρναν φαγητοῦ καὶ ἀκρατήτου οἰνοποσίας, ὄχι μόνον χοροὶ ἐξετελέσθησαν ἀπὸ ὄρχηστρίδας, ἐπὶ τοῦτο προσκληθείσας καὶ ἄσματα ἀπηγγέλθησαν, ὄχι μόνον διάφοροι ἄλλαι ἀσχημῖαι συνέβησαν καὶ ἄσεμνοι λόγοι ἀπηγγέλθησαν, ἀλλ' ἐν τέλει οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ φιλοξενούμενοι ἐξελθόντες εἰς τὸν δυτικὸν ἐξώστην τοῦ Πανεπιστημίου κατεκρήμνισαν ὅλας τὰς μαρμαρίνας προτομάς, αἵτινες πεσοῦσαι κατὰ γῆς ἀπὸ τοιοῦτου ὕψους μετεβλήθησαν εἰς συντρίμματα.

Τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, Κύριε Πρόεδρε, κατάπληκτον πρὸ τῶν γεγονότων τούτων ἐξαιτεῖται παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως νὰ διαβιβασθῇ ἡ ἔντονος αὐτοῦ διαμαρτυρία πρὸς τὰς ἀνωτάτας κορυφὰς τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Τὸ Πανεπιστήμιον συναισθανόμενον τὸ μέγεθος τῆς προσβολῆς ἐκ τῶν διαπραχθέντων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λησμονήσῃ ἐν τῷ μέλλοντι μίαν τόσον βαρεῖαν ὕβριν.

Μετὰ τιμῆς.

Ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Γ. ΜΠΑΛΗΣ

3. Η ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΑΓΩΝΑ

Ἄλλὰ καὶ κατὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἔθνους διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Κύπρου τὸ Πανεπιστήμιον, συνεχίζον τὰς ἐνδόξους παραδόσεις του, ἐπεδειξατο ἐξαιρετικὴν πρωτοβουλίαν καὶ δραστηριότητα.

Μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν τότε Πρύτανιν αὐτοῦ Ἄπ. Δασκαλάκην ἐθεώρησεν ὅτι ὄφειλε νὰ ἡγηθῆ ἀγῶνος πνευματικοῦ πρὸς συμπαράστασιν τοῦ ἀγωνιζομένου ἔθνους.

Ὡς ἐν τῇ ἐκθέσει πεπραγμένων τοῦ Πρυτάνεως τοῦ ἔτους 1953 - 54 Ἄπ. Δασκαλάκη ἀναφέρεται (σελίς 92 κ. ἐπ.) «Κληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως τῇ 19ῃ Μαΐου 1954 ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Καθηγητῶν ἐνέκρινε ψήφισμα διὰ τοῦ ὁποίου» 1) «Διεκήρυξε τὴν ἑλληνικότητα τῆς Κύπρου ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, 2) Ἀπεκήρυξε ὡς ἱστορικῶς ἀστήρικτα καὶ ἠθικῶς ἀπαράδεκτα τὰ προβαλλόμενα ἐπιχειρήματα πρὸς συνέχισιν τῆς ξένης κυριαρχίας ἐπὶ τῆς Κύπρου, 3) Ἐπεδοκίμασε καὶ υἱοθέτησε τὴν ἀξίωσιν τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς ξένης κυριαρχίας, 4) Κατεδίκασε τὰ κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας μέτρα τῆς ἀγγλικῆς διοικήσεως Κύπρου, ὡς παραβιάζοντα τὰ στοιχειώδη δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου...» Διὰ τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος ἡ Γεν. Συνέλευσις ἀπεφάσισε, ἐξουσιοδοτήσασα πρὸς τοῦτο τὸν Πρύτανιν, ὅπως ἀπευθύνῃ...

«1) Χαιρετιστήριον ψήφισμα πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Κύπρου δι' οὗ νὰ ἐκφράζωνται τὰ συγχαρητήρια τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διὰ τὴν ἐμμονὴν του εἰς τὰ ἔθνικα του ἰδεώδη... 2) Ψήφισμα πρὸς πάντα τὰ Πανεπιστήμια τοῦ κόσμου, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἐκτίθεται τὸ δίκαιον πρὸς αὐτοδιάθεσιν τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου... 3) Καταγγελίαν εἰς τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη καὶ εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου παρὰ τῇ Εὐρωπαϊκῇ Ἐνώσει τοῦ Στρασβούργου διὰ τὰ μέτρα τῆς ἀγγλικῆς διοικήσεως ἐν Κύπρῳ κατὰ τῆς ἑλληνικῆς Παιδείας, 4) Ἐκκλησίαν πρὸς τὸν πνευματικὸν Κόσμον τῆς Μεγάλης Βρετανίας... ὅπως διαδηλώσῃ δημοσίᾳ καὶ ὑπερασπίσῃ τὸ ἱερὸν καὶ ἀπαράγραπτον δικαίωμα τοῦ Λαοῦ τῆς Κύπρου πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ πάσης ξένης κυριαρχίας καὶ πρὸς αὐτοδιάθεσιν, 5) Ψήφισμα πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ ὁποῖον νὰ διακηρῦσσεται ἡ ἀμετάτρεπτος ἀπόφασις τοῦ Πνευματικοῦ Κόσμου τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἀγωνισθῆ δι' ὅλων τῶν μέσων πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς ξένης κυριαρχίας καὶ ἔθνικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου...».

Τὰ ἀνωτέρω ψηφίσματα συνταχθέντα ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως καὶ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Συγκλήτου ἀπεστάλησαν πρὸς οὓς ἀπηυθύνοντο. Τὸ πρὸς

τὰ Πανεπιστήμια ψήφισμα ἐδημοσιεύθη Ἑγγλιστί, Γαλλιστί, Γερμανιστί καὶ Ἰσπανιστί εἰς χιλιάδας ἀντιτύπων καὶ ἀπεστάλη εἰς τὰ Πανεπιστήμια καὶ Ἀνώτατα Πνευματικὰ Ἰδρύματα ὄλων τῶν χωρῶν (ἅπαντα τὰ ἐγκριθέντα ψήφισμα καὶ ἀποσταλέντα ἔγγραφα βλέπε ἐν ἐκθέσει πεπραγμένων Πρυτάνεως Α. Β. Δασκαλάκη Παν. Ἔτους 1953-54).

Τὴν 15ην Αὐγούστου συνεκροτήθη Φοιτητικὸν συλλαλητήριον διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν τάξιν τοῦ ὁποίου ἀνέλαβε προσωπικῶς πᾶσαν εὐθύνην ὁ Πρύτανις. Τὴν πρωΐαν τῆς ἀξιωμανημονεύτου ἐκείνης ἡμέρας συνεκεντρώθησαν εἰς τὸν πρὸ τῶν Προπυλαίων τοῦ Πανεπιστημίου χῶρον ὑπὲρ τὰς πέντε χιλιάδας σπουδασταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πάντων τῶν λοιπῶν Ἀνωτάτων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων. Τὸ ἱερὸν λάβαρον τοῦ Πανεπιστημίου ἐξήλθε τὴν πρωΐαν ἐκείνην διὰ πρώτην φορὰν ἐκ τῆς αἰθούσης τελετῶν καὶ ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῆς σπουδαζούσης νεότητος, πρὸς καθαρῆσιν τοῦ νέου Ἑθνικοῦ ἀγῶνος. Ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς Φιλαρμονικῆς παιανίζουσης Ἑθνικὰ Ἐμβατήρια, ἡγουμένου τοῦ Πανεπιστημιακοῦ λαβάρου, περιστοιχιζομένου ὑπὸ τῶν σημαίων τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων, προπορευομένου τοῦ Πρυτάνεως ἐν μέσῳ πολλῶν Καθηγητῶν καὶ ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν, ἡ ἑλληνικὴ νεότης ἐν παρατάξει ὠδευσε πρὸς τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου. Ἐκεῖ ἀφοῦ κατετέθη στέφανος εἰς μνήμην τῶν ἡρώων τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας, ἡ ἑλληνικὴ νεότης γονυπετῆς ἐπανελάβε τὸν ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως ἀπαγγελθέντα ὄρκον, «ὅτι θὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα μέχρι τῆς ὀριστικῆς ἀπαλλαγῆς τῆς Κύπρου ἐκ τοῦ ξένου ζυγοῦ καὶ ὅτι μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν θὰ παύσῃ νὰ τρέφῃ ἄσπονδον μῖσος κατὰ τοῦ ξένου δυνάστου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ». Ἀκολούθως ἡ Πανεπιστημιακὴ Πομπὴ ἐν μέσῳ ἀπεριγράφτου ἐνθουσιασμοῦ καὶ δακρύων συγκινήσεως τοῦ συγκεντρωμένου πλήθους ἐπέστρεψε εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Πανεπιστημίου, ὁπόθεν ὁ Πρύτανις ἐξεφώνησε λόγον διὰ τοῦ ὁποίου ἐκήρυξε τὸν ἀγῶνα τοῦ ἔθνους πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Κύπρου ἐκ τῆς ξένης καταδυναστεύσεως.

Ἐντολῇ τῆς Κυβερνήσεως ὁ Πρύτανις Ἀ. Δασκαλάκης μετέβη εἰς Ἑνωμένης Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς πρὸς διαφώτισιν τοῦ πνευματικοῦ κόσμου ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος. Ἐπεσκέφθη περὶ τὰς 25 μεγάλας Ἀμερικανικὰς πόλεις καὶ ἐξήκοντα μεγάλα Πανεπιστήμια, πρὸς ἃ ἐπέδωκε προσωπικῶς τὸ ψήφισμα τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τὴν Κύπρον καὶ ἐξέθεσε προφορικῶς τὸν ἀγῶνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν αὐτοδιάθεσιν.

Β'.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

I
Ο ΠΡΩΤΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἄριθ. 86

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 31 Δεκεμβρίου 1836

ΔΙΑΤΑΓΜΑ
ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ο Θ Ω Ν
Ε Λ Ε Ω Θ Ε Ο Υ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διὰ τοῦ ἀπὸ 6 (18) Φεβρουαρίου 1834 νόμου ἐκανονίσαμεν ἤδη τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα μετὰ ταῦτα ἐβάλαμεν εἰς ἐνέργειαν καὶ τὰ πρὸς ἀνωτέραν μὲν ἐκπαίδευσιν προσδιορισμένα ἀρμόδια εἰς τὴν παροῦσαν τοῦ τόπου κατάστασιν σχολεῖα καὶ γυμνάσια, εὐκολύνοντες οὕτω τὴν κτῆσιν τῶν παρασκευαστικῶν γνώσεων εἰς ὑψηλοτέραν ἐπιστημονικὴν μάθησιν. Ἐπιστάσης δὲ ἤδη τῆς ἐποχῆς πρὸς σύστασιν τοῦ πανεπιστημίου, υπερτάτου ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος, τὸ μὲν διότι ὑπάρχουσιν ἴσως ἤδη ἱκανοὶ ἀκροαταί, ἐφοδιασμένοι μὲ τὴν προκαταρκτικὴν παιδείαν, τὸ δὲ διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων διδασκάλων δύναται νὰ συμπληρωθῆ ἀπὸ τὰς συσταθείσας ἤδη σχολὰς τῆς Ἱατρικῆς καὶ Θεολογίας, ἀπὸ τοὺς ὀφείλοντας νὰ παραδίδωσιν ὑπαλλήλους τῶν ἀνωτέρω κλάδων τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τινὰς ἐκ τῶν μελῶν τῆς συσταθείσης ἤδη ἐπιστημονικῆς ἐταιρίας, ἡ δὲ

ἐνεστῶσα κατάστασις τοῦ ταμείου καθιστᾷ τέλος πάντων δυνατὴν τὴν τοιαύτην ἰδιαιτέραν δαπάνην· ἀκούσαντες τὴν διορισθεῖσαν ἐπιτροπὴν διὰ τὸν ὄργανισμόν τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως καὶ κατὰ πρότασιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμμ. τῆς Ἐπικρατείας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Α. Περὶ συστάσεως τοῦ πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 1.

Θέλει συστηθῆ δι' ὅλον τὸ κράτος Πανεπιστήμιον εἰς Ἀθήνας, καὶ ἀνοιχθῆ ἐπισήμως τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ πάσχα 1837.

Πρὸς μνήμην δὲ τοῦ Συστήσαντος αὐτὸ θέλει φέρει τὴν ἐπωνυμίαν «Πανεπιστήμιον τοῦ Ὁθωνος».

Ἄρθρον 2.

Τὸ πανεπιστήμιον τοῦτο σύγκειται ἀπὸ τέσσαρας σχολᾶς (facultés), δηλ.

Α) Τὴν τῶν γενικῶν ἐπιστημῶν, ὡς φιλοσοφίας, φιλολογίας, μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἰδίως δὲ χημείας φυσικῆς, ἀστρονομίας, τῶν διαφόρων μερῶν τῆς φυσικῆς ἱστορίας, γεωγραφίας, καταστατικῆς καὶ ἱστορίας μὲ τὰς βοηθητικὰς ἐπιστήμας αὐτῶν.

Β) Τὴν τῆς θεολογίας.

Γ) Τὴν τῆς ἰατρικῆς.

Δ) Τὴν τῶν νομικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν.

Τὸ πανεπιστήμιον ἐν γένει, δηλ. ἡ ἔνωσις ὅλων τῶν σχολῶν αὐτοῦ, ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν κατὰστημα χάριν τῆς ὑψηλοτέρας ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 3.

Ἐκάστη σχολῆ ἔχει ὀρισμένον ἀριθμὸν καθηδρῶν καὶ σχηματίζει καθ' ἑαυτὴν ἐπιστημονικὸν ἀνεξάρτητον σύλλογον λογίων, ἀδιαίρετον ὅμως ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ πανεπιστημίου καὶ μένοντα εἰς διηνεκὴ ὀργανικὸν μετ' αὐτοῦ σύνδεσμον.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ἐκάστης σχολῆς, ὡς καὶ ὁ τῶν πρωτίστων καθηδρῶν αὐτῆς, θέλει προσδιορισθῆ εἰς τὰς κανονικὰς αὐτῆς διατάξεις, ἔξαιρουμένης δὲ τῆς πρώτης ταύτης ἐποχῆς, τοῦ λοιποῦ μόνον οἱ τακτικοὶ καθηγηταὶ θέλουσιν εἶναι μέλη τῶν σχολῶν.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων θέλουσι δοθῆ εἰς τὰς σχολὰς καὶ ὅσοι εἰς τὸ μέλλον ἤθελον φανῆ ἀναγκαῖοι ἔκτακτοι καθηγηταί, εἰς δὲ τὴν σχολὴν τῶν γενικῶν ἐπιστημῶν καὶ οἱ ἀνήκοντες διδάσκαλοι διὰ τὰς ἰδίως ἀναγκαίας καθομιλουμένας γλώσσας, δι' ὥραίας τέχνας, καὶ διὰ πρακτικὰ ἀναγκαῖα ἀντικείμενα σπουδῆς, τὰ ὅποια πρέπει νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ πανεπιστήμιον.

Θέλουσι δὲ συστηθῆ καὶ καθέδραι διὰ τὰς ἀνωτέρας στρατιωτικὰς ἐπιστήμας.

Ἄρθρον 4.

Πρὸς ἀπαρτισμὸν τῶν ἀναγκαίων καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου δύνανται νὰ προσλαμβάνωνται εἰς τὰς διαφόρους σχολὰς καὶ διδάκτορες, οἵτινες ἀφοῦ ἐξετασθέντες θεωρητικῶς τε καὶ πρακτικῶς εἰς τὸν κλάδον τῆς σπουδῆς αὐτῶν καὶ ἔχοντες ἀπόδειξιν ὅτι ἀπήντησαν ἐξόχως ἢ τοῦλάχιστον ἄριστα, λάβωσι τοῦ προλύτου (δόκτορος) τὸ δίπλωμα, νὰ παραδίδωσιν εἰς τὸ πανεπιστήμιον ὄρισμένην τινὰ σειρὰν μαθημάτων, λαμβάνοντες τὰ δίδακτρα, ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ ἰδιαιτέραν τινὰ, ἀντιμισθίαν.

Κυρίως δὲ θέλουσιν ἐκλέγεσθαι ὡς τοιοῦτοι οἱ ἐπιτυχῶς φοιτήσαντες εἰς ξένα περίφημα πανεπιστήμια.

Ἄρθρον 5.

Τὸ πανεπιστήμιον θέλει λάβει τὰς αὐτῶ ἀναγκαίας ἐπιστημονικὰς συλλογὰς, καὶ τὰ λοιπὰ χρειώδη.

Εἰς διάθεσιν αὐτοῦ τίθενται ὅλαι αἱ δημόσιαι συλλογαί, ὁ κατάλογος τῆς ἱατρικῆς σχολῆς, καὶ αἱ συλλογαί τῶν ἐταιριῶν τῆς ἱατρικῆς καὶ φυσικῆς ἱστορίας. Θέλει δὲ ἀνυπερθέτως οἰκοδομηθῆ δι' αὐτὸ ἰδιαιτερον καὶ κατάλληλον οἰκοδόμημα.

Ἄρθρον 6.

Μέχρις ὅτου σύστηθῆ ἡ ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν ἢ ὅποια, ὡς σύλλογος λογίων, θέλει περιλάβει ἐν ἑαυτῇ καὶ καλλιιεργεῖ τὰς γενικὰς ἐπιστήμας, θέλει τὰς ἀναπτύσσει διὰ συζητήσεων καὶ ἐκτελεῖ διὰ τῶν συνεισφερόμενων δυνάμεων τῶν μελῶν αὐτῆς ὅσα ὑπερβαίνουν τὰς δυνάμεις ἐνὸς μόνου πεπαιδευμένου, οἱ καθηγηταί τοῦ πανεπιστημίου καὶ ἰδίως οἱ τῆς σχολῆς τῶν γενικῶν ἐπιστημῶν θέλουσι σπουδάσει νὰ ἀναπληρώσωσι προσωρινῶς τὴν ρηθείσαν ἀκαδημίαν, προετοιμαζόντες οὕτω τὴν μέλλουσαν αὐτῆς σύστασιν. Προσκληθέντες δὲ ἐν καιρῶ θέλουσι λάβει ἐνεργητικὰ καθήκοντα εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ἀκαδημίας. Τὸ πανεπιστήμιον

θέλει σχηματίζει καὶ συμβούλιον ἐκπαιδευτικόν, τὸ ὁποῖον ὡσάκις προσκαλεῖται θέλει καθυποβάλλει διὰ τῶν συνταττομένων ἐπὶ πλήρει ὄλων τῶν σχολῶν συνεδριάσει πρωτοκόλλων, τὰς ἰδέας καὶ τὰ ἐκ τῆς πείρας αὐτοῦ ἐξαγόμενα εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματεῖαν.

Ἄρθρον 7.

Ἄπαντα τοῦ πανεπιστημίου τὰ ἀναλώματα θέλουσι δίδεσθαι ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον, καθ' ὅσον δὲν λαμβάνονται ἀπὸ τὴν ἰδιαίτεραν προικοδότησιν τοῦ πανεπιστημίου. Ἀλλὰ θέλουσι προκαταβάλλεσθαι ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον, μέχρις ὅτου τὸ ἐκκλησιαστικὸν δυνηθῆ ν' ἀναλάβῃ ὅλην τὴν εἰς βᾶρος αὐτοῦ τεθειμένην ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐκπαιδευτικὴν δαπάνην.

Ἡ ἰδιαίτερα τοῦ πανεπιστημίου προικοδότησις σύγκειται ἀπὸ τὴν περιουσίαν ἣτις θέλει τῷ δοθῆ δι' ἰδιαίτερων διαταγμάτων καὶ ἐπισήμων ἐγγράφων τῆς Κυβερνήσεως, ἢ περιέλθῃ εἰς αὐτὸ κατ' ἰδιαίτερους νομικοὺς ὁρισμοὺς ἢ γενναίως χαρισθῆ ἀπὸ ιδιώτας ἢ πολιτικά σώματα, ἢ δι' ὁποιοῦδήποτε νομίμου τρόπου κατασταθῆ ἰδιοκτησία αὐτοῦ.

Ἰδίως περιλαμβάνονται ἐνταῦθα οἱ χρηματικοὶ πόροι, ὅσους ἐχορηγήσαμεν διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου (1 Ἰουνίου) Ἡμετέρου διατάγματος.

Ἄρθρον 8.

Διὰ τὴν ἐσωτερικὴν διάταξιν τοῦ πανεπιστημίου θέλουσι συνταχθῆ καὶ καθυποβληθῆ εἰς τὴν Ἡμετέραν ἐγκρισὶν ἰδιαίτεροι κανονικοὶ ὁρισμοὶ ἔχοντες βᾶσιν τὸ παρὸν διάταγμα καὶ τὰς ὑπαρχούσας νομικὰς διατάξεις.

Ἄρθρον 9.

Πρὸ τῆς ἀρχῆς ἐκάστης ἐξαμηνίας τοῦ σχολικοῦ ἔτους τὸ πανεπιστήμιον θέλει καθυποβάλλει εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματεῖαν, διὰ νὰ ζητῆται ἡ Ἡμετέρα ἐγκρισίς, τὸν κατάλογον (πρόγραμμα) τῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐξαμηνίας παραδοθησομένων μαθημάτων καὶ θέλει δημοσιεύει αὐτὸ διὰ τοῦ τύπου, ἰδιαίτερος δὲ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

B. Περὶ τῆς διοικήσεως τοῦ πανεπιστημίου

Ἄρθρον 10.

Τὸ πανεπιστήμιον ὑπόκειται εἰς τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν τῆς Ἡμετέρας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας, λαμβάνει παρ' αὐτῆς τὰς

ἀνηκούσας διακοινώσεις, καὶ πέμπει πρὸς αὐτὴν τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐκθέσεις. Ἡ διεύθυνσις καὶ ἀστυνομία τοῦ πανεπιστημίου ἀνατίθεται εἰς ἓνα Πρύτανιν (Recteur), ἐκάστης δὲ σχολῆς εἰς ἓνα Σημάντορα (Doyen). τούτους δὲ θέλομεν διορίσει Ἡμεῖς κατ' ἀρχὰς μεταξὺ τῶν καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου, ἀλλ' εἰς τὸ ἐξῆς θέλουσιν ἐκλέγεσθαι κατ' ἔτος δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας ἀπὸ τῶν καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου, ὥστε δι' ἐκάστην θέσιν νὰ προσδιορίζωνται δύο δηλ. ὁ μὲν πρύτανις νὰ διορίζεται ὑφ' ὄλων τῶν σχολῶν σὺνηγμένων ἕκαστος δὲ σημάντωρ ὑπὸ μόνῃς τῆς ἀνηκούσης σχολῆς, ὁ δὲ προσδιορισμὸς ἢ μᾶλλον ἢ ἐπικύρωσις τῶν διορισθέντων νὰ ἐπιφυλάττηται εἰς Ἡμᾶς. Ἐφ' ὅσον δὲ ὑπηρετεῖ ὁ πρύτανις, ἔχει βαθμὸν Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας εἰς ἕκτακτον ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρον 11.

Ὁ πρύτανις καὶ οἱ τέσσαρες σημάντορες τῶν σχολῶν ἀποτελοῦσι τὸ συμβούλιον τοῦ πανεπιστημίου, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνατεθειμένη ἡ διοίκησις τοῦ καταστήματος, ἡ τήρησις τῆς πειθαρχείας καὶ ἡ υπεράσπισις τοῦ πανεπιστημίου. Τὸ συμβούλιον τοῦτο ἀποτελεῖ ἐπομένως ἐντελεῖ σύλλογον, ὅστις εἰς τὰς ὑπὸ τῶν κανονικῶν διατάξεων προσδιορισθησομένης περιστάσεως θέλει ἀποφασίζει διὰ κοινῆς συσκέψεως καὶ ἀπολύτου πλειοψηφίας. Ἄλλ' ὁ πρύτανις ἔχει τὴν ἐκτελεστικὴν δύναμιν μὴ παρεκβαίνων κατὰ τοῦτο τὰ ὅρια τῶν νομικῶν διατάξεων, τῶν κανονισμῶν τοῦ πανεπιστημίου καὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ συμβουλίου, ὡσάκις αὗται κατὰ τοὺς ρηθέντας κανονισμοὺς γίνονται ἀναγκαῖαι

Ἄρθρον 12.

Ἄλλὰ καὶ ἐκάστη σχολὴ προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ σημάντορος, ἀποτελεῖ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὰς ἐμπιπτούσας ὅλως ἐπιστημονικὰς ὑποθέσεις ἰδιαιτέρον σύλλογον κατὰ τὰ ἰδίως ὀριζόμενα εἰς τὰς κανονικὰς διατάξεις τοῦ πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 13.

Εἰς σπουδαίας περιπτώσεις, ὡσάκις πρόκειται περὶ τῆς ἐσωτερικῆς διατάξεως τοῦ πανεπιστημίου, περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν κανονισμῶν ἢ ἄλλων ὀργανικῶν ζητημάτων, σπουδαίων πειθαρχικῶν παραβάσεων καὶ τιμωρίας αὐτῶν συντάξεως τοῦ προγράμματος τῶν παραδόσεων, προσδιορισμοῦ τῶν ἐπὶ βραβεῖφ προβλημάτων, ἐκλογῆς τοῦ πρυτάνεως θέλουσιν ἀποφασίζει κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν ὅλα τὰ μέλη τῶν σχολῶν ἐν πλήρει συνεδριάσει.

Ἄρθρον 14.

Ἡ Κυβέρνησις τέλος διορίζει ἐκ τῶν διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν παιδείαν αὐτῶν καὶ τὸν ἠθικὸν χαρακτήρα διακρινομένων ὑπαλλήλων τῆς πρωτευούσης καὶ ἓνα ἐπίτροπον παρὰ τῷ πανεπιστημίῳ, ἐκτελοῦντα παρ' αὐτῷ χρέη ἐπιτρόπου τῆς ἐπικρατείας καὶ ὀφείλοντα νὰ ἐπιβλέπη εἰς τὴν ἀκριβῆ φυλακὴν τῶν διδομένων εἰς τὸ πανεπιστήμιον ὀρισμῶν καὶ ἔχοντα ἐπομένως καθῆκον καὶ δικαίωμα νὰ παρευρίσκειται αὐτοπροσώπως εἰς τὰς σπουδαίας τοῦ συμβουλίου καὶ γενικὰς συνελεύσεις, νὰ κοινολογῇ εἰς αὐτάς τὰς κατὰ χρέος παρατηρήσεις αὐτοῦ, καὶ βλέπων προσέτι τὰ πρωτότυπα πρωτόκολλα νὰ λαμβάνη γνῶσιν τῶν εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ συμβουλίου καὶ τὰς γενικὰς συνελεύσεις γενομένων, καὶ ν' ἀναφέρῃ τὰ δέοντα εἰς τὴν προϊσταμένην αὐτοῦ ἀρχήν. Ὅσακις ἢ θέσις τοῦ ἐπιτρόπου, ὅστις ὑποτάσσεται ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείαν τῆς Ἐπικρατείας, μένη χηρεύουσα καὶ ἐὰν Ἡμεῖς δὲν θεσπίσωμεν ἰδιαίτερόν τινα περὶ αὐτῆς ὄρισμόν, καὶ μέχρι τῆς ἐκδόσεώς του ἐκπληροῖ τὰ τοῦ ἐπιτρόπου καθήκοντα ὁ διοικητῆς τῆς πρωτευούσης.

Ἄρθρον 15.

Ἡ πρυτανεία θέλει ἔχει ἓνα γραμματέα, ἓνα λογιστὴν καὶ ἓνα κλητῆρα, ἡ δὲ σχολὴ τοὺς ἀναγκαίους βοηθοὺς καὶ ὑπηρέτας.

Τὸ συμβούλιον καὶ αἱ σχολαὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς περὶ τῶν διορισμῶν τοῦτον προτάσεως καὶ τῆς ἀμέσου παραδοχῆς τοῦ προσωπικοῦ τούτου.

Ἄλλὰ τὰ περὶ μισθοδοσίας καὶ λοιπὰ θέλουσιν ὀρισθῆ ἀκριβέστερον.

Ἄρθρον 16.

Ὁ Γραμματεὺς μετὰ τοῦ λογιστοῦ θέλει διατάξει τὰ τοῦ γραφείου καὶ τῆς καταχωρήσεως καὶ κρατεῖ τὰ γραμμάτια τῆς καταγραφῆς τῶν μαθητῶν. Ἐκτὸς τούτου χρεωστεῖ νὰ συνάξῃ τὰ δίδακτρα τῶν καθηγητῶν κατὰ τὰς ἀποδείξεις τῆς ἐγγραφῆς ὁμοίως καὶ τὸ δικαίωμα τῆς πρώτης ἐγγραφῆς, τῶν πιστοποιητικῶν, τῶν ἀπόλυτηρίων καὶ προβιβαστηρίων, ἐγγράφων, καὶ τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν κλπ. νὰ κρατῇ τὰ βιβλία καὶ ταμεῖα, καὶ νὰ καταστρώνη τοὺς λογαριασμοὺς τῶν προσόδων τοῦ πανεπιστημίου, ὅσον καὶ τῆς πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ δαπάνης.

Ἄρθρον 17.

Τὰ βιβλία τῆς ἐγγραφῆς τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ ταμείου ἀριθμεῖ καὶ μονογραφεῖ ὁ πρύτανης αὐτός. Ὡς πρὸς τὴν κράτησιν δὲ τῶν βιβλίων καὶ

τὴν διαχείρισιν τοῦ ταμείου, ἐφαρμόζονται καὶ ἐνταῦθα κατ' ἀναλογίαν τὰ περὶ τοῦ γενικοῦ ταμείου ὄρισμένα.

Ἡ ἐξέτασις τοῦ ταμείου καὶ τῶν λογισμῶν τοῦ πανεπιστημίου ὑπάρχει καθῆκον τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου.

Ἄρθρον 18.

Οἱ μισθοὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου καὶ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ θέλουσι τοῖς πληρῶνεσθαι ἀμέσως ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικῶν ταμείου καὶ καταλογίζεσθαι ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ εἰς τὴν θέσιν τοῦ πανεπιστημίου· ἀλλὰ τὰ λοιπὰ τοῦ πανεπιστημίου ἀναλώματα τὰ ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ προσδιοριζόμενα, θέλουσι λαμβάνεσθαι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ταμείου εἰς μηνιαίας δόσεις ὑπὸ τοῦ λογιστοῦ τοῦ πανεπιστημίου.

Αἱ ἀπὸ τὴν ἰδιαίτεραν προικοδότησιν τοῦ πανεπιστημίου προερχόμεναι ποσότητες ἐμβαίνουνσι μὲν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικῶν ταμείου, ἀλλὰ λογαριάζονται ἰδίως καὶ χρησιμεύουσι μόνον εἰς τὸν προσδιορισμένον σκοπὸν.

Ἄρθρον 19.

Ἡ πρυτανεΐα θέλει καταστρώνει ἐτησίως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῶν σχολῶν εἰς αὐτὴν παραδοθέντων καὶ εἰς τὸ συμβούλιον ἀκριβῶς προεξετασθέντων εἰδικῶν προϋπολογισμῶν, τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ πανεπιστημίου ὅλου καὶ καθυποβάλλει αὐτὸν ἐν καιρῷ εἰς τὴν προϊσταμένην Γραμμ. τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, διὰ νὰ τὸν ἐξετάσῃ, προσδιορίσῃ καὶ συμπεριλαμβάνῃ εἰς τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ κράτους.

Ἄρθρον 20.

Τὰ ἐντάλματα τῶν καθημερινῶν πληρωμῶν ἐκδίδει ὁ πρύτανης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῶν ἀνηκόντων καθηγητῶν καὶ σημαντῶρων προσυπογεγραμμένων ἀποδεικτικῶν τῶν ἀναλωμάτων, ἐντὸς τῶν ὄρων τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ. Ἄλλ' ἢ διοίκησις τοῦ πανεπιστημίου ἔχει ἐλευθέραν τὴν διαχείρισιν τῆς διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐγκριθείσης γενικῆς ποσότητος τῶν καθημερινῶν ἀναλωμάτων, χωρὶς ὅμως ἐκ τούτου ὁ εἰς ἢ ὁ ἕτερος τῶν κλάδων τοῦ πανεπιστημίου ν' ἀδικῆται ὡς πρὸς τὰς ἀναγκαίας δαπάνας.

Τὰ περισσεύματα τῆς γενικῆς ταύτης ποσότητος τῶν γραφικῶν ἀναλωμάτων μένουσιν εἰς ὄφελος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ μέλλοντος ἔτους.

Ἄρθρον 21.

Τοὺς καταλόγους τῶν διδακτικῶν ὀργάνων, συλλογῶν καὶ λοιπῶν ἀντικειμένων κρατοῦσιν οἱ καθηγηταὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιστασίαν τῶν σημαντόρων, ἀλλὰ τοὺς τοῦ ὑλικοῦ τοῦ γραφείου καὶ τῶν λοιπῶν σκευῶν τῶν σχολῶν κρατεῖ ὁ λογιστὴς τοῦ πανεπιστημίου ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ πρυτάνεως.

Οἱ καταλόγοι οὗτοι, ἅμα ἀνοίγονται, πρέπει νὰ ἀριθμῶνται καὶ νὰ μοιρογραφῶνται ἀπὸ τὸν κατὰ καιρὸν πρύτανιν καὶ νὰ καθυποβάλλονται ἐτησίως εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ὁμοῦ μὲ τὴν παράδοσιν τῶν λογαριασμῶν τῆς καθημερινῆς δαπάνης οἵτινες πρέπει νὰ συνοδεύωνται ἀπὸ τὰς ἀναγκαίας ἀποδείξεις.

Ἄρθρον 22.

Αἱ συλλογαί, τὰ διδακτικὰ ὄργανα καὶ λοιπὰ ἀντικείμενα τίθενται ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν τῶν ἀνηκόντων καθηγητῶν οἵτινες ὑπάρχουσι καὶ ἰδίως περὶ αὐτῶν ὑπεύθυνοι, ἐπιτηρούμενοι ἀπὸ τὸν σημάντορα.

Ἄρθρον 23.

Ἡ ἐπίσημος τοῦ πανεπιστημίου ἀλληλογραφία γίνεται ἀπὸ τὴν πρυτανείαν. Ὅλα τὰ ἐξερχόμενα ὑπογράφονται ἐπομένως ἀπὸ τὸν πρύτανιν καὶ τὸν γραμματέα, ἀλλὰ τὰ ἀποδεικτικὰ γραμμᾶτια τῆς πρώτης ἐγγραφῆς ἀπολυτήρια καὶ διπλώματα προσυπογράφονται καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνηκόντας σημάντορας, καὶ σφραγίζονται καὶ μὲ τὴν σφραγίδα τῆς ἀνηκούσης σχολῆς.

Ἄρθρον 24.

Τὸ πανεπιστήμιον ὑπάρχει εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν μὲ τὰς λοιπὰς δημοσίους ἀρχάς, πλὴν τῶν ὑπουργείων φέρει δὲ σφραγίδα ὡς αἱ κεντρικαὶ δημόσιοι ἀρχαὶ μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «*Β. Ἑλληνικὸν πανεπιστήμιον Ὁθωνος*».

Ὅμοίως δὲ καὶ ἐκάστη σχολῆ ἔχει ἰδίαν σφραγίδα φέρουσιν ἐν μέσῳ μὲν τὰ Βασιλικά παράσημα, περίξ δὲ τὴν ἐπιγραφὴν «*Σχολὴ τῆς θεολογίας κλπ. τοῦ Β. Ἑλληνικοῦ πανεπιστημίου τοῦ Ὁθωνος*».

Γ. Περὶ τῶν ἰδιαιτέρων δικαιωμάτων τοῦ πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 25.

Τὸ πανεπιστήμιον θεωρεῖται ὡς σύλλογος πεπαιδευμένων δυνάμενος νὰ ἀποκτήσῃ ἰδιαιτέραν περιουσίαν διὰ δωρημάτων, κληροδοσιῶν καὶ

προικοδοτήσεων. Ἡ περιουσία αὕτη θέλει διαχειρίζεσθαι ἀπὸ τὸ πανεπιστήμιον κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας ὄρους καὶ κανονισμοὺς περὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων καὶ θέλει ἀποκλειστικῶς χρησιμεύσει εἰς τὸ πανεπιστήμιον, δι' ὃ καὶ ὑπάρχει προσδιορισμένη.

*Ἄρθρον 26.

Τὸ πανεπιστήμιον δύναται δι' ὑποθέσεις αὐτοῦ, νὰ συνδέσῃ ἐντὸς τῶν νομικῶν διατάξεων, ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ξένων πανεπιστημίων καὶ τῶν ὑπὸ τῶν ἀνηκουσῶν Κυβερνήσεων ἀνεγνωρισμένων φιλομούσων ἐταιριῶν.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔχουσι καὶ αἱ σχολαὶ εἰς ἐπιστημονικὰ ἀντικείμενα.

*Ἄρθρον 27.

Τὴν ἀστυνομίαν τοῦ πανεπιστημίου, τὴν πειθαρχίαν μετὰ τῶν καθηγητῶν, διδασκάλων, μαθητῶν καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τοῦ πανεπιστημίου καὶ τὸ κατ' αὐτὴν ποινικὸν δικαίωμα διεξάγει ἀνεξαρτήτως ἢ διοικήσεις τοῦ πανεπιστημίου κατὰ τοὺς ὄρους τοῦ παρόντος διατάγματος καὶ τὰς συνταχθησομένας κανονικὰς διατάξεις, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἀφαιρῆται ἀπὸ τὴν προϊσταμένην Γραμματείαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἢ πειθαρχικῆ ἐξουσία ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ πανεπιστημίου, οὐδὲ ἀπὸ τὰ τακτικὰ δικαστήρια ὅ,τι κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας πολιτικοὺς καὶ ποινικοὺς νόμους ἀναφέρεται εἰς αὐτά.

*Ἄρθρον 28.

Εἰς πολιτικὰς διαφορὰς μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ πολιτῶν κτλ. δύναται καὶ ὁ πρύτανις καὶ τὸ συμβούλιον τοῦ πανεπιστημίου νὰ ζητηθῶσι κατὰ τὰς νομικὰς διατάξεις ὡς συμβιβασταὶ καὶ διαιτηταί.

*Ἄρθρον 29.

Ἰδιαιτέρος νόμος πρέπει νὰ κανονίσῃ τὸ περὶ χρεῶν τῶν μαθητῶν, τόσον πρὸς ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἠθικότητα τῶν μαθητῶν, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο σπουδαίαν εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον.

*Ἄρθρον 30.

Τὸ Πανεπιστήμιον ἀπονέμει τοῦ προλύτου τὸν βαθμὸν καὶ τιμητικὴν τινα διασημασίαν εἰς τοὺς ἰδιαιτέρως ἐντὸς τοῦ Πανεπιστημίου διαπρέψαντας, τοὺς λύσαντας κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἀνηκούσης σχολῆς τὰ ἐπὶ βραβεῖω προτεθέντα προβλήματα, ἢ τοὺς ἐνασχοληθέντας εἰς ἐρεῦνας

περι αὐτῶν, καὶ ἐπιτυχῶς εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τοῦ Πανεπιστημίου ἀποδείξαντας ἐπὶ συζητήσεως τὴν γενομένην πρότασιν καὶ γράψαντας καὶ τυπώσαντας σοφὴν περὶ αὐτῆς πραγματείαν.

*Ἄρθρον 31.

Διὰ τὴν πρώτην ἐγγράφην, τὰ ἀποδεικτικά, τὰ ἀπολυτήρια, τοὺς προβιβασμούς, θέλουσι δίδεσθαι ἐκτὸς τοῦ κατὰ νόμον χαρτοσήμου καὶ ἄλλα ἰδιαίτερα δικαίωματα, ἰδίως προδιορισθησόμενα εἰς τὰς κανονικὰς διατάξεις, καὶ διανέμεσθαι εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ εἰς τὸ ταμεῖον τῶν συντάξεων.

*Ἄρθρον 32.

Κατὰ πρότασιν τῆς διοικήσεως τοῦ Πανεπιστημίου θέλει κανονισθῆ εὐπρεπῆς καὶ ἀνάλογος τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ καταστήματος διάταξις τῶν ἐπὶ τῆς ἐνάρξεως τοῦ διδακτικοῦ ἔτους, κατὰ τοὺς προβιβασμούς καὶ τὰς λοιπὰς ἐορτὰς τοῦ καταστήματος γενησομένων τελετῶν.

*Ἄρθρον 33.

Εἰς τὰς ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ ῥηθείσας περιπτώσεις θέλουσιν ἐμφανίζεσθαι οἱ καθηγηταὶ φέροντες ἰδιαίτεραν στολὴν, χρώματος κυανοῦ μὲν βαθέος οἱ τῆς σχολῆς τῶν γενικῶν ἐπιστημῶν μελανοῦ δὲ οἱ τῆς θεολογικῆς, πρασίνου δὲ οἱ τῆς ἰατρικῆς καὶ πορφυροῦ μὲ περιλαίμια καὶ ἐπικάρπια καὶ πῖλον ἀπὸ ὀλοσηρικὸν μέλαν (κατηφὲ) οἱ τῆς σχολῆς τῶν νομικῶν καὶ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.

Ὁ Πρύτανις φέρει ἐκτὸς τῆς στολῆς τῆς σχολῆς εἰς τὴν ἀνήκει, χρυσοῦν ἄλυσον περὶ τὸν τράχηλον μὲ σῆμα ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου, ἔχον ἐπὶ τοῦ ἐνὸς μὲν μέρους ἐκτυπωμένην τὴν Ἡμετέραν εἰκόνα, ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου τὰ ἑλληνικὰ σύμβολα ὡς ἐπὶ τῆς σφραγίδος τοῦ Πανεπιστημίου μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «*Πρύτανις τοῦ Β. Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ὁθωνος*».

*Ἄρθρον 34.

Ὅσακις οἱ μαθηταὶ ἔχουν τὴν ἄδειαν νὰ ἐμφανίζωνται εἰς τελετὰς δημοσίους, θέλουσι τάττεσθαι κατὰ τὰς ἀνηκούσας σχολὰς, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πρύτανιν, τὰ μέλη τῶν σχολῶν, τόσον καθηγητὰς ὅσον καὶ διδάκτορας καὶ προπορευομένου τοῦ κλήτορος φέροντος στολὴν καὶ μεγάλην ράβδον καὶ φερομένης ἔμπροσθεν αὐτῶν τῆς ἐθνικῆς σημαίας καὶ τῆς εἰκόνης τοῦ θεμελιωτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου· ἐκάστη σχολὴ δύναται ὁμοίως νὰ ἔχη ἰδίαν σημαίαν μὲ τὰ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον εἰς αὐτὴν

ἀνήκοντα χρώματα καὶ με ἀνάλογα ἐμβλήματα. Οἱ μαθηταὶ θέλουσιν ἐμφανίζεσθαι εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένοι· οἱ δὲ ὑποψήφιοι τῆς θεολογικῆς σχολῆς με τὸ εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν σύνηθες ἔνδυμα.

Ἄρθρον 35.

Τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει δυνάμει τοῦ παρόντος διατάγματος τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς καὶ προτάσεως τῶν μελῶν τῆς διοικήσεως τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων ἀλλὰ φυλαττομένης τῆς Ἡμετέρας ἐγκρίσεως καὶ τοῦ ὑφ' Ἡμῶν διορισμοῦ.

Ἄρθρον 36.

Ἐκαστος καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου μετελθὼν πέντε ἔτη μετ' ἐπιμελείας καὶ ἐπιτυχῶς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, μόνον δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως γίνεται ἔκπτωτος τῆς θέσεως αὐτοῦ ἢ ἀργός.

Ἄν δὲ κατασταθῇ ἀνεπιτήδειος εἰς ὑπηρεσίαν καὶ γίνῃ ἀργός, λαμβάνει μετὰ τὸν ἀνωτέρω ρηθέντα καιρὸν, κατὰ μὲν τὴν πρώτην δεκαετίαν τῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διαμονῆς αὐτοῦ τὸ ἥμισυ, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν τὰ δύο τρίτα, κατὰ δὲ τὴν τρίτην τὰ τέσσαρα πέμπτα καὶ κατὰ τὴν τετάρτην τὸ ὅλον τοῦ μισθοῦ του ὡς σύνταξιν, ἕως ὅτου τεθῆ καὶ αὐθις εἰς ἐνέργειαν, ἢ διὰ βίου, ἂν τοῦτο δὲν συμβῆ πλέον.

Ἄρθρον 37.

Ἐπεὶ δὲ τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν τῶν ἀποθανόντων καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου θέλει συστηθῆ ἰδιαίτερον συντάξεως ταμεῖον ἐντὸς τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τῶν καθηγητῶν διαχειριζόμενον.

Εἰς τὸ ταμεῖον τοῦτο, τοῦ ὁποίου αἱ κανονικαὶ διατάξεις θέλουσιν ἀμέσως συνταχθῆ ἀπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Πανεπιστημίου, δίδονται ὡς ἰδιαίτεροι προικοδοτήσεις.

α) Οἱ φόροι καὶ τὰ δικαίωματα ἐκ τῶν γραμματίων τῆς πρώτης ἐγγραφῆς, τῶν προβιβαστηρίων, τῶν ἀποδεικτικῶν, τῶν ἀπολυτηρίων, τῶν διπλωμάτων καὶ λοιπῶν προσόδων, ὅσα δὲν διανέμονται μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Πανεπιστημίου.

β) 5 τοῖς % ἐκ τῶν διδάκτρων.

γ) 2 τοῖς % ἐκ τοῦ ὀρισμένου μισθοῦ τῶν καθηγητῶν.

δ) Φιλάνθρωποι συνεισφοραὶ.

ε) Τὰ ποινικὰ πρόστιμα, ὅσα ἢ διοικήσεις τοῦ Πανεπιστημίου ἐπι-

βάλλει εἰς τοὺς καθηγητάς, διδασκάλους καὶ τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους τοῦ Πανεπιστημίου.

ς) Αἱ κατὰ τὰς ἀληθεῖς ἀνάγκας ἰδίως ἐγκριθησόμεναι συνισφοραὶ τοῦ δημοσίου.

Δ'. Περὶ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 38.

Οἱ καθηγηταὶ τῶν σχολῶν διαιροῦνται εἰς τακτικοὺς καὶ ἐκτάκτους.

Ἐκάστη καθέδρα θέλει κατέχεσθαι ἀπὸ ἓνα καθηγητὴν, καὶ ἐν γένει τὰ δύο τρίτα τῶν καθηδρῶν ἐκάστης σχολῆς ἀπὸ τακτικῶν, τὸ δὲ τρίτον ἀπὸ ἐκτάκτων καθηγητῶν· ὁ τακτικὸς καθηγητὴς ὅστις εἰς τὸ μέλλον ἀφοῦ δηλ. τὸ Πανεπιστήμιον ἀναδείξῃ ἀριθμὸν τινα ἀρκοῦντα καθηγητῶν, δὲν δύναται νὰ κατέχῃ ἄλλην δημόσιον ὑπηρεσίαν, θέλει λαμβάνει μνησιαὸν μισθὸν 350 δρχ. καὶ ἔχει βαθμὸν ὑπουργικοῦ συμβούλου.

Ὁ ἐκτακτὸς καθηγητὴς λαμβάνει μισθὸν μνησιαὸν 200 ἕως 300 δρχ. καὶ ἔχει βαθμὸν ὑπουργικοῦ παρέδρου.

Ἄρθρον 39.

Μετὰ τὴν πρώτην πενταετίαν τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἔκτοτε ἀπὸ δέκα εἰς δέκα ἔτη, ἀδιάνεται ὁ μισθὸς καὶ τῶν τακτικῶν καὶ τῶν ἐκτάκτων καθηγητῶν κατὰ τὸ ἕν δέκατον, μεχριστότου φθάσει εἰς ἀνώτατον τινὰ ὅρον προσδιοριζόμενον πρὸς τὸ παρὸν εἰς 450 δραχ. διὰ τὸν τακτικόν, καὶ 320 διὰ τὸν ἐκτακτὸν καθηγητὴν.

Ἄρθρον 40.

Οἱ διδάσκαλοι τοῦ Πανεπιστημίου λαμβάνουν τοὺς εἰς τὰς ἐργασίας τῶν ἀνήκοντας μισθοὺς, οἵτινες κατὰ γνωμοδότησιν τῆς ἀνηκούσης σχολῆς καὶ πρότασιν τῆς διοικήσεως τοῦ Πανεπιστημίου καθυποβάλλονται ἐκάστοτε εἰς τὴν Ἡμετέραν ἐγκρίσιν διὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας. Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐφαρμόζεται ὁμοίως εἰς διδασκάλους τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 41.

Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου προτείνονται μόνον οἱ ἐκπληροῦντες ἐντελῶς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 4 καὶ ἔχοντες ἀμειπτον ἠθικὸν χαρακτῆρα. Εἰς τὰς ἀρμοδίους σχολὰς ἀνήκει τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως νέου διορισμοῦ ἐν αὐταῖς. Ἄλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐμβαίνει εἰς

ἐνέργειαν 5 μόνον ἔτη μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Πανεπιστημίου, ἂν εἰς ἰδιαιτέρας περιπτώσεις δὲν ταῖς διευθύνωμεν προσκλήσεις περὶ τούτου καὶ ἐντὸς τοῦ ρηθέντος διαστήματος. Ἐξαιρέσεις τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἀπὸ τὸ ἄρθρον 4 ἀπαιτουμένων γίνεται πρὸς τὸ παρὸν καὶ μεχριστότου ὑπάρξει ἱκανὸς ἀριθμὸς ὑποψηφίων διὰ τὰς καθέδρας τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τοῦτο θέλωμεν ὑποχρεώσαι ὁσάκις παρουσιασθῆ ἀνάγκη νὰ ἀναδεχθῶσι καθέδρας καθηγητῶν ἐπὶ πληρωμῇ τῶν διδάκτρων κατὰ τοὺς δοθέντας ὅρισμοὺς περὶ τοῦ ὄργανισμοῦ τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίας, καὶ τινὰς τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ὑπαλλήλων, ἐκτὸς ἐκείνων, ὅσοι ὑπεχρεώθησαν ἤδη εἰς τοῦτο διὰ τοῦ διορισμοῦ των. Οἱ τοιοῦτοι ὑπάλληλοι θέλουν λαμβάνει μὲ τὰ δίδακτρα καὶ ἰδιαιτέραν ἀντιμισθίαν 100 δραχμῶν κατὰ μῆνα.

Ἄρθρον 42.

Ἐρωμένοι, καθηγηταὶ γυμνασίων, ἰατροὶ καὶ νομικοὶ, διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, γενόμενοι ἄκροαταὶ εἰς Πανεπιστήμιον καὶ τελειοποιούμενοι εἰς τὸν γραφικὸν βίον θεωρητικῶς τε καὶ πρακτικῶς, ἔχοντες δὲ ὁμολογουμένως ἄμεμπτον διαγωγὴν, δύνανται νὰ λάβουν εἰς πᾶσαν περίστασιν θέσιν καθηγητοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, καὶ χωρὶς νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 4 ἀπαιτούμενα, καθόσον τοῦτο ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 43.

Καὶ ξένοι ἐπίσημοι λόγιοι δύνανται νὰ λάβουν θέσιν καθηγητοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διὰ τῆς Ἡμετέρας ἐγκρίσεως καὶ κατὰ συμφωνίας ἀναλόγους μὲ τὰς πρὸς τοῦτο αὐτῶν ὀφελείας.

Ἄρθρον 44.

Μετὰ δεκαετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δύνανται ὁ τακτικὸς καθηγητῆς νὰ ζητήσῃ ἀπὸ Ἡμᾶς τὸν τίτλον *Συμβούλου τῆς ἐκπαιδεύσεως*. Μετὰ δὲ εἰκοσαετῆ, *ἀνωτέρου Συμβούλου τῆς ἐκπαιδεύσεως*.

Ἄρθρον 45.

Ἐκτὸς τῆς ἄνω ρηθείσης στολῆς δύνανται οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι τοῦ Πανεπιστημίου νὰ φέρωσι καὶ ἄλλην ὁμοίαν μὲ τὴν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Γραμματειῶν τῶν ἀντιστοιχούντων βαθμῶν.

Ἄρθρον 46.

Οἱ καθηγηταὶ, διδάκτορες καὶ διδάσκαλοι ὀρκίζονται τὸν ὄρισμένον

ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον τοῦ Πρυτάνεως, ἀλλὰ κατὰ τὴν πρώτην ἐναρξιν αὐτοῦ θέλει παραλάβει τοῦτον ὁ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας.

Ε' Περὶ τῶν παραδόσεων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον

Ἄρθρον 47.

Αἱ παραδόσεις τοῦ Πανεπιστημίου θέλουν γίνεσθαι ἐντὸς τῶν ὄρισμένων δωμάτων δημοσίως καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν καθομιλουμένην διάλεκτον. Μεχρισοῦ ὅμως ἐτοιμασθῆ τὸ κατάστημα τοῦ Πανεπιστημίου, δύνανται οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι, ἐλλεῖπει ἄλλων καταλλήλων οἰκημάτων νὰ διδάσκωσι καὶ εἰς τὰ ἴδια.

Ἄρθρον 48.

Αἱ θέσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὰς παραδόσεις θέλουν ἀριθμεῖσθαι καὶ δίδεσθαι εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἐγγραφῆς μὲ γράμματιον εἰσιτήριον. Εἰς τὰς παραδόσεις δύνανται νὰ παρευρίσκωνται συγκαταθέσει τῶν καθηγητῶν καὶ μὴ μαθητεύοντες ἤτοι ἀκροαταί, ἐπέκεινα τοῦ ὄρισμένου ἀριθμοῦ τῶν θέσεων δὲν θέλουν ἐπιτρέπεσθαι ἄλλων μαθητῶν ἐγγραφαί.

Ἄρθρον 49.

Ἡ ποσότης τῶν διδάκτρων θέλει κανονισθῆ ἰδιαίτερος καὶ προσδιορίζεται ἐκάστοτε κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐγκρίσεως τῶν προγραμμάτων, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν διαταγμάτων τοῦ διορισμοῦ τῶν καθηγητῶν. Εἰς τοὺς κἀνονισμοὺς θέλει προσδιορισθῆ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἀνώτατος ὅρος τῶν διδάκτρων δι' ἕκαστον μάθημα.

Ἄρθρον 50.

Ὅλα τὰ πρῶτιστα τῆς διδασκαλίας ἀντικείμενα θέλουν συνδεῖσθαι καὶ μὲ πρακτικὰς ἀσκήσεις, ὁμοίως δὲ θέλουν γίνεσθαι καθ' ἑβδομάδα συνδιαλέξεις μεταξὺ τοῦ καθηγητοῦ καὶ τῶν μαθητῶν.

Θέλει δὲ εἰς τὴν διδασκαλίαν λαμβάνεσθαι ἰδίως ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ὀρθὴ ἀντίληψις ἐκάστης ἐπιστήμης ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ νὰ τὰς θεωρῆ τις ὑπὸ τὴν φιλοσοφικὴν τῆς ἔποψιν καὶ νὰ γνωρίζῃ τὴν ἱστορικὴν ἀνάπτυξίν τῆς.

Ἄρθρον 51.

Ἐὰν μάθημα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπληρώθησαν διδάκτρα, διακοπῇ ἀπὸ τὸν καθηγητὴν, ἢ τὸν διδάσκαλον, πρὶν παρέλθῃ τὸ πρῶτον ἥμισυ τῆς

ἐξαμηνίας, καὶ δὲν δύναται νὰ γίνῃ αὐτοῦ ἐξακολούθησις, τότε τὰ διδάκτρα θέλουσι ἀποδίδεσθαι πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐξαιρέσεις γίνονται μόνον κατὰ τὰ περιστάσεις, τὰς ὀριζομένας ἀπὸ τὰς κανονικὰς διατάξεις.

Ἄρθρον 52.

Εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ Πανεπιστημίου ἐπικρατεῖ ἐντελής ἐλευθερία, ἀλλ' οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι χρεωστοῦν νὰ μὴ παρεκτρέπονται ἀπὸ τὰ ὑπὸ τὸν νόμον ὑπαγορευόμενα.

Ἄρθρον 53.

Τὴν ἐν καιρῷ παραδόσεως εὐταξίαν διατηρεῖ ὁ παραδίδων καθηγητής, ἢ διδάσκαλος, ὑποχρεούμενος νὰ καταγγέλλῃ ἀμέσως τοὺς παραβάτας εἰς τὸν Πρύτανιν διὰ νὰ παιδεύωνται ἀνηκόντως.

Ἄρθρον 54.

Ἐκ τῶν καθημερινῶν ἐξόδων τοῦ πανεπιστημίου θέλουσι προμηθεύεσθαι οἱ θάλαμοι τῶν παραδόσεων μὲ ὄλα τὰ χρειώδη, καθαριζόμενοι, φωτιζόμενοι, καὶ θερμαινόμενοι ὡσάκις εἶναι ἀνάγκη.

Ἄρθρον 55.

Καθῆκον τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων εἶναι νὰ ἀκολουθῶσι εἰς τὰς παραδόσεις τῶν ἀκριβῶς τὰ παρ' ἡμῶν ἐγκεκριμένα προγράμματα τῶν μαθημάτων, προσδιορίζοντες τὰς ὥρας τῶν παραδόσεων κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους μὲ τρόπον, ὥστε νὰ προλαμβάνωνται αἱ ἐπιβλαβεῖς διὰ τοὺς σπουδάζοντας συγκυρίαι καὶ συμπτώσεις.

Ἄρθρον 56.

Ὁ Πρύτανις καὶ οἱ σημάντορες χρεωστοῦν ἰδίως νὰ παρευρίσκωνται ἐκ διαλειμμάτων εἰς τὰς παραδόσεις καὶ ἐπαγρυπνοῦν εἰς αὐτάς. Τὸ αὐτὸ καθῆκον καὶ δικαίωμα ἔχει καὶ ὁ παρὰ τῷ πανεπιστημίῳ ἐπίτροπος· καὶ ἂν οἱ καθηγηταὶ, οἱ διδάσκαλοι, ἢ οἱ διδασκόμενοι παρεκτρέπονται ποτε ἀπὸ τὰς ὑπαρχούσας διατάξεις, θέλουσι ἐνεργεῖ ὅ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων τῶν.

Ἄρθρον 57.

Εἰς τοὺς διδάκτορας, οἵτινες προετοιμάζονται εἰς τὸ πανεπιστήμιον πρὸς θέσιν καθηγητῶν, δίδεται ἐλευθέρᾳ καὶ ἀδάπανος εἴσοδος εἰς ὄλας τὰς παραδόσεις.

Γ'. Περὶ παραδοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὸ πανεπιστήμιον.

Ἄρθρον 58.

Ἐκαστος εἰς τὴν πόλιν τοῦ πανεπιστημίου ἐρχόμενος μαθητής, εἴτε ἐντόπιος, εἴτε ξένος, ἐγγεγραμμένος ἤδη, ἢ μή, χρεωστεῖ, κατὰ τὰς ὑπαρχούσας γενικὰς διατάξεις, νὰ ἀναγγεῖλῃ πρὸς τὴν ἀστυνομίαν ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων τὴν ἄφιξιν αὐτοῦ καὶ τὸ πολὺ ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν νὰ παρουσιάζεται αὐτοπροσώπως πρὸς τὸν Πρύτανιν, διὰ νὰ ζητῆ τῆς ἐγγραφῆς τὸ γραμμάτιον. Οἱ περαιτέρω περὶ τοῦτου ὀρισμοί, καθὼς καὶ οἱ περὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν νομιμοποιητικῶν γραμματίων διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ τῆς ἐπαγρυπνήσεως τῆς ἀστυνομίας κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ξενοδοχείων, ἢ οἰκιῶν αὐτῶν, θέλουν προσδιορισθῆ ἰδιαιτέρως εἰς τὰς κανονιστικὰς διατάξεις.

Ἄρθρον 59.

Ἡ ἐγγραφὴ δίδεται εἰς ἐκείνους μόνον, ὅσοι δύνανται ν' ἀποδείξωσι, α) ὅτι ἔχουσι τὰς πρὸς τὴν κατὰ τὸ πανεπιστήμιον ἐκπαίδευσιν ἀναγκαίαν προκαταρκτικὰς γνώσεις, β) ὅτι ἔχουσιν ἄμεμπτον ἠθικὴν διαγωγὴν.

Ἄρθρον 60.

Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν δύο τούτων ἀπαιτήσεων, ὁ ἐντόπιος θέλει παρουσιάζει τὸ ἀπολυτήριον τοῦ γυμνασίου. Ἐντόπιοι, ἀποκτήσαντες τὰς προκαταρκτικὰς ταύτας γνώσεις εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα, διὰ κατ' οἶκον σπουδῆς ἢ εἰς ξένον τι κατάστημα ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως, θέλουσι λαμβάνει τὸ κατὰ τάξιν ἀπολυτήριον τοῦ γυμνασίου, ἐξεταζόμενοι εἰς ἐν τῶν διδακτικῶν καταστημάτων τοῦ κράτους. Κατ' ἀρχὰς καὶ μεχριστότου ἀκριβῆς ἐκπλήρωσις τῶν ὑποχρεώσεων τούτων ἐπιτραπῆ ν' ἀπαιτῆται αὐστηρῶς, δύνανται ν' ἀρκέσει εἰς τοὺς μὴ διδαχθέντας ἐντὸς γυμνασίου, καὶ ἐπομένως μὴ ἔχοντας νὰ ἐμφανίσωσιν ἀπολυτήριον, καὶ μόνῃ ἢ εἰς τὸ πανεπιστήμιον γινομένη ἐξέτασις περὶ τῶν ἀναγκαίων προκαταρκτικῶν γνώσεων διὰ τὰ μαθήματα τοῦ πανεπιστημίου. Περὶ τῆς ἐξετάσεως δὲ ταύτης καὶ τῶν μελῶν, τὰ ὁποῖα πρὸς τοῦτο θέλουσιν ἐκλέγεσθαι ἀπὸ τοῦς καθηγητὰς τοῦ πανεπιστημίου, θέλουσι συνταχθῆ ἄνυπερθέτως ἀναγκαῖαι ὁδηγαί.

Ἄρθρον 61

Ξένοι μόνον δύνανται νὰ γίνωσι δεκτοὶ ἐμφανίζοντες ἀξιόπιστα ἀποδεικτικὰ περὶ τῆς διαγωγῆς καὶ τῶν προκαταρκτικῶν ἐπιστήμονικῶν γνώσεων των.

Ἄρθρον 62.

Πρὸ τῆς ἐγγραφῆς θέλει δίδοσθαι ἀπὸ ἑκαστον ἐντόπιον, εἴτε ξένον μαθητὴν, ἔχοντα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ὀρκοδοσίαν, ἀντι ταύτης, ἐγγραφος μόνον ὑπόσχεσις ὅτι «δὲν θέλει εἰσέλθει εἰς κάμμιαν μυστικὴν ἑταιρίαν» ὅποιονδήποτε σκοπὸν ἔχη, καὶ ὅτι, ἂν ἔτυχεν ἤδη τοιαύτης μέλος παραιοῦται ἀπὸ τοῦδε».

Ἄρθρον 63.

Ἐκαστος, ἐκπληρώσας τὰς προειρημένας ὑποχρεώσεις, λαμβάνει μετὰ τὴν ἐγγραφὴν γραμμάτιον, δηλοῦν τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ εἰς τὸ πανεπιστήμιον, καὶ τὴν ἀκαδημακὴν πολιτογράφησιν. Δι' αὐτῷ ἐπιτρέπεται κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις ἢ διαμονὴ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἢ φοίτησις εἰς τὰς παραδόσεις, καὶ ἢ χρῆσις ὅλων τῶν μέσων τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅσα προσφέρει τὸ πανεπιστήμιον.

Ἄρθρον 64

Ἡ δύναμις τῆς ἐγγραφῆς διαρκεῖ ἐφ' ὅσον ὁ ἐγγραφεὶς φοιτᾷ εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ πανεπιστημίου, ἢ προετοιμάζεται πρὸς ἀπόκτησιν ἀκαδημακοῦ τινος βαθμοῦ.

Ἄρθρον 65.

Τὸ γραμμάτιον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὸν μαθητὴν, ἂν εἰς τὸ διάστημα τῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διαμονῆς ἀναφῶσι δυσκολία ὡς πρὸς τὴν ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν τοῦ, καὶ γινομένης ἐξετάσεως, δὲν δύναται ὁ μαθητὴς ν' ἀποδείξῃ τὴν ἄδειαν τῶν γονέων, ἢ καὶ ἐπιτρόπων αὐτοῦ, τοῦ νὰ συγχάξῃ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὴν ἀπαιτουμένην κατάστασιν.

Ἄρθρον 66.

Ὁ ἐγκαταλείψας τὸ Πανεπιστήμιον εἰς διάστημα ἕξ μηνῶν καὶ ἐπιστρέφων μετὰ ταῦτα, διὰ ν' ἀκούσῃ τὰ μαθήματα, χρεωστεῖ νὰ ἀνανεώσῃ τὴν παρὰ τοῦ Πρυτάνεως ἐγγραφὴν.

Ζ'. Περὶ τῆς διδασκαλίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ἄρθρον 67.

Ἐκαστος ἐντόπιος φοιτῶν εἰς τὸ πανεπιστήμιον ἐπὶ σκοπῷ νὰ προετοιμάσῃ διὰ δημόσιον ὑπηρεσίαν, διὰ τὴν ὁποίαν κατὰ τοὺς ἀνωτέρω ὀρισμοὺς γενικῶν διαταγμάτων ἀπαιτεῖται ἐντελής σπουδὴ εἰς τὸ Πανεπι-

στήμιον, ὑποχρεοῦται εἰς τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς του νὰ ἐνασχοληθῆ σπουδαίως, τόσον εἰς τὰς γενικὰς ἐπιστήμας, ὅσον καὶ εἰς ὅσας ἔχει ἰδιὰ ζουσαν φυσικὴν κλίσιν.

*Ἄρθρον 68.

Ἡ σπουδὴ τῶν γενικῶν καὶ ἰδιαιτέρων ἐπιστημῶν περιορίζεται εἰς πέντε ἔτη, ἐξ ὧν τὰ μὲν δύο διὰ τὰς γενικὰς, τὰ δὲ τρία διὰ τὰς εἰδικὰς ἐπιστήμας.

Οἱ ἀκολουθήσαντες ἐκτὸς τοῦ κράτους διετῆ σειρὰν μαθημάτων λυκείου, ἔχουσι τὴν ἄδειαν νὰ διαμένωσι τρία μόνον ἔτη εἰς τὸ πανεπιστήμιον· οἱ δὲ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν μάθησιν τῶν γενικῶν ἐπιστημῶν ἀφοσιούμενοι, θέλουσιν ἀφιερῶναι ἐπίσης διὰ τὴν σπουδὴν αὐτῶν τὰ ἀπαιτούμενα τρία ἔτη.

*Ἄρθρον 69.

Τῶν ἄνω νομικῶν διατάξεων περὶ τῆς διαρκείας τῶν σπουδῶν εἰς τὸ πανεπιστήμιον δὲν θέλει κατ' οὐδεμίαν περίστασιν γίνεσθαι μεταβολὴ χάριν τινός, καὶ περὶ τούτου ἀναφορὰ, ὅσον δήποτε ὁ ἀναφερόμενος εὐδοκιμῆ κατὰ τὰς γνώσεις, δὲν θέλει γίνεσθαι δεκτὴ, ἢ λαμβάνεσθαι ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ ὀρισμοὶ τοῦ ἄρθρου 67 θέλουν ἐμβῆ εἰς ἐνέργειαν.

*Ἄρθρον 70.

*Ἀνατίθεται εἰς τοὺς σπουδάζοντας ἡ τάξις, καθ' ἣν θέλουσι προσκτᾶσθαι τὰς γνώσεις τὰς ὁποίας ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀποκτήσωσιν ὡς ἀναγκαίας κατὰ τὴν ἐξέτασιν πρὸς ἐπίτευξιν δημοσίου ὑπουργήματος· ὡς ἔλεγχος δὲ τῆς ἐπιμελείας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς σπουδῆς αὐτῶν θέλουσιν ἐπομένως χρησιμεύει μόνον αἱ δι' ἰδιαιτέρου διατάγματος κοινοποιούμεναι θεωρητικαὶ καὶ πρακτικαὶ ἐξετάσεις διὰ τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν.

*Ἄρθρον 71.

Αἰτήσεις περὶ ὑποτροφῶν εἰς τὸ πανεπιστήμιον ὑπόκεινται εἰς τοὺς ὅρους τοῦ Ἡμετέρου διατάγματος ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν.

*Ἄρθρον 72.

Διὰ νὰ δύναται ὁ μαθητὴς, εἰσερχόμενος εἰς τὸ πανεπιστήμιον, νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν προκειμένων σπουδῶν, ἐκάστη σχολὴ μέλει συντάττει σύντομον καὶ περιεκτικὴν διδασκαλίαν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ, τῆς σχέσεως καὶ

τῆς μεθόδου τῶν εἰς αὐτὴν ἀνηκουσῶν ἐπιστημῶν, ἡ δὲ διδασκαλία αὕτη θέλει δίδεσθαι εἰς ἕκαστον μαθητὴν ὅταν ἐγγράφηται.

Ἄρθρον 73.

Εἰς ἕκαστον μαθητὴν θέλει δίδεσθαι κατ' αἵτησίν του μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς σπουδῆς αὐτοῦ ἐνσφράγιστον ἀποδεικτικόν, περιέχον.

α) Ὄνομα, ἡλικίαν, τόπον γεννήσεως τοῦ μαθητοῦ.

β) Ὄνομα τοῦ γυμνασίου εἰς τὸ ὁποῖον ἐσπούδασεν, ἀναφερομένων τῶν ἀποδεικτικῶν περὶ τοῦ χρόνου, τῶν προόδων, καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ, ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐξετάσεων, τὰς ὁποίας ὑπέστη κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς τὸ πανεπιστήμιον.

γ) Ὄνομα τοῦ λυκείου, ἂν ποτε ἐσπούδασεν εἰς τοιοῦτον.

δ) Ὅτι διετέλεσε τὸν ὀρισμένον καιρὸν εἰς τὸ πανεπιστήμιον.

ε) Ἀποδεικτικὸν ἠθῶν.

ς) Ἀποδεικτικὸν ἐπιμελείας.

Εἰς τὸ δεξιὸν μέρος θέλει φέρει τὴν σφραγίδα καὶ ὑπογραφὴν τοῦ Πρυτάνεως, εἰς δὲ τὸ ἄριστερόν του σημάντορος τῆς ἀνηκούσης σχολῆς, καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ γραμματέως.

Τὸ περιεχόμενον τῶν ἀποδεικτικῶν τούτων θέλει ἐγγράφεσθαι εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον κρατούμενον ὑπὸ τοῦ γραμματέως, ἐπιτηροῦντος ἀμέσως τοῦ Πρυτάνεως, ὅστις ἀριθμεῖ καὶ μονογραφεῖ, καὶ διατηρεῖ αὐτὸ μυστικόν, καθόσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἠθῶν καὶ ἐπιμελείας μαρτυρίαν· ὁ ἀπωλέσας τὸ πρωτότυπον ἀποδεικτικὸν δύναται νὰ λάβῃ αὐτὸ ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου.

Ἄρθρον 74.

Εἰς ἕκαστον ἡμεδαπὸν ἐπιτρέπεται νὰ φοιτᾷ εἰς ξένα πανεπιστήμια, ἂνευ ἰδιαίτερας ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἂν ποτε ζητήσῃ δημόσιον ὑπηρεσίαν, ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι διέμεινε εἰς τὸ ξένον πανεπιστήμιον τὸν εἰς τὸ παρὸν διάταγμα ὀριζόμενον χρόνον, καὶ προσέτι ἐν ἔτος τοῦλάχιστον εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ἑλλάδος.

*Η'. Περὶ τῆς διαρκείας τῶν ἐξαμήνων περιόδων,
τῶν ἐγγραφῶν καὶ τῶν διδάκτρων.*

Ἄρθρον 75.

Ἐκτὸς τῶν κυριακῶν καὶ τῶν διατεταγμένων ἑορτῶν δὲν γίνεται κἀμία διακοπὴ τῶν μαθημάτων.

Αί φθινοπωριναί ἀνακωχαί διακοῦν ἀπὸ 15 Ἰουλίου ἕως 17 Σεπτεμβρίου π.ε., καὶ τοῦ Πάσχα, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς μεγάλης ἐβδομάδος μέχρι τῆς δευτέρας τῆς μετὰ τὸ πάσχα ἐβδομάδος.

Ἄρθρον 76.

Καθῆκον τῶν μαθητῶν ὑπάρχει ἀμέσως μετὰ τὰς ἀνακωχὰς νὰ παρeurίσκωνται τακτικῶς κατὰ τὰς ὀρισθείας ἐποχὰς εἰς τὴν πόλιν τοῦ πανεπιστημίου, καὶ νὰ διαμένωσι μέχρι τοῦ τέλους τῶν μαθημάτων.

Ἄρθρον 77.

Τῶν μαθητῶν ὅσοι παρέβησαν τοὺς ὅρους τούτους, θέλει ἀφαιρεῖσθαι ἡ ἐξαμηνία, καθ' ἣν ἦσαν ἀπόντες, ἀπὸ τὸν ὀρισμένον τῆς σπουδῆς καιρόν.

Ἄρθρον 78.

Ἐκαστος μαθητῆς, θέλων ν' ἀκολουθήσῃ τι μάθημα, χρεωστεῖ εἴτε ἀμέσως, ἢ τὸ πολὺ μετὰ τὰ δέκα πρῶτα μαθήματα, νὰ ἐγγράψῃ ἰδιοχείρως τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὸ διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν σπουδαζόντων νέων ὀρισμένον βιβλίον, καὶ τότε θέλει λαμβάνει τὸ γραμματίον διὰ προσδιορισμένην θέσιν. ἐντὸς τοῦ θαλάμου τῆς παραδόσεως· εἰς δὲ τὸν παραμελοῦντα τὴν ἐγγραφὴν ταύτην δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φοιτᾷ ἐπέκεινα εἰς τὴν παράδοσιν.

Ἄρθρον 79.

Ἐκαστος μαθητῆς ὀφείλει, καταγραφόμενος διὰ μάθημά τι, νὰ προαποτίνῃ τὰ δίδακτρα εἰς τὸν γραμματέα τοῦ πανεπιστημίου. Οἱ δὲ καθηγηταὶ ὑποχρεοῦνται ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐγγραφῶν νὰ παραδίδωσιν εἰς τὸν γραμματέα τοῦ πανεπιστημίου τοὺς καταλόγους τῶν μαθητῶν αὐτῶν, σημειοῦντες ἐκείνους, ὅσους ἀπήλλαξαν τῆς ὑποχρέωσεως τῶν διδάκτρων.

Οὗτος ἔχει χρέος νὰ ἐνεργήσῃ ἐγκαίρως κατὰ τῶν μὴ ἀποτίσαντων καὶ νὰ συνάξῃ ἐξ ἐπαγγέλματος τὰ καθυστερήσαντα δίδακτρα μέχρι τοῦ μέσου τῆς ἐξαμηνίας. Ἄν δὲ τὰ ἀναγκαστικὰ μέσα ἀποβῶσιν ἀνωφελῆ, δὲν δίδεται εἰς τοὺς μὴ ἀποτίσαντας τὸ κατὰ τὴν ἔξοδον αὐτῶν πιστοποιητικόν.

Ἄρθρον 80.

Δικαίωμα ἀπαιτήσεως ἀπαλλαγῆς τῶν διδάκτρων ἔχει ἕκαστος ἐντόπιος μαθητῆς, δυνάμενος ν' ἀποδείξῃ διὰ νομίμου καὶ κατὰ τύπους συντεταγμένου ἐγγράφου τὴν ἀληθῆ καὶ παντελῆ αὐτοῦ ἔνδειαν.

Οἱ ὑπότροφοι ἀπαλλάττονται τῶν διδάκτρων.

Τὸ ἔγγραφο τοῦτο πρέπει νὰ περιέχῃ·

α) Ὄνομα καὶ κατοικίαν τοῦ αἰτοῦντος.

β) Κατάστασιν ἢ ἐπάγγελμα τῶν γονέων.

γ) Ἄν ὁ πατήρ ἢ μήτηρ ἢ οἱ δύο ἀπέθανον.

δ) Τὸν ἀριθμὸν τῶν ζώντων ἀδελφῶν καὶ ἂν οὗτοι ἔχωσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἢ ὄχι.

ε) Τὴν ποσότητα τῆς περιουσίας τοῦ αἰτοῦντος καθόσον αὕτη ὑπάρχει γνωστή.

ς) Τὴν ἐκ μισθῶν κλ. πρόσδοον.

ζ) Τὴν ποσότητα τῶν χρεῶν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 81.

Ὅστις μαθητὴς ἐπὶ τῇ βάσει τοιοῦτου ἀποδεικτικοῦ ζητῇ τὴν τῶν διδάκτρων ἀπαλλαγὴν, θέλει κατὰ τὴν ἐγγραφὴν αὐτοῦ παρουσιάζει αὐτὸ εἰς ἕκαστον τῶν καθηγητῶν εἰς τοῦ ὁποίου τὸ μάθημα καταγράφεται καὶ περιμένει τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ περὶ τοῦ ἂν ἢ αἴτησις αὐτοῦ ἐκρίθῃ ἀποδεκτῇ.

Θ'. Περὶ τῆς χρήσεως τῶν συλλογῶν κτλ. τοῦ πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 82.

Οἱ μαθηταὶ ἐγγραφόμενοι ἀποκτῶσι τὸ δικαίωμα νὰ μεταχειρίζονται ὅλας τὰς συλλογὰς καὶ λοιπὰ ἀντικείμενα τοῦ πανεπιστημίου, ὅσα συντείνουσιν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο θέλουσιν ἀκολουθεῖ τὰς περὶ αὐτῶν διατάξεις.

Ι'. Περὶ τῶν σχέσεων τῶν μαθητῶν πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ πανεπιστημίου καὶ τῶν καθηγητῶν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 83.

Τῶν καθηκόντων τοῦ πρυτάνεως καὶ τοῦ συμβουλίου τοῦ πανεπιστημίου προσέτι δὲ καὶ τῶν σημαντόρων ὡς πρὸς τοὺς μαθητὰς ὑπάρχουσι.

α) Ἡ ἐγγραφὴ τῶν μαθητῶν καὶ ἡ ἐξέτασις τῶν δι' αὐτὴν ἀπαιτούμενων.

β) Ἡ ἔκδοσις τοῦ κατὰ τὴν ἔξοδον αὐτῶν ἀποδεικτικοῦ.

γ) Ἡ ἐπιτήρησις τῆς ἐπιμελείας, ἠθικότητος καὶ θρησκευτικῆς διαγωγῆς τῶν μαθητῶν.

δ) Τὰ χρέη συμβιβαστῶν καὶ διαιτητῶν εἰς πολιτικάς ὑποθέσεις αὐτοὺς ἀφορώσας, εἰς ὑποθέσεις τιμῆς καὶ ὕβρεων μεταξὺ τῶν μαθητῶν, καθόσον γενικαὶ ἀστυνομικαὶ διατάξεις δὲν προσβάλλονται δι' αὐτῶν.

ε) Ἐφαρμογαὶ ἀρμοδιῶν ποινῶν διὰ παραβάσεως τῶν κανονισμῶν.

ς) Δημοσίευσις τῶν κανονισμῶν τοῦ πανεπιστημίου.

ζ) Δημοσίευσις διὰ τοιχοκολλήσεων εἰς τὸ κατάστημα καὶ εἰς τὰ δωμάτια τοῦ πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 84.

Εἰς ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια ἀντικείμενα οἱ μαθηταὶ θέλουσιν ἀναγνωρίζει τὸν πρύτανιν, τὸ συμβούλιον καὶ τοὺς σημαντόρας ὡς ἀμέσως αὐτῶν ἀνωτέρους, ἐμφανιζόμενοι εἰς ἐκάστην πρόσκλησιν αὐτῶν ἀνυπερθέτως καὶ ἀπροφασίστως ὑπακούοντες.

Μαθηταὶ δὲ μὴ ἐμφανιζόμενοι κατὰ πρόσκλησιν ἀνωτέρας αὐτῶν ἀρχῆς ἐνάγονται εἰς αὐτὴν διὰ τοῦ κλητῆρος.

Ἄρθρον 85.

Οἱ μαθηταὶ ὀφείλουσι νὰ ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς διδασκάλους τοῦ πανεπιστημίου, τὸ ἀνήκον σέβας. Ὁ προσβαλὼν ἀνώτερόν τινα ἢ διδάσκαλον τοῦ πανεπιστημίου ὑπόκειται εἰς τὰς ἀνηκούσας πειθαρχικὰς ποινάς, ἐπιφυλαττομένων τῶν ὄρων τοῦ ποιν. νόμου, ἐὰν ἡ προσβολὴ συνέβῃ ἐνῶ ὁ προσβληθεὶς ἐξετέλει τὰ ἴδια αὐτοῦ καθήκοντα.

Ἄρθρον 86.

Οἱ μαθηταὶ χρεωστοῦσι νὰ σέβωνται ὡς ἀρχάς, τοὺς ἐπιτοπίους ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους ἢ τοὺς ἰδιαιτέρους τοῦ πανεπιστημίου, ἐὰν τοιοῦτοι ὑπάρχωσιν, ὑπακούοντες εἰς τὰς αὐτῶν διατάξεις· ὀφείλουσι δὲ προσέτι νὰ καθυποβάλλωσιν εἰς τὸν πρύτανιν τὰ κατ' ἄλλων παράπονα· προσέτι δὲ δύνανται νὰ ἀναφέρωσι καὶ τὰ κατὰ μὴ μαθητῶν, διὰ νὰ τοῖς χορηγῆ τὴν ἀνήκουσαν βοήθειαν.

ΙΑ'. Περὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἀκαδημαϊκῶν ποινῶν ἐν γένει.

Ἄρθρον 87.

Πρὸς συντήρησιν τῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ πειθαρχείας θέλουσιν ἐφαρμόζεσθαι τὰ ἀκόλουθα μέσα καὶ αἱ ποιναὶ κατὰ τῶν μαθητῶν.

- α) Πατρική προτροπή.
- β) Μυστική και δημοσία επίπληξις.
- γ) Κράτησις ἐντὸς τοῦ θαλάμου.
- δ) Φυλάκισις.
- ε) Ἐπειλή ἀποπέμψεως.
- ς) Προσωρινή ἀπόπεμψις.
- ζ) Παραίτησις.
- η) Ἀποβολή.

Ἄρθρον 88.

Ἐκαστος εἰς ἐξέτασιν ἐνεχόμενος μαθητῆς δὲν δύναται μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ὑποθέσεως ἢ πρὸ τοῦ τέλους τῆς ποινῆς νὰ διαμεῖνῃ οὐδεμίαν νύκτα ἔξω τῆς πόλεως τοῦ πανεπιστημίου ἄνευ ἀδείας τοῦ πρυτάνεως.

Ὅστις διὰ δραπετεύσεως ζητεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ποινὴν, προσκαλεῖται δημοσίως νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ ἀπειλῇ ἀποβολῆς· μὴ ἐμφανισθεὶς δὲ ἐντὸς τῆς προσδιωρισμένης προθεσμίας θέλει ἀποβάλλεσθαι.

Ἄρθρον 89.

Ἐπιπλήξεις γίνονται δημοσίως ἀπὸ τὸ συμβούλιον τοῦ πανεπιστημίου καὶ διὰ σημαντικὰς παραβάσεις.

Ἄρθρον 90.

Ἡ κατὰ τὸν θάλαμον κράτησις θέλει τηρεῖσθαι ἀπροφασίστως κατὰ τὸν διαταχθέντα τρόπον. Ἡ εἰς φυλακὴν κράτησις θέλει ἐκτελεῖσθαι ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόφασιν. Εἰς τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ δὲν θέλουν δίδεσθαι ἄλλα βρώματα καὶ ποτὰ πλὴν τῶν συνήθων· ἡ ποινὴ αὕτη ἐπιβαρύνεται δι' ἀφαιρέσεως θερμῶν βρωμάτων καθ' ἑκάστην τρίτην ἡμέραν. Οὐδεὶς ἀπολύεται τῆς φυλακῆς πρὶν ἀποτίσῃ ὅλα τὰ χρεωστούμενα.

Ἄρθρον 91.

Ἡ ποινὴ τῆς ἀπειλῆς τῆς ἀποπέμψεως ὑπάρχει γενικὴ ἢ περιορίζεται εἰς τὴν ὑποτροπήν.

Κατὰ τὴν πρώτην περίστασιν ὁ διὰ τῆς ποινῆς ταύτης τιμωρούμενος μακρύνεται τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τῆς πρώτης παραβάσεως ἐπιφερούσης ἄλλοτε ποινὴν φυλακίσεως κατὰ δὲ τὴν δευτέραν, ἐπὶ τῆς πρώτης ὑποτροπῆς. Ἡ ποινὴ αὕτη ἐπιφέρει διὰ τοὺς ὑποτρόφους τῆς Κυβερνήσεως τὴν παῦσιν τῆς διορισθείσης ὑπὲρ αὐτῶν συντάξεως.

Ἄρθρον 92.

Ἡ ποινὴ τῆς ἀποπέμψεως συνίσταται εἰς μὴ δημοσίαν καὶ προσωρινὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τοῦ Πανεπιστήμιου. Ἐκτείνεται ἀπὸ 6 μῆνας ἕως δύο ἔτη· ἡ δὲ διάρκειά της θέλει πάντοτε διαγινώσκεισθαι εἰς τὸν τιμωρούμενον. Ὁ διὰ ταύτης τιμωρούμενος τότε μόνον δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον πρὸ τοῦ τέλους, ὅταν δοθῇ εἰς αὐτὸν χάρις, ἣτις θέλει ζητεῖσθαι ἀπὸ Ἡμᾶς.

Ἄρθρον 93.

Ἡ παραίτησις ἔχει τὴν αὐτὴν διάρκειαν, ὡς ἡ ἀπόπεμψις.

Ἄρθρον 94.

Ἡ ἀποβολὴ ὑπάρχει ἢ μεγίστη τοῦ Πανεπιστημίου ποινὴ, ὅθεν στηλιτεύεται ἐπὶ μελανῆς σανίδος καὶ δηλοποιεῖται εἰς τοὺς γονεῖς, ἐπιτρόπους καὶ τὰ ξένα Πανεπιστήμια μεθ' ὧσων τὸ τῆς Ἑλλάδος ἔχει σχέσεις. Ἡ δὲ ἐνέργεια αὐτῆς διαρκεῖ πέντε ἔτη ὅσα καὶ ἡ διαμονὴ τοῦ μαθητοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Δύναται ὅμως ἡ προκειμένη ποινὴ νὰ ἐπιβαρυνθῇ, ποτὲ μὲν φυλακίζομένου αὐστηρῶς, ἢ δηλοποιουμένου πρὸς τὴν προϊσταμένην ἀρχὴν τοῦ ἀπροβλήτου· ποτὲ δὲ παρατεινομένης τῆς ἀποβολῆς ὑπὲρ τὸν ὀρισμένον χρόνον, ἢ κηρυττομένης διηνεκοῦς.

Ὁ ἀποβληθεὶς δὲν θέλει ἐπιτυχᾶνει ἐλάττωσιν τῆς διαρκείας τῆς ἀποβολῆς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 95.

Εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προτεθειμένων ποινῶν δὲν θεωρεῖται διόλου ἡ κοινωνικὴ θέσις ἢ ἡ περιουσία τοῦ τιμωρουμένου, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐπιμέλεια καὶ διαγωγὴ.

Ἄρθρον 96.

Ὅλαι αἱ παραβάσεις ὧσων οἱ τιμωρούμενοι ἤδη μὲ τὴν ἀπόπεμψιν, παραίτησιν ἢ ἀποβολήν, καὶ ἐπιστρέψαντες εἰς τὸ πανεπιστήμιον μαθηταὶ κατασταθῶσιν ἔνοχοι, θέλουσι τιμωρεῖσθαι μὲ αὐστηροτέρας ποινάς.

Ἄρθρον 97.

Ὁ Πρύτανις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταγινώσκῃ καὶ ἐνεργῇ ποινὰς ἐπιπλήξεως, καὶ φυλακίσεως, ἀφαιρῶν προσέτι τὴν ἀπόλαυσιν θερμῶν βρωμάτων κατὰ πᾶσαν τρίτην ἡμέραν, ἀλλ' οὐχὶ ἐπέκεινα τῶν 8· ὅλαι δὲ αἱ

λοιπαι πειθαρχικαὶ ποιναι ἐνεργοῦνται μόνον ἐπιψηφίσαντος τακτικῶς τοῦ πανεπιστημιακοῦ συμβουλίου, δημοσιεῦνται δὲ καὶ ἐκτελοῦνται ἐν ὄνοματι αὐτοῦ τοῦ Πρυτάνεως ἀλλὰ μία ἀπλή ποινὴ δὲν θέλει ὑπερβῆ τὴν διάρκειαν 4 ἐβδομάδων.

ἄρθρον 98.

Ἡ ποινὴ τοῦ κακουργήματος ἢ πλημμελήματος ἐπιφέροντος κατὰ τὸν γενικὸν ποινικὸν νόμον τὴν ἀφαίρεσιν ἀξιομάτων καὶ ἐπιτίμων θέσεων ἔχει ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν ἀποβολήν· ὅθεν τὰ ἀνήκοντα δικαστήρια θέλουσιν ἀναφέρει ἐκάστοτε περὶ τῆς καταγνωσθείσης ποινῆς πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον· ἀλλὰ καὶ ὡσάκις ἄλλαι ποιναι ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς μαθητὰς ἀπὸ τὰ δικαστήρια διὰ πολιτικὰς ὑποθέσεις, αἱ ἀρχαὶ ὀφείλουσι νὰ γνωστοποιῶσι τοῦτο εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

ἄρθρον 99.

Ἐκάστη παραίτησις θέλει γνωστοποιεῖσθαι εἰς τὴν ἀστυνομίαν τῆς πόλεως τοῦ πανεπιστημίου, εἰς ἣν ἐναπόκειται ν' ἀποφασίξη πόσον ὁ παραιτηθεὶς δύναται νὰ διαμένῃ αὐτόθι.

ἄρθρ. 100.

Ἄλλ' ἕκαστος μαθητῆς εἴτε ἰθαγενῆς εἴτε ξένος, ἐφ' ὅσον σχολάζει εἰς τὸ πανεπιστήμιον, ὑπόκειται εἰς τοὺς ποινικοὺς γενικοὺς νόμους καὶ χρεωστεῖ ἰδίως νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς ἀστυνομικὰς διατάξεις.

IV. Περὶ πειθαρχικῶν ὀρισμῶν ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ διαγωγὴν τῶν μαθητῶν καὶ περὶ ποινῶν ἐφαρμοστέων εἰς τοὺς παραβάτας.

ἄρθρ. 101.

Ἀπὸ τοὺς μαθητὰς ἀπαιτεῖται ἐν γένει, ἀναλογιζομένους τὸν εὐγενῆ αὐτῶν προορισμόν, ὄχι μόνον φοιτῶντες εἰς τὸ πανεπιστήμιον, νὰ μὴ γίνωνται πλημμελημάτων, προσβαλλόντων τὰ ἦθη καὶ τοὺς νόμους τοῦ κράτους, ἔνοχοι, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐδδοκιμῶσι μάλιστα εἰς τὸ κοινὸν διὰ εὐσχήμονος καὶ ἀξιοπρεποῦς βίου.

ἄρθρ. 102.

Τὰ μερικώτερα καθήκοντα τῆς ἐπιμελείας καὶ διαγωγῆς τῶν μαθητῶν θέλουσιν ὀρισθῆ ἀκριβέστερον εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις.

ἄρθρ. 103.

Ἰδίως δὲ ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς μαθητὰς

α) Νὰ φθείρωσι τὰ προγράμματα τῶν ἀρχῶν τοῦ πανεπιστημίου καὶ τῶν δημοσίων διδασκάλων.

β) Νὰ τοιχοκολλῶσιν ἔγγραφα μὴ θεωρηθέντα καὶ ἐγκριθέντα ἀπὸ τὸν πρύτανιν.

γ) Νὰ φέρωσιν ὄπλα, ἐκτὸς τῶν ἀνηκόντων εἰς πολιτικὴν ἢ στρατιωτικὴν στολὴν, τὴν ὁποίαν ὁ μαθητὴς ἔχει τυχὸν τὸ δικαίωμα ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του νὰ φέρῃ.

δ) Νὰ ἐκτελῶσι δημοσίους πομπὰς καὶ μουσικὰς συμφωνίας ἄνευ ἰδιαιτέρας ἀδείας τοῦ πρυτάνεως, τῆς ἀστυνομίας καὶ εἰδήσεως τῆς κατὰ τὴν πόλιν φρουραρχικῆς ἀρχῆς.

ε) Νὰ ἐπισκέπτονται τοὺς ἐν φυλακῇ μαθητὰς, ἢ νὰ προπέμπωσι τοὺς παραιτηθέντας ἢ ἀποβλήτους.

ς) Νὰ λαμβάνωσι δραματικὰ πρόσωπα εἰς δημοσίους θεατρικὰς ἑταιρίας.

ἄρθρ. 104.

Οὐδεὶς τῶν ἐντοπίων μαθητῶν ἔχει τὴν ἀδειαν, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ πρυτάνεως, νὰ μακρυνθῇ ὑπὲρ τὴν μίαν νύκτα τῆς πόλεως τοῦ πανεπιστημίου διαρκούντων τῶν μαθημάτων.

ἄρθρ. 105.

Ἐταιρεῖαι μαθητῶν τότε μόνον κρίνονται ἀνεκταὶ ὅταν ὁ μόνος μὲν σκοπὸς τῶν εἶναι ἀπλῆ συναναστροφὴ καὶ βοήθεια ἐνδεεστέρων καὶ ἀξίων περιθάψεως συμμαθητῶν, δημοσιεύωσι δὲ τοὺς κανονισμοὺς αὐτῶν ζητοῦσαι τὴν ἐγκρισιν, καὶ γνωστοποιῶσαι τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν ἄλλ' αἱ ἑταιρεῖαι, ἔχουσαι ἄλλην τινὰ πρόθεσιν παρὰ ταῦτα, διαλύονται καὶ ἐφαρμόζεται κατὰ τοῦτο ὁ γενικὸς ποινικὸς νόμος.

ἄρθρον 106.

Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ ἀναδέχονται ὡς γενικὰς ὑποθέσεις, τὰς ἀφορώσας μόνον τινὰ ἄτομα, νὰ συσκέπτονται περὶ αὐτῶν εἰς ἰδιαιτέρας συνελεύσεις νὰ ἐνεργῶσιν ὑπογραφῶν σύναξιν, ἢ δι' ἀπεσταλμένων νὰ μεσιτεύωσιν ὑπὲρ τοιούτων ὑποθέσεων.

Εἰς τὸν πρύτανιν, τὸ συμβούλιον, καὶ τοὺς καθηγητὰς, ἀπαγορεύεται νὰ δέχονται καὶ νὰ ἀκροάζονται τοιούτους ἀπεσταλμένους, ἢ νὰ ἐγκρίνωσιν αὐτῶν τὰς παρατηρήσεις.

Ἄρθρον 107.

Πᾶσα ἄμυνα, (πλὴν τῆς δικαίας καὶ ἀμέμπτου ἐξ ἀνάγκης ἀμύνης), πᾶσα μονομαχία, καὶ πᾶν εἶδος καὶ πᾶσα μετοχὴ αὐτῆς ἀπαγορεύονται αὐστηρῶς, καὶ κολάζονται κατὰ τοὺς γενικοὺς νόμους, προστιθεμένης εἰς τὴν κοινὴν ποινὴν τῆς ποινῆς τῆς προσωρινῆς ἀποπέμψεως, τῆς παραιτήσεως, ἢ τῆς ἀποβολῆς.

Ἄρθρον 108.

Ὅταν ἡ μονομαχία δὲν ἔχη ἀποτέλεσμα, ἐὰν μὲν οἱ μονομαχήσαντες ἦσαν ἐπιμελεῖς καὶ χρηστοίηθεις, ἐκτὸς τῆς δικαίας ποινῆς, θέλουσι τιμωρεῖσθαι καὶ μὲ ἀποπομπὴν· ἂν δὲ ἦσαν γνωστοὶ ὡς ὀκνηροὶ καὶ φιλοτάραχοι, μὲ παραίτησιν· ἀλλ' ἂν ἡ μονομαχία ἔχη ἀποτέλεσμα, τιμωρεῖται, ἐκτὸς τῆς νομίμου ποινῆς, καὶ μὲ ἀποβολὴν ἐκ τοῦ πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 109.

Ὁ ζητῶν ἐπίτηδες μονομαχίας καὶ διαφοράς, τιμωρεῖται δι' ἀποπομπῆς, ἂν δὲ καὶ ἄλλοτε ἢ διαγωγῇ του ἦτο ἐπιλήψιμος, διὰ παραιτήσεως ἢ ἀποβολῆς.

Ἄρθρον 110.

Ὅπλασκίαι μὲ ἀκονημένα ξίφη, καὶ μὲ κοπτερά ἢ δξέα ὄπλα θεωροῦνται ὡς μονομαχίαι, καὶ τιμωροῦνται πειθαρχικῶς ὡς τοιαῦται.

Ἄρθρον 111.

Ὁ ἐπιπλήτων, ὑβρίζων, ἢ καὶ διὰ πράξεων προπηλακίζων τινά, ὡς μὴ δεχθέντα πρότασιν μονομαχίας, τιμωρεῖται, τὸ μὲν πρῶτον, μὲ αὐστηρὰν φυλάκισιν, ἐν δὲ περιπτώσει ὑποτροπῆς μὲ ἀποπομπὴν, ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ μὲ παραίτησιν, ἢ ἀποβολὴν, ἐπιφυλαττομένων πάντοτε καὶ τῶν ὄρων τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Ἄρθρον 112.

Μαθηταὶ ἰατρικῆς ἢ χειρουργικῆς, πάρευρισκόμενοι εἰς μονομαχίας διὰ ἰατρικὴν βοήθειαν, θεωροῦνται ὡς συμμετοχοὶ τῆς μονομαχίας· προσκληθέντες δὲ μετὰ τὴν πλήγωσιν, χρεωστοῦσιν εἰς κατεπειγούσας περιστάσεις, ἀφοῦ δέσωσιν ἄρμοδίως τὴν πληγὴν, νὰ ἀναφέρωσι τὰ δέοντα πρὸς τὴν ἀστυνομίαν περὶ τούτου ἀμέσως διὰ ν' ἀποφύγωσι τὴν εἰς τοὺς συμμετόχους τῆς μονομαχίας ἐπιβαλλομένην ποινὴν, ἢ ἂν ἡ μονομαχία

συνέβη ἔξω τῆς πόλεως τοῦ πανεπιστημίου, πρὸς τὴν ἐπιτόπιον ἀρχὴν, ζητοῦντες ἰατρόν τινα δόκιμόν.

Ἄρθρον 113.

Αἱ ἄνω ῥηθεῖσαι ποιναὶ τόσῳ μᾶλλον θέλουσιν ἐφαρμόζεσθαι, ὅσῳ ὁ πρύτανις καὶ ὄλοι οἱ καθηγηταὶ ἔχουσι χρέος νὰ διαλάττωσιν ὡς συμβιβασταὶ τὰς μεταξὺ μαθητῶν συμπιπτούσας περὶ τιμῆς διαφορὰς μὲ τρόπον μὴ προσβάλλοντα αὐτῶν τὴν φιλοτιμίαν.

Ἄρθρον 114.

Ἰδιωτικαὶ ἐταιρεῖαι ὄπλασκίας, ὡς παρέχουσαι συχνάκις ἀφορμὰς μονομαχίας, δὲν θέλουσιν εἶναι ἀνεκταί, καὶ τὸ μάθημα τῆς ὄπλασκίας παραδίδεται μόνον εἰς τὸν προσδιορισμένον δημόσιον τόπον ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ἐπὶ τούτῳ αὐτῆς διδασκάλου.

Ἄρθρον 115.

Ξενοδόχοι, οἰνοπῶλαι, καφφεπῶλαι καὶ οἰκοδεσπότηαι, οἵτινες ἀνέχονται ἐντὸς τῶν οἰκιῶν τοιαύτας ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἀπαγορευόμενας τῶν μαθητῶν συνελεύσεις, ἢ λαβόντες γινῶσιν τῶν ἐν αὐταῖς γινόμενων πράξεων, δὲν καταγγέλουσιν αὐτὰς ἀμέσῳ εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν, ὀνομάζοντες καὶ τοὺς συμμετόχους, θέλουσι καταδιώκεσθαι κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους ὡς συμμετοχοί.

Ἄρθρον 116.

Ἀρχαιότεροι μαθηταί, ἀντιποιοῦμενοι ὑπεροχὴν τινα ἐπὶ νεωτέρων, ἢ νεηλῦδων, ἢ προσπαθοῦντες νὰ τοὺς σύρῳσιν εἰς τὴν συναναστροφὴν τῶν καὶ μὴ θέλοντας ὑβρίζωσι, χλευάζωσιν ἢ ἀπαγορεύωσι νὰ συναναστρέφονται μετ' ἄλλων, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν αὐστηρὰν καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις, μὲ προσωρινὴν ἀπόπεμψιν ἢ παραίτησιν.

Μαθηταὶ πλάττοντες καὶ διαδίδοντες δυσφημίας κατὰ τινος, ἢ προσφερόμενοι πρὸς τὸν συκοφαντηθέντα μὲ τρόπον προσβάλλοντα αὐτοῦ τὰ δικαιώματα τιμωροῦνται, οἱ μὲν αὐτουργοί, μὲ παραίτησιν, οἱ δὲ ἄλλοι συνένοχοι μὲ φυλάκισιν ἢ ἀπόπεμψιν.

III'. Ἀκροτελεύτιοι ὀρισμοί.

Ἄρθρον 117.

Ἐπειδὴ τό γε νῦν ἔχον δὲν δύνανται νὰ συμπληρωθῶσιν ὄλαι αἱ σχολαί, διὰ τοῦτο τὸ πανεπιστήμιον θέλει τελειοποιεῖσθαι βαθμηδὸν ἀναλόγως πρὸς τὰς παρούσας ἤδη εὐκολίας.

Ἄρθρον 118.

Ἄλλ' ἡ ἀναγκαία πρὸς διδασκαλίαν σκευασία πρέπει νὰ προετοιμασθῇ ἀνυπερθέτως, γενομένης φροντίδος καὶ περὶ τῆς ταχείας συμπληρώσεως τῶν ἐπιστημονικῶν συλλογῶν, καὶ τοῦ πορισμοῦ τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων εἰς τὸ πανεπιστήμιον. Ἰδίως δὲ θέλει καταβληθῆ ἅσα σπουδή, νὰ προεμπροσθησῶσι, πάντα ὅσα κρίνονται ἀναγκαῖα εἰς τὴν κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἐποχὴν τοῦ πανεπιστημίου βεβαίαν ἔναρξιν.

Ἀνεγείραντες ἤδη διὰ τοῦ παρόντος διατάγματος, τὸ ἀνώτατον διδασκικὸν κατὰστημα, ἐδώκαμεν δι' αὐτοῦ καθὼς καὶ διὰ τῶν λοιπῶν ἐκπαιδευτικῶν ὄρων ἀπόδειξιν εἰς τὸν ἀγαπητὸν ἡμῶν λαὸν τῆς ὑπὲρ τῆς εὐημερίας αὐτοῦ Ἡμετέρας φροντίδος.

Πεποιθότες ὅτι καὶ διδάσκαλοι καὶ μαθηταὶ θέλουσιν ἔχει διηνεκῶς ὑπ' ὄψιν τὴν ὑψηλὴν αὐτῶν κλῆσιν, ἐνθυμούμενοι, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη μόνον εἰς τὸν θρησκευτικῶς καὶ ἠθικῶς μορφωθέντα ἄνθρωπον δύναται νὰ ἀναπτυχθῆ, καὶ ὅτι ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆ σκοπὸν πρῶτιστον ἔχουσα τὸν κοινωνικὸν βίον, συνίσταται μάλιστα εἰς τὴν ἁρμονίαν τῶν φυσικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων, ἐλπίζομεν, ὅτι τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ἑλλάδος μετὰ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων διακοπὴν θέλει ἀναλάβει πάλιν τὴν πρώτην εὐκλείαν ὅπου ἄλλοτε ἡ παλαιὰ ἀκαδημία προήγαγεν ἀποτελέσματα ἀνεξάλειπτα, ῥίψασα ἀκτίνας φωτὸς εἰς τοὺς μακρυνωτάτους τόπους καὶ αἰῶνας, καὶ ὅτι θέλει διαλάμψει ἐκ νέου εἰς τὰ δύο γειτνιαζόντα μέρη τοῦ κόσμου.

Εἰς τὴν Ἡμετέραν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος, ἐκδοθησομένου καὶ εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ εἰς ἰδιαίτερα ἀντίτυπα τῶν ὁποίων πωληθέντων ἢ εἰσπραχθεῖσα ἀξία θέλει προστεθῆ εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ πανεπιστημίου διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς εἰς τὸ ἄρθρ. 37 ἰδίως προσδιοριζομένους.

Ἐκτὸς τοῦτου τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος διατάγματος θέλει ἀναγνωσθῆ εἰς ὄλας τὰς ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τοῦ Κράτους μετὰ τὴν θεῖαν λει-

τουργίαν τὴν 25 Ἰαν. (6 Φεβρουαρίου) 1837 ὡς ἡμέραν τῆς ἀξιωμανη-
 νεύτου Ἡμῶν πρώτης εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφίξεως, καὶ θέλει πρὸς τούτοις
 ἀγγελθῆ, ὅτι οἱ ἰδιαιτεροὶ περὶ αὐτοῦ ὀρισμοὶ περιέχονται εἰς διάταγμα,
 δημοσιευθὲν εἰς τὴν ἔφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ εἰς ἰδιαιτέρα ἀντί-
 τυπα.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 31 Δεκεμβρίου 1836 (12 Ἰανουαρ.) 1837

Ἐν ὀνόματι καὶ κατ' ἰδιαιτέραν διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον,

ΑΡΜΑΝΣΠΕΡΓ, Ι. ΡΙΖΟΣ, ΣΜΑΛΤΣ, ΔΡΟΣΟΣ ΜΑΝΣΟΛΑΣ,
 Α. Ε. ΚΡΙΕΖΗΣ, Γ. ΛΑΣΑΝΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἄριθ. 16

Ἐν Ἀθήναις, 24 Ἀπριλίου 1837

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ο Θ Ω Ν

Ε Λ Ε Ω Θ Ε Ο Υ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐδιστάσαμεν νὰ ἀφήσωμεν ἀμετάβλητον τὸ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ Μας
 ἐκδοθὲν διάταγμα τῶν 31 Δεκεμβρίου 1836 (12 Ἰανουαρίου 1837), περὶ
 συστάσεως τοῦ πανεπιστημίου, τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ στερεωθῆ καὶ νὰ
 ἐπικυρώσωμεν, ὡς καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ περιεχομένους διορισμοὺς τῶν διδα-
 σκάλων, προσκαλέσαντες τὴν Γραμματεῖαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς
 Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως νὰ Μᾶς ἀναφέρῃ κατ' ἐπανάληψιν περὶ αὐτῆς
 τῆς ὑποθέσεως.

Εἰς τὴν ἀναφορὰν αὐτὴν, καὶ εἰς τὸ ἐπισυνημμένον μετ' αὐτῆς σχέ-
 διον ὄργανισμοῦ διατάγματος περὶ τοῦ σηστηθησομένου πανεπιστημίου

παρετηρήσαμεν ἡδέως τὴν σπουδὴν περὶ τῆς θεμελιώσεως τοῦ ἀνωτάτου τούτου παιδευτηρίου τοιοῦτοτρόπως, ὥστε νὰ ἐμπορέσῃ νὰ τελειοποιηθῇ κατὰ τὰς πραγματικὰς χρείας τοῦ Βασιλείου Μας βαθμηδόν, ἐπιδίδον συγχρόνως μὲ τὰ ὑποβεβηκότα εἰς αὐτὸ διδασκαλεῖα, καὶ ὠφελούμενον ἀπὸ τὴν πείραν τὴν πηγάζουσιν ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ αὐτῆν.

Ἄλλὰ διὰ νὰ ἀποφύγωμεν μετ' ἐπιμελείας ὄλους τοὺς ὀρισμούς, οἱ ὅποιοι ἐμποροῦσαν νὰ προξενήσουν βλάβην εἰς τὴν ἐλευθέραν ὀργανικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ νέου παιδευτηρίου τούτου, ἐνομίσαμεν ὀρθόν,

1) Ἐκεῖνα μόνον τὰ μέρη τοῦ νέου σχεδίου νὰ ἐπικυρώσωμεν, τὰ ὅποια εἶναι κατάλληλα νὰ δημοσιευθῶσιν ὡς προσωρινὸς κανονισμὸς, ὅθεν καὶ ἐξεδώκαμεν διὰ τοῦτο σήμερον ἓνα τοιοῦτον.

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς ὀριστικὰς διατυπώσεις τοῦ πανεπιστημίου καὶ τῶν σχολῶν του, θέλομεν διατάξει τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς, ἣτις θέλει ἐπιφορτισθῇ τὴν διαίρεσιν τοῦ πανεπιστημίου εἰς σχολὰς, τὴν σημείωσιν τῶν διαφορῶν κλάδων τῶν μαθημάτων ἐκάστης αὐτῶν, τοὺς διὰ τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν τήρησιν αὐτῆς ἀναγκαίους ὀρισμοὺς καὶ καθεξῆς. Ὅθεν ἐπιφορτίζομεν τὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδύσεως Γραμματέα τῆς Ἐπικρατείας νὰ προτείνῃ διὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καθηγητὰς καὶ ἄλλους εἰδήμονας δημοσίους ὑπαλλήλους.

2) Προσδιορίζοντες τὴν ἔναρξιν τοῦ πανεπιστημίου εἰς τὰς 3 (15) Μαΐου, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ δημοσιευθῇ εἰς γνῶσιν τοῦ κοινοῦ, θέλομεν, ὅτι ἐκεῖναι μόνον αἱ διδασκαλικάι καθέδραι κατὰ τὸ παρὸν νὰ ἀνοίξωσιν, αἱ ὅποια εἰς τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου παιδευτηρίου ἀπαιτοῦνται ἀπὸ τὴν παροῦσαν χρείαν, διατάττοντες, ὅπως οἱ πρὸς τοῦτο διορισθέντες καθηγηταὶ μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς παραδόσεώς των ἀρχίσωσι νὰ ἀπολαμβάνωσι τὸν ἐγκριθέντα εἰς αὐτοὺς μισθόν· ὅθεν διορίζομεν.

α) Διὰ τὴν θεολογικὴν σχολὴν τοὺς Κυρίους Ἀρχιμανδρίτην Μισαῆλ Ἀποστολίδην εἰς τακτικὸν καθηγητὴν.

Τὸν γραμματέα τῆς ἱερᾶς συνόδου Θεόκλητον Φαρμακίδην εἰς τακτικὸν καθηγητὴν.

Κοντογόνην εἰς ἔκτακτον καθηγητὴν.

β) Διὰ τὴν νομικὴν σχολὴν εἰς καθηγητὰς ἐπιτιμίους τοὺς Κυρίους Κλονάρην πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ῥάλλην εἰσαγγελέα παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν.

Προβελέγγιον ὑπουργικὸν σύμβουλον, καὶ εἰσηγητὴν ἐν τῷ συμβουλίῳ τῆς ἐπικρατείας.

Φέδερ Ἀρεοπαγίτην.

Μελάν αντεισαγγελέα παρά τῷ ἀρείῳ πάφω.

ἄνευ μισθοῦ.

Εἰς καθηγητὰς ἐκτάκτους τοὺς Κυρίους.

Ἰωάννην Σουτζον, πᾶρεδρον ἐν τῷ συμβουλίῳ τῆς ἐπικρατείας, διὰ τὸν κλάδον τῆς δημοσίου οἰκονομίας.

Γ. Μαυροκορδάτον.

Ἄργυρόπουλον.

γ) Διὰ τὴν ἱατρικὴν σχολήν.

Εἰς ἕκτακτον καθηγητὴν τῆς ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας τὸν Κ. Μαυροκορδάτον.

Τῆς εἰδικῆς παθολογίας, Ἰατρικῆς θεραπείας, καὶ κλινικῆς τὸν Κ. Βοῦρον.

Τῆς ἱστορίας τῆς ἱατρικῆς γενικῆς παθολογίας καὶ θεραπείας τὸν Κ. Λευκίαν.

Τῆς μαιευτικῆς καὶ ἱατρικῆς ὕλης τὸν Κ. Κωστήν.

Ἐκτακτον καθηγητὴν τῆς χειρουργίας, καὶ προπαρασκευαστὴν τὸν Κ. Ὀλύμπιον.

Εἰς ἐπιτίμιους διὰ τὴν κλινικὴν, καὶ διδασκαλίαν τῆς χειρουργικῆς ἐργασίας τὸν δόκτορα Τράϊμπερ.

Ὡς καθηγηταὶ ἐπιτίμιοι τῆς σχολῆς πρέπει νὰ προσκληθῶσι, διὰ νὰ συνενωθῶσι καὶ συμπληρώσωσι τὸν κύκλον τῶν παραδόσεών των.

Ὁ Κ. προλύτης Πάλλης διὰ τὴν δικαστικὴν ἱατρικὴν.

Νικαλαΐδης Λεβαδιεὺς διὰ τὴν διαιτητικὴν καὶ ὁ Κ. Ἠπίτης.

δ) Διὰ τὴν φιλοσοφικὴν σχολήν.

Τὸν Κ. Ν. Βάμβαν εἰς τακτικὸν καθηγητὴν τῆς φιλοσοφίας.

Τὸν Κ. Γενάδιον τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας.

Οὐλερῖχον τῆς λατινικῆς φιλολογίας.

Πρόλυτον Ῥῶς τῆς ἀρχαιολογίας.

Κωνσταντῖνον Σχινᾶν τῆς ἱστορίας.

Νέγγρην τῆς μαθηματικῆς.

Βούρην τῆς μαθηματικῆς καὶ μαθηματικῆς φυσικῆς.

Εἰς τακτικὸν καθηγητὴν τῆς χημείας καὶ πειραματικῆς φυσικῆς τὸν Κύριον Λάνδερερ.

Εἰς ἕκτακτον καθηγητὴν τῆς βοτανικῆς τὸν ἔφορον τοῦ βασιλικοῦ κήπου Φράας.

Εἰς ἕκτακτον καθηγητὴν τῆς φιλολογίας καὶ αἰσθητικῆς τὸν Κ. Ἀλέξανδρον Σουτζσον.

Εἰς καθηγητὴν ἐπιτίμιον, καὶ κυρίως διὰ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν τὸν Κ. Δομνάδον.

Εἰς καθηγητὴν ἐπιτίμιον, καὶ μάλιστα τῆς παιδείας τὸν Κ. Μανου-
σον, βασιλ. ἐπίτροπον παρὰ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ.

Εἰς καθηγητὴν ἐπιτίμιον τῆς φιλολογίας τὸν ἐν Αἰγίνῃ Κ. Δουκαν.

Εἰς καθηγητὴν ἐπιτίμιον τὸν ἐν Ἄνδρῳ Κατριν, διὰ νὰ παραδίδῃ
μαθήματα περὶ φιλοσοφίας, ὡσαύτως καὶ τὸν Κ. Κοντογόνην.

Εἰς πρῦτανιν τοῦ πανεπιστημίου διορίζομεν τὸν Κ. Κωνσταντῖνον
Σχινᾶν.

Εἰς σχολάρχας διορίζομεν τοὺς Κυρίους.

Μίσαηλ Ἀποστολίδην διὰ τὴν θεολογικὴν σχολήν.

Ῥάλλην, διὰ τὴν δικαστικὴν.

Λευκίαν διὰ τὴν Ἰατρικὴν.

Βάμβαν, διὰ τὴν φιλοσοφικὴν.

3) Ὅσον ἀφορᾷ τὸν σημαντικώτερον σκοπὸν τοῦ πανεπιστημίου, ἢ
τὸν περὶ μορφώσεως ἀξίων διδασκάλων διὰ τὰ γυμνάσια καὶ ἑλληνικὰ
σχολεῖα, θέλουσιν ὑποχρεωθῆ οἱ καθηγηταὶ τῆς φιλολογίας, οἱ Κύριοι Γεν-
νάδιος, Ῥῶς καὶ Οὐλερῖχος νὰ παραδώσουν ἐξ ἀρχῆς εἰς αὐτοὺς διὰ πρα-
κτικῆς γυμνάσεως εἰς τὸ ἑλληνικὸν καὶ λατινικὸν ὕφος ὡσαύτως καὶ διὰ
τῆς ἐξηγήσεως ἑλλήνων καὶ λατίνων συγγραφέων, καὶ οὕτω νὰ καταβά-
λωσι τὰ θεμέλια ἐνὸς φιλοσοφικοῦ διδασκαλείου διὰ τὸν ὄργανισμὸν τοῦ
ὁποίου θέλουσιν διευθύνει τὰς προτάσεις των πρὶν τοῦ τέλους τῆς πρώτης
ἐξαμηνίας.

4) Ὅσαύτως πρέπει νὰ προσκληθοῦν καὶ οἱ διὰ τὴν θεολογίαν διο-
ρισθέντες καθηγηταί, διὰ νὰ καταστρώσουν ἐν σχέδιον δι' ὅσα, τυχόν,
ἀναγκαιοῦσαν εἰς πρόοδον τῶν σπουδασμάτων τῆς σχολῆς των, τὸ ὁποῖον
θέλει κοινοποιηθῆ πρὸ πάντων καὶ εἰς τὴν ἱερὰν σύνοδον διὰ νὰ γνωμο-
δοτήσῃ, καὶ συνοδευμένον μὲ τὴν γνωμοδότησιν αὐτῆς, καὶ τὴν ἀναφο-
ρὰν τοῦ Γραμματέως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πρέπει νὰ μᾶς καθυποβληθῆ.

5) Εἰς τὴν διανομὴν τῶν συντάξεων τῆς ὑποτροφίας πρέπει νὰ λαμ-
βάνωνται ἐξαιρέτως τοιοῦτοι μαθηταὶ ὑπ' ὄψιν, οἵτινες κρίνονται ἄξιοι
νὰ λάβωσι μέρος ὡς τακτικὰ μέλη εἰς τὰς γυμνάσεις τοῦ φιλοσοφικοῦ
καὶ θεολογικοῦ διδασκαλείου, ὑποτιθεμένου ὅτι κρίνεται ἀναγκαῖον καὶ
τὸ τελευταῖον. Περιμένομεν δὲ συγχρόνως μὲ τὰ σχέδια τοῦ ὄργανισμοῦ
ἐνὸς τοιούτου διδασκαλείου καὶ τὰς προτάσεις τοῦ Γραμματέως τῶν Ἐκ-
κλησιαστικῶν περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ὀρισθησο-
μένης ποσότητος ἀπὸ τὰ κεφάλαια τῶν συντάξεων τῆς ὑποτροφίας.

6) Οἱ μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ πανεπιστημίου εἰς ἐνέργειαν ἐμβαίνοντες
καθηγηταί, τόσον οἱ ἐπιτίμιοι, ὅσον καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοὶ θέ-
λουσιν συνέλθει τὸ συντομώτερον εἰς τὴν ἀνήκουσαν σχολήν του ἕκαστος,
προεδρεύοντος τοῦ σχολάρχου, διὰ νὰ συντάξουν τοὺς ἀνήκοντας κατά-

λόγους τῶν μαθημάτων τῆς προσεχοῦς ἑξαμηνίας, καθυποβάλλοντες αὐτοὺς διὰ τοῦ πρυτάνεως εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Γραμματέως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Διὰ τὸ βραχὺ τῆς ἐρχομένης θερινῆς ἑξαμηνίας, θέλουν περιορισθῆ εἰς προεισαγωγικὰ παραδόσεις, ἀρχίζοντες τὴν ἐτήσιον σειρὰν μετὰ τὸ τέλος τῶν θερινῶν διακοπῶν.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου ἐκπαιδεύσεως Ἡμέτερος Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας ἐπιφορτίζεται τὴν ἐκτέλεσιν καὶ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Ἀπριλίου 1837,

ΟΘΩΝ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως
Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Α. ΠΟΛΥΖΩΪΔΗΣ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ
ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΥΣΤΗΘΗΣΟΜΕΝΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Α΄.

Περὶ συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου

Ἄρθρον 1.

Θέλει συστηθῆ δι' ὅλον τὸ Κράτος πανεπιστήμιον εἰς Ἀθήνας, περιλαμβάνον ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἀνωτάτης ἐπιστημονικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Πρὸς μνήμην δὲ τοῦ συστήσαντος αὐτό, θέλει φέρει τὴν ἐπωνυμίαν
«Πανεπιστήμιον τοῦ Ὄθωνος».

Ἄρθρον 2.

Ἄπαντα τοῦ πανεπιστημίου τὰ ἀναλώματα θέλουσι δίδεσθαι ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον, καθόσον δὲν λαμβάνονται ἀπὸ τὴν ἰδιαιτέραν προικοδότησιν τοῦ πανεπιστημίου. Ἐωσότου δὲ νὰ ἐξαρκέσωσι τὰ μέσα ταῦτα, θέλουν γίνεσθαι αἱ ἀναγκαῖαι προκαταβολαὶ ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον.

B'.

Περὶ διδασκαλίας

Ἄρθρον 3.

Τὸ πανεπιστήμιον σύγκειται πρὸς τὸ παρὸν ἀπὸ τέσσαρας σχολῶν, δηλαδή

- 1) Τὴν τῆς θεολογίας,
- 2) Τὴν τῶν νομικῶν ἐπιστημῶν,
- 3) Τὴν τῆς ἰατρικῆς,
- 4) Τὴν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἄλλης ἐγκυκλίου παιδείας.

Περὶ δὲ τοῦ ἂν ἦναι καταλληλότερον ἢ ὄχι, ἀντὶ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, νὰ τεθῶσι δύο ἄλλαι, ἢ νὰ διαιρεθῇ αὐτὴ εἰς τμήματα, ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς περισσέυση, τοῦτο ὡς καὶ ἡ δῆλωσις τῶν εἰς ἐκάστην σχολὴν ἀνηκόντων κλάδων, ἀπόκειται εἰς τοὺς ὀρισμοὺς τῶν ὀριστικῶν διατυπώσεων τοῦ πανεπιστημίου, αἱ ὁποῖαι ἐκδοθήσονται παρ' ἡμῶν ἐπομένως, καὶ πρὸς σύνταξιν, τῶν ὁποίων θέλομεν συστήσει μετ' οὐ πολὺ ἰδιαιτέραν ἐπιτροπὴν.

Ἄρθρον 4.

Ἐκάστη σχολὴ ἔχει ὀρισμένον ἀριθμὸν καθηδρῶν, καὶ σχηματίζει καθ' ἑαυτὴν ἀνεξάρτητον σύλλογον λογίων ὡς πρὸς τὰ ἐπιστημονικά, ἀδιαίρετον ὅμως ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ πανεπιστημίου, καὶ μένοντα εἰς διηνεκῆ ὀργανικὸν μετ' αὐτοῦ σύνδεσμον.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ἐκάστης σχολῆς, ὡς καὶ ὁ τῶν πρατίστων καθηδρῶν αὐτῆς, θέλει προσδιορισθῆ εἰς τὰς κοινωνικὰς αὐτῆς διατάξεις· ἐξαιρουμένης δὲ τῆς πρώτης ταύτης ἐποχῆς, τοῦ λοιποῦ μόνον οἱ τακτικοὶ καθηγηταὶ θέλουν εἶσθαι μέλη τῶν σχολῶν.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων θέλουσι δοθῆ εἰς τὰς σχολὰς καὶ ἴσοι ἤθελον

φανῆ ἀναγκαῖοι ἕκτακτοὶ καθηγηταί, καὶ οἱ ἀνήκοντες διδάσκαλοι ἰδίως διὰ τὰς ἀναγκαίας καθομιλουμένης γλώσσας, δι' ὠραίας τέχνας, καὶ διὰ πρακτικὰ ἀναγκαῖα ἀντικείμενα σπουδῆς, τὰ ὅποια πρέπει νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ πανεπιστήμιον.

Θέλουσι δὲ συστηθῆ καὶ καθέδραι διὰ τὰς ἀνωτέρας στρατιωτικὰς ἐπιστήμας.

Ἄρθρον 5.

Ἡ σειρά τῶν διαφόρων μαθημάτων εἰς ἑκάστην σχολὴν εἶναι τριετῆς συμφώνως μὲ τὸ κατωτέρω ἄρθρ. 17, ἢ δὲ διδασκαλία θέλει εἶσθαι ἀκροαματικὴ μετὰ διαλογικῶν γυμνασμάτων, γινομένη συνήθως εἰς τὴν καθομιλουμένην ἑλληνικὴν, καὶ ἐλεύθερον μένει εἰς ἕκαστον καθηγητὴν νὰ κανονίζῃ τὰ κατ' αὐτὴν ὡς πρὸς τὸ ἴδιον μάθημα.

Γ'.

Περὶ καθηγητῶν καὶ διδασκάλων

Ἄρθρον 6.

Οἱ καθηγηταὶ θέλουσι διοριζέσθαι ἀμέσως παρ' Ἡμῶν κατὰ πρότασιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας.

Μετὰ δὲ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου, θέλουσι συντελέσει, τὸ Πανεπιστήμιον, καὶ αἱ σχολαί, διὰ τῆς συμμετοχῆς των, (ἥτις θέλει προσδιορισθῆ ἐν τοσοῦτῳ ἀκριβέστερον), διὰ νὰ ἀναπληρωθῶσιν αἱ χηρεύσασαι ἔδραι.

Ἄρθρον 7.

Οἱ καθηγηταὶ χρεωστοῦν νὰ ἐπιτηρῶσιν, ἐντὸς τῆς ἰδίας παραδόσεως ἕκαστος τὴν διαγωγὴν τῶν μαθητευομένων, νὰ ὀδηγοῦν αὐτοὺς διὰ λόγου καὶ παραδείγματος, καὶ νὰ προσφέρωνται πρὸς αὐτοὺς ὡς πρὸς ἀνθρώπους ἀνεπτυγμένων ἤδη λογικῶν δυνάμεων· ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ συμβουλευῶσι καὶ προσκαλῶσιν εἰς εὐταξίαν, προσέτι δὲ νὰ μακρύνωσι στιγμιαίως τοῦ θαλάμου τῆς παραδόσεως τοὺς ἀτακτοῦντας μαθητευομένους. Διὰ σημαντικωτέρας παρεκτροπᾶς, ἀπαιτούσας ποινὰς βαρυτέρας, ἀναφέρονται πρὸς τὸν πρύτανιν.

Ἄρθρον 8.

Οἱ καθηγηταὶ χρεωστοῦν νὰ παρευρίσκωνται τακτικῶς εἰς τὰς πα-

ραδότητες κατὰ τὰς προσδιορισμένας ὥρας, νὰ διαμένουν εἰς αὐτάς, ὅσον εἶναι προσδιορισμένον, καὶ ν' ἀποφεύγουν δι' ἀκριβείας περὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο τὰς μεταξὺ των περὶ αὐτοῦ συγκρούσεις.

Ἄρθρον 9.

Τὸ προσωπικὸν τῶν διδασκάλων τοῦ πανεπιστημίου ἐμπεριέχει :

1. Καθηγητὰς τακτικούς.
2. » ἐπιτιμίους.
3. Καθηγητὰς ἐκτάκτους.

4. Καὶ διδάκτορες τῶν ἰδιαιτέρων παραδόσεων τῆς ἐπαναλήψεως τῶν μαθημάτων καὶ γλωσσῶν.

Ὅλοι οἱ διδάσκαλοι τοῦ πανεπιστημίου λαμβάνουσι ἀπὸ τοὺς μαθητευομένους τὰ χάριν τῆς παραδόσεώς των πληρονόμια διδάκτρα· οἱ δὲ τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι καθηγηταί, καὶ οἱ διδάκτορες τῆς ἐπαναλήψεως τῶν μαθημάτων καὶ τῶν γλωσσῶν λαμβάνουσι, ἐκτὸς τούτου, καὶ ἀνάλογον μισθὸν ἢ ἀντιμισθίαν.

Εἰς τοὺς καθηγητὰς τοὺς τακτικούς καὶ τοὺς ἐπιτιμίους δίδομεν τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβούλου, εἰς δὲ τοὺς ἐκτάκτους τὸν τοῦ ὑπουργικοῦ παρέδρου.

Καθηγητὰς ἐπιτιμίους θέλομεν διορίσει ἄνδρας, διαπρέποντας κατὰ τὸν νοῦν καὶ παιδείαν, καὶ ἔχοντας τὴν ἰκανότητά καὶ τὴν προθυμίαν νὰ συντελέσωσι κατὰ μέρος διὰ τῆς συνεργείας των, συγκοινονοῦντες ἐλευθέρως μὲ τὸ πανεπιστήμιον.

Ἄρθρον 10.

Τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ παραδίδωσι οἱ ἰδιαίτεροι διδάσκαλοι μαθήματα ἐν τῷ πανεπιστημίῳ θέλει δίδεσθαι ἀπὸ τὰς σχολάς, (ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐγκρίσεως ἀπὸ τὴν Γραμματείαν τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως) εἰς πεπαιδευμένους, ἀποκτήσαντας ἤδη τὸν ἀκαδημαϊκὸν βαθμὸν τοῦ προλήτου καὶ οἱ ὅποιοι διὰ τῆς λοιπῆς των εὐδοκίμησεως τῆς ἀκριβέστερον προσδιορισθησομένης, ἀπέδειξαν ἑαυτοὺς ἀξίους τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος.

Οἱ ἰδιαίτεροι διδάσκαλοι, ὡς τοιοῦτοι, δὲν θέλουν ἔχει δικαίωμα προβιβασμοῦ καὶ μισθοδοτήσεως. Ἐὰν ὅμως συνετέλεσαν διὰ τινα καιρὸν, ὠφελήσαντες εἰς τὸ πανεπιστήμιον, τότε θέλουν λαμβάνεσθαι ὑπ' ὄψιν ἐν καιρῷ τοῦ διορισμοῦ τῶν καθηγητῶν.

Δ'.

Περὶ φοιτητῶν

Ἄρθρον 11.

Ἐκαστος εἴτε ἰθαγενής, εἴτε ξένος δύναται νὰ γίνῃ δεκτὸς ὡς φοιτητῆς εἰς τὸ πανεπιστήμιον χρεωστεῖ δὲ πρὸς τούτο νὰ παρουσιασθῆ εἰς τὸν πρύτανιν ὑφ' ἑνὸς κτηματίου, ἢ σταθεροῦ κατοικοῦ τῶν Ἀθηνῶν πρὸς τὸν ὁποῖον αἱ ἀρχαὶ τοῦ πανεπιστημίου θέλουν διευθύνεσθαι ὡσὰκις ἔχουν νὰ πέμψουν εἰς τὸν φοιτητὴν κοινοποιήσεως προσκλήσεις, κτλ. Ὁ κτηματίας, ἢ κάτοικος, οὗτος, θέλει ἐγγράφει τὸ ὄνομά του εἰς ἕν ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῆ Πρυτανείᾳ κρατούμενον βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον θέλει σημειοῦσθαι ἐκάστοτε καὶ ἡ κατὰ καιρὸν κατοικία τοῦ φοιτητοῦ.

Ἄρθρον 12.

Ἐκαστος μαθητῆς ἰθαγενής χρεωστεῖ, πρὸ τῆς εἰσόδου του εἰς τὸ πανεπιστήμιον, νὰ ἐμφανίσῃ τὸ ἀπολυτήριόν του ἀπὸ ἕν τῶν ἐντὸς τοῦ κράτους γυμνασίων, ἢ ἂν ἐσπούδασεν εἰς ἰδιαιτερον διδασκαλεῖον, ἢ κατ' οἶκον, νὰ καθυποβληθῆ εἰς ἐξέτασιν ἐντὸς ἑνὸς γυμνασίου, ὀρισθησομένου ἀπὸ τὴν Γραμματείαν τῆς δημοσίου Ἐκπαιδύσεως, καὶ νὰ ἐμφανίσῃ τὸ ἀποδεικτικὸν τῆς τοιαύτης ἐξετάσεως.

Ἄρθρον 13.

Ἐκαστος πληρώσας τὰς προειρημένας ὑποχρεώσεις λαμβάνει, μετὰ τὴν ἐγγραφὴν γραμμάτιον δηλοῦν τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ εἰς τὸ πανεπιστήμιον, καὶ τὴν ἀκαδημαϊκὴν πολιτογράφησιν. Δι' αὐτοῦ τῷ ἐπιτρέπεται κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις ἢ διαμονὴ εἰς τὸ πανεπιστήμιον, ἢ φοίτησις εἰς τὰς παραδόσεις, καὶ ἡ χρῆσις ὅλων τῶν μέσων τῆς ἐκπαιδύσεως, ὅσα προσφέρει τὸ πανεπιστήμιον.

Ἄρθρον 14.

Τὸ γραμμάτιον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὸν φοιτητὴν, ἂν εἰς τὸ διάστημα τῆς εἰς τὸ πανεπιστήμιον διαμονῆς ἀναφῶσι δυσκολίαι ὡς πρὸς τὴν ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν του, καὶ γινομένης ἐξετάσεως δὲν δύναται ὁ φοιτητῆς ν' ἀποδείξῃ τὴν ἄδειαν τῶν γονέων, ἢ καὶ ἐπιτρόπων αὐτοῦ τοῦ νὰ συνάξῃ εἰς τὸ πανεπιστήμιον ἢ τὴν κατάστασιν αὐτῶν, ἐπαρκοῦσαν διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου διαγραφομένας ὑποχρεώσεις.

Ἄρθρον 15.

Ὁ ἐγκαταλείψας τὸ πανεπιστήμιον εἰς διάστημα τριῶν μηνῶν, καὶ

ἐπιστρέφων μετὰ ταῦτα, διὰ νὰ ἀκούσῃ τὰ μαθήματα, χρεωστῆι ν' ἀνα-
νεώσῃ τὴν παρὰ τοῦ πρυτάνεως ἐγγραφήν.

Ἄρθρον 16.

Ἐκτὸς τούτου, ἕκαστος μαθητῆς δύναται νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν καθηγη-
τὴν, τοῦ ὁποίου ἐπιθυμῆι νὰ ἀκούσῃ τὸ μάθημα, καταγραφῆς ἄδειαν, ἐγ-
γράφων τὸ ὄνομά του εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀκροατῶν, τὴν ὁποίαν ὁ κα-
θηγητῆς παραδίδει εἰς τὸν λογιστὴν διὰ τὴν εἰσπραξίν τῶν διδάκτρων.

Ἄρθρον 17.

Ὁ βουλόμενος νὰ σπουδάσῃ εἰς τὴν σχολὴν τῆς φιλοσοφίας, χρεω-
στῆι νὰ ἐνδιατρίψῃ τρία ἔτη εἰς αὐτὴν, διὰ νὰ λάβῃ τὸ δίπλωμα τοῦ προ-
λύτου.

Ὁ σπουδάζων εἰς μίαν τῶν λοιπῶν σχολῶν, χρεωστῆι νὰ διαμείνῃ,
τρία μὲν ἔτη εἰς αὐτὴν διὰ νὰ λάβῃ τὸ δίπλωμα τοῦ προλύτου, ἐκτὸς τού-
του, νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ἐνὸς ἔτους μαθήματα τῆς φιλοσοφίας, ἱστορίας
καὶ φιλολογίας. Ὁ δὲ μαθητῆς τῆς ἱατρικῆς σχολῆς, ἐκτὸς τούτου, καὶ
τὰ μαθήματα τοῦ τμήματος τῆς φυσικομαθηματικῆς.

Ἄρθρον 18.

Ἄλλ' εἰς τοὺς φοιτητὰς δὲν ἐπιβάλλεται ὡς πρὸς τὴν σπουδὴν οὐ-
δεμίᾳ βία, δύναται δὲ ἕκαστος ἐλευθέρως νὰ ἐκλέξῃ ὅποιονδήποτε κλάδον,
καὶ ὅποιονδήποτε μάθημα προαιρεῖται, ὁμοίως ἀνατίθεται εἰς αὐτοὺς ἡ
ἐκλογή τῆς τάξεως, καθ' ἣν θέλουν ἀποκτᾶσθαι διαφόρους γνώσεις, καὶ
μόνος ἔλεγχος αὐτῶν εἶναι αἱ ἐξετάσεις, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ κάμουν,
διὰ νὰ ἀναβοῦν εἰς ἀκαδημαϊκὸν βαθμὸν, καὶ λάβουν θέσιν δημόσιον.

Ἄρθρον 19.

Ἐκαστος φοιτητῆς χρεωστῆι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγγραφῆς του νὰ
ὑποτάσσῃται εἰς ὅλας τὰς ἐσωτερικὰς τοῦ καταστήματος διατάξεις καὶ
εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ. Διὰ δὲ ἀπειθειαν ἢ παραβάσεις τῶν κανονισμῶν τοῦ
πανεπιστημίου, τιμωρεῖται κατὰ τοὺς ἐκδοθησομένους μετ' ὀλίγον ἀκαδη-
μαϊκοὺς νόμους, χωρὶς νὰ παραβλάπτεται ἐκ τούτου ἡ δικαιοδοσία τῶν
πολιτικῶν καὶ ποινικῶν νόμων, εἰς τοὺς ὁποίους καὶ οἱ φοιτηταὶ ὑπό-
κεινται ὡς ἕκαστος πολίτης.

Ὁ δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν ἑναρξίν τῆς ἐξαμηνίας μὴ ἐγγραφεῖς εἰς τι
μάθημα, δὲν δύναται πλέον νὰ ἐγγραφῆ εἰς αὐτὸ δι' ὅλην τὴν ἐξαμηνίαν·
ὁ δὲ ἐλλείψας τὴν ἡμισίαν ἐξαμηνίαν, θεωρεῖται ὡς χρηματίσας ἀπὸν
εἰς ὅλον αὐτῆς τὸ διάστημα.

*Άρθρον 20.

Οί φοιτηται καθυποβάλλονται εις μίαν και μόνην εξέτασιν κατά την έξοδόν των από τὸ πανεπιστήμιον. Κατά την εξέτασιν ταύτην γενομένην ἐνώπιον τῶν συνελθόντων καθηγητῶν τῆς ἀνηκούσης σχολῆς, και περι τῆς ἐποχῆς και τῶν λεπτομερειῶν τῆς ὁποίας αἱ διατυπώσεις θέλουν περιέχει τοὺς ἀκριβεῖς ὅρους, ἐξετάζονται οἱ φοιτηται εις ὅλα τ' ἀντικείμενα, τ' ἀπαρτίζοντα τὸν κλάδον, δι' ὃν ὁ φοιτητῆς προσδιορίζει ἑαυτὸν, και χρεωστοῦν νὰ ἐμφανίσουν ἑκθεσιν εις τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν περι ἐνὸς τινος ἀντικειμένου τοῦ αὐτοῦ κλάδου, και νὰ συζητήσωσι διὰ στόματος τὰ εις αὐτὴν ἐμπεριεχόμενα. Αἱ τοιαῦται ἐκθέσεις κατατίθενται καθ' ὅλην διηρημένοι εις τὰ ἀρχεῖα τοῦ πανεπιστημίου.

*Άρθρον 21.

Ὁ μὴ θέλων νὰ ἐξετασθῆ, λαμβάνει κατ' αἴτησίν του μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς σπουδῆς του ἐνσφράγιστον ἀποδεικτικὸν, περιέχον.

α) Ὅνομα, ἡλικίαν, τόπον γεννήσεως τοῦ φοιτητοῦ,

β) Ὅνομα τοῦ γυμνασίου εις τὸ ὁποῖον ἐσπούδασεν, ἀναφερομένων τῶν ἀποδεικτικῶν, περι τοῦ χρόνου, τῶν προόδων και περι διαγωγῆς αὐτοῦ, ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐξετάσεων, τὰς ὁποίας ὑπέστη κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εις τὸ πανεπιστήμιον.

γ) Τὴν δῆλωσιν τοῦ καιροῦ, ἐξ ὅτου ἐμβῆκεν εις τὸ πανεπιστήμιον.

δ) Ἀποδεικτικὸν ἡθῶν.

ε) Ἀποδεικτικὸν ἐπιμελείας.

Εἰς τὸ δεξιὸν μέρος θέλει φέρει τὴν σφραγίδα και τὴν ὑπογραφήν τοῦ πρυτάνεως, εις δὲ τὸ ἀριστερὸν τοῦ σχολάρχου τῆς ἀνηκούσης σχολῆς, και τὴν ὑπογραφήν τοῦ γραμματέως.

Τὸ περιεχόμενον τῶν ἀποδεικτικῶν τούτων θέλει ἐγγράφεσθαι εις ἰδιαίτερον βιβλίον, κρατούμενον ὑπὸ τοῦ γραμματέως ἐπιτηροῦντος ἀμέσως τοῦ πρυτάνεως, ὅστις τὸ ἀριθμεῖ και μονογραφεῖ, και διατηρεῖ εις τὸ μυστικόν, καθόσον ἀφορᾷ τὴν περι ἡθῶν και ἐπιμελείας μαρτυρίαν. Ὁ ἀπολέσας τὸ πρωτότυπον ἀποδεικτικόν, δύναται νὰ λάβῃ αὐτὸ ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου.

*Άρθρον 22.

Ὁ εὐδοκμήσας εις τὴν ἀπολυτήριον ταύτην εξέτασιν, εἰμὲν διέτρεξε τὸ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ στάδιον εις τριετίαν, λαμβάνει δίπλωμα προλύτου.

Τὰ διπλώματα ταῦτα ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ πρυτάνεως, προσυπογρα-

φομένου τοῦ γραμματέως, καὶ ἐπιτιθεμένης τῆς σφραγίδος, φερούσης, ἐν μὲν τῷ μέσῳ τὰ βασιλικά Ἑμῶν παράσημα περὶξ δὲ τὰς λέξεις *βασιλικὸν πανεπιστήμιον* "Οἰωνος.

Περὶ ὁρισμῶν· περὶ μικροτέρων ἀκαδημαϊκῶν βαθμῶν, καὶ καθόσον οὗτοι καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ προλύτου, ἀπαιτοῦνται, διὰ ν' ἀπολαύσῃ τις δημόσιόν τινα θέσιν ἐπεφυλάχθημεν νὰ ὀρίσωμεν τὰς διατυπώσεις τοῦ πανεπιστημίου, καὶ εἰς τὸ διάταγμα τὸ περὶ ἐξετάσεως τὸ διὰ τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν.

Τὰ περὶ ἐπιμελείας, ἀκριβοῦς καὶ προσεκτικῆς φοιτήσεως, καὶ προόδων, ἀπὸ τοὺς μαθητὰς ζητούμενα ἀποδεικτικά, δίδονται ἀπὸ τοὺς καθηγητὰς μόνον ἰδιαιτέρως.

"Ἀρθρον 23

Εἰς ἕκαστον ἡμεδαπὸν ἐπιτρέπεται νὰ φοιτᾷ εἰς ξένα πανεπιστήμια ἄνευ ἰδιαιτέρας ἀδείας τῆς κυβερνήσεως ἄλλ' ἂν ποτε ζητήσῃ δημόσιον ὑπηρεσίαν ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι διέμεινε εἰς τὸ ξένον πανεπιστήμιον τὸν εἰς τὸ παρὸν διάταγμα ὀριζόμενον χρόνον, καὶ προσέτι ἐν ἔτος τοῦλάχιστον εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ἑλλάδος.

"Ἀρθρον 24.

Αἱ χρηματικαὶ συνεισφοραὶ τῶν φοιτητῶν εἰς τὸ πανεπιστήμιον εἶναι ἐκτὸς τοῦ κατὰ τάξιν χαρτοσήμου, αἱ ἀκόλουθοι.

α) Διὰ τὴν ἐγγραφὴν, καὶ διὰ τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως τῶν ἐπιστημονικῶν συλλόγων θέλουν πληρῶναι ἀνὰ δέκα δραχμάς.

β) Δίδακτρα μέτρια, μὴ ὑπερβαίνοντα τὰς 40, καὶ μὴ ἐλαττούμενα τῶν 10 δραχμῶν κατ' ἔτος διὰ τὰς ἰδιαιτέρας παραδόσεις προσδιοριζόμενα δὲ δι' ἕκαστον μάθημα εἰς τὸ ἔτησίως ἐκδιδόμενον πρόγραμμα.

γ) Πληρωμὴ ποσότητος, προσδιορισθησομένην ἀκριβέστερον, διὰ τὰ ἀπολυτήρια καὶ τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς βαθμοὺς.

Ἐὰν μάθημα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπληρώθησαν δίδακτρα, διακοπῇ ἀπὸ τὸν καθηγητὴν, ἢ τὸν διδάσκαλον, πρὶν παρέλθῃ τὸ πρῶτον ἡμισυ τῆς ἑξαμηνίας, καὶ δὲν δύναται νὰ γίνῃ αὐτοῦ ἐξακολούθησις, τότε τὰ δίδακτρα θέλουν ἀποδίδεσθαι πρὸς τοὺς φοιτητὰς.

Αἱ ὀριστικαὶ διατυπώσεις τοῦ πανεπιστημίου, καὶ τῶν σχολῶν, θέλουν περιέχει ὀρισμοὺς περὶ τῶν δωρεῶν (δημοσίως) παραδιδόμενων μαθημάτων, ὡσαύτως καὶ περὶ τῆς χρήσεως τῶν συναζομένων δικαιωμάτων, τὰς ἐγγραφὰς καὶ τοὺς προβιβασμούς, καὶ τὰ ἀπολυτήρια διπλώματα.

*Άρθρον 25.

Τῶν διδάκτρων, καί, κατὰ περιστάσεις, τοῦ δικαιώματος τῆς ἐγγραφῆς, δύνανται ν' ἀπαλλαγῶσιν οἱ φοιτηταί, κατὰ πρότασιν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ συμβουλίου ὡσάκις φέρουν ἀποδείξεις τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν τοῦ μέρους, ὅπου διατρίβουσι, περὶ τῆς πενίας τῶν.

Τ' ἀποδεικτικὰ ταῦτα θέλουν περιέχει.

- α) Ὄνομα καὶ κατοικίαν τοῦ αἰτουντος·
- β) Κατάστασιν ἢ ἐπάγγελμα τῶν γονέων·
- γ) Ἄν ὁ πατήρ, ἢ ἡ μήτηρ, ἢ οἱ δύο, ἀπέθανον·
- δ) Τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ζώντων ἀδελφῶν, καὶ ἂν οὗτοι ἔχωσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἢ ὄχι·
- ε) Τὴν ποσότητα τῆς περιουσίας τοῦ αἰτουντος, καθόσον αὕτη εἴμπορεῖ νὰ γνωστοποιηθῇ δι' ἐξετάσεως.
- ς) Τὴν ἐκ μισθοῦ κτλ. πρόσδοτον·
- ζ) Τὴν ποσότητα τῶν χρεῶν αὐτοῦ.

Ὅστις φοιτητὴς ἐπὶ τοιοῦτου ἀποδεικτικοῦ, ζητεῖ τὴν τῶν διδάκτρων ἀπαλλαγὴν, θέλει, κατὰ τὴν ἐγγραφὴν αὐτοῦ, παρουσιάζει αὐτὸ εἰς ἕκαστον τῶν καθηγητῶν, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ μάθημα καταγράφεται.

*Άρθρον 26.

Καὶ μὴ ἐγγραφεῖς φοιτητῆς δύναται ν' ἀκολουθήσῃ ὡς ἀκροατῆς τὰ μαθήματα, λαμβάνων ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ διδάκτρου γραμματίον εἰσόδου, καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς σειρᾶς διὰ δραχμὴν πάλιν ἀποδεικτικὸν τοῦ καθηγητοῦ.

Ὁ βουλόμενος ἀκροατῆς, δύναται νὰ ἐξετασθῇ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐξετάσεως λαμβάνει ἀποδεικτικὰ ἀπὸ τὸ πανεπιστήμιον, τὰ ὁποῖα αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ οὐδεμίαν ἔχουν ἰσχύν, ἀλλὰ συνοδεύοντα ἄλλα διπλώματα ἐπαυξάνουν αὐτῶν τὴν ἀξίαν.

Ε'.

Περὶ διοικήσεως τοῦ Πανεπιστημίου.

*Άρθρον 27.

Τὸ πανεπιστήμιον ὑπόκειται εἰς τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν τῆς Ἡμέτερας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας, λαμβάνει παρ' αὐτῆς

τὰς ἀνηκούσας διακοινώσεις καὶ πέμπει πρὸς αὐτὴν τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐκθέσεις. Ἡ διεύθυνσις καὶ ἀστυνομία τοῦ πανεπιστημίου ἀνατίθεται εἰς ἓνα πρύτανιν (Recteur), ἐκάστης δὲ σχολῆς εἰς ἓνα σχολάρχην (Doyen). Τούτους δὲ θέλομεν διορίσει Ἡμεῖς κατ' ἀρχὰς μεταξὺ τῶν καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου· ἀλλ' εἰς τὸ ἐξῆς, ὁ μὲν πρύτανις θέλει ἐκλέγεσθαι κατ' ἔτος δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας ἀπὸ τούτων καθηγητῶν, προτεινομένων δύο ὀνομάτων εἰς τὴν Ἡμετέραν ἐκλογὴν, οἱ δὲ σχολάρχαι ἐκλέγονται ἀπὸ τὰς σχολὰς τῶν διὰ πλειοψηφίας.

Ἄρθρον 28.

Ὁ πρύτανις ἔχει τὴν ὑπερτάτην ἐπιτήρησιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ πανεπιστημίου, καθόσον εἶναι ὑπόχρεως πρὸς τοῦτο ἐπιμελούμενος, ὥστε νὰ φυλάττεται πάντοτε ἡ ἀπαιτούμενη ἁρμονία καὶ σύμπνοια, καὶ νὰ ἐκτελῶνται κατὰ γράμμα αἱ περὶ πανεπιστημίου ὁδηγίαι καὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 29.

Ἐπὶ φοιτητῶν ξένων καὶ μὴ ἐχόντων ἐντὸς τῆς πόλεως τοῦ πανεπιστημίου γονεῖς, πλησίον συγγενεῖς, ἢ ἐπιτρόπους χρεωστεῖ νὰ ἐπαγρυπνῇ ὁ πρύτανις, εἰδοποιῶν τοὺς οικεῖους αὐτῶν, ὅσάκις τοὺς βλέπει παρεκτροπομένους τῆς ὁδοῦ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐπρεπείας. Διὰ τοῦτο θέλει θεωρεῖ ὡς ἐν τῶν χρεῶν του νὰ γνωρίζῃ τὰς σχέσεις, τὰς συναναστροφάς, τοὺς γνωρίμους κτλ., τῶν φοιτητῶν.

Ἄρθρον 30.

Ἐν περιπτώσει ἀμελείας, ἢ ἄλλης τινὸς παρεκτροπῆς ἀπὸ μέρους τοῦ καθηγητοῦ, ὁ πρύτανις ἀναφέρεται εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 31.

Εἰς τοὺς παρεκτραπέντας μαθητὰς ἐντὸς τοῦ καταστήματος δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ ὁ πρύτανις, ἐπιφυλαττομένων καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ποινικοῦ νόμου, τὰς ἀκολούθους ποινάς.

α) Ἐπίπληξιν ἰδιαιτέρως.

β) Ἐπίπληξιν ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου τοῦ πανεπιστημίου.

γ) Κράτησις ἐντὸς τοῦ καταστήματος μέχρις 24 ὥρων.

Διὰ πταίσματα ἀπαιτοῦντα βαρυτέρας ποινάς, ἀναφέρεται πρὸς τὸ ἀκαδημαϊκὸν συμβούλιον.

Ἄρθρον 32.

Ὁ πρύτανις συγκαλεῖ, τοῦλάχιστον ἅπαξ τοῦ μηνὸς εἰς συνεδρίασιν τὸ συμβούλιον τοῦ πανεπιστημίου καὶ συσκέπτεται μετ' αὐτῶν περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ καταστήματος, καὶ μάλιστα περὶ τῆς ἠθικῆς διαγωγῆς τῶν μαθητῶν, καὶ περὶ τῶν σφαλμάτων τὰ ὁποῖα δὲν ἀνετέθησαν εἰς τὴν κρίσιν αὐτοῦ.

Τὸ πρωτόκολλον τῆς συνεδριάσεως τούτων θέλει φυλάττεσθαι εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ πανεπιστημίου, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα αὐτῶν θέλει καθυποβάλλεσθαι εἰς τὸν Γραμματέα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως χωρὶς τὴν συναίνεσιν τοῦ ὁποίου δὲν συγχωρεῖται νὰ ἐκτελῶνται αἱ ποινικαὶ ἀποφάσεις τοῦ συμβουλίου, ὅταν καταδικάζωσιν εἰς κράτησιν περισσοτέραν τῶν τεσσάρων ἐβδομάδων, ἢ εἰς παντελεῖ ἀποβολὴν ἐκ τοῦ πανεπιστημίου.

Περὶ τοῦ διορισμοῦ ἑνὸς Βασιλικοῦ ἐπιτρόπου, ἢ ἐπιτροπῆς, ἐπιφυλαττόμεθα νὰ ἀποφασίσωμεν.

Ἄρθρον 33.

Τὸ συμβούλιον τοῦ πανεπιστημίου σύγκειται ἀπὸ τὸν νῦν πρύτανιν καὶ ἀπὸ τὸν πρῶην, ἀπὸ τοὺς τέσσαρας σχολάρχας, καὶ ἀπὸ ἄλλους καθηγητάς. Ὁ εἰς ἐκ τῶν τελευταίων ἀλλάζει κατ' ἔτος.

Εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ συμβουλίου προεδρεῖται ὁ πρύτανις, καὶ ἰσοψηφίας οὕσης ἀποφασίζει ἢ ψῆφος του.

Ἄρθρον 34.

Τρεῖς μῆνας, πρὶν τελειώσῃ τὸ ἔτος τῶν μαθημάτων, προκαλεῖ ὁ πρύτανις τὴν ὀλομέλειαν τῶν τακτικῶν καθηγητῶν, ἧτις ὑπὸ τὴν προεδρείαν του ἐκλέγει διὰ πλειοψηφίας,

α) Δύο ὑποψηφίους διὰ τὴν πρυτανείαν τοῦ ἐπομένου ἔτους (κατὰ τὸ ἄρθρ. 28) καὶ

β) Διαιρουμένη εἰς σχολάς, τοὺς τέσσαρας σχολάρχας διὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος.

Διὰ νὰ ἔχωσι κύρος αἱ ἐκλογαὶ αὗται ἀπαιτεῖται νὰ ψηφοφορήσῃ τὰ δύο τρίτα τοῦλάχιστον τῶν ἐχόντων τὸ δικαίωμα, ὄντος ἐκάστου αὐτῶν ὑποχρέου νὰ μὴ λείψῃ ἀπὸ τὴν συνέλευσιν τῆς ἐκλογῆς χωρὶς κατεπειγούσης ἀνάγκης. Ὅταν δὲ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐγγράφως ἐκτεθέντες λόγοι κριθῶσιν εὐλογοὶ παρὰ τῆς συνελεύσεως, τότε γίνεται δεκτὸν τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπισυναπτόμενον ἐν τῷ γράμματι ψηφοδέλτιον.

Μέχρι δὲ νεωτέρας διατάξεως, ἐπιτρέπομεν εἰς τοὺς καθηγητάς, τόσον τοὺς ἐπιτιμίους, ὅσον καὶ τοὺς ἐκτάκτους, νὰ ἔχωσιν ἔδραν καὶ ψῆφον ἐν τῇ συνελεύσει ταύτῃ ὡσαύτως καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι εἰς τὰ ἀκαδημαϊκὰ ἀξιώματα.

Ἄρθρον 35.

Τὴν ἐν τῷ προλαβόντι ἄρθρῳ δηλωθεῖσαν συνέλευσιν συγκαλεῖ ὁ πρύτανις ὡσαύτως καὶ ἐν τέλει τοῦ ἔτους τῶν μαθημάτων,

α) Διὰ νὰ δώσῃ λόγον περὶ τῆς διοικήσεώς του, καὶ περὶ τῶν ἀκαδημαϊκῶν συμβάντων, τῶν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ.

β) Διὰ νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐκλογὴν νέου συμβούλου (κατὰ τὸ ἄρθρ. 34), καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν δύο ἢ τριῶν, νέων συμβούλων, ἐν περιστάσει, ὅτε δηλ. ἤθελον διορισθῆ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος εἰς, ἢ καὶ δύο, ἀπὸ τοῦς μὴ ἀλλαγθέντας εἰς πρύτανιν, ἢ σχολάρχην· καὶ

γ) Διὰ νὰ κάμῃ τὴν παραίτησιν τοῦ ἀξιώματός του, καὶ νὰ εἰσάξῃ τὸν διάδοχόν του εἰς αὐτό.

Ἄρθρ. 36

Τρεῖς μῆνας πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους τῶν μαθημάτων συνέρχονται καὶ αἱ σχολαὶ κατ' ἰδίαν ἐκάστη, διὰ νὰ προσδιορίσουν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σχολάρχου τὸν κύκλον τῶν ἐντὸς αὐτῶν παραδοθησομένων μαθημάτων κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος.

Τὰ προγράμματα τῶν διαφόρων σχολῶν συναθροίζων ὁ πρύτανις, καθυποβάλλει εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, καὶ γενομένης τῆς ἐγκρίσεως, τὰ δημοσιεῖ διὰ τοῦ τύπου.

Ἄρθρ. 37

Ὅμοίως θέλει συγκαλεῖ ἕκαστος σχολάρχης τὴν ἰδίαν σχολὴν εἰς συνέλευσιν, ὡσάκις τὸ θεωρεῖ ἀναγκαῖον, ἢ ὡσάκις δύο μέλη τῆς σχολῆς προτείνωσι περὶ τούτου, διὰ νὰ συσκεφθῶν περὶ τῶν συμφερόντων εἰς τὴν σχολὴν.

Ἐκτὸς τούτου, διὰ νὰ δύναται ὁ φοιτητής, εἰσερχόμενος εἰς τὸ πανεπιστήμιον, νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν προκειμένων σπουδῶν, ἐκάστη σχολὴ θέλει συντάττει σύντομον διδασκαλίαν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ, τῆς σχέσεως καὶ τὰς μεθόδου, τῶν εἰς αὐτὴν ἀνηκουσῶν ἐπιστημῶν, ἢ δὲ διδασκαλία αὕτη θέλει διδασθαι εἰς ἕκαστον φοιτητὴν, ὅταν ἐγγράφηται.

Ἄρθρον 38.

Ὁ κατὰ καιρὸν πρύτανις θέλει ἔχει, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ὑπηρεσία του, βαθμὸν συμβούλου τῆς ἐπικρατίας καὶ ἐπιμίθιον 100 δραχμῶν κατὰ μῆνα.

ΣΤ'.

Ἄκροτελεύταιοι ὁρισμοί.

Ἄρθρον 39

Διὰ τὴν ἐσωτερικὴν διάταξιν τοῦ πανεπιστημίου, καὶ τῶν σχολῶν αὐτοῦ, θέλουσι συνταχθῆ καὶ καθυποβληθῆ εἰς τὴν Ἡμετέραν ἐγκρισιν ἰδιαίτεροι κανονικοὶ ὁρισμοί, ἔχοντες βάσιν τὸ παρὸν διάταγμα, καὶ τὰς ὑπαρχούσας νομικὰς διατάξεις.

Ἄρθρον 40

Ἐκτὸς τῶν κυριακῶν, καὶ τῶν διατεταγμένων ἑορτῶν δὲν γίνεται καμμία διακοπὴ τῶν μαθημάτων.

Αἱ φθινοπωριναὶ ἀνακωχαὶ διαρκοῦν ἀπὸ 15 Ἰουλ. ἕως 1 Ὀκτωβρίου, καὶ τοῦ Πάσχα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς μεγάλης ἐβδομάδος μέχρι τῆς δευτέρας τῆς μετὰ τὸ Πάσχα ἐβδομάδος.

Ἄρθρον 41.

Ἐπειδὴ τόγε νῦν ἔχον δὲν δύνανται νὰ συμπληρωθῶσιν ὅλαι αἱ σχολαί, διὰ τοῦτο τὸ πανεπιστήμιον θέλει τελειοποιεῖσθαι βαθμηδὸν ἀναλόγως πρὸς τὰς παρούσας ἤδη εὐκολίας.

Ἄρθρον 42

Εἰς τὴν Ἡμετέραν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος, ἐκδοθησομένου καὶ εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ εἰς ἰδιαίτερα ἀντίτυπα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 (26) Ἀπριλίου 1837.

Ο Θ Ω Ν

Ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας.

Α. ΠΟΛΥΖΩΓΙΔΗΣ

ΔΗΛΟΠΟΙΗΣΙΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΤΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Δηλοποιεῖ ὅτι :

Τὴν 3 (15) Μαΐου ἐ.ἔ. ἡμέραν δευτέραν θέλει γίνῃ ἡ πρώτη τελετὴ ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πανεπιστημίου ΟΘΩΝΟΣ.

Προσκαλοῦνται ἐπομένως ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ μαθητεύσωσιν εἰς μίαν τῶν σχολῶν αὐτοῦ νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὸν ἀνήκοντα σχολάρχην διὰ νὰ ἐγγραφῶσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἀπριλίου 1837.

Ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας.

Λ. ΠΟΛΥΖΩΪΔΗΣ

II

ΑΙ ΕΔΡΑΙ

ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Α' Τακτικά Έδραι

- 1) Εισαγωγής και Έρμηνείας τής Κ. Διαθήκης.
- 2) Έρμηνευτικής και Έρμηνείας τής Κ. Δ.
- 3) Έβραϊκής γλώσσης και Έρμηνείας τής Π. Δ. εκ του πρωτοτύπου και τής Έβραϊκής Αρχαιολογίας.
- 4) Εισαγωγής εις τήν Π. Δ. και Έρμηνείας τών Ο'.
- 5) Γενικής Έκκλησιαστικής Ιστορίας.
- 6) Πατρολογίας μετ' αναγνώσεως τών Πατερικών έργων
- 7) Ιστορίας τών Δογμάτων και τής Συμβολικής.
- 8) Δογματικής και Χριστιανικής Ηθικής.
- 9) Κανονικού Δικαίου και τής Ποιμαντικής.
- 10) Πρακτικής Θεολογίας (Κατηχητικής, Έκκλ. Ρητορικής και Τελετουργικής).
- 11) Φιλοσοφίας τής Θρησκείας μετὰ στοιχείων τής ψυχολογίας τής Θρησκείας.
- 12) Ιστορίας τών Θρησκευμάτων.
- 13) Άγιολογίας, Ύμνολογίας και Παλαιογραφίας.

Β' Έγκτακτοι Αύτοτελείς Έδραι

- 1) Ιστορίας τής από του Θ' αιώνος Έλληνικής Έκκλησιαστικής Γραμματείας.
- 2) Χριστιανικής και Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Έπιγραφικής.
- 3) Βιβλικής Ιστορίας και Βιβλικής Θεολογίας.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Α' Τακτικά Έδρα

- 1) Α' Έδρα Αστικού Δικαίου
- 2) Β' » » »
- 3) Γ' » » »
- 4) Δ' » » »
- 5) Ε' » » »
- 6) Α' » Έμπορικού »
- 7) Β' » » »
- 8) Α' » Ποινικού »
- 9) Β' » » »
- 10) » Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου
- 11) » Πολιτικής Δικονομίας
- 12) » Ίδιωτικού Διεθνούς Δικαίου
- 13) Α' » Πολιτικής Οικονομίας
- 14) Β' » » »
- 15) » Έγκληματολογίας και Σωφρονιστικής
- 16) Α' » Διοικητικού Δικαίου
- 17) Β' » Διοικητικού Δικαίου
- 18) » Δημοσίας Οικονομίας και Δημοσιονομικής Νομοθεσίας
- 19) » Συνταγματικού Δικαίου
- 20) » Έκκλησιαστικού Δικαίου
- 21) » Ιστορίας Έλληνικού Δικαίου από τών Αρχαιοτάτων Χρόνων μέχρι σήμερα

Β' Έκτακτοι Αύτοτελείς Έδρα

- 1) Τῆς Γενικῆς Πολιτειολογίας
- 2) Τῆς εἰσαγωγῆς εἰς Ἐπιστήμην τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου.

3. ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Α' Τακτικά Έδρα

- 1) Περιγραφικῆς Ἀνατομικῆς
- 2) Πειραματικῆς Φυσιολογίας

- 3) Βιολογικῆς Χημείας
- 4) Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς καὶ Γεν. Παθολογίας
- 5) Τοπογραφικῆς Ἀνατομικῆς καὶ Ἐγχειρητικῆς
- 6) Μικροβιολογίας
- 7) Ὑγιεινῆς
- 8) Πειραματικῆς Φαρμακολογίας
- 9) Ἱατροδικαστικῆς καὶ Τοξικολογίας
- 10) Παθολογικῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς καὶ Εἰδικῆς Νοσολογίας
- 11) Α' Παθολογικῆς Κλινικῆς
- 12) Β' » »
- 13) Χειρουργικῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς καὶ Χειρουργ. Παθολογίας
- 14) Α' Χειρουργικῆς Κλινικῆς
- 15) Β' » »
- 16) Α' Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς
- 17) Β' » » » »
- 18) Παιδιατρικῆς Κλινικῆς
- 19) Θεραπευτικῆς Κλινικῆς
- 20) Κλινικῆς τῆς Ὑδροθεραπείας καὶ Ἱατρικῆς Κλιματολογίας
- 21) Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νόσων καὶ τῆς Κλινικῆς αὐτῶν
- 22) Ψυχιατρικῆς Κλινικῆς
- 23) Νευρολογικῆς Κλινικῆς
- 24) Ὀφθαλμολογικῆς Κλινικῆς
- 25) Ὀτορινολαρυγγολογίας
- 26) Ἱστολογίας καὶ Ἐμβρυολογίας
- 27) Ἀκτινολογίας
- 28) Ὀρθοπαιδικῆς

Β' Ἑκτακτοὶ Αὐτοτελεῖς Ἔδραι

- 1) Παθολογικῆς Φυσιολογίας
- 2) Οὐροποιητικῶν Ὀργάνων
- 3) Φυματιολογίας
- 4) Καρδιολογίας

3α. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ἔδραι Εἰδικῶν Μαθημάτων

- 1) Ὀδοντικῆς Χειρουργικῆς

- 2) Ὀδοντικής Παθολογίας καὶ Θεραπευτικῆς
- 3) Ὀδοντογναθικῆς Χειρουργικῆς καὶ Ἀκτινοδιαγνωστικῆς
- 4) Ὀρθοδοντικῆς
- 5) Ὀδοντικῆς καὶ Ἀνωτέρας Προσθετικῆς
- 6) Στοματολογίας

(Αἱ ἀνωτέρω ἔξ Ἑδραὶ ἐξομοιοῦνται πρὸς ἐκτάκτους αὐτοτελεῖς)

4. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Α' Τακτικαὶ Ἑδραὶ

- 1) Α' Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας
- 2) Β' » » »
- 3) Δ' » » »
- 4) Λατινικῆς Φιλολογίας
- 5) Βυζαντινῆς »
- 6) Μεσαιωνικῆς καὶ Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας
- 7) Γλωσσολογίας
- 8) Α' Ἑδρα Φιλοσοφίας
- 9) Β' » »
- 10) Ἱστορίας Φιλοσοφίας
- 11) Παιδαγωγικῆς
- 12) Α' Ἑδρα Ἀρχαιολογίας
- 13) Β' » »
- 14) Βυζαντινῆς »
- 15) Ἀρχαίας Ἱστορίας
- 16) Βυζαντινῆς Ἱστορίας
- 17) Ἱστορίας τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος
- 18) Ἱστορίας τῶν Μέσων καὶ Νεωτέρων Χρόνων

Β' Ἑκτακτοὶ Αὐτοτελεῖς Ἑδραὶ

- 1) Γ' Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας
- 2) Β' Ἑδρα Λατινικῆς Φιλολογίας
- 3) Λαογραφίας

Γ' Τακτικαὶ Ἑδραὶ Ξένων Φιλολογιῶν

- 1) Ἀγγλικῆς Φιλολογίας καὶ Λογοτεχνίας

- 2) Ἱστορίας τῶν Ἑνωμ. Πολιτειῶν καὶ τῶν Ἀμερικανικῶν Γραμμάτων
- 3) Ἀμερικανικῆς Λογοτεχνίας
- 4) Γαλλικῆς Γλώσσης καὶ Φιλολογίας
- 5) Γαλλικοῦ Πολιτισμοῦ
- 6) Ἀραβικῆς Φιλολογίας
- 7) Ἰταλικῆς Γλώσσης καὶ Φιλολογίας
- 8) Γερμανικῆς Γλώσσης καὶ Φιλολογίας
- 9) Ἀγγλικῆς Ζωῆς καὶ Σκέψεως

5. ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Α' Τακτικαὶ Ἔδραι

- 1) Α' Ἔδρα Μαθηματικῶν
- 2) Β' » »
- 3) Βιολογίας
- 4) Μηχανικῆς
- 5) Ἀστρονομίας
- 6) Θεωρητικῆς Φυσικῆς
- 7) Β' Ἔδρα Φυσικῆς
- 8) Ἀνοργάνου Χημείας
- 9) Ὄργανικῆς »
- 10) Μετεωρολογίας
- 11) Φυσικῆς Γεωγραφίας
- 12) Χημείας Τροφίμων
- 13) Φαρμακευτικῆς Χημείας
- 14) Φυσικῆς Χημείας
- 15) Γεωλογίας καὶ Παλαιοντολογίας
- 16) Ὄρυκτολογίας καὶ Πετρογραφικῆς Γεωλογίας
- 17) Γενικῆς Βοτανικῆς
- 18) Ζωολογίας
- 19) Φαρμακογνωσίας
- 20) Α' Ἔδρα Μαθηματικῆς Ἐπιστήμης
- 21) Β' » » »
- 22) Συστηματικῆς Βοτανικῆς
- 23) Βιομηχανικῆς Χημείας
- 24) Σεισμολογίας
- 25) Ἠλεκτρονικῆς Φυσικῆς

Β' Ἑκτακτοὶ Αὐτοτελεῖς Ἔδραι

- 1) Γενικῶν Μαθηματικῶν
- 2) Πυρηνικῆς Φυσικῆς
- 3) Κοιτασματολογίας
- 4) Ἀναλυτικῆς Χημείας
- 5) Περιγραφικῆς Μετεωρολογίας

III

ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Μισαήλ Ἀποστολίδης 1837 - 1852. Τακτικὸς καθηγητὴς. Ἐδίδαξεν Δογματικὴν, Ἠθικὴν καὶ Ἑρμηνείαν τῆς Π. Διαθήκης τῶν ἑβδομηκοντα.
2. Θεόκλητος Φαρμακίδης 1837 - 1839. Τακτικὸς καθηγητὴς. Δὲν ἐδίδαξεν ἢ ἐλάχιστα.
3. Κωνσταντῖνος Κοντογόνης 1837 - 1873. Τακτικὸς Καθηγητὴς. Ἐδίδαξεν τὴν ἐγκυκλοπαιδείαν καὶ Μεθόδολογίαν Θεολογίας, Ἑβραϊκὴν Ἀρχαιολογίαν, Εἰσαγωγὴν καὶ Ἑρμηνείαν εἰς τὰς Ἁγίας Γραφάς, Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν καὶ Ἐκκλησιαστικὴν Γραμματολογίαν.
4. Δαμιανὸς Λιβερόπουλος 1852 - 1856. Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς. Ἐδίδαξεν Δογματικὴν καὶ Χριστιανικὴν Ἠθικὴν.
5. Διονύσιος Κλεόπας 1856 - 1857. Τακτικὸς καθηγητὴς. Ἐδίδαξεν Δογματικὴν καὶ Χριστιανικὴν Ἠθικὴν.
6. Παναγιώτης Ρομπότης 1858. Ἐπίτιμος. 1868 - 1873. Τακτικὸς Καθηγητὴς. Ἐδίδαξεν δογματικὴν, Χριστιανικὴν Ἠθικὴν καὶ Λειτουργικὴν.

7. Ἀλέξανδρος Λυκοῦργος 1860 Ἐκτακτος. 1864 - 1866 Τακτικὸς Καθηγητῆς. Ἐπίτιμος 1867 - 1875. Ἐδίδαξεν Ἐγκυκλοπαιδεῖαν τῆς Θεολογίας, Ὀμιλητικὴν, Συμβολικὴν καὶ Ἱστορίαν τῶν Δογμάτων.
8. Θεόκλητος Βίμπος 1860 Ἐκτακτος. 1867 Τακτικὸς Καθηγητῆς. Ἐπίτιμος 1869. Ἐδίδαξεν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν Εἰσαγωγὴν καὶ Ἑρμηνείαν τῆς Π. Διαθήκης ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου.
9. Νικόλαος Δαμαλᾶς 1868 Ἐκτακτος, 1872 Τακτικὸς Καθηγητῆς. Ἐδίδαξεν Εἰσαγωγὴν καὶ Ἑρμηνείαν τῆς Κ. Διαθήκης.
10. Ἀναστάσιος Διομήδης Κυριακὸς 1868 Ἐκτακτος. 1872 Τακτικὸς Καθηγητῆς. Ἐπίτιμος 1913. Ἐδίδαξεν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν καὶ Συμβολικὴν.
11. Νικηφόρος Καλογεράς 1868 Ἐκτακτος. 1879 - 1883 Τακτικὸς Καθηγητῆς. Ἐδίδαξεν Ποιμαντικὴν καὶ Χριστιανικὴν Ἀρχαιολογίαν.
12. Παναγιώτης Παυλίδης 1875. Τακτικὸς Καθηγητῆς Ἐδίδαξεν Εἰσαγωγὴν καὶ Ἑρμηνείαν τῆς Π. Διαθήκης.
13. Ζήκος Ρώσης Τακτικὸς Καθηγητῆς. Ἐδίδαξεν Δογματικὴν, Χριστιανικὴν Ἠθικὴν καὶ Ἐγκυκλοπαιδεῖαν τῆς Θεολογίας. 1875 - 1922.
14. Προκόπιος Οἰκονομίδης Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας τῶν δογμάτων καὶ προσωρινῶς τῆς Πατρολογίας καὶ Ἀπολογητικῆς. 1891 - 1902.
15. Ἰωάννης Μεσολωρᾶς Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Ὀμιλητικῆς, τῆς Λειτουργικῆς καὶ προσωρινῶς τῆς Ποιμαντικῆς, Συμβολικῆς καὶ Κατηχητικῆς. 1898 - 1923.
16. Ἐμμανουὴλ Ζολώτας Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Εἰσαγωγῆς καὶ Ἑρμηνείας τῆς Κ. Διαθήκης. 1893 - 1919.

17. Γεώργιος Δέρβος Τακτικός Καθηγητής τῆς Πατρολογίας καὶ Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας, 1897-1923.
18. Ἰγνάτιος Μοσχάκης Τακτικός Καθηγητής τῆς Β' ἔδρας τοῦ Πρακτικοῦ κλάδου, 1899 - 1903.
19. Φίλιππος Παπαδόπουλος Τακτικός Καθηγητής τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας καὶ Συμβολικῆς 1918.
20. Κωνσταντῖνος Ράλλης Τακτικός καθηγητής τῆς Θεολογίας τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου 1910 - 1915.
21. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος Ἐπίτιμος Καθηγητής - Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος 1914-1923.
22. Γρηγόριος Παπαμιχαήλ Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀπολογητικῆς καὶ Ἐγκυκλοπαιδείας 1918 - 1946.
23. Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ποιμαντικῆς 1919 - 1956.
24. Κωνσταντῖνος Δυοβουνιώτης Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἱστορίας τῶν Δογμάτων καὶ τῆς Συμβολικῆς 1920 - 1938.
25. Δημήτριος Μπαλᾶνος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Πατρολογίας καὶ τῆς Ἑρμηνείας τῶν Πατέρων, 1924 - 1948.
26. Νικόλαος Παπαγιαννόπουλος Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἑρμηνείας τῆς Π. Διαθήκης καὶ τῆς Ἑβραϊκῆς Γλώσσης 1907 - 1926.
27. Χρῆστος Ἀνδροῦτσος Τακτικός Καθηγητής τῆς Δογματικῆς καὶ Χριστιανικῆς Ἠθικῆς 1912 - 1935.
28. Βασίλειος Στεφανίδης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας 1924 - 1949.
29. Νικόλαος Λούβαρις Τακτικός Καθηγητής τῆς Εἰσαγωγῆς καὶ Ἑρμηνείας τῆς Κ. Διαθήκης 1925 - 1955.
30. Γεώργιος Σωτηρίου Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχαιολογίας καὶ Παλαιογραφίας 1924 - 1952.

31. Παναγιώτης Μπρατσιώτης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Π. Διαθήκην καὶ τῆς Ἑρμηνείας τῶν Ο' 1925 - 1960.
32. Βασίλειος Βέλλας Ἐκτακτος Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἑβραϊκῆς Γλώσσης καὶ τῆς Ἑρμηνείας τῆς Π. Διαθήκης ἐκ τοῦ πρωτοτύπου κειμένου καὶ τῆς Ἑβραϊκῆς Ἀρχαιολογίας 1933. Τακτικός 1936.
33. Εὐάγγελος Ἀντωνιάδης Ἐκτακτος Καθηγητής τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τῆς Κ. Διαθήκης καὶ τῶν Ἱερῶν προσώπων αὐτῆς καὶ τῆς Ἑρμηνείας τῆς Κ. Διαθήκης, 1934 - 1946.
34. Παναγιώτης Τρεμπέλας Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας, Κατηχητικῆς, Λειτουργικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ὁμιλητικῆς, 1939 - 1957.
35. Λεωνίδας Φιλιππίδης Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἱστορίας τῶν Ὀρησκευμάτων, 1939.
36. Ἰωάννης Καρμίρης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τῶν Δογμάτων καὶ τῆς Συμβολικῆς, 1942. Τῆς ἔδρας τῆς Δογματικῆς καὶ Χριστιανικῆς Ἠθικῆς 1959.
37. Κωνσταντῖνος Μπόνης Ἐπικουρικός Καθηγητής 1940. Ἐκτ. ἐντεταλμ. Καθηγητής τῆς Πατρολογίας μετ' Ἀναγνώσεως τῶν Πατερικῶν ἔργων Παν)μιου Θεσ)νίκης 1941. 1942 Τακτικός. Ἐπανεδιωρίσθη 1945. Μετεκλήθη εἰς Ἀθήνας 1951 τακτικός καθηγητής τῆς αὐτῆς ἔδρας.
38. Γεράσιμος Κονιδάρης Ἐπικουρικός Καθηγητής 1940. Τακτικός Καθηγητής Θεσσαλονίκης τῆς Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας. 1945 Μετεκλήθη εἰς Ἀθήνας. 1951 τακτικός Καθηγητής τῆς αὐτῆς ἔδρας.

39. Βασίλειος Ἰωαννίδης Ἐπικουρικός Καθηγητής 1940. 1942 Τακτικός καθηγητής Θεσσαλονίκης. Μετεκλήθη εἰς Ἀθήνας 1952, Τακτικός Καθηγητής τῆς Β' ἔδρας Ἑρμηνευτικῆς καὶ Ἑρμηνείας τῆς Κ. Διαθήκης 1957-1964, τακτικός τῆς ἔδρας Εἰσαγωγῆς καὶ Ἑρμηνείας τῆς Κ. Διαθήκης.
40. Δημήτριος Μωραΐτης Ἐπικουρικός Καθηγητής 1940. Τακτικός καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας (Κατηχητικῆς, Λειτουργικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ῥητορικῆς) 1942. 1959 τακτικός Καθηγητής Παν)μίου Ἀθηνῶν τῆς αὐτῆς ἔδρας.
41. Μᾶρκος Σιώτης Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἑρμηνευτικῆς καὶ Ἑρμηνείας τῆς Κ. Διαθήκης Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 1951. 1959 τακτικός Καθηγητής Παν)μίου Ἀθηνῶν τῆς αὐτῆς ἔδρας.
42. Ἀνδρέας Φυτράκης ἔκτ. ἐντεταλμένος καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀγιολογίας, Ὑμνολογίας καὶ Παλαιογραφίας 1952. Τακτικός καθηγητής τῆς αὐτῆς ἔδρας 1955.
43. Κωνσταντῖνος Μουρατίδης ἔκτ. ἐντεταλμ. Καθηγητής τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ποιμαντικῆς, 1962.
44. Βασίλειος Ἐξάρχος Ἐπικουρικός Καθηγητής τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας 1940.

2. ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Χριστόδουλος Κλωνάρης Πρόεδρος Ἀρείου Πάγου, ἐπίτιμος Καθηγητής 1837.
2. Κ. Προβελέγγιος Ὑπουργικός Σύμβουλος καὶ εἰσηγητής ἐν τῷ Συμβουλίῳ Ἐπικρατείας, ἐπίτιμος Καθηγητής 1837.

3. Λέων Μελάς	Ἄντεισαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου, ἐπίτιμος Καθηγητῆς 1837.
4. Γεώργιος Α. Ράλλης	Τακτικὸς Καθηγητῆς Ἐμπορικοῦ Δικαίου 1837.
5. Ἰωάννης Α. Σουτζος	Πάρεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἔκτακτος Καθηγητῆς τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας 1837. Τακτικὸς Καθηγητῆς 1842 - 1890.
6. Γεώργιος Α. Μαυροκορδάτος	Ἐκτακτος Καθηγητῆς Γαλλικοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου, 1837. Τακτικὸς 1839-1858.
7. Περικλῆς Ι. Ἀργυρόπουλος	Ἐκτακτος Καθηγητῆς Γαλλικοῦ Δικαίου 1837. Τακτικὸς 1850 - 1860.
8. Γοδοφρίδος Φέδερ	Ἀρεοπαγίτης. Ἐπίτ. Καθηγητῆς Πολιτικῆς Δικονομίας 1837 - 1843.
9. Αἰμίλιος Ἐρτσόγ	Ἐκτακτος Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου 1837, Τακτικὸς 1839 - 1843.
10. Σπυρίδων Πήλληκας	Ἐπίτιμος Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου 1837, Τακτικὸς 1844 - 1861.
11. Στέφανος Γαλάτης	Ἐπίτιμος Καθηγητῆς Ἐμπορικοῦ Δικαίου 1843 - 1844.
12. Πέτρος Σ. Στρούμπος	Ἐπίτιμος Καθηγητῆς Πολιτικῆς Δικονομίας 1843 - 1847.
13. Παῦλος Π. Καλλιγᾶς	Ἐπίτιμος Καθηγητῆς Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου 1843, Τακτικὸς 1862 - 1879.
14. Πέτρος Παπαρρηγόπουλος	Τακτικὸς Καθηγητῆς Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου 1845 - 1891.
15. Βασίλειος Τ. Οἰκονομίδης	Ἐκτακτος Καθηγητῆς Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου 1846, Ἐπίτιμος 1847, Τακτικὸς 1860-1875.
16. Νικόλαος Ι. Σαρίπολος	Ἐκτακτος Συνταγματικοῦ Δικαίου 1846, Τακτικὸς 1862 - 1875.

17. Κωνσταντῖνος Φρεαρίτης Τακτικός τῶν εἰς. καὶ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ῥωμ. Δικαίου 1847 - 1883.
18. Διομήδης Α. Κυριακοῦ Ἔκτακτος τοῦ Συνταγματ. καὶ τοῦ ἀλληλεθνοῦς δικαίου 1852, Τακτικός 1862 - 1868.
19. Μιχαὴλ Ποτλῆς Τακτικός Καθηγητῆς Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου 1855 - 1862.
20. Μάρκος Ῥενιέρης Τακτικός τοῦ γαλλ. δικαίου καὶ τῆς συγκρ. νομοθεσίας 1855 - 1864.
21. Ἐμμανουὴλ Κόκκινος Τακτικός τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου 1861. Καθηγητῆς τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου 1864 - 1879.
22. Νικόλαος Δαμασκηνός Ἔκτακτος Γαλλικοῦ Δικαίου 1865, Τακτικός 1865, Καθηγητῆς Ἐμπορικοῦ Δικαίου 1884 - 1910.
23. Ὅθων Στ. Πυλαρινός Ἔκτακτος Καθηγητῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας 1865 - 1867.
24. Νικόλ. Διομ. Κυριακός Ἔκτακτος Καθηγητῆς Πολιτικῆς Δικονομίας 1875 - 1877.
25. Κωνσταντῖνος Ν. Κωστῆς Ἔκτακτος Καθηγητῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας 1875, Τακτικός 1879 - 1899.
26. Στέφανος Στρέϊτ Ἔκτακτος Καθηγητῆς τοῦ ἀλληλεθν. καὶ τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου 1876.
27. Δημήτριος Θεοφανόπουλος Τακτικός τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου 1876.
28. Ξενοφῶν Ι. Ψαρᾶς Ἔκτακτος Πολιτικῆς Δικονομίας 1877, Τακτικός 1879 - 1901.
29. Ἀλκιβιάδης Χρ. Κρασσᾶς Ἐπίτιμος Καθηγητῆς Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου 1879, Ἔκτακτος 1880, Τακτικός 1882 - 1910.
30. Ἀθανάσιος Ῥοντήρης Τακτικός Καθηγητῆς Διοικητικοῦ Δικαίου 1880 - 1882.
31. Ἰωάννης Σ. Ζωγράφος Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Δημοσιονομίας 1881.

32. Ἰωάννης Παπαλουκά Εὑταξίας Τακτικός Ἐκκλησιαστ. Δικαίου 1881.
33. Νεοκλῆς Καζάζης Ἐπίτιμος Φυσικοῦ Δικαίου 1883.
34. Γεώργιος Ἀγγελόπουλος Τακτικός τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου 1887
1923.
35. Γκίκας Δοκός Ἐπίτιμος Καθηγητῆς καὶ Γενικός Γραμματεὺς τοῦ Πανεπιστημίου 1837 - 1879.
36. Νικόλαος Γουναράκης Τακτικός Καθηγητῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας 1887 - 1932.
37. Νικόλαος Δημαρᾶς Ἐκτακτος Καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας καὶ τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου 1892, Τακτικός 1894 - 1906.
38. Κωνσταντῖνος Πολυγένης Τακτικός Καθηγητῆς Ἀστικοῦ Δικαίου 1895 - 1935.
39. Ἀνδρέας Ἀνδρεάδης Τακτικός Καθηγητῆς Δημοσίας Οἰκονομίας 1906 - 1935.
40. Ἰωάννης Ἀραβαντινός Τακτικός Καθηγητῆς Συνταγματικοῦ Δικαίου 1906 - 1907.
41. Ἰωάννης Κ. Σημαντήρας Τακτικός Καθηγητῆς τοῦ Δικονομικοῦ Δικαίου 1911 - 1916.
42. Δημήτριος Παππούλιας Τακτικός Καθηγητῆς Ἀστικοῦ Δικαίου 1911 - 1932.
43. Ἀντώνιος Μομφερᾶτος Τακτικός Καθηγητῆς Ἀστικοῦ Δικαίου 1911 - 1923.
44. Κωνσταντῖνος Βασιλείου Τακτικός Καθηγητῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας 1911 - 1919.
45. Τιμολέων Ἡλιόπουλος Τακτικός Καθηγητῆς Ποινικοῦ Δικαίου 1911 - 1932.
46. Μιχαὴλ Λιβαδάς Τακτικός Καθηγητῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας 1916 - 1931.
47. Πέτρος Φωτιάδης Ἐκτακτος Καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου 1924 - 1927.
48. Κωνσταντῖνος Δεμερτζῆς Τακτικός Καθηγητῆς Ἀστικοῦ Δικαίου 1933 - 1936.

49. Γεώργιος Στρέιτ. Τακτικός Καθηγητής Διεθνούς Δικαίου 1897.
50. Νικόλαος Ν. Σαρίπολος Τακτικός Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου 1910 - 1924.
51. Θρασύβουλος Πετιμεζάς Τακτικός Καθηγητής Έμπορικού Δικαίου 1912 - 1939.
52. Κωνσταντίνος Ψάλλης Τακτικός Καθηγητής Έκκλησ. Δικαίου 1916 - 1937.
53. Κωνστ. Τριανταφυλλόπουλος Τακτικός Καθηγητής Άστικού Δικαίου 1918 - 1951.
54. Στυλιανός Σεφεριάδης Τακτικός Καθηγητής Διεθνούς Δικαίου 1919 - 1938.
55. Θεόδωρος Άγγελόπουλος Τακτικός Καθηγητής Διοικητικού Δικαίου 1924 - 1928.
56. Κυριάκος Βαρβαρέσος Τακτικός Καθηγητής Πολιτικής Δικονομίας 1924 - 1949
57. Γεώργιος Μπαλής Τακτικός Καθηγητής Άστικού Δικαίου 1925 - 1951.
58. Γεώργιος Μαριδάκης Έκτακτος Καθηγητής τής αὐτοτελοῦς ἔδρας τοῦ Ἰδιωτικοῦ Διεθνούς Δικαίου 1925, Τακτικός 1928 - 1960.
59. Άλέξανδρος Σβῶλος Τακτικός Καθηγητής τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου 1929 - 1946.
60. Ξενοφῶν Ζολώτας Τακτικός Καθηγητής Θεσσαλονίκης 1928. Έκτακτος Καθηγητής Πολιτικῆς Οἰκονομίας Ἀθηνῶν 1931, Τακτικός τῆς αὐτῆς ἔδρας 1934.
61. Μιχαήλ Δένδιας Τακτικός Καθηγητής Θεσσαλονίκης 1930, Τακτικός Καθηγητής Διοικητικοῦ Δικαίου Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1935.
62. Ἡλίας Ἀναστασιάδης Έκτακτος Καθηγητής Έμπορικοῦ Δικαίου 1922, Τακτικός 1935 - 1950.
63. Κωνσταντῖνος Τσουκαλάς Τακτικός Καθηγητής Ποινικοῦ Δικαίου 1935 - 1947.

64. Νικόλαος Χωραφᾶς Ἐκτακτος »ντεταλμένος Καθηγητὴς τῆς ἔδρας Ποινικοῦ Δικαίου 1932, Τακτικὸς 1936.
65. Κωνσταντῖνος Γαρδίκας Ἐκτακτος Καθηγητὴς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἑγκληματολογίας - Σωφρο- νιστικῆς 1930, Τακτικὸς 1939.
66. Παναγιώτης Κανελλόπουλος Ἐκτακτος Καθηγητὴς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Κοινωνιολογίας 1933 - 1936.
67. Γεώργιος Πετρόπουλος Ἐκτακτος Καθηγητὴς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δι- καίου μέχρι τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνι- κοῦ Βασιλείου 1934, Τακτικὸς 1941 - 64.
68. Δημήτριος Ἄνδρ. Πετρακάκος Μετετέθη ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ εἰς τὴν ἔδραν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου τῆς Νομικῆς Σχολῆς τῇ 20.8.1942. Ἀ- πηλλάγη τῶν καθηκόντων του καταλη- φθεὶς ὑπὸ τοῦ ὀρίου ἡλικίας τῇ 31.12.45
69. Δημήτριος Σάντης Τακτικὸς Καθηγητὴς Θεσσαλονίκης 1933, Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Β' ἔδρας τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας καὶ Δημοσιο- νομικῆς Νομοθεσίας Ἀθηνῶν 1941 - 1945.
- 69α. Δημήτριος Καλλιτσουνάκης Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς ἔδρας τῆς Ἐφηρμοσμένης Πολιτικῆς Οἰκονομίας 1942— 1945.
70. Γεώργιος Ῥάμμος Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Καθηγητὴς τῆς ἔδρας τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας 1934, Τακτικὸς 1937.
71. Γρηγόριος Κασιμάτης ἐπικουρικὸς Καθηγητὴς παρὰ τῇ Α' τα- κτικῇ ἔδρᾳ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου 1939, Τακτικὸς Καθηγητὴς Θεσ/νίκης 1940, Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Α' τακτικῆς ἔδρας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου 1941 - 1946.
72. Ἰωάννης Σπυρόπουλος Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Δημοσίου Διεθνoῦς Δικαίου Θεσσαλονίκης 1928, Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1938 - 1958.

73. Κωνσταντίνος Τσάτσος Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Ἐπιστήμην τοῦ Δικαίου καὶ Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου 1932. Τακτικὸς καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1945 - 1946.
74. Ἄγγελος Ἀγγελόπουλος Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος τῆς τακτικῆς ἔδρας τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας 1937, Τακτικὸς 1939 - 1946.
75. Νικόλαος Κούμαρος Ἐπικουρικὸς ἐντεταλμένος τῆς ἔδρας τῆς Γενικῆς Θεωρίας περὶ Κράτους καὶ τῶν Θεμελιωδῶν βάσεων τῆς ἐξελίξεως τῶν συγχρόνων πολιτευμάτων 1939, Τακτικὸς 1940 - 1942.
76. Ἀλέξανδρος Λιτζερόπουλος Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος Καθηγητὴς τῆς Δ' ἔδρας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου 1939, Τακτικὸς 1941.
77. Ἀλέξανδρος Τσιριντάνης Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος Καθηγητὴς τῆς Β' ἔδρας τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου 1939, Τακτικὸς 1942.
78. Χρῆστος Πράτσικας Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς ἔδρας τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας 1935, Τακτικὸς Ἀστικοῦ Δικαίου 1939 - 1959.
79. Ἡλίας Γάφος Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς ἔδρας τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου 1948.
80. Χρῆστος Σγουρίτσας Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος Καθηγητὴς τῆς ἔδρας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου 1948, Τακτικὸς 1951.
81. Δημήτριος Βεζανῆς Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος Καθηγητὴς τῆς ἐκτάκτου αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Γενικῆς Πολιτειολογίας 1948.
82. Δημοσθένης Στεφανίδης Τακτικὸς Καθηγητὴς Πανεπιστημίου (Θεσσαλονίκης) 1928. Τακτικὸς τῆς ἔδρας τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1951.

83. Παναγιώτης Ζέπος Τακτικός τῆς Α' ἔδρας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου Θεσσαλονίκης 1940. Τακτικός Καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1953.
84. Κωνσταντῖνος Ῥόκας Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Καθηγητῆς τῆς Α' ἔδρας Ἐμπορικοῦ Δικαίου 1952, Τακτικός 1955.
85. Ἰωάννης Σόντης Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Καθηγητῆς τῆς Β' ἔδρας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου 1953, Τακτικός 1957.
86. Ἀναστάσ. Χριστοφιλόπουλος Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου 1950 - 1955, Τακτικός 1958.
87. Κωνσταντῖνος Εὔσταθιάδης Τακτικός Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τοῦ Δημοσίου Διεθνoῦς Δικαίου 1960.
88. Γεώργ. Μιχαηλίδης-Νουάρος Τακτικός Καθηγητῆς Θεσ/νίκης 1947, Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Γ' ἔδρας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1960.
89. Φαίδων Βεγλερῆς Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Καθηγητῆς 1956, Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Β' ἔδρας τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου 1960.
90. Ἰωάννης Κούλης Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας 1955, Τακτικός Καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1961.
91. Ἀνδρέας Γαζῆς Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ε' ἔδρας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου 1963.
92. Ἡλίας Κρίσπης Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τοῦ Ἰδιωτικοῦ Διεθνoῦς Δικαίου 1961. Τακτικός τῆς αὐτῆς ἔδρας 1964.
93. Γιωτόπουλος Παναγιώτης Διωρίσθη ἐπικουρικός Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου τῇ 11.6.28 καὶ διετέλεσεν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μέχρι τῆς 11.6.31.

94. Χαράλαμπος Ἀλιβιζᾶτος Ἐπικουρικός Καθηγητὴς τοῦ μαθήματος τῆς Ἀγροτικῆς πολιτικῆς 1939.
95. Παναγιώτης Δερτιλῆς Ἐπικουρικός Καθηγητὴς τοῦ μαθήματος τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας 1939.
96. Ἰωάννης Παρασκευόπουλος Ἐπικουρικός Καθηγητὴς τοῦ μαθήματος τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας 1939.
97. Ἀλέξανδρος Κόκκαλης Ἐπικουρικός Καθηγητὴς τοῦ μαθήματος τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας 1939.

3. ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Ἀλέξιος Πάλλης Τακτικός Καθηγητὴς Ἱατροδικαστικῆς καὶ Τοξικολογίας 1837 - 1880.
2. Ἰωάννης Ὀλύμπιος Τακτικός Καθηγητὴς Χειρουργικῆς Παθολογίας 1837, Ὀφθαλμολογίας καὶ Χειρουργικῆς 1848 - 1856.
3. Νικόλαος Κωστής Τακτικός Καθηγητὴς Μαιευτικῆς καὶ ἱατρικῆς ὕλης 1837 - 1861.
4. Ἰωάννης Βούρος Τακτικός Καθηγητὴς εἰδικῆς Παθολογίας καὶ κλινικῆς 1837.
5. Ἀναστάσιος Γεωργιάδης
Λευκίας Τακτικός Καθηγητὴς ἱατρικῆς ἱστορίας καὶ Γενικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπείας 1837 - 1847.
6. Δημ. Α. Μαυροκορδάτος Τακτικός Καθηγητὴς Ἀνατομίας καὶ Φυσιολογίας 1837 - 1839.
7. Ἐρρίκος Τραϊμπερ Ἐπίτιμος Καθηγ. Χειρουργικῆς 1837.
8. Ἰω. Νικολαΐδης Λεβαδεὺς Ἐπίτιμος Καθηγητὴς τῆς Φυσιολογίας 1837. Τακτικός Καθηγητὴς Ὑγιεινῆς καὶ φυσιολογίας 1846 - 1848.
9. Δαμιανὸς Γεωργίου Τακτικός Καθηγητὴς Ἀνατομίας καὶ Φυσιολογίας 1840 - 1883.

10. Κων/νος Μαυρογιάννης Ἐπίτιμος Καθηγητῆς Κλινικῆς Ἱατρικῆς 1843.
11. Νικόλαος Πετσάλης Τακτικὸς Καθηγ. Χειρουργικῆς 1846.
12. Γεώργιος Χ. Πρινάρης Τακτικὸς Καθηγητῆς Γενικῆς Παθολογίας, Θεραπευτικῆς καὶ Ἱατρικῆς Ἱστορίας 1847.
13. Γεώργιος Α. Μακκάς Τακτικὸς Καθηγητῆς Εἰδικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπευτικῆς καὶ τῆς Κλινικῆς 1849.
14. Μιλτιάδης Βενιζέλος Τακτικὸς Καθηγητῆς τῶν Νευρικῶν Συφιλιδικῶν καὶ Δερμικῶν νοσημάτων. 1852.
15. Θεόδωρος Ἀφεντούλης Ἐκτακτος Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς καὶ Γενικῆς Ἀνατομίας 1852. Τακτικὸς τῆς Φαρμακολογίας 1862 - 1893.
16. Διονύσιος Αἰγινήτης Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας καὶ Θεραπείας 1855.
17. Ἀνδρέας Ἀναγνωστάκης Τακτικὸς Καθηγητῆς Ὀφθαλμιατρικῆς καὶ Ὠτιατρικῆς 1856.
18. Στέφανος Σταυρινάκης Ἐκτακτος Καθηγητῆς Τοπογραφικῆς Ἀνατομίας ἐφηρμοσμένης εἰς τὴν Χειρουργικὴν 1856.
19. Κωνσταντῖνος Βουσάκης Ἐκτακτος Καθηγητῆς τῆς Φυσιολογίας 1856; Τακτικὸς 1862 - 1898.
20. Δημήτριος Γ. Ὀρφανίδης Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Ἀστυκλινικῆς καὶ Διευθυντῆς αὐτῆς 1857.
21. Σταμάτιος Κρίνος Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Φαρμακογραφίας καὶ φαρμακευτικῆς 1861.
22. Ἀντώνιος Βιτσάρης Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Ἱατρικῆς Ἱστορίας, τῶν Ψυχικῶν Νοσημάτων καὶ τῶν Νοσημάτων τῶν παιδῶν 1862.
23. Σπυρίδων Μπαλάνος Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Ὑγιεινῆς καὶ τῶν συφιλιδ. Νοσημάτων 1862.

24. Παναγιώτης Γ. Κυριακός *Εκτακτος Καθηγητής τῆς Γενικῆς Νοσολογίας, τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας καὶ τῆς Μεθοδολογίας τῆς Ἱατρικῆς 1862, Τακτικὸς 1871 - 1900.
25. Χαράλ. Τυπάλδος Πρετεν-
τέρης Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομίας 1864, Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας καὶ Κλινικῆς Ἱατρικῆς 1867 - 1885.
26. Θεόδωρος Ἀρεταῖος Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς 1864 - 1893.
27. Κωνστ. Π. Δηλιγιάννης *Εκτακτος Καθηγητῆς τῆς παθολογικῆς Ἀνατομίας 1862, Τακτικὸς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας 1864 - 1898.
28. Ἀντώνιος Μπάστας *Εκτακτος Καθηγητῆς τῆς ἐγχειρι-
τικῆς 1863.
29. Παῦλος Ἰωάννου Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς Ἀνατομίας 1868.
30. Σπυρίδων Τ. Μαγγίνας Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας 1874.
31. Γεώργιος Καραμήτσας Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Ἀστυκλινικῆς καὶ Εἰδικῆς Νοσολογίας 1875.
32. Μιχαὴλ Χατζημιχάλης *Εκτακτος Καθηγητῆς τῆς Γενικῆς Παθολογίας καὶ Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς 1875, Τακτικὸς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας 1879 - 1908.
33. Ἰωάννης Γ. Ζωχιός *Εκτακτος Καθηγητῆς τῆς Πειραματικῆς Φυσιολογίας καὶ τῆς Συγκριτικῆς Ἀνατομίας 1875, Τακτικὸς 1880, Τακτικὸς Καθηγητῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς 1889 - 1912.
34. Ἰωάννης Πύρλας *Εκτακτος Καθηγ. τῆς Ὑγιεινῆς 1875.
35. Ἀχιλλεὺς Γεωργαντᾶς Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Τοξικολογίας καὶ Ἱατροδικαστικῆς 1880 - 1893.
36. Ἀναστάσιος Ζίνης *Εκτακτος Καθηγητῆς τῆς Κλινικῆς τῶν Νοσημάτων τῶν Παίδων 1879.

37. Δημήτριος Κόνσολας Τακτικός Καθηγ. τῆς Μαιευτικῆς 1881.
38. Ἰούλιος Γαλβάνης Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας 1881.
39. Λουκάς Παπαϊωάννου Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἀνατομίας 1883 - 1890.
40. Δημήτριος Χασιώτης Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομίας 1890 - 1897.
41. Ῥήγας Νικολαΐδης Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἀνατομίας 1891 - 1899. Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Πειραματικῆς Φυσιολογίας 1899 - 1928.
42. Γεώργιος Βάφας Τακτικός Καθηγητῆς Ἱατροδικαστικῆς - Τοξικολογίας 1893-1911.
43. Νικόλαος Γ. Μακκάς Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Φαρμακολογίας 1893 - 1902. Καθηγητῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας 1902 - 1906, Καθηγητῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς 1906 - 1919.
44. Νικόλαος Πεζόπουλος Τακτικός Καθηγητῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς 1895 - 1911.
45. Νικόλαος Δελλαπόρτας Τακτικός Καθηγητῆς Ὀφθαλμολογίας 1897 - 1928.
46. Εὐάγγελος Καλλιοντζῆς Τακτικός Καθηγητῆς Τοπογραφικῆς Ἀνατομικῆς καὶ Ἐγχειρητικῆς 1899 - 1922.
47. Γεώργιος Γαζέπης Τακτικός Καθηγητῆς Ὀφθαλμολογίας 1899 - 1929.
48. Κωνσταντῖνος Σάββας Τακτικός Καθηγητῆς Ὑγιεινῆς καὶ Μικροβιολογίας 1900 - 1929.
49. Νικόλαος Καλικούνης Τακτικός Καθηγητῆς Πειραματικῆς Φαρμακολογίας 1901 - 1922.
50. Θεόδωρος Ζαΐμης Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1902 - 1918.
51. Γεράσιμος Φωκάς Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1902 - 1930.

52. Βασίλειος Πρωτόπουλος Τακτικός Καθηγητής Δερματικών και Ἀφροδισίων Νόσων 1902 - 1922.
53. Δημήτριος Κατερινόπουλος Τακτικός Καθηγητής Χειρουργικής Παθολογίας 1903 - 1922.
54. Χρήστος Μαλανδρίνος Τακτικός Καθηγητής τῆς Παιδιατρικῆς 1907 - 1928.
55. Ἀντώνιος Ἀν. Χρηστομάνος Τακτ. καθ. τῆς Γενικῆς Πειραματικῆς Παθολογίας 1912 - 1921.
56. Δημήτρ. Στ. Δημητριάδης Ἔκτ. αὐτοτελῆς καθηγητῆς τῆς Ὠτορ-
ρινολαρυγγολογίας 1915 - 1933.
57. Λυκοῦργος Κόκκορης Ἔκτ. αὐτοτελῆς καθηγητῆς τῆς Νοσο-
λογίας τοῦ Στόματος 1915 - 1937.
58. Δημοσθ. Τριανταφυλλάκος Ἐκτακτος καθηγητῆς Παθολογικῆς
Κλινικῆς 1915 - 1922.
59. Μιχαὴλ Κατσαρᾶς Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Νευρολογίας
καὶ Ψυχιατρικῆς 1893 - 1936.
60. Κωνσταντῖνος Λοῦρος Τακτικός Καθηγ. τῆς Μαιευτικῆς καὶ
Γυναικολογικῆς Κλινικῆς 1908 - 1934.
61. Μενέλαος Σακόρραφος Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς
Κλινικῆς 1915 - 1935.
62. Κωνσταντῖνος Μελισσινός Τακτικός καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς
Ἀνατομικῆς 1912 - 1936.
63. Γεώργιος Σκλαβοῦνος Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἀνατομικῆς
1899 - 1938.
64. Γεώργιος Φωτεινός Τακτικός καθηγητῆς τῶν Ἀφροδισίων
καὶ Δερματικῶν Νόσων 1910 - 1946.
65. Μαρῖνος Γερούλανος Τακτικός καθηγητῆς Χειρουργικῆς Πα-
θολογίας 1911, τακτικός καθηγητῆς τῆς
Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1922 - 1939.
66. Βλαδίμηρος Μπένσης Τακτικός καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς
Κλινικῆς 1912 - 1947.
67. Ἰωάννης Γεωργιάδης Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἱατροδικαστι-
κῆς καὶ Τοξικολογίας 1912 - 1947.

68. Σπυρίδων Λιβιεράτος Τακτικός καθηγητής τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς 1912 - 1951.
69. Ἀναστάσιος Ἀραβαντινὸς Τακτικός καθηγητής τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας καὶ Παθολογικῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς 1918 - 1948.
70. Νικόλαος Ἀλιβιζᾶτος Τακτικός καθηγητής τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1918 - 1939.
71. Πολύβιος Κορύλλος Τακτικός καθηγητής τῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας 1919. παρητήθη 1921.
72. Νικόλαος Πετσάλης Τακτικός καθηγῆς τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς 1919 - 1939.
73. Ἀριστοτέλης Κούζης Τακτικός καθηγητής τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς 1921 - 1939.
74. Βαρθολομαῖος Γκίζης Ἐκτακτος καθηγητής τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Οὐρολογίας 1915 - 1924.
75. Κωνσταντῖνος Μέρμηγκας 1915 ἔκτακτος καθηγητής τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς. 1922 Τακτικός Ἐγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Ἀνατομικῆς. Τακτικός τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1935 - 1939.
76. Κωνσταντ. Λογοθετόπουλος 1922 τακτικός καθηγητής τῆς Γυναικολογίας. Τακτικός καθηγητής τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογίας 1935 - 1945.
77. Ἐμμανουήλ Κωντολέων 1921 ἔκτακτος καθηγητής τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς. Τακτικός καθηγητής τῆς Χειρουργικῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς καὶ Χειρουργικῆς Παθολογίας 1924 - 1939.
78. Ἰωάννης Κατσαρᾶς 1915 ἔκτακτος καθηγητής Παθ. Ἀνατομικῆς. 1924 τακτικός καθηγητής Παθολογικῆς Φυσιολογίας. Τακτικός καθηγητής Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς καὶ Γενικῆς Παθολογίας 1935 - 1951.

79. Σπυρίδων Δοντάς 1915 έκτακτος καθηγητής τῆς Γενικῆς Φυσιολογίας. 1925 τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Πειραματικῆς Φαρμακολογίας. Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Πειρ. Φυσιολογίας 1927 - 1948.
80. Ἰωακείμογλου Γεώργιος Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Πειραματικῆς Φαρμακολογίας 1928 - 1958.
81. Γεώργιος Μακκάς Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Παιδιατρικῆς 1929 - 1946.
82. Γεώργιος Κοσμετάτος 1919 έκτακτος αὐτοτελῆς καθηγητῆς Ἴστολογίας - Ἐμβρυολογίας, τακτικὸς καθηγητῆς Ὀφθαλμολογίας 1931-1947.
83. Μελέτιος Γεωργόπουλος Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Θεραπευτικῆς 1934 - 1949.
84. Γεώργιος Παμπούκης Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Ψυχιατρικῆς καὶ Νευρολογίας 1934 - 1955.
85. Νικόλαος Λούρος 1932 έκτακτος καθηγητῆς τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς. 1935 τακτικὸς καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Γυναικολογικῆς Κλινικῆς. 1939 τακτικὸς καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς. 1951 τακτικὸς καθηγητῆς Α'. ἔδρας Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς.
86. Κωνσταντῖνος Χωρέμης Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Παιδιατρικῆς 1935.
87. Πέτρος Κόκαλης Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Ἐγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Ἀνατομικῆς 1935. Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Β' ἔδρας τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1939 - 1946 17/10/46 ἀπελύθη.
88. Σωκράτης Τσάκωνας Ἐκτακτος καθηγητῆς τῆς Γυναικολογίας 1915 - 1924.
89. Ἰωάννης Κούμαρης Ἐκτακτος καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἀνθρωπολογίας 1925, τακτικὸς καθηγητῆς 1944 - 1950.

90. Ἰωάννης Χρυσοσπάθης Ἐκτακτος καθηγητής, τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ὀρθοπαιδικῆς 1925 - 1930.
91. Σπυρίδων Οἰκονόμος Ἐκτακτος καθηγητής τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Οὐρολογίας 1926, τακτικὸς καθηγητής 1944 - 1957.
92. Θεμιστοκλῆς Σκλαβοῦνος Ἐκτακτος καθηγητής τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἱστολογίας καὶ Ἐμβρυολογίας 1932, τακτικὸς καθηγητής 1944.
93. Νικόλαος Μιχαηλίδης Ἐκτακτος καθηγητής τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Μικροβιολογίας 1933. Τακτικὸς καθηγητής 1939 - 1950.
94. Κωνσταντῖνος Μουτούσης Ἐκτακτος ἐντεταλμένος καθηγητής τῆς τακτικῆς ἔδρας τῆς Ὑγιεινῆς 1933, τακτικὸς καθηγητής τῆς Δημοσίας καὶ Κοινωνικῆς Ὑγιεινῆς 1939, τακτικὸς καθηγητής τῆς Μικροβιολογίας 1951 - 1963.
95. Ἰωάννης Χρυσικός Ἐκτακτος καθηγητής τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ὀториνολαρυγγολογικῆς Κλινικῆς 1935. Τακτικὸς Καθηγητής τῆς αὐτῆς ἔδρας 1939.
96. Ἐμμανουὴλ Λαμπαδάριος Ἐκτακτος καθηγητής τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Σχολικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Παιδολογίας 1936 - 1943. (17-7-43 ἀπεβίωσεν).
97. Γεράσιμος Ἀλιβιζάτος Τακτικὸς καθηγητής τῆς ἔδρας Ὑγιεινῆς Ἐπιδημιολογίας καὶ Ἱατρικῆς Στατιστικῆς 1938 - 1960.
98. Θεόδωρος Δημητριάδης Τακτικὸς καθηγ. τῆς ἔδρας τῆς Ὀториνολαρυγγολογίας 1939 - 1959 (ἀπεβίωσεν).
99. Εὐγένιος Φωκᾶς Τακτικὸς καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ὑδροθεραπείας καὶ Ἱατρικῆς Κλιματολογίας 1939. Ἀπελύθη 1942, ἀνεδιωρίσθη 1945. Τακτικὸς Καθηγητής Α΄ Παθολογικῆς Κλινικῆς 1963.
100. Βλάσσιος Βλασσόπουλος Τακτικὸς Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἱατρικῆς Χημείας 1939-1959 (ἀπεβίωσεν).

101. Ξενοφών Κοντιάδης Ἐπικουρικὸς Καθηγητὴς 1939. Τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς καὶ Χειρουργικῆς Παθολογίας 1940. Ἐφονεύθη ὡς ἀρχίατρος κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν Πόλεμον.
102. Γεώργιος Καραγιαννόπουλος Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ἐγχειρητικῆς Τοπογραφικῆς Ἀνατομίας 1940. Τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Α' Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1941 - 1955.
103. Γεώργιος Ἀποστολάκης Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος καθηγητὴς. τῆς ἔδρας τῆς Ἀνατομικῆς 1939. Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1941 - 1961.
104. Γεώργιος Μαρουδῆς Ἐπικουρικὸς Καθηγητὴς 1939. Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Α' ἔδρας τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς 1946 - 1950 (ἀπεβίωσεν).
105. Χάρης Τοῦλ Ἐπικουρικὸς Καθηγητὴς 1939. Τακτικὸς καθηγητὴς τῆς ἔδρας τῆς χειρουργικῆς Προπαιδευτικῆς Κλιν. καὶ Χειρουργικῆς Παθολογίας 1947. Τακτικὸς τῆς Β' ἔδρας τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1948.
106. Ἰωάννης Χαραμῆς Τακτικὸς καθηγητὴς τῆς ἔδρας τῆς Ὀφθαλμολογίας 1948.
107. Γρηγόριος Κάτσας Ἐπικουρικὸς Καθηγητὴς 1939. Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ἱατροδικαστικῆς καὶ Τοξικολογίας 1948 - 1950.
108. Εὐτύχιος Χάρτ Ἐκτακτὸς καθηγητὴς τῆς ἐκτάκτου αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἀκτινολογίας 1944, Τακτικὸς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1947-1954
109. Ἰωάννης Ἀναγνώστου Ἐπικουρικὸς Καθηγητὴς 1939. Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς τῆς ἐκτάκτου αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Παθολογικῆς Φυσιολογίας. 1947. Τακτικὸς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1948 - 1961.

110. Ἀθανάσιος Κονταργύρης Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς τῆς ἐκτάκτου αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ὀρθοπαιδικῆς 1947. Τακτικὸς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1948 - 1954. ἀπεβίωσεν.
111. Νικόλαος Οἰκονομόπουλος Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς τῆς ἐκτ. αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Φυματιολογίας 1948. Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1950 - 1957.
112. Νικόλαος Τσαμπούλας Τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Προπαιδευτ. Κλινικῆς καὶ Εἰδικῆς Νοσολογίας 1947.
113. Χρῆστος Μαλτέζος Ἐκτακτὸς ἄμισθος 1948, ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος τῆς Πειραματικῆς Φυσιολογίας 1948. Τακτικὸς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1949.
114. Παναγιώτης Φωτεινὸς Ἐπικουρικὸς 1939. Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος τῆς Κλινικῆς Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νοσημάτων, 1947. Τακτικὸς καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1951.
115. Κωνσταντῖνος Ἀλιβιζάτος Ἐπικουρικὸς Καθηγητὴς 1939. Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος Καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς καὶ Χειρουργικῆς Παθολογίας 1948. Τακτικὸς Καθηγ. τῆς αὐτῆς ἔδρας 1949.
116. Νικόλαος Χρηστέας Ἐκτακτὸς ἄμισθος 1948. Ἐκτ. ἐντεταλ. Καθ. τῆς Ἐγχειρητικῆς καὶ Τοπογραφικῆς Ἀνατομικῆς. 1948. Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1952. Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Α' Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1955.
117. Ἀρκάγαθος Γούττας Ἐπικουρικὸς 1939, ἐκτακτὸς ἄμισθος καθηγητὴς 1948, τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Β' Παθολογικῆς Κλινικῆς 1953.
118. Βασίλειος Μαλαῦμος Ἐκτακτὸς ἄμισθος Καθηγητὴς 1948. Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Θεραπευτικῆς 1953.

119. Δημήτριος Ἐλευθερίου Ἐκτακτος ἄμισθος 1948, ἔκτ. ἐντεταλμένος τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς καὶ Γεν. Παθολογίας 1952. Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1954.
120. Νικόλαος Κλεισιούνης Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Πειραματικῆς Φαρμακολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 1942. Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Πειραματικῆς Φαρμακολογίας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1959.
121. Δημήτριος Ἀντωνόπουλος Ἐπικουρικὸς Καθηγητῆς 1939. Ἐκτακτος ἄμισθος 1948, τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Β' Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς 1959.
122. Θεόδωρος Γαροφαλίδης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς 1948, ἔκτακτος καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ὀρθοπαιδικῆς 1956. Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1959.
123. Ἀπόστολος Γιαννακόπουλος Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς 1948, ἔκτακτος Καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἀκτινολογίας 1957. Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1959.
124. Ζαννῆς Καίρης Ἐπικουρικὸς 1939. Ἐκτακτος ἄμισθος 1948. Ἐκτακτος τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῶν Ὀδροποιητικῶν ὀργάνων 1960. Τακτικὸς 1960, ἀπεβίωσεν 1962.
125. Βασίλειος Βαλαώρας Ἐκτακτος ἄμισθος καθηγητῆς 1948. Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Ὑγιεινῆς 1961.
126. Γεώργιος Μιχαηλίδης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς 1948. Ἐκτακτος καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Καρδιολογίας 1961, Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1963.
127. Εὐάγγελος Δανόπουλος Ἐκτακτος ἄμισθος 1948. Ἐκτακτος καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Παθολογικῆς Φυσιολογίας 1962 Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1964.

128. Κωνσταντ. Στεφανόπουλος Ἐκτακτὸς Ἐντεταλμένος καθηγητὴς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Φυματιολογίας 1958. Ἐκτακτὸς αὐτοτελῆς καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1963. Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1964.
129. Μιλτιάδης Παπαμιλιτιάδης Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος καθηγητὴς τῆς τακτικῆς ἔδρας τῆς Περιγραφικῆς Ἀνατομικῆς 1962.
130. Σπυρίδων Δ. Σκαρπάλεζος Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Νευρολογικῆς Κλινικῆς 1964.
131. Δημήτριος Κουρέτας Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ψυχιατρικῆς Κλινικῆς 1964.
132. Ἰωάννης Παπαβασιλείου Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος Καθηγητὴς τῆς ἔδρας τῆς Μικροβιολογίας 1964.
133. Παῦλος Τσέλιος Ἐπικουρικὸς τῆς Α΄ Παθολογικῆς Κλινικῆς 1939, Ἐκτακτὸς ἄμισθος 1948.
134. Ἀνδρέας Κοτσαύτης Ἐπικουρικὸς τῆς Πειραματικῆς Φυσιολογίας 1939.
135. Σπυρίδων Πεζόπουλος Ἐπικουρικὸς τῆς Εἰδικῆς Νοσολογίας καὶ Προπαιδευτικῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς 1939. Ἐκτακτὸς ἄμισθος 1948.
136. Ἰωάννης Μαρκιανὸς Ἐπικουρικὸς τῆς ἔδρας τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νόσων. Ἐκτακτὸς ἄμισθος 1948.
137. Νικόλαος Λοράνδος Ἐπικουρικὸς τῆς Β΄ Παθολογικῆς Κλινικῆς 1939, ἔκτακτος ἄμισθος 1948.
138. Διομήδης Κομνηνὸς Ἐπικουρικὸς τῆς Α΄ Παθολογικῆς Κλινικῆς 1939.
139. Νικόλαος Καβαζαράκης Ἐπικουρικὸς τῆς Α΄ Χειρουργικῆς 1939.
140. Σπυρίδων Λαμπίρης Ἐπικουρικὸς τῆς Α΄ Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1939, ἔκτακτος ἄμισθος 1948.
141. Ἀνδρέας Πράτσικας Ἐκτακτὸς ἄμισθος Καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς 1948.

142. Μιχαήλ Πετρετάκης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς 1948.
143. Νικόλαος Τσοῦχλος Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς 1948.
144. Ἀνδρέας Σιμωνέτος Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς 1948.
145. Εὐάγγελος Ἀβαριτσιώτης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς 1948.
146. Θωμᾶς Δοξιάδης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Προπαιδευτικῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς καὶ Εἰδικῆς Νοσολογίας 1948.
147. Ἀλέξανδρος Μαῦρος Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Προπαιδευτικῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς καὶ Εἰδικῆς Νοσολογίας 1948.
148. Δρόσος Παμπούκης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγ. τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς 1948.
149. Τρύφων Ἀνδριανᾶκος Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγ. τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς 1948.
150. Λουκᾶς Κυριάκης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγ. τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς 1948.
151. Πανάγ. Παναγιώτου Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγ. τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς 1948.
152. Διονύσιος Τραυλὸς Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγ. τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς 1948.
153. Γεώργιος Τριανταφυλλίδης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Θεραπευτικῆς Κλινικῆς 1948.
154. Ἀντώνιος Κωδοῦνης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς 1948.
155. Κωνσταντῖνος Παληὸς Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1948.
156. Βασίλειος Κούριας Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Χειρουργικῆς Προπαιδευτικῆς Κλινικῆς καὶ Χειρουργικῆς Παθολογίας 1948.

157. Δημήτριος Δέδες Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς 1948.
158. Ἰωάννης Τσιμινάκης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγ. τῆς Ψυχιατρικῆς καὶ Νευρολογικῆς Κλινικῆς 1948.
159. Γεώργιος Ἀναστασόπουλος Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγ. τῆς Ψυχιατρικῆς καὶ Νευρολογικῆς Κλινικῆς 1948.
160. Ἀναστάσιος Χριστομᾶνος Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητὴς τῆς Ἰατρικῆς καὶ Βιολογικῆς Χημείας 1948.
161. Γεράσιμος Πατρονικόλας Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητὴς τῆς Φυματολογίας 1948.
162. Ἀντώνιος Θρουβάλας Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητὴς τῆς Ἀκτινολογίας 1948.
163. Χριστόφορος Δούκας Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγ. τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νόσων 1948.
164. Ἑλλη Σωτηριάδου Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητὴς τῆς Φαρμακολογίας 1948.
165. Νικόλαος Σπυρόπουλος Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητὴς τῆς Παιδιατρικῆς 1948.
166. Βασίλειος Παπανικολάου Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητὴς τῆς Φυματολογίας 1948.
167. Εὐστάθιος Δραγώνας Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητὴς τῆς Ἐγχειρητικῆς καὶ τοπογραφικῆς Ἀνατομικῆς 1948.
168. Περικλῆς Καλογήρου Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητὴς τῆς Θεραπευτικῆς 1948.
169. Κωνσταντ. Κωνσταντινίδης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγ. τῆς Ψυχιατρικῆς καὶ Νευρολογικῆς Κλινικῆς 1948.

ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ

(ἄρθρον 9 Α.Ν. 921/1937)

Τάκτικοι

1. Παῦλος Πετρίδης, 2. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου, 3. Ἀλέξανδρος Καββαδίας, 4. Χρῆστος Ἀδγερινός.

Ἑκτακτοὶ

1. Δημήτριος Ἰωαννίδης, 2. Κωνσταντῖνος Φαρμακίδης, 3. Ἰάκωβος Ζερβός, 4. Δημήτριος Βαρσάμης, 5. Παναγιώτης Σμηρνώτης, 6. Ζήσης Νέμτζογλου, 7. Μιχαήλ Βασίλαρος, 8. Γεώργιος Καμπάσης, 9. Λεωνίδας Γρηγοράκης, 10. Ἡλίας Λυμπερόπουλος, 11. Νικόλαος Φακατσέλης.

3α. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Λυκοδργος Κόκκορης	Ἑκτακτος Καθηγητὴς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Νοσολογίας τοῦ στόματος τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς καὶ Διευθυντὴς τῆς Εἰδικῆς Ὀδοντιατρικῆς Ὑγείας 1915 - 1937.
2. Ἰωάννης Κρασιώτης	Εἰδικὸς Καθηγητὴς Ὀδοντιατρικῆς 1921-1922.
3. Νικόλαος Παπαντωνόπουλος	Εἰδικὸς Καθηγητὴς τῆς Ὀδοντικῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπευτικῆς 1921 - 1951.
4. Θεόδωρος Θεοδώρου	Διδάσκαλος Ὀδοντικῆς Προσθετικῆς 1926.
5. Γεώργιος Κεφαλαῖς	Εἰδικὸς Καθηγητὴς τῆς Ὀδοντικῆς Ἀκτινογραφίας καὶ Ἐξακτικῆς 1930-1953.
6. Γεώργιος Κονταρίνης	Διδάσκαλος Ὀρθοδοντικῆς 1930-1932.
7. Εὐθύμιος Παπάντωνίου	Διδάσκαλος Ὀδοντικῆς Προσθετικῆς 1927. Εἰδικὸς Καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1930. Εἰδικὸς Καθηγητὴς τῆς Ὀδοντικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπευτικῆς 1953. Τακτικὸς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1954.
8. Κωνσταντῖνος Ἀδάμ	Εἰδικὸς Καθηγητὴς τῆς Ὀδοντικῆς καὶ Ἀνωτέρας Προσθετικῆς 1935 - 1936. Ἐξελέγη Εἰδικὸς Καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1959. Τακτικὸς 1964.
9. Κοσμάς Ἀραβαντινός	Εἰδικὸς Καθηγητὴς τῆς Ὀδοντικῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπευτικῆς 1935-1936.

10. Δημήτριος Πολυχρονέας Ειδικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ὀρθοδοντικῆς 1935 - 1936.
11. Στυλιανὸς Σπεράντζας Ειδικὸς Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Ὀρθοδοντικῆς 1933. Ἀπελύθη 1935. Ἀνεδιωρίσθη 1936.
12. Θεμιστοκλῆς Μαυρογορδάτος Ειδικὸς Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Ὀδοντογναθικῆς Χειρουργικῆς καὶ Ἀκτινοδιαγνωστικῆς 1955. Τακτικὸς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1960-1963.
13. Ἰωάννης Αἰλιανὸς Ειδικὸς Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Ὀδοντικῆς Χειρουργικῆς 1955. Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1961.
14. Χαρίλαος Χαραλαμπάκης Ἐκτακτὸς ἐντεταλμένος Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Ὀρθοδοντικῆς 1955. Εἰδικὸς Καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1958. Τακτικὸς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1962.
15. Κωνσταντῖνος Βρωτσοῦ Εἰδικὸς ἐντεταλμένος Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Ὀδοντικῆς καὶ Ἀνωτέρας Προσθητικῆς 1955-1958.
16. Ὁρέστης Λουρίδης Εἰδικὸς Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Στοματολογίας 1956. Τακτικὸς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1962.

4. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Κωνσταντῖνος Σχινᾶς Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας 1837 - 1857.
2. Θεόδωρος Μανούσης Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Πολιτειογραφίας 1837-1843. Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας 1843-1855.
3. Νεόφυτος Βάμβας Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Ῥητορικῆς 1837-1855.
4. Γεώργιος Γεννάδιος Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1837-1855.

5. Λουδοβίκος ΄Ρος	Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀρχαιολογίας 1837-1843.
6. Ἐνρῖκος Οὐλερίχος	Τακτικός Καθηγητής τῆς Ρωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας 1837-1843.
7. Ἰωάννης Βένθυλος	Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1839-1854.
8. Φίλιππος Ἰωάννου	Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας καὶ Φιλοσοφίας 1839-1870.
9. Ἐδουάρδος Μάσσων	Τακτικός Καθηγητής τῆς Γενικῆς Ἱστορίας 1841-1844.
10. Κωνσταντῖνος Ἀσώπιος	Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1843-1862.
11. Φραγκῖσκος Πυλαρινός	Τακτικός Καθηγητής τῆς Φιλοσοφίας 1843-1846, 1852-1865, 1866-1872.
12. Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς	Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀρχαιολογίας 1844-1867.
13. Στέφανος Κουμανούδης	Τακτικός Καθηγητής τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας 1854-1894.
14. Νικόλαος Κοτζιάς	Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλολογίας 1846-1884.
15. Κωνσταντ. Παπαρρηγόπουλος	Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἱστορίας 1855-1891.
16. Εὐθύμιος Καστόρχης	Τακτικός Καθηγητής τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας 1858-1889.
17. Ἀθανάσιος Σ. Ρουσόπουλος	Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας καὶ Ἀρχαιολογίας 1860 - 1868, 1868 - 1885.
18. Γεώργιος Παπασλιώτης	Ἐπίτιμος Καθηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1858 - 1877.
19. Δημήτριος Μαυροφρύδης	Ἐκτακτος Καθηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1861 - 1866.
20. Δημήτριος Βερναρδάκης	Τακτικός Καθηγητής Γενικῆς Ἱστορίας 1865 - 1869, 1882 - 1883.

21. Ἀναστάσιος Γ. Γενάδιος	Τακτικός Καθηγ. τῆς Φιλολογίας 1862.
22. Σπυριδων Φιντικλῆς	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1863 - 1864, 1865.
23. Δημήτριος Χ. Σεμιτέλος	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1868 - 1898.
24. Χριστόφορος Φιλήτας	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1866.
25. Κωνσταντῖνος Κόντος	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1875 - 1909.
26. Γεώργιος Μιστριώτης	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1868 - 1916.
27. Σωκράτης Τζιβανόπουλος	Τακτ. Καθηγ. τῆς Ἱστορίας 1875 - 1881.
28. Ἰωάννης Πανταζίδης	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1875 - 1900.
29. Κωνσταντ. Πορφυρόπουλος	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Φιλοσοφίας 1875 - 1877.
30. Χρῆστος Παπαδόπουλος	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Φιλοσοφίας 1881 - 1906.
31. Στυλιανὸς Κωνσταντινίδης	Ἐπίτιμος Καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς Φιλολογίας 1880.
32. Μίνωσ Λάππας	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Φιλοσοφίας 1881.
33. Δημήτριος Πατσόπουλος	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Γενικῆς Ἱστορίας 1891-1910.
34. Περικλῆς Γρηγοριάδης	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας 1881-1882.
35. Σπυρίδων Λάμπρος	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Γενικῆς Ἱστορίας 1890-1916.
36. Γεώργιος Χατζηδάκης	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Γλωσσολογίας 1890-1923.
37. Σπυρίδων Βάσσης	Τακτικός Καθηγητῆς τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας 1883-1912.

38. Σπυρίδων Σακελλαρόπουλος Τακτικός Καθηγητής τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας 1890-1917.
39. Νικόλαος Γ. Πολίτης Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογίας καὶ τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀρχαίων Θρησκευτῶν, ἰδίως τῆς Ἑλληνικῆς 1890-1921.
40. Ἀντώνιος Οἰκονόμου Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἱστορίας τῆς Τέχνης καὶ Ἐπιγραφικῆς 1892-1902
41. Παῦλος Καρολίδης Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας 1893-1908, 1915-1918, 1920-1922.
42. Μαργαρίτης Εὐαγγελίδης Τακτικός Καθηγητής τῆς Φιλοσοφίας 1894-1924.
43. Γρηγόριος Βερναρδάκης Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1898-1923.
44. Δημήτριος Ζαγγογιάννης Τακτικός Καθηγητής τῆς Παιδαγωγικῆς 1899-1901.
45. Παναγιώτης Καββαδίας Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀρχαίας Τέχνης καὶ τῆς Ἐπιγραφικῆς 1904-1922.
46. Χρῆστος Τσοῦντας Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀρχαίας Τέχνης καὶ τῆς Ἐπιγραφικῆς 1904-1925.
47. Ἀνδρέας Σκιᾶς Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1910-1922.
48. Σῆμος Μενάρδος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1911-1933.
49. Θεοφάνης Κακριδῆς Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας 1913-1929.
50. Ἰωάννης Σβορώνος Ἐκτακτος Καθηγητής τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Νομισματολογίας καὶ Μετρολογίας 1918-1920.
51. Γεώργιος Ἀναγνωστόπουλος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Γλωσσολογίας 1927-1936.

52. Κωνσταντίνος Ράδος Έκτακτος καθηγητής τῆς Ἐπικουρικῆς ἔδρας τῆς Ἱστορίας 1917-1920
53. Γεώργιος Γαρδίκας Ἐκτακτος Καθηγητής τῆς Ἐπικουρικῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1919-1926.
54. Γεώργιος Σωτηριάδης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας Ἱστορίας τῶν μέσων καὶ νεωτέρων χρόνων 1912-1923
55. Θεόφιλος Βορέας Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Φιλοσοφίας 1912-1949.
56. Νικόλαος Ἐξαρχόπουλος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Παιδαγωγικῆς 1912-1949.
57. Ἀδαμάντιος Ἀδαμαντίου Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης 1912-1937.
58. Σωκράτης Κουγέας Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἱστορίας 1918-1947.
59. Ἐρρίκος Σκάσσης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας 1920-1954.
60. Ἐμμανουήλ Πεζόπουλος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1922-1947.
61. Παναγῆς Λορεντζάτος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας. 1924-1935
62. Ἰωάννης Καλλιτσουνάκης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1924-1948
63. Ἀντώνιος Κεραμόπουλος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τοῦ Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Βίου τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων 1924-1938.
64. Κωνσταντίνος Ἀμαντος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας 1924-1939.
65. Κωνσταντίνος Λογοθέτης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας 1925-1946.

66. Νίκος Βέης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Μέσης καὶ Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1925-1946. Ἀπελύθη.
67. Μιχαὴλ Βολονάκης Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἱστορ. τῶν Μέσων καὶ Νεωτέρων Χρόνων 1925 - 1953.
68. Ἀπόστολος Ἀρβανιτόπουλος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαιολογίας 1926-1942.
69. Γεώργιος Οἰκονόμος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαιολογίας 1928-1951.
70. Φαίδων Κουκουλές Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τοῦ Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Βίου τῶν Βυζαντινῶν. 1931-1951.
71. Ἀντόνιος Χατζής Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1936-1953.
72. Νικόλαος Βλάχος Ἐκτακτος Καθηγητής τῆς Αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τῆς Νεωτέρας Εὐρώπης καὶ ἰδία τῆς Ἑλλάδος 1937. Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος 1939-1956.
73. Χρῆστος Καπνουκάγιας Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Καθηγητής τῆς Β' Ἑδρας τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας 1937. Τακτικός Καθηγητής τῆς αὐτῆς ἔδρας 1939-1946.
74. Ἰωάννης Κακριδῆς Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1939-1941 διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 60. Συν. Πράξεως ἀπαλλαγὴ τῶν καθηκόντων του καὶ ἐπανήλθεν εἰς τὴν ἔδραν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας Παν. Θεσσαλονίκης.
75. Νικόλαος Κυπαρίσσης Ἐπικουρικός καθηγητής 1939. Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀρχαιολογίας, 1942-1944.

76. Ἀναστάσιος Ὀρλάνδος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας Βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας 1939-1958.
77. Σπυρίδων Μαρινᾶτος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Προϊστορικῆς Ἀρχαιολογίας 1939.
78. Ἀπόστολος Δασκαλάκης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τῶν Μέσων καὶ Νεωτέρων Χρόνων 1939.
79. Διονύσιος Ζακυθινός Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας 1939.
80. Ἰωάννης Σταματᾶκος Ἐπικουρικός Καθηγητής τοῦ μαθήματος τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1939. Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 1940. Τακτικός Καθηγητής τῆς Δ' ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας Ἀθηνῶν 1946-1959.
81. Κωνσταντῖνος Βουρβέρης Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας Θεσσαλονίκης 1940. Τακτικός Καθηγητής τῆς Α' ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1948.
82. Ἰωάννης Παπασταύρου Ἐπικουρικός Καθηγητής τοῦ μαθήματος τῆς Ἀρχαίας Ἱστορίας 1939. Τακτικός Καθηγητής Θεσσαλονίκης 1940. Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἱστορίας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1954-1964.
83. Γεώργιος Σακελλαρίου Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Φιλοσοφίας 1941-1958.
84. Γεώργιος Ζώρας Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Μεσαιωνικῆς καὶ Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1942.
85. Εὐλόγιος Κουρίλας Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἱστορίας 1942-1949.

86. Σπυρίδων Καλλιάφας Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Παιδαγωγικῆς 1947-1956.
87. Βασίλειος Φάβης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Γλωσσολογίας 1942-1948.
88. Γεώργιος Μέγας Ἐκτακτος αὐτοτελῆς Καθηγητής τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Λαογοαφίας 1947. Τακτικός Καθηγητής τῆς αὐτῆς ἔδρας 1952-1961.
89. Γεώργιος Κουρμούλης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Γλωσσολογίας 1949.
90. Νικόλαος Τωμαδάκης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας 1950.
91. Στυλιανὸς Κορρῆς Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Καθηγητής τῆς Β' ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1950. Τακτικός Καθηγητής τῆς αὐτῆς ἔδρας 1954.
92. Νικόλαος Κοντολέων Τακτικός Καθηγητής τῆς Β' Ἐδρας τῆς Ἀρχαιολογίας 1956.
93. Κωνσταντῖνος Σπετσιέρης Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Πανεπ. Θεσσαλονίκης 1948. Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Παιδαγωγικῆς Παν. Ἀθηνῶν 1958.
94. Γεώργιος Κόλλιας Ἐκτακτος ἐντεταλμένος Πανεπ. Θεσσαλονίκης 1948. Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἱστορίας τῶν Μέσων καὶ Νεωτέρων Χρόνων 1961.
95. Παναγιώτης Πατριαρχᾶς Ἐκτακτος ἐντεταλμένος τῆς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας 1958-1959. Τακτικός Καθηγητής τῆς αὐτῆς ἔδρας 1962.
96. Κωνσταντῖνος Μερεντίτης Τακτικός Καθηγητής τῆς Δ' ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας 1962.

97. Θησεύς Τζαννετάτος
Ἐκτακτος Καθηγητὴς τῆς αὐτοτελοῦς
Γ' ἔδρας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φι-
λολογίας 1960. Τακτικὸς Καθηγητὴς
τῆς αὐτῆς ἔδρας 1963.
98. Γεώργιος Σπυριδάκης
Ἐκτακτος Καθηγητὴς τῆς αὐτοτελοῦς
ἔδρας τῆς Λαογραφίας 1964.
99. Γεώργιος Μυλωνᾶς
Τακτικὸς Καθηγητὴς τιμῆς ἕνεκεν (ἄρ-
θρον 9 τοῦ Α.Ν. 921/1937).
100. Μιχαὴλ Λάσκαρης
Ἐπικουρικὸς Καθηγητὴς τοῦ μαθήματος
τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας.

5. ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Κωνσταντίνος Νέγρης	Τακτικός καθηγητής τῶν Μαθηματικῶν 1837-1845.
2. Κυριακὸς Δομνάνδος	Ἐπίτιμος καθηγητής τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας 1837-1845.
3. Γεώργιος Κ. Βούρης	Τακτικός καθηγητής τῶν Μαθηματικῶν καὶ Μαθηματικῆς Φυσικῆς 1837 καὶ τῆς Ἀστρονομίας 1844-1855.
4. Δ. Φράας	Ἐκτ. καθηγητής τῆς Συστηματικῆς Βοτανικῆς 1837-1842.
5. Ξαβέριος Λάνδερερ	Ἐκτ. καθηγητής τῆς Γενικῆς Χημείας καὶ τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς 1837, τακτικός καθηγητής τῆς Φαρμακευτικῆς Χημείας 1844-1869.
6. Ἀλέξανδρος Βενιζέλος	Τακτικός καθηγητής τῆς Γενικῆς Πειραματικῆς Χημείας 1843.
7. Δημήτριος Σ. Στρούμπος	Ἐπίτιμος Καθηγητής τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς 1844 καὶ τακτικός καθηγητής 1855.
8. Ἡρακλῆς Μητσόπουλος	Ἐκτακτος καθηγ. τῆς Φυσιογραφίας 1845. Τακτικός Καθηγητής 1847-1894.
9. Θεόδωρος Ὀρφανίδης	Ἐκτακτος Καθηγητής τῆς Βοτανικῆς 1850. Τακτικός Καθηγητής 1854.
10. Ἰωάννης Παπαδάκης	Ἐκτακτος, καθηγητής τῶν Μαθηματικῶν καὶ ἰδίως τῆς Ἀστρονομίας 1850.
11. Βασίλειος Λάκων	Ἐπίτιμος καθηγητής τῆς Καθαρᾶς καὶ ἐφηρμοσμένης μαθηματικῆς 1862, ἔκτακτος Καθηγητής 1863, τακτικός Καθηγητής 1868.
12. Ἀναστάσιος Χρηστομάνος	Ἐκτακτος Καθηγητής τῆς Γενικῆς Πειραματικῆς Χημείας 1866, τακτικός Καθηγητής 1869.

13. Γεώργιος Ζαβιτσᾶνος Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς τῆς Φαρμακευτικῆς Χημείας καὶ Συνταγολογίας 1869, τακτικὸς Καθηγητὴς 1875-1881.
14. Νικόλαος Χ. Νικολαΐδης Τακτικὸς καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν 1871-1881.
15. Ἀθανάσιος Κιζικηνὸς Τακτικὸς καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν 1872.
16. Κωνσταντ. Μ. Μητσόπουλος Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας 1875, τακτικὸς 1888-1910.
17. Δημήτριος Κ. Κοκκίδης Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς τῆς Ἀστρονομίας 1877. Ἐπίτιμος 1881. Τακτικὸς 1882.
18. Γεώργιος Α. Κρῖνος Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς τῆς Φαρμακευτικῆς Χημείας καὶ Συνταγολογίας 1881-1891.
19. Στέφανος Κυπάρισσος Ἐπίτιμος καθηγητὴς τῆς Ἀναλυτικῆς Γεωμετρίας καὶ Ἀνωτέρας Ἀλγέβρας 1884. Ἐκτακτὸς 1885. Τακτικὸς Καθηγητὴς 1890.
20. Τιμολέων Ἀργυρόπουλος Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς τῆς Φυσικῆς 1885, ἐπίτιμος 1887, τακτικὸς 1890.
21. Ἰωάννης Χατζηδάκης Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Διαφορικοῦ καὶ Ὀλοκληρωτικοῦ Λογισμοῦ 1884.
22. Ἀναστάσιος Δαμβέργης Ἐκτακτὸς καθηγητὴς τῆς Φαρμακευτικῆς Χημείας 1892. Τακτικὸς 1893.
23. Σπυρίδων Μηλιαράκης Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Φυτολογίας 1892-1918.
24. Νικόλαος Ἀποστολίδης Τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Ζωολογίας 1894.
25. Δημήτριος Αἰγινήτης Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ἀστρονομίας καὶ Μετεωρολογίας 1896-1935.
26. Κωνσταντῖνος Κτενάς Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ὄρυκτολογίας καὶ Πετρολογίας 1912-1936.

27. Γεώργιος Ρεμουνδος Τακτικός Καθηγητής τῆς Ἀνωτέρας Μαθηματικῆς Ἀναλύσεως 1912-1928.
28. Δημήτριος Τσακαλῶτος Τακτικός Καθηγητής τῆς Φυσικῆς Χημείας 1918-1919.
29. Νικόλαος Χατζηδάκης Τακτικός Καθηγητής τῶν Ἀνωτέρων Μαθηματικῶν 1904-1938.
30. Θεόδωρος Σκουφος Τακτικός Καθηγητής τῆς Γεωλογίας καὶ Παλαιοντολογίας 1906-1936.
31. Κωνσταντῖνος Ζέγγελης Τακτικός Καθηγητής τῆς Φυσικῆς Χημείας 1906. Ἀνοργάνου Χημείας 1912-1938.
32. Βασίλειος Αἰγινήτης Τακτικός Καθηγητής τῆς Θεωρητικῆς καὶ μαθηματικῆς Φυσικῆς 1906-1949.
33. Δημήτριος Χόνδρος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Φυσικῆς 1912 - 1952.
34. Γεώργιος Ἀθανασιάδης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Φυσικῆς 1912 - 1936.
35. Γεώργιος Ματθαίουπουλος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ὄργανικῆς Χημείας 1912-1939.
36. Παναγιώτης Ζερβὸς Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τοῦ Διαφορικοῦ καὶ Ὀλοκληρωτικοῦ Λογισμοῦ 1917-1949.
37. Ἰωάννης Πολίτης Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Βοτανικῆς 1918-1957.
38. Κωνσταντῖνος Μαλτέζος Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Φυσικῆς 1918, τακτικός τῆς Φυσικῆς Μηχανικῆς καὶ τῆς Θεωρητικῆς Φυσικῆς 1923, τῆς Θεωρητικῆς καὶ Φυσικῆς Μηχανικῆς 1926 - 1939.
39. Κωνσταντῖνος Καραθεοδωρῆς Τακτικός Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Μαθηματικῆς Ἀναλύσεως 1922 - 1923.
40. Νεῖλος Σακελλαρίου Ἐκτακτος Καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς Ἀνωτέρας Ἀλγέβρας καὶ Ἀναλ. Γεωμετρίας 1918, τακτικός Καθηγητής τῆς αὐτῆς ἔδρας 1921.

41. Έμμανουήλ Έμμανουήλ Τακτικός Καθηγητής τής έδρας τής Φαρμακευτικής Χημείας 1921-1956.
42. Ιωάννης Τρικκαλινός Τακτικός Καθηγητής τής έδρας τής Φυσικής Γεωγραφίας 1930-1958.
43. Σταύρος Πλακίδης Τακτικός Καθηγητής τής έδρας τής Αστρονομίας 1935-1954.
44. Μιχαήλ Στεφανίδης Έκτακτος Καθηγητής τής αὐτοτελοῦς έδρας τών φυσικῶν Έπιστημῶν 1924, τακτικός καθηγητής τής αὐτῆς έδρας 1935-1939.
45. Γεώργιος Γεωργαλάς Τακτικός καθηγητής τής έδρας τής Όρυκτολογίας καί Πετρολογίας 1936-1946. Άπελύθη.
46. Σπυρίδων Γαλανός Έκτακτος Καθηγητής τής αὐτοτελοῦς έδρας τής Χημείας τών Έδωδίων 1936, τακτικός καθηγητής τής αὐτῆς έδρας 1939-1960.
47. Γεώργιος Π. Πανταζής Έκτακτος έντεταλμένος καθηγητής τής έδρας τής Ζφολογίας 1933. Τακτικός καθηγητής τής αὐτῆς έδρας 1937, τακτικός Καθηγητής τής Γενικῆς Βιολογίας 1958.
48. Θεόδωρος Βαρόπουλος Έκτακτος έντεταλμένος Καθηγητής τής Έπικουρικῆς έδρας τής Μαθηματικῆς Άναλύσεως 1929.
49. Νικόλαος Κρητικός Έκτακτος καθηγητής τής έπικουρικῆς έδρας τής Σεισμολογίας 1924, έκτακτος καθηγητής τής αὐτοτελοῦς έδρας τής Σεισμολογίας 1930, τακτικός καθηγητής τής αὐτῆς έδρας 1937-1947.
50. Κωνσταντ. Π. Παπαϊωάννου Έκτακτος Καθηγητής τής αὐτοτελοῦς έδρας τής Μηχανολογίας καί σχεδίων 1931. Τακτικός Καθηγητής τής τακτικῆς έδρας τής έφηρμοσμένης Μηχανικῆς καί ειδικῆς Μηχανολογίας 1943. Τακτικός Καθηγητής τής έδρας τής Μηχανικῆς 1947.

51. Γεώργιος Καραγκούνης Ἐκτακτος καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Φυσικῆς Χημείας 1932, τακτικὸς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1937-1949.
52. Ἀθανάσιος Τσακαλῶτος Ἐκτακτος Καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Φαρμακογνωσίας 1933, τακτικὸς καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1939-1955.
53. Ἡλίας Γ. Μαριολόπουλος Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Μετεωρολογίας Παν. Θεσ)νίκης 1928, τακτικὸς καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας Παν. Ἀθηνῶν 1939.
54. Λεωνίδας Θ. Ζέρβας Τακτικὸς καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Ὀργανικῆς Χημείας 1939.
55. Μάξιμος Κ. Μητσόπουλος Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Γεωλογίας καὶ Παλαιοντολογίας 1939.
56. Ἀναστάσιος Τζώρτζης Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Μηχανικῆς 1939-1946.
57. Καῖσαρ Δ. Ἀλεξόπουλος Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Φυσικῆς 1939.
58. Χαράλαμπος Α. Διαπούλης Ἐκτακτος καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Συστηματικῆς Βοτανικῆς 1942, τακτικὸς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1948.
59. Σπυρίδων Β. Σαραντόπουλος Ἐκτακτος καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Μαθηματικῆς Ἐπιστήμης 1943, τακτικὸς καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1948.
60. Χρῆστος Παπαναστασίου Ἐκτακτος Καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Ἱστορίας τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν 1948. Τακτικὸς Καθηγητῆς 1953-1958.
61. Ἀναστάσιος Ν. Γεωργιάδης Τακτικὸς Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Ὀρυκτολογίας καὶ Πετρολογίας 1949.

62. Ιωάννης Ν. Ζαγανιάρης Έκτακτος έντεταλμένος καθηγητής τής έδρας τής Όργανικής Βιομηχανικής Χημείας 1949, έκτακτος Καθηγητής τής αúτοτελοúς έδρας τής Όργανικής Βιομηχανικής Χημείας 1951, τακτικός Καθηγητής τής Βιομηχανικής Χημείας 1959.
63. Χρήστος Γ. Φουσιάνης Έπικουρικός Καθηγητής 1940, τακτικός Καθηγητής τής Α΄ έδρας τής Μαθηματικής Έπιστήμης 1953.
64. Άγγελος Γ. Γαλανόπουλος Έκτακτος έντεταλμένος Καθηγητής τής έδρας Σεισμολογίας 1949, έκτακτος Καθηγητής τής αúτοτελοúς έδρας τής Σεισμολογίας, 1953 τακτικός Καθηγητής 1959.
65. Παναγιώτης Γ. Κρητικός Τακτικός Καθηγητής τής έδρας τής Φαρμακογνωσίας 1956.
66. Δημήτριος Α. Κάππος Έκτακτος έντεταλμένος καθηγητής τής Α΄ τακτικής έδρας τής Μαθηματικής Έπιστήμης 1953, τακτικός Καθηγητής 1956.
67. Γεώργιος Α. Τσατσάς Τακτικός καθηγητής τής έδρας τής Φαρμακευτικής Χημείας 1957.
68. Έλευθέριος Κ. Στάθης Έκτακτος άμισθος Καθηγητής 1949, τακτικός Καθηγητής τής έδρας τής Άνοργάνου Χημείας 1959.
69. Μιχαήλ Α. Άναστασιάδης Έπικουρικός καθηγητής 1940, έκτακτος Καθηγητής τής αúτοτελοúς έδρας τής Όλεκτρονικής Φυσικής 1959, τακτικός τής τακτικής έδρας Όλεκτρονικής Φυσικής 1960.
70. Θεόδωρος Ν. Γιαννακόπουλος Έκτακτος έντεταλμένος Καθηγητής τής έδρας τής Φυσικής Χημείας 1958, τακτικός Καθηγητής τής αúτης έδρας 1961.

71. Ἄγγελος Μαρανῆς Διετέλεσε ἑκτακτος Καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Βιομηχανικῆς Χημείας 1942.
72. Γεώρ. Μ. Παρασκευόπουλος Ἐκτακτος Καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Κοιτασματολογίας 1960.
73. Σπυρίδ.-Πλούταρ. Π. Ζερβός Ἐκτακτος καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῶν Γενικῶν Μαθηματικῶν 1961.
74. Παναγιώτης Σ. Ψαριανός Ἐκτακτος ἐντεταλμένος καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Φυσικῆς Γεωγραφίας 1959, τακτικὸς καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1963.
75. Βασίλ. - Κλειτός Κιόρτσης Ἐκτακτος ἐντεταλμένος καθηγητῆς τῆς τακτικῆς ἔδρας τῆς Ζωολογίας 1961, τακτικὸς καθηγητῆς τῆς αὐτῆς ἔδρας 1964.
76. Χρῦσανθος Φούφας Ἐκτακτος ἐντεταλμένος καθηγητῆς τῆς τακτικῆς ἔδρας τῆς Γενικῆς Βοτανικῆς 1962.
77. Λεωνίδας Καραπιπέρης Ἐκτακτος ἄμισθος 1949, ἔκτ. καθηγητῆς τῆς αὐτοτελοῦς ἔδρας τῆς Περιγραφικῆς Μετεωρολογίας 1963.
78. Κων/ντῖνος Ἀσκητόπουλος Ἐπικουρικὸς Καθηγητῆς τῆς Ἀνογάρνου Χημείας 1939.
79. Γεώργιος Βάρβογλης Ἐπικουρικὸς Καθηγητῆς τῆς Ὁργανικῆς Χημείας 1939.
80. Πέτρος Κόκκορης Ἐπικουρικὸς Καθηγητῆς τῆς Ὁρυκτολογίας καὶ Πετρολογίας 1939.
81. Χρῆστος Ἀναλογίδης Ἐκτακτος ἄμισθος Καθηγητῆς τῆς Φαρμακευτικῆς Χημείας 1949.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελίς 5 στίχος 5 ἐκ τῶν ἄνω ἀνάγνωθι ἀντὶ «Νομικὴ» «Ίατρικὴ» «Νομικὴν» «Ίατρικὴν»

Σελίς 17 στίχος 10 ἐκ τῶν ἄνω ἀνάγνωθι ἀντὶ «εἰς τὰς ὄσα» «εἰς τὰ ὄσα»

Σελίς 31 στίχος πρῶτος, ἐκ τῶν κάτω ἀντὶ 1828 ἀνάγνωθι 1838

Σελίς 43 στίχος 23 ἐκ τῶν ἄνω ἀντὶ «τὰ σχέδια πυρὸς» «τὰ σχέδια πρὸς»

Σελίς 144 μετὰ τὸν αὐξ. ἀρ. 69 (Πίναξ Καθηγητῶν Νομικῆς Σχολῆς) προστίθεται αὐξ. ἀρ. 69α «Δημήτριος Καλλιτσουνάκης τακτικὸς καθηγητῆς τῆς ἔδρας τῆς Ἐφηρμοσμένης Πολιτικῆς Οἰκονομίας 1942—1945.

Σελίς 145 στίχος 14 ἐκ τῶν ἄνω ἀντὶ «ἐντεταλμένος» ἀνάγνωθι «ἐντεταλμένος»

Σελίς 145 στίχος 20 ἐκ τῶν ἄνω ἀντὶ «τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας» ἀνάγνωθι «τῆς ἔδρας τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας»

Σελίς 146 στίχος 14 ἐκ τῶν ἄνω ἀντὶ «Καθηγητῆς τοῦ Δημοσίου Διεθνoῦς Δικαίου» ἀνάγνωθι «Καθηγητῆς τῆς ἔδρας τοῦ Δημοσίου Διεθνoῦς Δικαίου»

IV. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΥΧΟΝΤΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ(*)

Ε Τ Ο Σ	ΣΥΝΟΔΗ	Θ Ε Ο Λ Ο Γ Ι Κ Η			Ν Ο Μ Ι Κ Η			ΙΑ Τ Ρ Ι Κ Η		Φ Ι Λ Ο Σ Ο Φ Ι Κ Η				Φ Α Ρ Μ Α Κ Ε Υ Τ Ι Κ Ο Ν	
		ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΔΙΔΑΣΚ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛΩΜΑΤ.
1837—38	52	8	—	—	22	—	—	4	—	18	—	—	—	—	—
1838—39	43	2	—	—	10	—	—	16	—	15	—	—	—	—	—
1839—40	24	1	—	—	6	—	—	5	—	7	—	—	—	5	—
1840—41	40	5	—	—	16	—	—	7	—	7	—	—	—	5	—
1841—42	56	7	—	—	14	—	—	12	—	13	—	—	—	10	—
1842—43	54	2	—	—	14	—	—	20	1	14	—	—	—	4	—
1843—44	73	3	—	—	13	—	—	33	—	12	—	—	—	12	4
1844—45	86	—	—	—	13	—	—	27	2	36	—	1	—	10	1
1845—46	119	5	—	—	19	1	—	50	4	41	—	—	—	4	2
1846—47	96	1	—	—	23	—	—	48	3	20	—	—	—	4	7
1847—48	134	2	—	—	34	—	—	58	4	29	—	—	—	11	6
1848—49	131	8	—	—	32	3	—	61	6	23	—	—	—	7	1
1849—50	134	7	—	—	27	4	—	62	9	29	2	—	—	9	6
1850—51	147	1	—	—	30	4	2	79	8	28	—	1	—	9	7
1851—52	202	5	—	—	43	3	1	108	9	28	1	—	—	18	7
1852—53	328	10	—	—	68	12	—	188	13	49	1	2	1	13	6
1853—54	196	9	—	—	76	7	3	74	20	21	—	—	5	16	11
1854—55	168	4	—	—	63	4	5	47	19	30	2	—	5	24	8
1855—56	143	6	—	—	58	8	2	39	37	23	1	1	2	17	12

* Οι μέχρι του Παν. Έτους 1911-12 εγγραφέντες έλάμβανον μετ' επιτυχίαν εις εξετάσεις διδακτορικών δίπλωμα, οι δέ από του έτους 1911-12 και έφ' έξής λαμβάνουν πτυχίον.

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ	ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ			ΝΟΜΙΚΗ			ΙΑΤΡΙΚΗ		ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ				ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΝ	
		ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΔΙΔΑΣΚ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛΩΜΑΤ.
1856—57	193	11	—	1	101	11	1	47	43	24	2	2	6	10	14
1857—58	214	11	—	—	155	17	1	35	46	13	2	2	3	—	5
1858—59	174	7	—	—	100	46	1	39	46	28	1	1	—	—	17
1859—60	203	3	—	—	100	23	2	51	33	46	—	—	1	3	11
1860—61	234	11	—	—	130	30	7	43	19	42	2	2	3	8	1
1861—62	158	8	—	—	77	42	7	31	27	42	3	—	1	—	7
1862—63	300	16	—	1	175	39	2	42	12	60	1	—	4	7	9
1863—64	355	11	—	2	174	33	7	75	28	76	1	—	2	19	—
1864—65	259	10	—	—	153	35	9	44	26	42	1	2	2	10	2
1865—66	298	20	—	2	141	46	19	72	28	56	7	3	2	9	7
1866—67	289	13	—	1	142	43	18	68	35	53	13	3	2	13	14
1867—68	305	15	—	2	151	62	19	80	35	50	11	4	3	9	5
1868—69	277	3	—	1	141	38	41	87	49	33	8	4	2	13	6
1869—70	281	7	—	—	105	36	38	112	38	39	4	6	3	18	8
1870—71	320	9	3	3	132	45	22	123	55	37	3	6	1	19	11
1871—72	284	6	2	2	103	30	41	108	58	52	4	4	1	15	14
1872—73	316	8	—	2	114	29	30	112	94	57	7	3	3	25	16
1873—74	360	8	1	1	151	45	27	137	50	53	4	1	—	11	11
1874—75	361	10	1	1	140	44	26	129	82	62	2	3	—	20	11
1875—76	372	10	2	2	141	54	29	122	100	94	5	1	1	5	13

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ	ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ			ΝΟΜΙΚΗ			ΙΑΤΡΙΚΗ		ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ				ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΝ	
		ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΔΙΔΑΣΚ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛΩΜΑΤ.
1876—77	453	8	4	—	179	81	26	150	97	111	6	5	1	5	13
1877—78	426	15	3	—	163	50	18	151	105	82	10	1	2	15	21
1878—79	476	16	—	2	200	74	29	146	105	105	3	3	—	9	1
1879—80	544	8	3	2	258	64	19	160	114	114	11	1	2	4	12
1880—81	561	11	3	1	267	94	24	179	127	94	13	7	3	10	12
1881—82	636	15	1	—	307	55	30	193	115	104	18	6	1	17	9
1882—83	655	6	7	2	343	122	34	172	129	123	27	7	10	11	3
1883—84	671	8	6	2	318	112	47	202	154	132	17	5	9	11	6
1884—85	683	7	3	1	398	87	50	142	137	124	29	9	24	12	14
1885—86	706	5	7	3	323	81	47	228	166	140	21	3	13	10	11
1886—87	738	10	3	1	341	38	35	199	49	157	19	10	10	31	2
1887—88	772	9	3	1	359	163	61	205	95	169	14	7	—	30	17
1888—89	821	6	2	3	372	139	69	204	138	199	28	11	—	40	27
1889—90	905	12	4	1	398	81	60	210	135	256	32	14	—	29	30
1890—91	987	17	2	2	421	189	81	244	262	257	37	11	—	48	52
1891—92	1023	11	6	2	427	160	72	282	182	257	21	17	—	46	54
1892—93	665	11	9	—	288	145	52	207	190	134	24	9	—	25	37
1893—94	956	16	5	—	441	142	45	316	145	139	27	13	—	43	41
1894—95	919	5	9	1	449	178	55	291	106	156	26	13	—	18	39
1895—96	1058	18	7	—	567	165	46	298	198	116	28	15	—	59	25

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ	ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ			ΝΟΜΙΚΗ			ΙΑΤΡΙΚΗ		ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ				ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΝ	
		ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΔΙΔΑΣΚ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛΩΜΑΤ.
1896—97	888	14	13	—	461	148	32	265	159	99	20	6	—	49	24
1897—98	628	24	1	6	309	264	56	194	260	71	28	13	—	30	28
1898—99	669	17	4	2	342	216	56	201	244	81	18	10	—	28	25
1899—900	697	23	7	2	388	266	64	184	246	69	28	14	—	33	24
1900—901	602	14	8	—	337	213	62	130	209	102	40	16	—	19	37
1901—902	702	18	14	2	415	217	90	134	165	113	32	13	—	22	39
1902—903	769	22	14	—	444	75	56	145	180	129	35	12	—	29	55

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΘΑΟΝ ΕΓΓΡΑΦΕΝΤ.	ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ			ΝΟΜΙΚΗ			ΙΑΤΡΙΚΗ		ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ				ΦΑΡΜΑΚ/ΤΙΚΟΝ		ΦΥΣΙΚΟΝ		ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΝ		ΧΗΜΙΚΟΝ		ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΟΝ		ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΝ			
		ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΔΙΔΑΣΚ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.
1903—04	756	22	—	14	435	158	69	150	134	127	35	14	—	22	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1904—05	788	18	—	15	448	119	66	176	134	50	36	4	—	37	28	50	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1905—06	901	33	—	12	530	157	63	194	112	60	28	3	—	35	25	29	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1906—07	911	21	—	16	546	193	61	184	114	64	25	10	—	39	24	32	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1907—08	1004	31	—	19	560	152	64	222	130	79	31	9	—	42	37	45	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1908—09	1103	32	12	—	623	193	62	235	130	94	35	8	—	41	39	42	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1909—10	1121	34	18	—	569	273	60	288	160	98	35	4	—	72	55	38	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1910—11	1271	37	22	—	709	231	68	265	160	106	25	7	—	51	55	78	13	25	12	—	—	—	—	—	—	—	—
1911—12	793	28	23	—	315	186	42	200	192	98	26	16	—	90	35	50	17	22	11	—	—	—	—	—	—	—	—
1912—13	814	24	9	—	419	88	22	189	192	67	18	8	—	38	23	60	7	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—
1913—14	892	29	29	—	477	116	44	196	276	74	30	11	—	39	63	51	14	28	8	—	—	—	—	—	—	—	—
1914—15	843	28	13	—	463	257	111	182	274	65	56	19	—	29	59	52	26	24	18	—	—	—	—	—	—	—	—
1915—16	1129	24	21	—	638	103	24	237	98	60	19	5	—	37	21	105	17	28	7	—	—	—	—	—	—	—	—
1916—17	1402	29	29	—	773	401	221	220	185	108	68	—	—	55	41	152	51	46	18	—	—	—	—	—	23	1	
1917—18	1974	33	30	—	1156	179	26	356	107	89	45	—	—	95	24	178	22	44	10	—	—	—	—	—	23	5	
1918—19	1727	34	13	—	937	208	20	326	86	112	28	—	—	105	8	121	17	51	7	—	—	—	—	—	41	13	
1919—20	1629	34	12	—	794	244	22	346	95	251	33	—	—	82	21	54	38	37	11	20	—	—	—	—	31	19	
1920—21	1470	33	24	—	771	451	20	300	219	164	101	—	—	92	80	36	56	35	20	26	—	—	—	—	39	22	
1921—22	2296	25	11	—	1438	322	14	512	158	86	44	—	—	119	37	18	18	52	8	13	—	—	—	—	46	68	
1922—23	2643	77	31	—	1167	621	—	653	327	281	52	—	—	157	76	30	14	50	21	130	—	—	—	—	98	52	
1923—24	3851	80	29	—	1791	897	—	620	244	570	105	—	—	225	84	71	38	139	21	231	—	—	—	—	124	42	
1924—25	4150	136	27	—	1954	717	—	551	234	623	82	—	—	245	85	144	32	301	21	30	33	—	—	—	166	69	
1925—26	4776	188	21	—	1966	507	—	536	313	879	102	—	—	222	63	308	21	403	22	43	35	—	—	—	231	31	
1926—27	2456	83	33	—	930	491	—	457	185	456	54	—	—	118	65	118	22	136	38	35	55	—	—	—	127	82	
1927—28	1451	47	31	—	542	495	—	286	267	236	114	—	—	58	52	48	32	130	45	33	61	—	—	—	71	58	
1928—29	1950	86	46	—	731	477	—	417	248	244	75	—	—	78	77	78	34	117	47	31	37	—	—	—	168	94	
1929—30	1802	80	33	—	812	449	—	401	256	168	125	—	—	59	63	43	61	127	38	30	16	—	—	—	82	91	
1930—31	1530	51	26	—	599	381	—	368	291	163	94	—	—	70	81	48	49	122	42	25	11	—	—	—	84	68	
1931—32	2238	47	32	—	1069	440	—	435	306	212	145	—	—	75	61	80	55	203	54	29	32	—	—	—	88	87	
1932—33	2612	56	32	—	1275	423	—	516	202	187	145	—	—	86	26	94	29	216	34	61	22	—	—	—	121	92	

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ ΕΓΓΡΑΦΕΝΤ.	ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ			ΝΟΜΙΚΗ			ΙΑΤΡΙΚΗ		ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ				ΑΓΓΛ. ΤΜΗΜΑ		ΓΑΛΛ. ΤΜΗΜΑ		ΦΑΡΜΑΚ./ΤΙΚΟΝ		ΦΥΣΙΚΟΝ		ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΝ		ΧΗΜΙΚΟΝ		ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΟΝ		ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΝ	
		ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΕΝΕΓΡ.	ΔΙΠΛ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΤΕΛΕΙΟΔ.	ΔΙΔΑΣΚ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.	ΕΝΕΓΡ.	ΠΤΥΧ.
933—34	2516	70	39	—	1291	383	—	520	283	198	134	—	—	—	—	—	—	73	50	60	33	138	83	64	14	—	—	102	60
934—35	1891	43	34	—	1032	412	—	351	326	112	167	—	—	—	—	—	—	88	64	15	45	86	45	53	12	—	—	111	83
935—36	1779	37	32	—	936	342	—	345	235	131	129	—	—	—	—	—	—	49	40	29	61	117	61	40	19	—	—	95	78
936—37	1674	67	32	—	944	342	—	263	263	83	140	—	—	—	—	—	—	23	55	32	55	71	55	47	34	2	—	142	73
937—38	1259	72	41	—	615	389	—	236	247	107	93	—	—	—	—	—	—	17	43	23	38	49	38	60	40	8	—	72	75
938—39	1190	51	43	—	537	613	—	273	342	93	64	—	—	—	—	—	—	8	59	17	25	44	25	99	47	7	—	61	43
939—40	1306	57	31	—	615	632	—	246	319	126	134	—	—	—	—	—	—	11	61	15	12	51	12	122	29	5	2	58	68
940—41	3526	101	27	—	1788	319	—	656	149	336	65	—	—	—	—	—	—	32	47	80	9	112	9	228	31	16	1	177	102
941—42	11930	114	27	—	8590	721	—	1860	306	142	55	—	—	—	—	—	—	40	34	60	12	173	12	786	16	57	—	108	34
942—43	5308	77	13	—	2446	451	—	1141	150	396	43	—	—	—	—	—	—	35	22	33	6	154	6	665	17	12	2	349	30
943—44	1816	67	35	—	631	246	—	406	134	398	51	—	—	—	—	—	—	21	16	28	10	58	10	62	24	9	4	140	24
944—45	256	—	—	—	32	149	—	45	39	27	33	—	—	—	—	—	—	46	6	33	3	11	3	8	7	4	1	50	12
945—46	2537	106	24	—	827	213	—	852	137	101	69	—	—	—	—	—	—	21	13	37	9	94	9	187	33	21	2	291	47
946—47	1239	61	35	—	330	213	—	377	158	19	78	—	—	—	—	—	—	56	26	27	7	95	50	103	36	7	3	164	92
947—48	1178	83	37	—	320	272	—	266	232	140	66	—	—	—	—	—	—	43	17	25	11	59	26	60	44	6	3	176	144
948—49	1472	71	26	—	436	277	—	358	224	124	108	—	—	—	—	—	—	93	32	41	5	96	22	26	51	8	1	219	172
949—50	1419	115	46	—	472	351	—	316	180	156	130	—	—	—	—	—	—	78	26	33	9	76	22	48	45	9	4	116	219
950—51	1636	114	56	—	410	592	—	402	269	282	79	—	—	—	—	—	—	114	27	51	14	70	30	56	94	14	9	123	279
951—52	1653	194	53	—	380	516	—	461	526	85	140	—	—	51	—	—	—	40	32	38	11	88	31	62	97	17	8	237	194
952—53	1742	238	62	—	450	494	—	290	458	238	115	—	—	26	—	—	—	66	31	77	19	76	41	84	135	40	5	157	215
953—54	1692	150	60	—	431	450	—	297	326	262	170	—	—	51	—	—	—	120	59	57	19	111	70	70	161	47	17	96	150
954—55	1757	163	76	—	394	392	—	284	388	391	161	—	—	24	—	—	—	59	38	75	18	146	45	67	119	21	5	133	143
955—56	1993	209	116	—	449	376	—	318	298	341	153	—	—	17	—	43	—	86	70	83	28	150	74	55	116	37	6	205	144
956—57	2127	215	125	—	745	411	—	291	250	357	154	—	—	34	12	33	—	102	87	89	27	101	75	31	61	21	17	108	125
957—58	1877	173	181	—	453	376	—	304	216	407	167	—	—	31	29	20	—	81	105	115	35	143	89	40	85	24	24	86	113
958—59	2178	250	134	—	513	407	—	339	370	419	215	—	—	51	21	18	—	84	65	105	42	212	97	50	57	49	23	88	115
959—60	2154	204	158	—	567	312	—	306	292	358	268	—	—	47	19	29	10	105	85	155	46	229	61	47	57	23	35	84	110
960—61	2852	113	196	—	783	334	—	437	255	461	252	—	—	98	12	35	16	99	77	192	60	252	90	63	39	77	31	242	117
961—62	2701	88	129	—	687	433	—	434	318	384	209	—	—	96	22	41	16	93	94	229	64	266	104	70	34	127	22	186	107
962—63	3301	75	143	—	719	512	—	575	142	522	351	—	—	177	28	70	31	111	66	278	75	350	104	91	41	165	17	176	94
963—64	3476	94	163	—	1163	449	—	737	299	550	420	—	—	115	39	30	19	93	55	159	74	310	167	144	50	92	23	180	116
ΣΥΝΟΛΟΝ	162987	5783	3142	133	68145	27105	2705	31931	19210	18638	6920	321	128	818	182	319	92	5576	3852	4536	1566	6476	2084	4266	2006	925	265	6095	4272